ה' אדר כ' תשמ"א, 11.3.1981 מיספר 2271 76 עמודים שנה 45 המחיר: 11 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

סוחר־הנשק הבינלאומי ומפיק הסרטים ארנון מילצ'ן יהיה

מס' 3 בדרשימת דיין

ארנון מילצ'ן

בגלל שאנו זוג טרי וחדש קנינו דירה מחברה וותיקה ומנוסה. איזו? רסקו.

"כשעמדנו לפני קניית הדירה הראשונה שלנו, ידענו שנקנה מחברה וותיקה עם נסיון - שאפשר לסמוך עליה. התחלנו לברר פרטים על חברות קבלניות שונות. שאלנו חברים, התייעצנו עם המשפחה. ככל ששאלנו יותר - שמענו יותר את השם רסקו. הסתבר לנו כי לרסקו כמה יתרונות שאסור להתעלם מהם. רסקו בונה בעצמה את הדירות שהיא מוכרת. זה מעיד על האחריות שלה, ועל עמידתה בלוח־הזמנים. החלטנו לנצל לטובתנו את היתרונות הבלעדיים של רסקו. בגלל שאנחנו מתחתנים בעוד 3 חודשים - קנינו דירה מרסקו, הבונה דירות כבר 46 שנה".

רסקו. מוניטין שנבנו ב־46 שנה.

RASSCO רסקו

דירות רווחה, וילות, קוטג'ים ודירות גג:

תל־אביב

● **שכונת צמרת**
דירות יוקרה
4, 5 חדרים

● **על הפארק**
דירות רווחה
4½ חדרים

● **גבעת אביבים**
דירות יוקרה 5 חדרים

● **רמת־חן**
דירות רווחה 3 חדרים

רעננה
דירות רווחה
4½ חדרים

הוד השרון
דירות גג מיוחדות

פתח־תקוה

● **גני רסקו**
דירות רווחה
3, 3½ חדרים

חיפה

● **גבעת הרקפות**
דירות רווחה
4½ חדרים

● **נוה שאנן**
דירות רווחה
3, 4 חדרים

קרית־מוצקין

● **לב הקריות**
דירות רווחה
3½, 4, 4½ חדרים

● **מוצקין צפון**
דירות רווחה
3½ חדרים

קרית־ים
דירות רווחה
3½ ו־4 חדרים

עכו
קוטגים 4½ חדרים

ירושלים

● **מבשרת ציון**
קוטגים 4, 5 חדרים

● **רמות**
דירות חד מפלסיות
וקוטגים 4, 5 חדרים

קרית־גת
קוטגים, 4 חדרים

באר־שבע

● **שכונה ו'**
קוטגים ודירות רווחה
3, 4 חדרים

● **שכונה יא'**
דירות רווחה 4 חדרים

● **עומר**
בתים דו מפלסיים

נותרו דירות אחרונות לכניסה מיידית

● **רמת אביב**
● **ירושלים — רמות**
● **באר שבע**
● **עומר — וילה**

מידע נוסף:

"רסקו" תל־אביב
רח' הר־סיני 1
טל. 03-627823-5, 627811

"רסקו" חיפה
רח' הרצל 1
טל. 04-668161

"רסקו" ירושלים
רח' שמאי 8
טל. 02-224421

"רסקו" באר־שבע
בית רסקו טל. 057-77144

אדמון

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורכת־תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ויולית בוארון • צימי מערכת: ציון צפריר וענת סרגוסטי • כתב בכיר: יוסי היימן • ראש המינהלה: אברהם סיטין • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופית צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קול קורא

שבועון זה נערך, כמובן, למען הקורא הישראלי. הוא לא נועד לקורא האמריקאי, הצרפתי, הגרמני או הערבי. אך המילה הכתובה, גם בשפה העברית, עושה לה כנפיים בדרכים משלה.

בחוגי העיתונות הבינלאומית זכה העולם הזה ביוקרה רבה. לא פעם מעתיקים כתבות, ידיעות ותצלומים שלנו. אך שום פירסום בשבועון זה אינו זוכה בתהודה כה רבה כמו כתבת־הענק השנתית ה־מוקדשת לאיש־השנה שלנו.

הדבר מוזר למדי. כי זוהי כתבה החורגת מכל כללי־העיתונות המקובלים בארץ. היא מנסה לשלב יסודות עיתונאיים אקטואליים עם גישה ספרותית יותר, תוך נסיון לשלב את כל המאורעות העיקריים של השנה במיבנה אחד. לא פעם נטען נגד שיטה זו שיש בה משום עיוות, משום שהיא כופה על המאורעות הגיון פנימי שאין להם. אך האם אין זה נכון לגבי כל תיאוריה היסטוריוסופית?

הכתבה על איש־השנה היא גם ארוכה מאוד — הרבה יותר ארוכה מכל כתבה אחרת בשבועון־חדשות מסוג העולם הזה בעולם. היא ארוכה, למשל, גם מן הכתבה המוקדשת לאיש־השנה בשבועון טיים, ש־המציא לראשונה את הרעיון.

ז'אן ד'ארק הישראלית

בשבוע שעבר הקדיש שבועון־החד־שות הגרמני הגדול, דר שפיגל („הראי"), 13 עמודים לכתבה על גאולה כהן. היה זה תירגום מקוצר של כתבת העולם הזה על אשת־השנה כהן, שהופיעה ערב ראש השנה האחרון (העולם הזה 2245).

השבוע טילפנו למערכת עורכיהם של כמה שבועונים ברחבי אירופה, שביקשו את הרשות לתרגם את הכתבה גם לעיתו־ניהם. נראה כי העולם כולו מתחיל להת־ייחס בתשומת־לב לתופעת הימין הקיצוני הישראלי, וההשפעה העלולה להיות לו על שלום ישראל, שלום אירופה והעולם.

העורך הגרמני, שטיפל בכתבה, העיר באחת משיחות־הטלפון: „מעניין, אתם הרי רחוקים מהדיעות של הגברת כהן, אך הכתבה כתובה באובייקטיביות רבה..."

אין זו הפעם הראשונה שכתבת איש־השנה של העולם הזה מכה גלים ברחבי העולם. זה קרה לשלוש מארבע הכתבות האחרונות.

בינואר 1978 פירסם דר שפיגל את כתבה עבור השבועון הגרמני, לפי בקשתו. רק לאחר מכן ישבתי וכתבתי את הכתבה לשבועון זה, שהופיעה כחודש אחרי ה־פירסום בדר שפיגל. גם כתבה זו הועתקה בשבועונים רבים משני עברי האוקיינוס.

הכתבה שלא פורסמה בחו"ל היתה זו שהוקדשה לאיש־השנה תשל"ט — האיית־אללה רוח־אללה חומייני. האירופים לא האמינו שאנחנו יכולים ללמד אותם פרק בעניין שאינו ישראלי. הבחירה נראתה להם כמוזרה. אך הם טעו: כמה שבועות אחרי שהופיעה הכתבה שלנו, הסתער ההמון בטהראן על השגרירות האמריקאית, והחלה פרשת בני־הערובה. שבועוני־העולם, ה־בוחרים באיש־השנה שלהם בסוף דצמבר, נאלצו בחיפזון לחבר כתבות על חומייני,

אשת השנה גאולה כהן
תחושת שליחות, בוערת, חוסר־פשרנות מסוכן

בהקדמה לכתבה, הנושאת את הכותרת „אני, לוחמת יהודיה", כותב השבועון הגרמני: „היא שיסעה את דברי ג'ימי קארטר בעת נאומו בכנסת. היא גורשה בכוח מאולם־המליאה. היא הגישה את חוק־ירושלים השנוי־במחלוקת ודחפה את ראש הממשלה הימני מנחם בגין עוד יותר ימינה. זוהי גאולה כהן, 55, מנהיגה של סיעה ימנית־קיצונית בת שני חברים ב־פרלמנט הישראלי, היא דוגלת בשוביניזם יהודי, ומרחיקה־לכת אף לטעמו של בגין הקיצוני. היא קנאית בעלת תחושת־שליחות בוערת וחוסר־פשרנות מסוכן. אורי אבנרי, העורך הראשי של השבועון העולם הזה ועד לא־מכבר חבר־כנסת ליברלי־שמאלי, מתאר את ז'אן דארק ישראלית זו."

איש השנה מנחם בגין
חודשיים אחרי ביקור אל־סאדאת, חודש אחרי אסמאעיליה

שהפך מרכז ההתעניינות העולמית. „איך ניחשתם מה עומד לקרות?" שאל אותי עורך צרפתי כעבור זמן־מה.

דגל פלסטיני בכנסת

פירסום מסוג אחר, העשוי לעניין אותך: יתכן שתמהת איך הגיבה העיתונות הערבית, ובעיקר הפלסטינית, על נאום־הפרידה שלי בכנסת, שבו הצגתי את הדגל הישראלי והדגל הפלסטיני זה לצד זה. (הנאום פורסם בהעולם הזה 2268).

למחרת הנאום קיבלנו דיווחים על ה־

כיתרת ב„פלסטין אל־ת'ורה"
בפעם הראשונה בכנסת

כתבת־השנה, שהיתה מוקדשת למנחם בגין. הכותרת היתה: „מנחם בגין — הנאומים הם חייו", והיא פורסמה אז בשני המשכים.

אך לא חומייני

היתה מחמאה רבה בפירסום זה, בגלל עובדה היסטורית בלתי־צפוייה. כתבת העולם הזה הופיעה, כרגיל, ערב ראש־השנה. הגיליון (העולם הזה 2088) נשא את התאריך 7 בספטמבר 1977. כעבור חודשיים אירע המאורע הדרמתי, שאיש לא חזה אותו מראש: ביקורו של אנוור אל־סאדאת בירושלים. אפשר היה להניח כי כתבה שנכתבה לפני כן איבדה את ערכה, ואולי אף הפכה מגוחכת. אך לא כך היה — השבועון הגרמני מצא את הכתבה כשרה ורלוונטית דווקא אחרי ביקור אל־סאדאת, ופירסם אותה בלי שינויים, חודשיים אחרי הביקור, חודש אחרי ועידת־אסמאעיליה.

דומה היה גורלה של כתבת־הענק על איש־השנה הבא — עזר וייצמן. אלא שהפעם התהפכו היוצרות. כתבתי תחילה

איש־השנה עזר וייצמן
למורות הדיעות הרחוקות, אובייקטיביות

פירסום שבו זכה ברחבי אירופה. עיתונים חשובים, כמו לה־מונד, הקדישו לו מקום נכבד.

בשבוע שעבר קיבלנו מביירות את גליון הביטאון הרשמי של אש"ף, פלסטין אל־ת'ורה („פלסטין המהפכה"), מיום 12 ב־פברואר 1981 — למחרת הנאום. במרכז העמוד הראשון של הגליון התנוססה ה־ידיעה על הנאום, תחת הכותרת: „הדגל הפלסטיני בפעם הראשונה בכנסת — אבנרי: ממשלת בגין היא אסון".

תהיה דעתך על הנאום עצמו כאשר תהיה — בוודאי מעניין להיווכח כי נאומו של חבר־כנסת ישראלי, שבמרכזו עמד חזונו של בנימין זאב הרצל, פורסם למחרת היום בביטאון המרכזי של אש"ף. הדבר מראה, לפחות, את המהירות העצומה שבה עוברים רעיונות את הגבולות — גם בין אויבים.

יוקנעם היא ביתי. ערי הפיתוח הן עתיד המדינה.

נולדתי במרוקו. גדלתי והתחנכתי ביוקנעם. אחרי שירותי הצבאי ולימודי באוניברסיטה חזרתי ליוקנעם. פה הקמתי את משפחתי.
יוקנעם היא ביתי ועתידי.

לא קל לחיות בעיר פיתוח. מקורות הפרנסה מוגבלים והשרותים לא מפותחים, אך עתידנו טמון בדור הצעיר, בניהם של עולי שנות החמישים, שגדלו בערי הפיתוח.

כמזכיר סניף מפלגת עבודה לשעבר אני יכול להעיד, שמפלגת העבודה לא הבינה את בעייתנו ואת ציפיותינו. היא לא סמכה עלינו ולא ראתה בנו שותפים לעשייה.

הצטרפתי לשינוי כי שינוי היא מפלגה ישראלית המדברת בשפתנו, ללא מליצות וללא התחכמויות.
שינוי בהסתדרות מורכבת מאנשים צעירים המעדיפים את טובת החברה על האינטרס המפלגתי.

בשינוי מצאתי אפשרות ביטוי ופעולה שלא קיימות במפלגות אחרות. במסגרת שינוי נתמודד על ראשות מועצת פועלי יוקנעם כדי להכניס סידרי מחשבה ועשייה חדשים למען ציבור העובדים. שינוי היא תקוותנו לעתיד טוב יותר ביוקנעם.

למען ערי פיתוח עצמאיות

דרוש שינוי בהסתדרות

אל: אלי אלפסי — סיעת שינוי בהסתדרות,
רח' שי"ר 5, תל-אביב 63463. טל: 03-244348
אני מעוניין להפגש אתך לשיחה בנושא ערי הפיתוח.
שם ומשפחה: _____
כתובת: _____ טלפון: _____

ה ג י ע !
ונמצא במכירה
PENTHOUSE
גליון חודש פברואר
1981

★ SEX IN RUSSIA

הפצה בלעדית
סטימצקי

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פידסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל-אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 772118

מועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל-אביב
טל' 297263

יום שלישי, 10.3.8
שיחה עם
ח"כ **צ'ארלי ביטון**
ויוקרן הסרט
„האם שמעת על הפנתרים השתורים אדון משה?"

המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. חתוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
ד"ר **מרדכי זידמן**
הוצאת רשפים

מכתבים

צריך להתפלל

תפילה משל הקורא, לא לפי הסידור המקובל.

כל אדם בישראל צריך בימים אלה להתפלל מתוך אמונה וכוונה שלמה לדבר אחד: שסוף־סוף תתפלג המפד"ל. אולי זה יבשר את צפרדע גדולה, שבלעה מידי יום חמש צפרדעים לארוחת הבוקר. נזעקו הצפרדעים וקראו אל אלוהים: „קח אותה מכאן, כי היא מחסלת אותנו!" רגז האלוהים ואמר: „עכשיו שיתקרנא, שאם לא כן אשלח לכם מלך גרוע ממנה!"
שמעו זאת הצפרדעים, מילאו פיהן מים והסתפקו בזיכרונות על אודות הימים הטובים ההם.
והמבין — יהין.
משה כנען, רמת השרון

● ● ●

גם את פופאי

תנ"צ בנימין זיגל לקה בליבו — לא בלי סיבה, כנראה.

באשר להודעה כי תנ"צ זיגל לקה בהתקף־לב — איך לא?!...
הצצה חפוזה בניירות העבודה של הנ"ל, היתה מפילה גם את פופאי...
אילו ידעתם כמה לבבות (המזרימים דם כחול) חזרו לפעול כתיקנם, עם פירסום ההודעה, ספק אם טיפול נימרץ היה עוזר לכם...
אהוד דיין, נהלל

בית חם ומרחבים

לא רק בני־אדם, גם חיות תובעות את זכויותיהן.

אני כלבת פוינטר (צייד). נדרסתי בשעה שחציתי את הכביש, דווקא באור ירוק ובמעבר־חצייה. מזלי שלא כל האנשים חיות. גם־צאו כמה בני־אדם שהצילו איתי, טיפלו בי ושיקמו אותי. אבל לצערי אינני יכולה להמשיך להתגורר בביתם, כי השכנים שלהם — גם כן בני־אדם! — כותבים כל הזמן מיכתבי־תלונה לעירייה. מלשינים שכמותם!
אני מחפשת עתה בית חם ומרחבים.

דיאנה
לא כל האנשים חיות

חבים פתוחים. תמורתם אני מבטיחה נאמנות־של־כלב, עד קץ הימים.
ממתינה לכם...
דיאנה, תל־אביב

● ● ●

ריווחי נשק

לשיקום נכים

על סחר־חנשק של ח"כ פרופסור משה ארנס.

קל לתאר שפרופסור סופר־פא־
(המשך בעמוד 6)

השלב הבא

ב„ידיעות אחרונות" מיום 1.3.81, התפרסמה ידיעה שהדהימה את הקורא.

עכשיו זה כבר נעשה בגלוי!

תערוכת מחאה בחיל־האוויר נגד הנסיגה מסיני

תערוכת ציורי מחאה נגד הנסיגה מסיני נערכה אתמול בבסיס חיל־האוויר עציון. בתערוכה מוצגות יצירותיה של תלמידת שבת אילת, אביבה דקל, והיא נקראת: „שלום — או רקוויאם לסיני". בנוסף לתמונות על הנסיגה מסיני מוצגות בתעריכה תמונות על נושא ישוב סיני, מדברים.

תחילתו של עידן חדש בחיים הדימוקרטיים בישראל, כאשר לשון המאזניים יחדל לכפות על כפות המאזניים את כיפתו הסרוגה, והעם בישראל ייצא סוף־סוף מן הגטו.
צבי גודר, הרצליה

● ● ●

אני זוכר היטב איך זה התחיל, בארץ שהורי חשבו שהיא ארץ־מולדתם. בצבא חיברו שירים נגד הכניעה המבישה למעצמות־הברית במילחמת־העולם הראשונה, נגד תנאי השלום ונגד השלום עצמו. עם השירים הגיעו הקריקטורות והפלקטים. וכך זה מתחיל גם כאן. בבסיס צבאי של חיל־האוויר מוצגת תערוכה נגד הנסיגה מסיני, שהיא התנאי לשלום עם האוייב. מה יהיה השלב הבא?
ד"ר משה גודר, חיפה

● ● ●

המשל והמימשל

עם התקרב מועד תבחירות נזכר הקורא במשל ידוע.

יום אחד פנו הצפרדעים אל אלוהים, וביקשו ממנו להמליך עליהם מלך. אלוהים ניסה לשכנעם שאין צורך בכך, ומוטב שיישאר המצב בעינו. אך ללא הועיל. הצפרדעים — בשלהן. כעבור כמה ימים השליך האלוהים אל הצפרדעים בול־עץ משמיים וקרא אליהם: „זה מלככם!"
שבוע חלף, והצפרדעים שבו ופנו אל האלוהים והתלוננו, כי יש להם מלך טיפש שאינו מדבר, אינו מקרקר ואפילו אינו זז.
שלח להם האלוהים משמיים

למה לך לקנות "חתול בשק" כשיש SONY®...?!

רק בטלויזיות הציבעוניות של SONY תמצא את TRINITRON, השיטה הבלעדית המקרינה את התמונה בעזרת תותח חד־קנה וטכניקת מסך משוכללת, המאפשרת קבלת תמונה חדה ובעלת בהיקות גבוהה בצבעים טבעיים.

דגמים נוספים: "KV-2024E-20 ; "KV-1400 E-14

ברסום מלניק | רפאל טיראן

תשבץ העולם הזה 2271

מאת נדיב אבידן

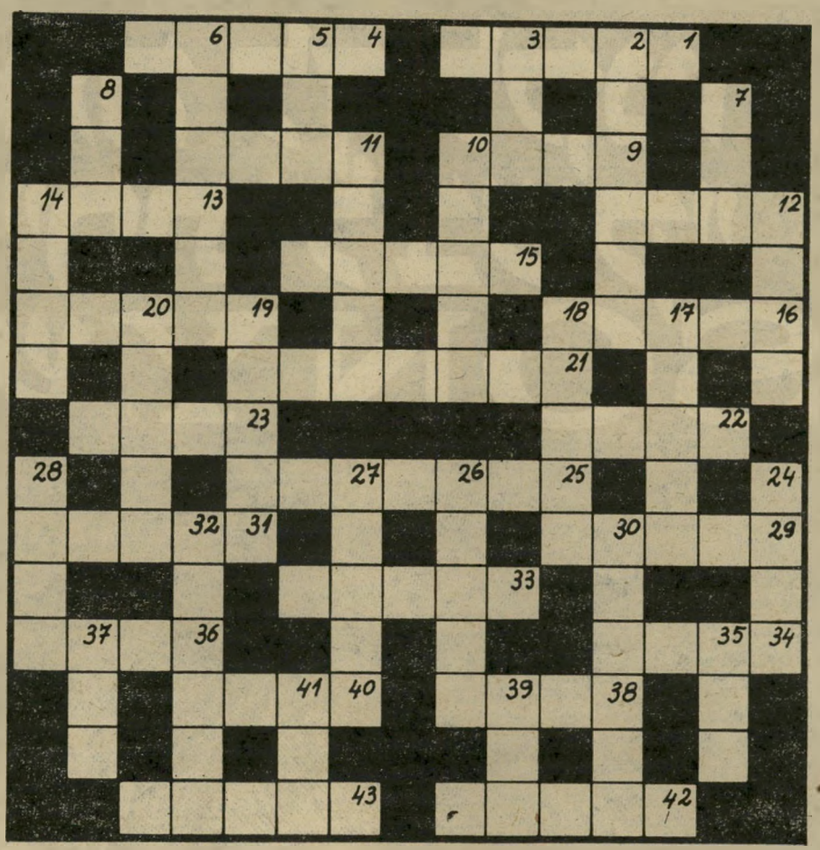

מאוזן:

1. עזר לווייצמן, כמו סערה בים למשל (5).
4. שופט ידוע הזמן לדיון על צבירת נשק אנטי־טנקי (5).
9. קיבלה קומיסיון עבור טיר־חתה (4).
11. נאמן מאוד לנגר (4).
12. מייצר אפודות בבית־סוהר (4).
13. הולנדי עני מתנהג בצורה ברברית (4).
15. בראשי יש משהו אוריגינלי, אמר התוכי (למשל) (5).
16. בעל מנת־משכל גבוהה, פוצה בשירה (5).
19. הים דל, סוער ודמיוני (5).
21. גם משב מרענן ליד האוקיינוס, יכול להשפיע על בניכנף אלו (7).
22. באגדת מקס ומוריץ גיתן למצוא משהו מכושף (4).
23. מתכנן אופנה מותסכל שעשה הסבה למוסיקה (4).
25. השטפון בהדר־האמבטיה עורר כעס רב (3, 4).
29. כלי־מיתרים של משורר ידוע, משמש גם לאריזת ממתקים (5).
31. אמוני־שדה בתור, בצל העצים (5).
33. לא כל־כך חם במטע, וזו אולי הסיבה להליכתו המשונה (5).
34. הפמוט התקלקל בקצב מהיר (4).
36. חמישה־עשר ילדים משגרים מכתב באמצעות יונת־דואר (4).
38. תברך בצורה שונה לפני שתרד מן הפסים (4).
40. מאלף־הכלבים הופיע בלי מכונית (4).
42. הקישוט הזה שיורד אצלו מהתיקרה, זה ממש בדיחה (5).
43. כמו אחר נשימתי האחרונה — אינו כל־כך איכותי (5).

מאונך:

2. הספורטאי לא השלים את משימתו, אך התקדם לשלב הבא (3, 3).
3. את העוף הזה ניתן למצוא בחוץ־לארץ ובשפת־הים (3).
5. חיל משפחתי (3).
6. בגלל עצבנותה החולנית, הוסיפה שושנה את שמה בשולי־המכתב בלועזית (6).
7. הראשונה והשישית הביעו רצון עז (3).
8. לאחר פיצוח הצופן, התברר שזה היה בס"ה מישחק־ילדים (3).
10. מזוכיסט הודי הוכיח חוסר אחריות (5).
11. במצב כלכלי גרוע, צריך אולי לשלם גם עבור הצחנה (2, 3).
12. מעיל עליון מבד ג'ינס (4).
14. להדריך את השחקנים הרק מהחוף (4).
17. הסדירו את ענין הטמפטורה, במגזאוויר סתווי והפך (מ) (5).
18. אדם דתי עם תואר שני בסקסולוגיה (5).
19. מפותל ומסובך אך יכול לשמש דוגמא (5).
20. הקריקטוריסט היה עסוק בקישקוש, כאשר השד גבנס בו (5).
24. האמן המסובסד נעזר בחמצן טבעי (4).
26. נשמעים קולות גניחה מן הזוחלים (5).
27. מה שנשאר לאחר ההורדות במגזאוויר חרפי, עושה פרובוקציות (5).
28. שתי תכונות בסיסיות של הזמיר, מעוררות מחשבה (4).
30. על־רקע הנוף המרהיב, נשמעה הדרישה הסורית: צאו מהשטחים הכבושים! (5).
32. מתנגד חריף לשר, לא חביב במיוחד (6).
35. כאשר החזיר מצטרף, המצב קשה ביותר, וכאשר הוא יוצא, נותר רק ריח נעים (מ) (3).
37. ערך מסע עינוגים בחלל החיצון (3).
39. בלגן במוסד פיננסי (3).
41. מתעקש להבעיר אש (3).

פתרון תשבץ 2269

מי שטורח בערב שבת, אוכל טוב בשבת

בין הפותרים נכונה את התשבץ יוגרל פרס: ארוחה זוגית מלאה (כולל יין) במיסעדה ה„טייכת", רחוב הרברט סמואל 80, ת"א.

את התשבץ הפתור יש לשלוח למערכת „העולם הזה" עם חותמת דואר של לא יאוחר מיום חמישי, שבוע אחרי הופעת הגליון. הפתרונות הנכונים, שיגיעו למערכת עד יום רביעי שבועיים אחרי פירסום התשבץ, ייכנסו להגרלה. התודעה על הזוכים תפורסם ב„העולם הזה" 4 שבועות אחרי הופעת התשבץ.

מכחבים

(המשך מעמוד 4)

טריוטי מסויים אינו מתלהב במיוחד ממאמריו של שלמה פרנקל. שנאמר: „מיפלטם של נוכלים מסויימים היא הפטריוטיזם." אני מציעי מוריד את הכובע לפני פרשן שבז לדמגוגיה ומדבר אל ההגיון.

אם רק 50% ממה שנכתב על ח"כ מסויים, שעוסק במיסחר נשק כתחביב, הוא נכון, הרי מזמן היו צריכים לחקור במעשיו של האדון הנ"ל. שימו־לב, אני לא נכנס לפרטים, או, חס וחלילה, מזכיר שמות. אני פשוט לא רוצה לספק את התואנה לחברים שלו שבמקרה יושבים ומשחיזים את המיספריים הקדושים של הצ ־ ־ ־ ה.

כיוון שהעסק הזה של כיתת החרבות לאיתים הוא עדיין דיי רחוק, הרי שסחר בכלי־רצח ממש לכתיים הוא רע שאין למנוע לפי שעה.

אך אפילו אם זה כך, אין כל סיבה שהיוזמה הפרטית תתעשר מניחיצות (או חס וחלילה אסון) לאומית. צריך להקים מונופול ממשלתי לייצור, שיווק, ייצוא וייבוא של אמצעי־לחימה, וגם ציוד לא קרבי.

רווחים מסוג זה אסור שיכנסו לכיס פרטי, אלא למען שיקום נכי־מילחמה, בניית דירות למשוחררי צה"ל, ובכלל, לקידום חברת רווחה למען כל האומה הישראלית. (כולל אלה שמשום מה קוראים להם „מיעוטים").

אברהם קופל, אנטוורפן

● ● ●

אלמוניות במערומים

קורא חשדן, שראה תצלום של אשה בלבוש חווה, מטיל ספק באמיתות ה־

ביוגרפיה פיקנטית
בת־מושב יהודמי

דיווח אודותיה („העולם הזה" 2267).

בדיווח על המסיבה של נעמי אדווה, הצגתם את אחת החוגגות במערומיה, כשנחש מתפתל לגיפה. טוב ויפה. ממש ליקקתי את השפתיים. אלא שהפרטים עליה מעוררים קצת חשד. מושבניקית, ועוד מבית דתי?! זו לא חוכמה לקחת סתם מישהי, לצלם אותה מאחור, מבלי שאפשר לזהותה, ו־

(המשך בעמוד 8)

„בהפסקה אני צריך
לאכול את הכריך,
אמא שמה בילקוט
הפתעה של מתיקות...
הממרחית הכי הכי
של עליתי!

על לחם או לחמניה
שוקולד למריחה,
כמו עוגה מן התנור
לא השארתי אף פירור...
הממרחית הכי הכי
של עליתי!"

„אמא לא יודעת שאני גומר את הממרחית כבר בדרך לבית הספר"

קנה מזון רק באריזה המקורית שעליה מצויינים שם היצרן וכתובתו.

וימר יעקבסון טמיר

עמי בן־שמעון, שכונת נוה אליעזר

"אני מסגר־רתך. האם ההסתדרות דואגת לי?"

עד עכשיו חשבתי שאני חבר בקופת חולים. מתברר שכל הזמן הייתי גם חבר הסתדרות. מאז שחרורי מצה"ל אני עובד כמסגר־רתך, אך עד עכשיו לא היה לי שום קשר עם ההסתדרות.

האם ההסתדרות מודעת לשכר שלי?
האם היא שבעת רצון מהתנאים הסוציאלים שלי?
האם היא מעלה על דעתה את תנאי העבודה הקשים בהם אני עובד?
מדוע תומכת ההסתדרות בכך שעובדי שירותים ומשרדים יעבדו פחות שעות ממני?
מדוע ההסתדרות נגררת אחרי הוועדים החזקים, שלא זקוקים לעזרתה, ומפקירה אותי ואת חברי — עובדי הייצור, תושבי שכונות המצוקה, והזוגות הצעירים?

שינוי לא הבטיחה לי דבר, אך את פעיליה פגשתי בשכונה שלי הרבה זמן לפני הבחירות. חבריה פועלים למעני ולמען חברי בצורה שקטה וענינית, בלי דמגוגיה ובלי לדרוש תמורה.

שינוי תובעת השוואת תנאי העבודה ושעות העבודה של עובדי הייצור והמשרדים.

שינוי בהסתדרות היא הכתובת שלי

דרוש שינוי בהסתדרות

אל: עמי בן שמעון — סיעת שינוי בהסתדרות
רח' שי"ר 5. תל־אביב 63463. טל: 03-244348
אני מעוניין להפגש אתך לשיחה בנושא תנאי העבודה של עובדי הייצור.

שם ומשפחה: _____
כתובת: _____ טלפון: _____

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

אחר־כך להדביק לה שם — תמר יהלומי — ולפברק לה ביוגרפיה פיקנטית.

מושבניקיות דתיות, והיכרתי כמה מהן, עדיין לא רוקדות בעירום כשנחש פיתון מתפתל על גופן. עד כדי כך עוד לא הגענו.

בועז שר, רמת־גן

● לתשומת־ליבו של הקורא שר: בת־מושב תמר יהלומי בבגדים — ראה תמונה.

● ● ●

פסטיבל מנדלביץ

בשיאו

הנשיקה לבגין חזיקה — הנשיקה לכותל חועילה.

האיש החיוור, בעל העברית הרהוטה, הכריז על כוונותיו להתנחל ביהודה, בשומרון וברצועת עזה — כולם גם יחד. מי אנחנו שנגיד לו שהדבר בלתי־אפשרי? אמנם סיכוייו להיבחר לראשות הממשלה פחתו במקצת אחרי הכרזתו ההיסטורית „בגין הוא אחי", אבל הנשיקה עם הכותל־המערבי, שצולמה בצבעים טבעיים, החזירה לו כמה מנדטים.

תמוז שתיר, רמת־גן

● ● ●

מה הפשר

גם תוכנית טלוויזיה ללא אלימות עלולה להזיק.

ביום השישי, 27 בפברואר, בשעת צהריים, התקרבתי לפינת רח' קהילת ריגה בשכונת נאות־אפקה, כדי להבין מה פשר הרעש מחריש האוזניים שנשמע מהמקום. לתדהמתי, ראיתי שני ילדים מכיתה ו' עם פטישים בידיהם מכים בשלט — תמרור אין כניסה — וקוראים בצהלה: „עם הישמע האות, יש לכם שלוש דקות ועשרים שאלות"

(כמו בתוכנית הטלוויזיה זה הסוף שלי.)

שימחה פתר, אפקה

● ● ●

לא קופצים

מניות „מיגדל שלום" בבורסה עומדות בסימן „קופצים בלבד", טוען די־די מנוסי („העולם הזה" 2267).

מבלי להתייחס להומור הטוב והבריא, ברצוני להביא לידיעתכם, ולידיעת מנוסי הנכבד, כי בימים אלה אפשר ליהנות מישיבה בקפיטריה נעימה על כוס קפה ועוגה, במרומי מיצפה שלום, הצופה אל נוף מרהיב עין. היושב שם יוכל להיווכח מייד כי... אי אפשר לקפוץ מן המיגדל, וזאת בגין הקונסטרוקציה המיוחדת שנבנתה במקום.

שמואל פריפר,
מנהל פירסום, מיגדל שלום

מגולח ועליז

בימים אלה יש מועמדים רבים לראשות הממשלה, וגם כאן יש הצעה.

איך זה ש„פרענק" כמו צ'רלי ביטון מרים יד על בחיר האלוהים, בן־פורת יוסף מנדלביץ, אחיו ובנו של ראש־ממשלתנו. מאז הגיע

NEW-SODOM

ציום נדיר: יוסף מנדלביץ מנשק את מרכז הכוח מול תחנת הכוח מצדה ב'. התחנה עשוייה עץ קדוש, אדמה קדושה, טיח ותיל ועצם קדושה.

מגולח ועליז מן הכלא הסיבירי, כולן רוטט קודש ולוחש לחשים, אני משגר מותני מידי בוקר ורץ אל קיר ידוע, דוחף בו, בסדק מפורסם, דג מלוח (הערינג) כנגד עין הרע. מנדלביץ לראשות New-Sodom — ומייד!

יגאל תומרקין, תל־אביב

ילדים מכים בגונג
שלוש דקות ו־20 שאלות

לידיעת הקוראים

המערכת אינה נוהגת להחזיר כתבי־יד וחומר הנשלח אליה. הכותבים למדור זה מתבקשים לכתוב בקיצור, על צד אחד של הדף, ברווחים גדולים — רצוי במכונת־כתיבה.

10 קוקטיילים משגעים
מכל בקבוק.

◀ רק להוסיף וודקה* או ג'ין*

◀ רק להוסיף רום*

רק להוסיף רום* ◀

פינקולדה! מאי תאי! בלדי מרי!

קוקטיילים של Holland house®

חלק בלתי נפרד מהחיים הטובים.

להשיג בכל חנויות השקם, השופרסל, הסופרמרקט, כל-בו שלום ובמעדניות המובחרות.

* של יקבי אשקלון.

טל-ארוויו

מרים בניהני

תחזית שנתית לבני מזל דגים עד ינואר 1982

בשנה הנוכחית חל שינוי במצבם של בני מזל דגים. השנתיים שבין ספטמבר 1978 לאוקטובר 1980 היו קשות ומכבידות. מצב־הרוח נטה לדיכאונות ולקדרות. גם מבחינה גופנית היו בני מזל דגים יותר פגיעים ורגישים למחלות. התוכניות התעכבות והם היו בתקופה ארוכה של חשבון־נפש, ורצון לבנות מחדש את חייהם על יסודות יותר בריאים. כוכב שבתאי, ששהה במזל בתולה, ניצב מול מזלם, והוא זה שגרם לכל העיכובים והקשיים המוזכרים כאן.

מאוקטובר 1980 הם השתחררו מהקרינה השלילית של שבתאי, חייהם והרגשתם נעשו קלים ונעימים יותר. בכל תחומי החיים חשים התקדמות מהירה יותר, ושימחת־החיים שוב חוזרת אליהם. גם התוכניות מתקדמות בקצב מניח את הדעת.

בני מזל דגים יוכלו להעזר בתחזית זו, שתתן קווים כלליים ומושג על הדברים שיתרחשו בין חודש אפריל 1981 ועד ינואר 1982.

אפריל

בחודש זה יושם הדגש על תוכניות כספיות חדשות ועל ענייני עבודה. התוכניות עדיין לא תוכלנה לבוא לידי ביצוע מלא. עליהם יהיה לחכות חודש נוסף על־מנת לקדם עניינים כספיים. מה שיעזור להם בקידום ענייניהם הכספיים ותחומי עבודה הוא — הקסם האישי שלהם, וכושר השיכנוע, שיתחדד באותה תקופה. הם יצליחו ליצור קשר טוב עם אנשים, ויבריקו בשיחות ובעצות לאחרים. הם יהיו עירנים מבחינה אינטלקטואלית. ליוצרים מביניהם צפויה תקופה פוריה ביותר, באמנות או בכתיבה.

מאי

חודש מבטיח יותר מבחינת קידום עניינים אישיים. המרץ יתגבר והכוחות המתחדשים יעזרו להם להתמודד עם בעיות שעלולות להיווצר. הם יהנו מנסיעות קצרות, בין אם לצרכי עבודה, ביקור ידידים, או עניינים הקשורים למשפחה, עם דגש על עזרה לאחים ואחיות. גם בתקופה זו תגבר היצירתיות, ובמיוחד לאלה העוסקים בנגינה, להם יהיו הצלחות משמעותיות, שייזכרו עוד זמן רב.

יוני

בחודש זה על בני דגים להיזהר מריאה לא בהירה של המציאות. הנטיה לברוח מקשיים תתגבר ולא יהיה קל לשלוט במצבים קשים. בבית ובקרב המשפחה ישרור מתח, והאווירה לא תהיה פשוטה. הקשיים שייווצרו ביניכם לבין שאר בני־המשפחה לא יהיו באשמתכם. עלולות להתפתח מריבות בגלל אי־הבנה שטותית. לאחר זמן יתברר שאיש לא היה אשם. נעגועים לאהבה, חיבה ורוך ילוו תקופה זו, אך רק חודש לאחר מכן ימצא מי שיעניק את המבוקש.

יולי

בחודש זה יתפתחו רומנים חדשים, הם יהיו עסוקים באהבות ותחביבים חדשים. גם ילדים יגרמו נחת בזמן זה. עיסוקים ספורטיבים ימשכו אותם, ויוציאו אותם מהמועקה של החודש שעבר.

אוגוסט

חודש זה יאופיין ברעיונות חדשים בקשר לעבודה, גם הצעות עבודה חדשות, או נוספות. בענייני אהבה יחולו עיכובים. הספורט האהוב עליהם יהיה שחיה, ומישחקי־מים שונים. נטיה לאלרגיות ממאכלים ותרופות שלהם הם רגישים.

ספטמבר

קשרים עם אנשים חדשים. גם ההצעות שהוצעו בחודש שעבר יצאו לפועל. יתכנו גם מקומות עבודה חדשים. למצוקה הכספית של העבר ימצאו פיתרונות פיתאומיים, כתוצאה מהשקעות שיוכיחו את עצמן כמוצלחות. צפויות חזרות לבני־זוג מהעבר, ופיוסים תוך ויתורים הדדיים.

אוקטובר

הם יהיו עסוקים מאוד בענייניים כספיים. עלולים למצוא את עצמם מול הפתעות לא נעימות מצד שותפים. הם יהיו נתונים יותר למירמה ויאמינו מהר מדי. קרובי־משפחה או שותפים לעבודה יחזרו מחוץ־לארץ, ובני דגים יהיו עסוקים, בין השאר, באירוח.

נובמבר

בחודש זה תיתכן נסיעה לחוץ־לארץ, ובה יתכנו קשרים חדשים, עמוקים. הדגש יהיה על ידידות, שעשויה להתפתח ולהתהדק. יתכנו שיטחי התעניינות חדשים. יחסים מתוחים עם בני־זוג ושותפים לעבודה עלולים להעכיר את מצב הרוח באותה תקופה.

דצמבר

שינויים דרמטיים בחיים. כל מה שהיה עד עכשיו, היה כאין וכאפס לעומת מה שעומד לקרות מעתה ואילך. ניתוק סופי מקשרים מסובכים של העבר. קשרים חדשים ורעננים יותר יופיעו לתוך החיים. תפנית דרמטית צפויה במקום העבודה, אפשרות לקידום רציני, או לתפקיד שאליו שאפתם. קשרי עבודה עם ארצות אחרות — ההתפתחות תהיה עצומה. זהו החודש המוצלח ביותר מכל חודשי השנה.

קידום העניינים האישיים, קשרים חדשים ותפניות דרמטיות

בימים אלה עדיף לפעול בצינעה. התבלטות ופירסום לא יביאו תועלת ברגע זה, טוב להימצא לבד ולתכנן את המהלכים הבאים. תתפתח גישה חדשה ואתם תנטשו את הדעות המיושנות, שמתוך הרגל דבקו בכם. ידידים טובים עשויים לגרום לשינויים פיתאומיים בחייכם כתוצאה ממישפט או מילת־מפתח מיקריים. מאחר שקשה לשמור על הרגשות בצורה מאוזנת, שימרו עליהם בסודיות מוחלטת.

* * *

ידידות חדשה עשויה להתהוות ביניכם לבין אנשים מקוריים ויוצאי־דופן. לשם כך עליכם לצאת מבית־כם, ולטפח שוב קישרי־ידידות ישנים שניתקו. בזכות המגנטיזם האישי שקיים בכם תוכלו לצפות להתקדמות פיתאומית בעבודה. זו תוסיף לכם יוזמה, מקוריות וראיה חדה. אתם נוטים להיות יותר טלחנים, אם כי כלפי חוץ מתנהגים מעט בתוקפנות — זה עלול להמעיט מהצלחותיכם העתידות לבוא.

* * *

בני־הזוג מתנהגים בצורה מוזרה ובלתי־צפויה. השינויים בהתנהגותם גורמים למבוכה ולבילבול ואף למחשבות על ניתוק היחסים בכלל. יש להתאזר בסבלנות, תוך זמן קצר הם יחזרו שוב לעצמם. בשטח העבודה צפויה התקדמות. הזדמנות לשפר את מעמדכם, תפקידכם ואפילו משכורתכם. וכל זה בזכות הקסם האישי והחביבות, שאותם אתם מקרינים. נסו לרסן את הנטיה לבזבז כספים.

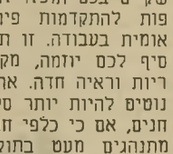

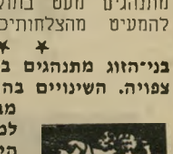

אי־יציבות במצבי־הרוח — משימחת־חיים והתלהבות ביום אחד, לעייפות וחוסר־יוזמה למחרת. בתחום העבודה אינכם חשים יציבות, אפשר לקחת סיכונים, ולהעז דברים שהם כימעט בלתי מתקבלים על הדעת. מבחינה בריאותית — אתם רגישים מאוד בביטנכם יש לתת יותר תשומת־לב להרגלי תזונה נכונים. קשרים עם קרובים בחוץ־לארץ יעודדו אתכם, ויביאו מחשבות על שינוי, תוך מיספר חודשים.

* * *

האריות רחוקים מלהיות הם עצמם בתקופה זו. כל דבר קטן גורם לרוגזה ירידה. חשים עייפות ולאות ומתגעגעים כבר לקיץ ולשמש החמה. בנסיעות קצרות חלים עיכובים בלתי־צפויים. לסטודנטים קשה להתרכז ברגע זה. הם מתפתים בקלות לעסוק בתחביבים, במקום בדברים רציניים וחשובים יותר. יש להילחם בתופעה זו, כיוון שבסופו של דבר תצליחו בלימודים.

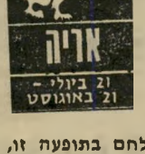

* * *

הנטיה לבצע את עבודתכם בצורה המושלמת והטובה ביותר גורמת למתח ועצבנות מה. האחרים אינם מצליחים להדביק את קצב עבודתכם, והביקורת הבלתי־נמנעת מורגשת ואף נאמרת על ידכם. גישה חדשה לחלוטין בענייני כספים תגרום לשיפור המצב לטווח רחוק יותר. ברגע זה המצב אינו משביע־רצון, בגלל מיכשולים שאינם תלויים בכם. בשטח הרומנטי תיפגשו אנשים רגישים וחמימים אך מסובכים.

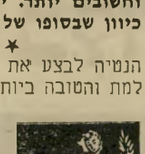

בשבוע זה תוכלו להיווכח בתוצאות רא־שונות של המאמצים שהשקעתם בעבודת־כם לאחרונה. עדיין עוד לא הגיע הזמן לנוח. דווקא כעת מו־נחת התקדמותכם על כף־המאזנים, והממו־נים שוקלים האם לקדם את מעמדכם בעבודה. צעד מחוכם יעזור לכם, ברגע של הזדמנות בלתי־חוזרת, לקדם עניינים כספיים. אל תהססו, ההעזה משתלמת הפעם. הזהרו מלהשקיע עתה כספכם בבורסה.

* * *

העקרבים מעוררים את קנאתם של בני־שאר המזלות, הכל הולך. השטח הרגשי־בעירנות ופעילות בל־תי־פוסקים. אהבות חד־שות ומתחדשות מוסיפות גוון מיוחד לתקופה זו. האמנים מביניכם צפויים להתקדמות טובה, וגם העוסקים בתחביבים ימצאו זמן ורעיונות להצליח בכל המעורר בהם עניין. אין לקחת סיכונים כספיים בגלל עירפול כבד הקיים סביב נושא זה, שיתבהר בתקופה מאוחרת יותר.

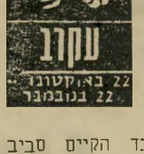

* * *

אתם עומדים בפני שינויים מרחיקי לכת. חלק ממישאלות־הלב יתגשמו, האופטימיות והאמונה בעתיד שוב יאפיינו אתכם. צפויות נסיעות רבות בשבוע זה, חלקן לצרכי עבודה, או עזרה לקרובי־משפחה. תוכניות שתיכננתם תתעכבנה, ועליכם יהיה לבדוק פעם נוספת אם אינן מסכנות את עתידכם. מכרים חדשים עשויים לגלות לפניכם שטח חדש ומעניין, שייתכן וישנה את פני דרככם.

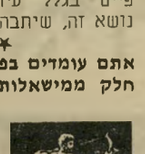

אתם נאלצים להרחיב את ידיעותיכם ולהעזר בספרות מיקצועית. כמו־כן תיתכנה נסיעות קצרות לצרכי עבודה. שבוע מעייף, אך רב־התרחשויות. ידידים ישנים יווכחו פעם נוספת שעדיין לא שכחתם אותם, וכל זאת ייקרה בפגישה מיקרית ומפתיעה. חלק מזמנכם יוקדש לשיחות טלפון, כתיבת מיכתבים, ומציאת רעיונות חדשים בקשר לשיפור המצב הכספי. את כל הפתעות רצוי לשמור בסודיות רבה.

* * *

העניין המעסיק אתכם בתקופה זו קשור בעיקר בנסיעות מעבר לים. החשש שכספכם לא יספיק לנסיעה גורם לדאגה, ומגביר את הצורך לצאת לחופש. אל דאגה! ימצא פיתרון, שבעזרתו תוכלו לספק את יצר ההרפתקנות, וצפויה נסיעה מרתקת ומעניינת בעוד מיספר חודשים. פגישות קלילות עם מכרים חדשים יהפכו קשרים רציניים. תמצאו את עצמכם מבלים יותר ומקובלים על כל חברה.

* * *

במסיבות וחגיגות ימי־הולדת, שבהם אתם מרבים לאחרונה, משתתפים גם אנשים שמציגים עצמם כידידים, אך עלולים לגרום נזק. רצוי לא לבטוח במי שאינכם מכירים היטב. בני המין השני נמשכים אליכם, אך חוסר ההעזה וההתנהגות המערפלת גורמים להם לחוסר־ביטחון. שבוע שבו תהיינה הזדמנויות לפתוח ברומנים חדשים, ולהרשים את כל ידידיכם. הצעות עבודה חדשות ישנו את חייכם.

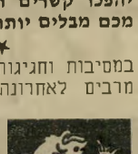

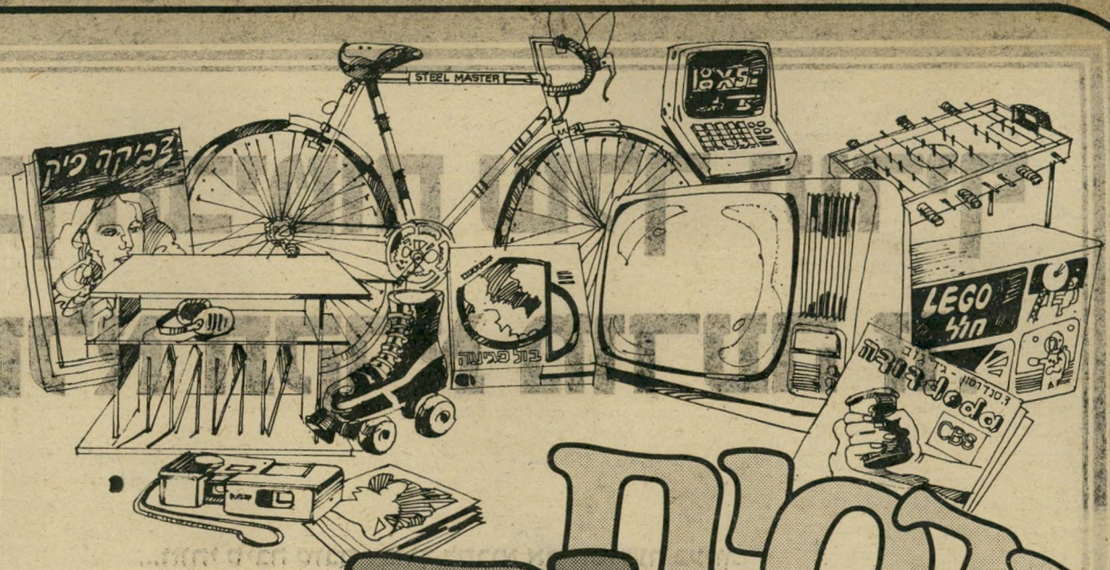

הפרסים

2 טלויזיות שחור לבן נורדמנדה אמקור.

אופני ספורט STEEL MASTER *

10 מצלמות משוכללות אגפא פוקט

50 תקליטי C.B.S של להקת דורה. עם: דני סנדרסון וגידי גוב.

כדורגל שולחן "ארקופלק" *

משחק מחשב – קידי קומפיוטר *

לגו חלל 928 *

גלגליות SEIKO *

"בול פגיעה" של אורדע. *

50 מעמדי תקליטים.

15 ספרי תמר,צביקה פיק "מלאך או שטן"

100 חוברות "צביעון" *

* סוכנויות קופמן בע"מ

פרסים פרסים!

וגם מיליון מדבקות צבעוניות של חיות נדירות בנוסף לטעם הנפלא של דני.

בפרסים נהדרים אלה תוכל לזכות כשתאכל בהנאה את "דני" של שטראוס.
כדי להשתתף בהגרלת הפרסים, שלח 6 מכסים בודדים לפי הכתובת: שטראוס, "שק נעול", נהריה, וציין את שמך וכתובתך.

שטראוס מחלק מיליון מדבקות

על כל גביע של "דני" בטעם וניל או שוקולד תמצא מדבקה צבעונית של חיה נדירה.
זכור! מיליון מדבקות ממתינות לך! את המדבקות תוכל להדביק באלבום מפואר שישמש אטלס גיאוגרפי לחיות.

ככל שתשלח מכסים רבים יותר, יגדלו סכוייך לזכות בפרסים.

את האלבום תוכל לקבל תמורת המחאה ע"ס 5 שקלים לפי הכתובת: שטראוס ת.ד. 5, נהריה עבור "אלבום חיות". כל הקודם זוכה.

ההגרלה תערך ב-17.4.81
בנוכחות רואה חשבון החברה.

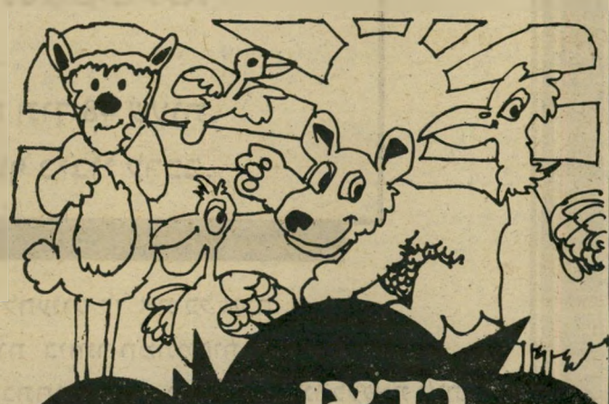

שטראוס טבע שכולו חלב טהור.

שטראוס

סוכן הביטוח שלך יעדיף שלא תקרא מודעה זו.

...וזוהי סיבה טובה עבורך לקרוא את המודעה בעיון.
נ. גולומב ושות' בע"מ, הסוכנות הגדולה לביטוח, מציעה
לך, במסגרת מבצע מיוחד לביטוח מקיף בלבד, סדרה של
הטבות ויתרונות בלעדים לביטוח מכוניתך.

ערכן של הטבות אלה עשוי להסתכם באלפי שקלים עבורך!

בדוק והשווה: הטבות אלה ניתנות לך ללא כל תוספת במחיר

★ **תשלום אגרת רישוי (טסט)** לרכב משנת 1980/1981
— על חשבוננו!

★★ הוצאות **בדיקת רכב משומש** לפני קניה
(מוגבל לסך 215 שקל) — על חשבוננו.

★★★ **תשלום ביטוח החובה** ב-4 תשלומים ללא
ריבית וללא הצמדה.

★★★★ תשלום ע"ח במקרה תאונה תוך 48 שעות.

★★★★★ **שי חינם** לכל מבוטח — מטף כיבוי לרכב.

נשמע מוגזם? אנחנו יכולים להרשות לעצמנו להעניק לך את כל אלה.
חברת נ. גולומב היא אחת מסוכנויות הביטוח הגדולות ביותר המתמחות בביטוח רכב.
היקף הפעילות שלנו וקשרינו עם חברות הביטוח הפועלות בתחום וזרכב מאפשרים לנו לעשות זאת.
נשמח להוסיף לך פרטים ולהציע לך מחיר בהתאם לנתונים שתמסור לנו.

מבצע החודש:
"מ-20 יוצא אחד"
1 מתוך כל 20 לקוחות שיעלה
בגורל יקבל את מלוא כספו בחזרה.
ההגרלה תערך בפיקוח רואה החשבון של החברה.

לקביעת פגישה בלתי מחייבת אנא התקשר
03-268146
או בוא אישית למשרדינו. לשד' דוד המלך 1 ת"א
בין השעות 0900-1700

נ.גולומב ושות' סוכנות לביטוח בע"מ
הסוכנות הגדולה לביטוח. 17 שנות נסיון.

גזור ושמור

גרמניה: שמידט בצרות

ראש עיריית המבורג, סוציאל־דימוקראט נמרץ בן 43 ואחד המנהיגים הצעירים הבולטים במפלגתו של הקאנצלר הלמוט שמידט, ניצב בראש המתקוממים נגד פיתוח אנרגיה גרעינית בגרמניה. בראיון שהעניק לכתב סאנדיי טיימס, גינה ראש העיר, האנס ארליך קלוס, את מדיניותו של שמידט.

„יש להפסיק את בניית תחנות־הכוח הגרעיניות, ולחפש מקורות אנרגיה אחרים," הכריז קלוס. „אם שמידט רוצה בכוח גרעיני, אני מתכוון לעשות כמיטב יכולתי לעצור אותו. לדעתי גם אצליח לעשות זאת."

מפיכות־גז וסכינים. עיקר קיצפו של ראש העיר יצא נגד תחנת־הכוח הגרעינית ברוקדורף, כ־50 ק"מ מהמבורג, על גדות נהר האלבה. שלוש פעמים הצליחו קבוצות של מפגינים לחדור לתוך המיבנה ולגרום לו נזקים ניכרים. עד כה קמו בגרמניה 120 אירגונים

הקאנצלר הלמוט שמידט
בעיות מצד שמאל

העוסקים באורח בילעדי במאבק נגד פיתוח אנרגיה גרעינית.

בהפגנה האחרונה ליד ברוקדורף נטלו חלק 30 אלף מפגינים. המישטרה הגרמנית, שאינה ידועה בעדינות היתרה שלה ביחס למפגינים מהשמאל, מאיימת במעשי אלימות חמורים ביותר. דובר המישטרה סיפר לעיתונאים על קסדות, אלות, מסיכות־גז וסכינים שנמצאו אצל מפגינים. לדעת הממשלה הפדרלית, מהוות הפגנות אלה רק ראשיתו של גל מחאה שיקיף את גרמניה כולה.

קרע במיפלגה. הלמוט שמידט, המנסה לנווט בין האגף השמאלי החזק במפלגתו לבין שותפיו הליברלים בקואליציה, לא מצליח להשתלט על המצב. אין שום אפשרות לתאר את המחאה כהפגנות־שוליים של השמאל הקיצוני. רוב הפעילים בתנועה נגד אנרגיה גרעינית ונגד הצבת טילים גרעיניים של נאט"ו על אדמת גרמניה, הם חברי מפלגתו של שמידט. המישמרת הצעירה של המיפלגה הסוציאל־דימוקראטית הגרמנית איננה דומה לחבורת הקארייריסטים של שימעון פרס בישראל. ראשון העצורים בהפגנה ליד ברוקדורף היה מנהיג צעירי המפלגה, וילי פיסיאק. רוב חברי הפרלמנט של השמאל הסוציאל־דימוקראטי תומכים בהפגנות. ראש עיריית המבורג גינה אומנם את האלימות מכל הצדדים, אך לא הסתיר את אהדתו למטרה שלמענה התכנסו המפגינים.

עד כה הצליחו מתנגדי האנרגיה הגרעינית למנוע את פתיחת התחנה בברוקדורף באמצעות ארבע תביעות משפטיות, שעיכבו את הנושא לשנים רבות. שמידט ממשיך להתלבט. אם יעמוד על דעתו ויתעקש להמשיך בפיתוח הגרעיני, יתהווה קרע בינו לבין סובי אנשיו, וכמעט כל הצעירים במפלגתו. אם יוותר, יסתכסך עם הליברלים ואולי אף יאבד את השילטון בגרמניה. כל זאת בנוסף לסכומי־עתק שגרמניה מוציאה עבור דלק.

פולין: סולידריות עם „סולידריות"

קיים דמיון מוזר בין אל־סאלבדור לבין פולין. ממש

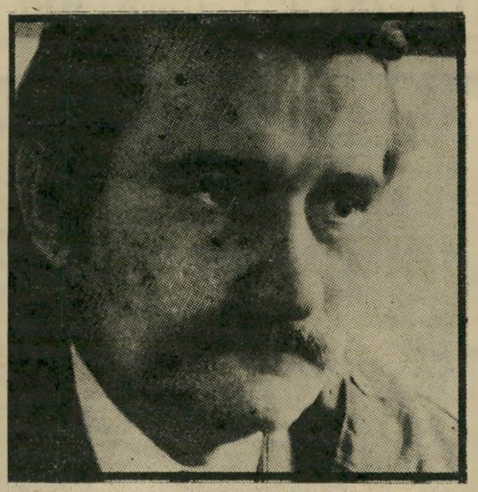

מנהיג „סולידריות" ואישה
דרך שבדיה יותר בטוח

קשה להשוות בין הרפובליקה העניה והנידחת במרכז־אמריקה לבין פולין, עתירת המסורת הפוליטית, המעוגנת בתרבות הפוליטית האירופית גם אחרי יותר משלושה עשורים של שילטון קומוניסטי. ובכל זאת ישנן כמה נקודות דומות מאוד, כמעט זהות, בין שתי הארצות.

העם באל־סאלבדור, רובו ככולו, תומך בתנועת המחתרת הדימוקראטית הנלחמת בשילטון הפאשיסטי. גם העם הפולני, רובו ככולו, תומך בכוחות הדימוקרא־טיים הנאבקים בביורוקרטיה של המפלגה. בשתי הארצות משחקת הכנסיה הקאתולית תפקיד מרכזי בהגנה על הדימוקראטיה, על זכויות הפרט, על זכות ההתארגנות והזכות לרמת־מחייה הוגנת לפועלים ולאיכרים. ומעל הכל, על שני העמים מאיימת מעצמת־על אדירה.

שר־החוץ האמריקאי, אלכסנדר הייג, חידש את שיטת היועצים הצבאיים. מי שמכיר את הקאריירה הצבאית והפוליטית של הייג יודע, ששר־החוץ לא יהסס להפוך את אל־סאלבדור מופת לנחישות החלטתו, גם במחיר רצח־עם. הסובייטים, מסיבות גלובאליות, מתססים ולא פולשים לפולין, לפחות לעת עתה. אך גם בפולין מתנהל המאבק למען הדימוקראטיה בצל החשש האמיתי מפני התערבות צבאית של כוחות ברית־ואורשה — נגד העם הפולני.

דיו מעבר לים. האתגר הפולני לשיטה הסובייטית אינו מתמקד רק בעניני פנים. אירגון סולידריות ומנהיגו לאך ואלסה מודעים לחשיבות הפירסום ויחסי־הציבור. האירגון מנהל פעילות דיפלומאטית עניפה, מארח עיתו־נאים ואנשי טלוויזיה מכל העולם, מכין חומר־הסברה מגוון בשפות רבות.

פעילות זו הגיעה לשיאה בשבוע שעבר. ואלסה הציב את סגנו, מהנדס אוניות מוכשר וכריזמאטי בן 28, בראש מישלחת של סולידריות לשבדיה ולבריטניה. הסגן, בוגדאן ליס, הרשים מאוד את מארחיו. הוא השתמש במינוח סוציאליסטי מובהק, נאם בכל מקום על סולידריות בינלאומית, על אינטרנציונליזם ועל אחוות־עמים. אבל מעבר למילים הרמות דרש ליס מאירגוני העובדים בשתי הארצות עזרה ממשית עבור סולידריות. בין השאר גייס ליס לא רק עזרה כספית, אלא גם נייר, מכונות־דפוס, ואפילו דיו כדי לקדם את המאמץ ההסברתי של האיגוד המקצועי החופשי של פועלי פולין.

במסיבה שערכו למענו ראשי המחלקה הבינלאומית של קונגרס האיגודים־המקצועיים הבריטיים, לא חסך ליס את שבט לשונו מהסובייטים. הוא גילה למארחיו שציוד המיועד לסולידריות, העובר דרך מזרח־גרמניה וצ'כוסלובקיה, נחבל שם במתכוון ומגיע לפולין חסר תועלת. את הציוד הרב שקיבל במתנה מהבריטים שלח ליס לשבדיה. משם יגיע לפולין ישירות, בדרך הים.

פורטוגל: בזכות האיזון

ההדים של הפיכת־הנפט הפאשיסטית בספרד השפיעו במידה מסויימת על האקלים הפוליטי בפורטוגל השכנה. שתי המדינות סבלו במשך שנים רבות משילטון עריצות ימני, מדיכוי זכויות הפרט ומחיסול אלים של קומוניס־טים, סוציאליסטים, ליברלים ופעילי איגודים־מיקצועיים. ההלם בספרד היה קצר, אבל משמעותי. הוא הבליט את חוסר השלמתם של היסודות השמרניים עם הדימו־קרטיה, אבל גם את האינטרס המשותף של הבורגנות העירונית המתונה ושל השמאל בשמירת הדימוקרטיה. הפורטוגלים היו קרובים מדי למאורעות הסוערים בספרד, מכדי להאמין בשטויות הילדותיות שנכתבו בעיתונות הישראלית על המלך הגיבור, מציל הדימוקרטיה.

חואן קרלוס מילא, אמנם, תפקיד חשוב ברתימת הצבא למרות המוסדות הנבחרים, אבל ספרד ניצלה בעיקר משום שהאוליגרכיה השלטת בה היום מורכבת מתעשיינים ובנקאים שעיניהם נשואות לאירופה, ולא מבעלי־אדמות ופיאודלים למיניהם, שהיוו את המסד לשילטונו של פרנקו. אמצעי התיקשורת בפורטוגל גם ידעו לציין, שהמלך הספרדי הופיע לשידור הטלוויזיה המפורסם שלו רק משנוכח לדעת בבירור שהקשר נכשל. אין ספק שהוא מעוניין היום בהמשך הדימוקרטיה החוקתית, שבילעדיה לא תוכל ספרד להיכנס לשוק האירופי המשותף, אבל מכאן עד לגיבוי המליצות הרומנטיות על המלך הגיבור עוד הדרך רחוקה.

פרופיל נמוך. בפורטוגל עצמה שוררת עתה רגיעה יחסית. הבוחר דאג לשילטון הימין בממשלה, אבל גם לבחירתו מחדש של הנשיא אינס בתמיכת השמאל. הנסיונות למזג את מחוייבות הצבא והחוקה לשינויים מיבניים סוציאליסטיים, עם בניית תשתית למעמד בינוני מודרני, יוצרים מיגוון עשיר, לפעמים בלתי־צפוי, של שותפויות, פילוגים והתארגנויות בנוסח כמעט ישראלי.

ראש־הממשלה, פרנסיסקו באלסמאו, רואה את עצמו כמעין סוציאל־דימוקרט ימני, ומרבה להדגיש את מחו־ייבותו למהפכה טכנולוגית. מאז מותו הטראגי של סא קארנייירו, ראש־הממשלה הקודם, בתאונת מטוס, השתפרו היחסים בין הנשיא לבין הממשלה. המנהיג הסוציאליסטי, מאריו סוארש, האשים את הנשיא בשיתוף פעולה עם הימין, אך לא הצליח להשפיע על מפלגתו לגנות את אינס. בעזרת המנגנון הוא מקווה להשתלט על ועידת

המפלגה שתיערך במאי, ולהיות מועמד בעל סיכויים רבים בבחירות לנשיאות ב־1985. הקומוניסטים, לעומת זאת, שומרים על פרופיל נמוך. כישלונם היחסי בבחירות נבע בעיקר מהאוריינטציה הפרו־סובייטית הקיצונית שלהם. פרשת פולין הביכה אותם מאוד. כל איש שמאל פורטוגלי תומך, ממש אוטומטית, במאבק של איגודי־מיקצועיים. מנהיגות המפלגה נאלצה להכריז על תמיכתה במגמות של סולידריות, תוך ביקורת מסויימת על טקטיקה „לא נבונה" של האירגון. לקראת הקיץ עשויה לקום שוב חזית עממית של הסוציאליסטים, הקומוניסטים ואפילו ליברלים תומכי אינס.

תהליכים פוליטיים אלה מלווים, אבל לא פותרים,

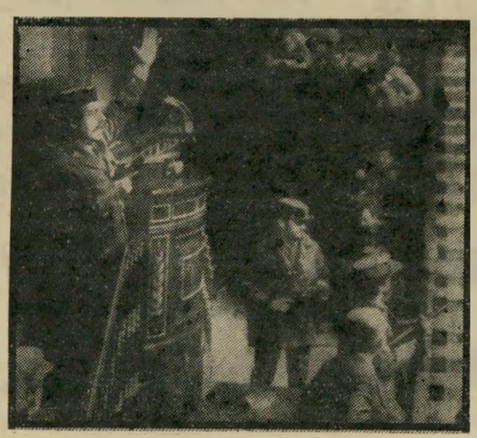

פאשיסטים בקורסו הספרדי
הד גם בפורטוגל

את בעיות היסוד של החברה הפורטוגלית. הכלכלה סבלה השנה ממחירי הדלק העולמיים, מייצור נמוך וירוד בסיכוי ומבצורת קשה שפגעה בחקלאות.

פורטוגל עדיין רחוקה מרמה טכנולוגית אירופית, ורמת ההשקעות והפיתוח הטכנולוגי בה מזכירים יותר את אמריקה הלאטינית. נשיא השוק האירופי, גוסטאב תורן, מעריך שעד 1985 תהיה פורטוגל בשלה לחברות בקהילה. כלכלנים פורטוגליים מדברים על תקופת־מעבר של 15 שנים. הנשיא אינס עצמו דואה ביחסים המיוחדים של פורטוגל עם העולם השלישי נכס לאירופה כולה. יש להניח שבתוך העשור הנוכחי תצטרף פורטוגל לשוק. מכאן גם הרגישות והפתיחות ללקח של ספרד — יש לשמור על הדימוקראטיה בכל מחיר.

אנט דולצ'ין, אשתו של מנהיג הליכוד, מספרת בג'ילוי־לב מדהים על יחסיה עם ראש־הממשלה ועם משה ד"ין ועל דרך הנס שבה ניצלה כילדה

לא אומר שפרס מנהיג אידיאלי, אבל זה מה שיש והוא יותר טוב מאחרים

כמו כל עולה חדש, המילה העברית הראשונה שלמדתי היתה פרוטקציה

אם המערך לא יקבל רוב, תהיה זו אותה הגברת - בשינוי אדרת רק יותר זקנה -

התגוררתי עשר שנים בניו־יורק ולא חשבתי על ישראל - עד שתפסו את אדולף אייכמן

לבגין יש אובססיה של כבוד עצמי. לכן הוא עושה רושם פחות מכובד

היינו שלושה ימים בלי אוכל ושתייה, על גבי דוגית, וניצלנו על־ידי דייגים ספרדיים

אצביע בעד שימעון פרס

אנט דולצ'ין היא דמות יוצאת־דופן. לא רק בגלל היותה רעייתו הבלתי־רגילה של יושב־ראש הנהלת הסוכנות, אריה דולצ'ין, אלא קודם כל ומעל לכך בזכות עצמה.

היא אשה נאה. לו היתה צעירה בכמה שנים, אפשר היה לכנותה „חתיכה". מת־לבשת בסיגנון צעיר, מאופרת מעט ואו־מרת כל מה שבראש שלה, בלי לעשות חשבון. במרוצת השנים יצא שימעה כאשה קשה, בין גשות העסקונה של כל מי שהוא־משהו במדינת־ישראל או בקרב אצולת יהדות הגולה.

אשה קשה, שאינה יושבת בשקט לצדו של בעלה. אשה שאינה עושה כל מה שמבקשים ממנה, לפני שהיא מבררת מה בדיוק רוצים ממנה, ולאיזו מטרה. היא אינה נחשבת לטרף קל. היא לא תארגן בביתה ארוחת־ערב, בלי שתדע מי האור־חים ולמה הם מוזמנים. היא לא תלך ל־ארוחת־ערב רק מפני שהמזכירה של בע־לה אמרה שזה חשוב. את אנט דולצ'ין משתדלים להושיב בארוחות רשמיות במ־קום נייטראלי, כדי שלא תביך אורחים חשובים בשאלותיה הנוקבות ובהערותיה חסרות־הפשרות.

עם ישראל למד להכיר את אנט דול־צ'ין לפני כמה שנים, כאשר שיגרה, מעל

יחסיה עם בעלה, דיעותיה הפוליטיות, מגיפו וארשה בראיון עם שרית ישי

דפי ג'רוזלם פוסט, מיכתב־פתוח לראש־הממשלה מנחם בגין. הימים היו ימי קמפ־דייוויד ורבים מקוראי המיכתב לא קישרו את אנט דולצ'ין עם איש הליכוד אריה דולצ'ין. תחקירנית זריזה של עלי כותרת בשם ורד ברמן בדקה, חקרה ומצאה, שה־גברת בעלת המיכתב־הפתוח היא אמנם רעייתו של הדולצ'ין ההוא.

התחקירנית עטה על המציאה והזמינה אותה לראיון בתוכנית עלי כותרת, בהנ־חיית יעקב אגמון. מאז אותו ראיון הפכה אנט דולצ'ין דמות מפורסמת, שהחלה לפרסם לעיתים תדירות מאמרים בעיתו־נות. וגם היחס אליה השתנה. לא עוד רעיית יושב־ראש הסוכנות, אלא אנט דולצ'ין בזכות עצמה — אשה עצמאית.

„ראיתי שצפוף לי במיטה"

אנט ואריה דולצ'ין מתגוררים ביחד עם בנם אלון בן ה־15, בקומה השבי־עית של בית־דירות, ברחוב בן־יהודה ב־תל־אביב. הכניסה פתוחה. כל אחד יכול להיכנס. לצד הדלת הראשית ערימת זבל. המעלית צרה מלהכיל יותר משני אנשים, ומרבית הזמן מקולקלת. וכאשר חושבים על כל אותם אישים־רמי־מעלה המתאר־חים בבית דולצ'ין לעיתים מזומנות, מג־לים, בפעם המי יודע כמה, שישראל זה לא אמריקה.

דירתם של הדולצ'ינים מרווחת. חדר־אורחים גדול, מלא אור. רהיטים פשוטים, ספת עור, פינת־אוכל, טפסים וציורים על הקיר. אנט דולצ'ין בחצאית שחורה וב־מגפי־בוקרים. חולצה משובצת מעל לחול־צת־גולף שחורה, פותחת את הדלת במאור פנים ומציעה כמעט מייד קפה בספלי פור־צלן צרפתיים. השיחה קולחת, הגברת אי־מרת הכל! אינה מנסה להסתיר דברים, אינה חוסכת בלשונה.

עם תום הראיון מציצות הצלמת ענת מרגוסטי ואני אל תוך אלבום־התמונות המישפחתי. הכל גלוי ופתוח. תמונות אינ־טימיות מחיי המישפחה: אריה דולצ'ין ובנו הקטן אלון טובלים באמבט משותף, בני־הזוג דולצ'ין בתנוחת אוהבים על חוף הים באילת, אריה דולצ'ין מתחבק עם מיקי מאוס בדיסני־לנד.

דולצ'ין חוזר הביתה מיום־עבודה עמוס. השר אריאל שרון מחפש אותו. אנט דולצ'ין מעווה פניה. את דעתה על שרון הביעה כבר קודם לכן. אלון חוזר ממישחק כדורסל. השפה המדוברת בבית היא אנגלית ואנט קוראת לאלון אלאן. הילד — ניגוד גמור להוריו. צבר מחוס־פס בנעלי־התעמלות ובבגד־ספורט. ההר־רים החוצלארציים שלו למדו ממנו את שפת הרחוב של הנוער הישראלי.

אנט דולצ'ין היא מתרגמת סימולטנית במיקצועה, אך העברית שבפיה לקוייה והיא מרבה להשתמש במילים ובביטויים באנגלית. מאז פגישתנו האחרונה, לפני כשנתיים, השתפרה העברית שלה ללא הכר. „זה מפני שאני צריכה לדבר בטל־וויזיה," היא מתנצלת בצחוק.

יש לה הומור בריא והיא צוחקת על הכל, בעיקר על עצמה. אני שואלת איך אשה נאה כמותה נישאה לגבר כל כך לא נאה כמו אריה דולצ'ין, והיא מרימה גבות ושואלת אותי בתימהה מהולה בחיוך: „את חושבת שהוא לא נאה?"

אני, במבוכה: „כן. ואת חושבת שהוא נאה?"

דולצ'ין: „בטח, אני חושבת שהוא נאה מאוד. את יודעת, עד אחרי שהתחתנו לא שמתי לב שהוא שמן. אחרי החתונה ראי־תי פתאום שצפוף לי במיטה, אז היכנסתי אותו מייד למישטר של דיאטה. אבל באמת אני חושבת שהוא גבר נאה."

„לבגין יש אובססיה"

יא פותחת את הרדיו כדי להאזין לחדשות. ראש־הממשלה מנחם בגין, מסייר בהתנחלויות. אנט דולצ'ין: „לאיש הזה יש אובססיה עם כבוד עצמי. בגלל האובססיה שלו לכבוד הוא עושה רושם פחות מכובד."

● מה בעיך חושב על מה שאת חושבת על ראש־הממשלה?

הוויכוח הראשון שהיה לי עם בעלי היה בנושא גח"ל. בעלי היה מאוד פעיל והיה מאוד בעד ההצטרפות לחרות. אני הייתי נגד כל מה שמר בגין מייצג. בעלי, כמובן, לא הסכים איתי. לא ידעתי הרבה על פוליטיקה, אבל עם קצת הגיון יכולתי להבין שכאשר שני גורמים, אחד מונולי־טי ואחד לא־מונוליטי, מתאחדים, הצד ה־

מימשל צבאי נאצי

הילדה בת התשע, אנה גוטמן, על תעודת־המעבר שהעניק לה המימשל הצבאי הנאצי בגטו וארשה. את התעודה השיגה אמה, שהצילה בכך את חייה. פרשת ההצלה לוטה בערפל. על החותמת בעלת הנשר וצלב־הקרס רשום: „לישכת המושל לשטחים פולניים".

זוהרת בירח הדבש

היום נוהגת אנט ללבוש שמלות צנועות יותר. אנט דולצין בתמונה שצולמה בעת שבילתה את ירח־הדבש שלה עם בעלה, אריה. **למטה:** אנט ואריה באירוע חברתי.

מונוליטי מטה את הצד השני לצידו.

בגין הוא האדם היחידי במפה הפולי־טית שאינו שייך למפלגה, כי אם המפ־לגה שייכת לו. מולו עמדה המפלגה הלי־ברלית, ששמה מעיד עליה שהיא מפלגה פלוראליסטית. אז מה צריך היה לצאת מזה? הליכוד בלע את המפלגה הליברלית.

● כעד מי הצבעת בבחירות הקודמות ולכנסת?

לא הצבעתי. לא ידעתי למי להצביע. בהתחלה התעניינתי בתנועה של אמנון רובינשטיין. התנועה הזו מאוד משכה או־תי, היא הציעה סוג אחר של אנשים. אך ברגע שרובינשטיין החליט ללכת עם ייגאל ידין, משכתי את ידי מהעניין. כבר אז היה ברור לי שלא ייצא מזה שום דבר.

● כעד מי תצביעי עתה?

אני רוצה לראות את המצע של המערך. אני מקווה שהם יקבלו רוב. כי אם הם יקבלו את מה שהליכוד קיבל ב־1977, הם יאלצו שוב לשתף את המפד"ל בקואלי־ציה, ואז אני לא רואה הבדל גדול בין המערך לבין הליכוד. זו תהיה אותה הגב־רת בשינוי אדרת, רק שהגברת במיקרה זה תהיה יותר זקנה.

● את אומרת שאת שוקלת אפשרות להצביע בעד מיפלגת העבודה?

אצביע בעד שימעון פרס, אבל קודם כל אני רוצה לראות את המצע. אני חושבת שהעם צריך להתלכד ולגרום לכך שהמערך יקבל רוב, כדי שלא ישתף את המפד"ל. אז ורק אז קיים סיכוי שיהיה בארץ הזו קצת יותר טוב.

● מה דעתך על שימעון פרס?

אני לא אומרת שהוא המנהיג האידיאלי, אבל זה מה שיש, והוא יותר טוב מאח־רים. לפחות הוא עושה רושם של אדם חושב.

● מה הרקע שלך?

נולדתי בצרפת. אבי למד הנ־דסה בגרנובל והתגוררנו שם לצו־

(המשך בעמוד 58)

הקרבות הסודיים בין הסניגורים על אור הזרקורים ואיך השפיעו על ההגנה - סוד החקירות הארוכות

סניגור תוסיה־כהן
הארי שבחבורה

נאשם אבי־חצירא
בין שני סניגורים

איסף מזוז ומיקרי של שישה עורכי־דין, ישובים, לבושים בגלימותיהם השחורות, על הספסל הראשון באולם המשפט, ומגוננים בעליל על ארבעת הנאשמים היושבים מאחוריהם וחוסים בצילם.

שר־הדתות, אהרון אבו־חצירא, שכר את שירותיו של שלמה תוסיה־כהן, אחד מכירי עורכי־הדין במדינה, המופיע כימעט בכל משפט חשוב, והוא עדיין אחד מסניגוריו של חברי־הכנסת שמואל פלאטו־שרון.

תוסיה־כהן הוא יליד סוריה. גבר מרשים כבן 65, אשר במהלך המישפט החליק ושבר את אגן־הירכיים. בכל־זאת הופיע למישפט גם אחרי הפציעה, כאשר הוא יושב על כסא גלגלים עד דלת האולם, ושם מתייצב על קביים.

משום־מה לא הסתפק שר־הדתות בסניגור אחד, אלא הוסיף עליו גם את רם כספי, גם הוא אחד מעורכי־הדין המפורסמים במדינה, שהגן בזמנו על דן ורד, שנאשם בבגידה במדינה, והיה עורך־דינו של בצלאל מזרחי בתביעת הדיבה נגד עיתון הארץ. כספי הוא גבר צעיר ונמרץ, בשנות ה־30 והוא מתחלק עם תוסיה־כהן בחקירת העדים הראשיים. ברבות מהישיבות נראית באולם גם אשתו של כספי, אתי, כשהיא דרוכה ומקשיבה לכל מילה הנאמרת במישפט, והיא יושבת לידו של שר־הדתות.

מאיר גבאי, הנאשם מיספר שניים, שכר את עורך־הדין אריה קמר, מישפטן ותיק. לידו של קמר יושב בנו, יוסף, צעיר שסיים לא מזמן את לימודיו, הדומה מאוד לאביו, והשניים נראים מסתודדים מפעם לפעם.

הסכמה בשתיקה

הנאשם שמואל דסקל הוא דמות מעניינת במיוחד גם במישפט מסגוני זה הוא בולט בזקנו האדמוני ובאופיו הלוהט. הוא נמוך־קומה ומוצק, חובש כובע שחור ומשרת במילואים ביחידת שריון. גם הוא שכר שני עורכי־דין. האחד, יעקב וינרוט, אדם דתי, חובש כיפה, הידוע בציבור המישפטנים כמומחה לדיני חברות. והשני, עורך־הדין יהודה וינשטיין, יוצא פרקליטות מחוז המרכז, ומי שנחשב כאחד הצעירים המוכשרים בתחום הפלילי. מעניין לציין כי גם שני סניגוריו של דסקל הם ג'נג'ים כמוהו.

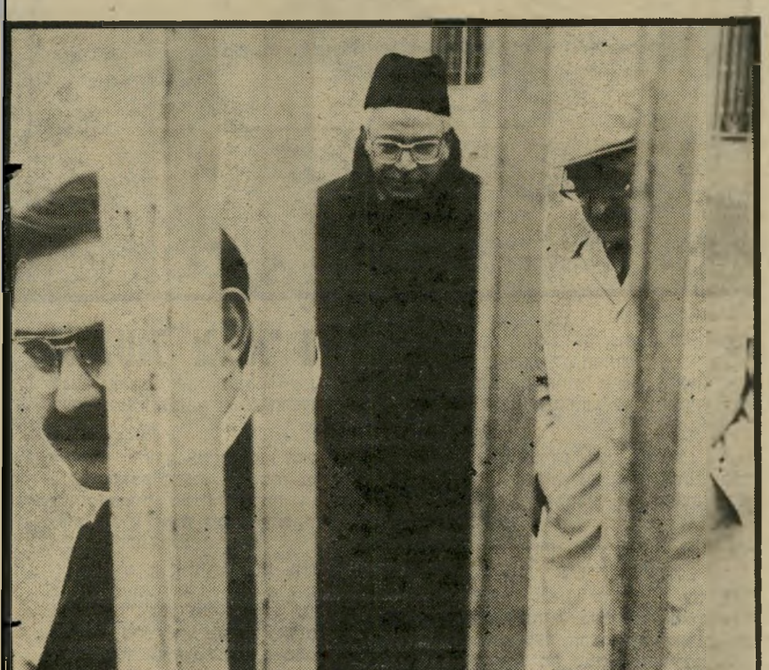

נאשם גבאי (באמצע) וסניגוריו אריה ויוסף קמר
אב ובנו

כלל מה הוא עושה ביניהם. הרב, המנהל את המכון למורשת יהדות תימן, היה היחיד בין הנאשמים שזכה להתנצלות מפיו של עד־המדינה ישראל גוטליב, בעת שחזר בו בפעם השלישית מגירסתו בדבר צורת השוחד שקיבל מהרב קורח. סניגורו של הרב, צבי הכהן, גם הוא אדם נמוך ובלתי־בולט, לחץ על גוטליב להתנצל בפני שולחו, וזה אחרי היסוס ארוך היפנה את פניו אל הרב והפליט „סליחה". הכהן זכה במהלך המישפט להודעה כי התמנה לשופט מחוזי. וזהו מישפטו האחרון כסניגור.

הרב קורח כימעט שאינו נראה או נשמע. הוא איש צנום וקטן־קומה, לבוש חליפה שחורה, הגדולה ממידתו, וכובע שחור. זקנו מחודד וקצר ועיניו החומות נודדות בביישנות בין הנוכחים, כאילו אינו מבין כל הגלריה הזו של עורכי־דין נפגשה במישפט זה באופן מיקרי. הם נבחרו על־ידי שולחיהם בשל שיקולים אישיים שונים ומשונים, וחלקם לא הכירו

הסניגורים

תובע בך זעוזרת ארד
בת של שופט

מלחי, שהואשם בזמנו בקבלת שוחד. מלחי, כזכור, יצא זכאי.

השני לו בדרגתו הוא מיכאל קירש, פרקליט מחוז ירושלים, שועל קרבות ותיק, בעל בלורית שיער לבנה ומזג תקיף. הוא היה גם התובע בתיקו של הח"כ פלאטו־שרון, והוא בעל ניסיון רב בהופעות במישפטים. בין שני הגברים יושבת האשה היחידה בתיק זה, עורכת־הדין מוסיה ארד, צעירה בעלת שיער חלק ואדמוני, שהיא בתו של השופט העליון בדימוס, אליהו מני.

עד תום מישפט השר אבו־חצירא אלה הם עורכי־הדין שעושים את החדשות המישפטיות במדינה. **אילנה אלון**

תובע קירש (משמאל) עם בך, כספי וארד
שועל קרבות

סניגור כספי
צעיר ותוסס

כלל את האחרים לפני המישפט הזה.

מאחר שיש נקודות רבות שבהן צריכה ההגנה להיות מתואמת, היו פגישות אחדות בין הסניגורים במהלך המישפט, ונוצרה הסכמה בשתיקה, כי מנהל ההגנה הוא הסניגור הבכיר שבין כולם, תוסיה־כהן. בדירתו המפוארת במלון ירושלמי גם נערכו רוב הפגישות מאז נפצע, וכאשר התעוררו חילוקי־דעות בין עורכי־הדין באשר לטקטיקה מישפטית, היה זה תוסיה־כהן שהכריע, ודעתו נתקבלה על דעת היתר ללא ערעור.

הצעירים שבין עורכי־הדין נטו בשלב מסוים, אחרי שגוטליב נשבר פעמיים על דוכן־העדים, לוותר על המשך חקירתו, להציג לבית־המישפט חזית אחידה, ולאמר את ההגנה החליטה שאין צורך ופעם ב־המשך חקירתו של העד, כיוון שהוא כבר השאיר את רושמו על הכל. אולם אחרי דיון בדירת המלון, הוחלט שלא לעשות צעד דרמאטי כזה, ולהמשיך לנהל את החקירה באורח קונסרבטיבי, עד תומה.

גם כאשר העלה מישהו את ההצעה לטעון עם תום ראיות התביעה כי אין להשיב לאשמה, בגלל עדותו של עד־המדינה, הוסרה ההצעה ברוב דעות. ורק סניגורו של הרב קורח, בגלל הנסיבות המיוחדות לגביו — הוסמך לטעון טענה זו, אשר נדחתה על־ידי השופטים.

ריבוים של הסניגורים הביא להארכת המישפט, שכן איש מהם לא רצה לוותר על מקומו לאור הזרקורים, ואיש־איש קם וחקר את העדים, כשהוא חוזר לפעמים על שאלות קודמיו ואינו מחדש דבר.

מול הסניגורים המדגישים את אישיותם האינדיווידואלית, מנסה התביעה לשמור על חזית אחידה. מנהל התביעה הוא ללא־ספק גבריאל בך, פרקליט המדינה, הבכיר שבין התובעים בתיק, אלא שבגדר תפקידו הוא מופיע לעיתים־רחוקות בלבד במישפטים, והופיע לאחרונה לפני כעשר שנים כתובע בתיקו של השופט לשעבר אליעזר

נאשם דסקי (במיגבעת) וסניגוריו ויינרוט וויינשטיין
מומחה לחברות ופלילן

נוף אילת

מבצע הרשמה מיוחד לשבוע 7-14.3.81

איכות, רווחה, שרותים קהילתיים ונוף

חברת דרוקר זכריה בונה אתר מגורים בסטנדרט בניה גבוה, הכולל דירות בנות 3, 3½ ו־4 חדרים, בבניינים בני 8 קומות. בכל הדירות קירות כפולים ומערכת צינון אויר. אתר המגורים פתוח לנוף מפרץ אילת. האתר נמצא בשכונת מגורים מתפתחת ובקרבת מקום שרותים קהילתיים הכוללים: גן ילדים, בית־ספר, מועדון נוער, בית־כנסת ומרכז מסחרי.

לכוחות הבטחון 2% הנחה

הדירות מוצעות במסגרת תוכנית הבניה של משרד הבינוי והשיכון.

בהרשמה 5.000 שקל

משכנתאות, מענקים והלואות עד 280.000 שקל (מענק 50.000 שקל).

והיתרה בתנאי תשלום נוחים.

זכאים לרכוש דירה ולקבל מענק גם בעלי דיור במרכז הארץ.

המכירה: באתר הבניה בשכונת מערב 1 בימים א'—ה', בשעות 16.00—19.00
במשרדי החברה באילת: מרכז התיירות החדש, בנין 4, טל. 059-75571
כל יום בשעות 09.00—13.00
ובמשרד מכירות ראשי בחיפה: דרך העצמאות 102, חיפה, טל. 04-510235-6
בימים א'—ה', בשעות 09.00—16.00

דרוקר זכריה בע"מ
חברה קבלנית לעבודות אזרחיות בנין ופיתוח בע"מ

eloid פב

העתקם הזה 2271

אנשים בעולם

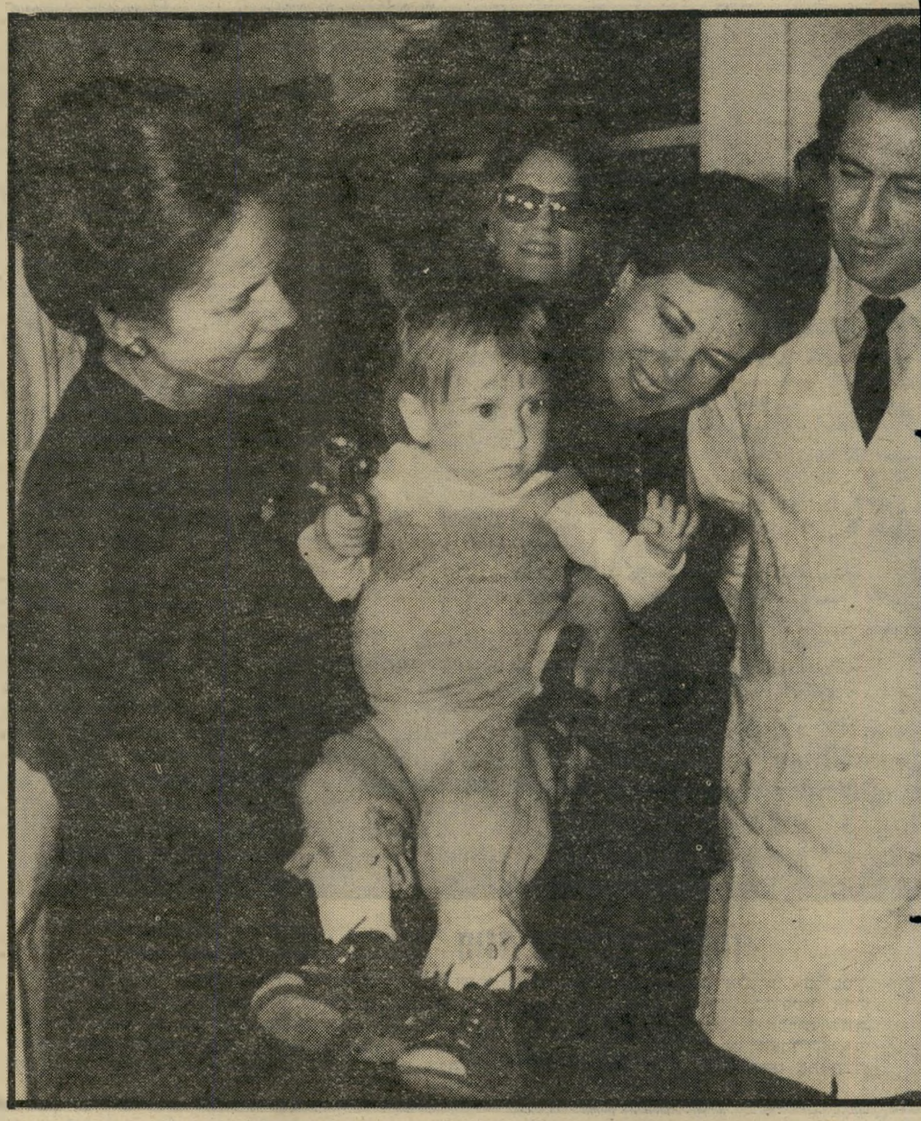

הנשים של סאדאת: סיורים וקניות בעיר האורות

ביקורו האחרון של הנשיא אנוור אל־סאדאת בפאריס נשא אופי פרטי, כשנילוו אליו שלוש נשים יפהפיות: אשתו, ג׳יהאן ושתי בנותיו, נוהה וג׳יהאן. בעוד ג׳יהאן אל־סאדאת מחלקת את זמנה עם אן ז׳סקארד׳אסטן (בתמונה למעלה) וביקור בבית־חולים לילדים מקופחי גורל, לבתי־האופנה הגדולים של רחוב סינט־הונורה, התרוצצו שתי בנותיה, נוהה (בת ה־23, וכבר אם לשני ילדים) וג׳יהאן (בת ה־19, הלומדת באוניברסיטה בקאהיר) בין המוסיאונים ואף ערכו מסע קניות עליז לאורך שדרות האליזה (למטה).

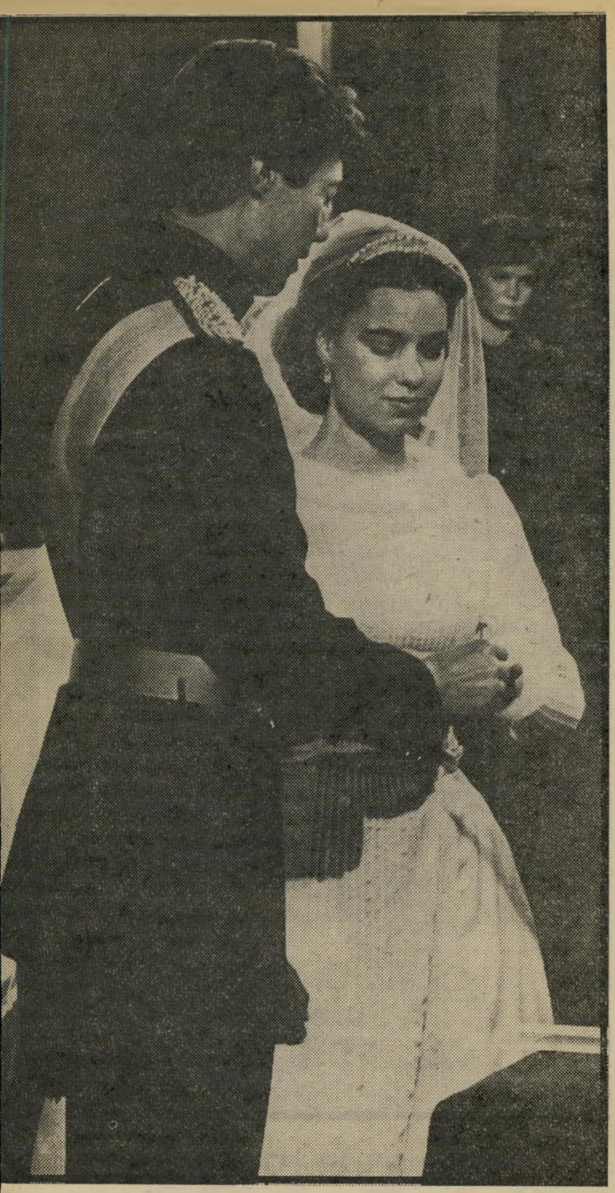

מארי־תורז והנרי מלוכסמבורג: החתונה

חתונת החורף המפוארת ביותר של אירופה היתה חתונתם של יורש הכתר מלוכסמבורג, הנרי, לבית בורבון־פארמה ובחירת־ליבו, מארי תרז. הצעירה הכירה את הנרי בלי שידעה כי הוא נסיך וניסתה לחמוק ממנו בהיותה נעדרת תואר אצולה. האהבה לא ידעה מעמדות, והסטודנטית הצעירה הפכה דוכסית לוכסמבורג.

ויליאם סטיירון: השואה העולמית

הסופר האמריקאי ויליאם סטיירון הגיע לפאריס לרגל הוצאת סיפרו הידוע, בחירתה של סופי, בצרפתית (הוצאת גאלימאר). סטיירון, המחלק את זמנו בין הכתיבה למיטבח (שבו הוא נראה בתמונה), הצהיר: „סופי גיבורת הספר שלי, היא פולניה, לא יהודיה, ניצולת אושוויץ. השואה היתה כללית, וסאור לשכוח שלא רק יהודים נספו בה.

אנשים בעולם

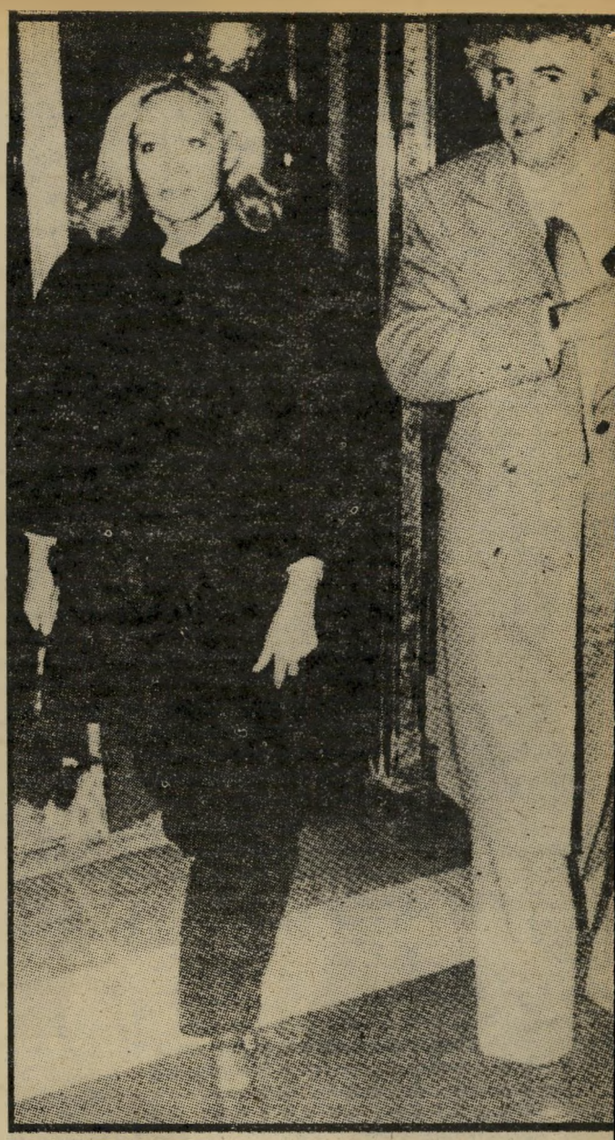

ג'ואן קנדי: הרופא הפרטי

חברים מספרים על ג'ואן בנוסח: „היא מצאה לה את הרפואה הבריאה ביותר לנפשה — ד"ר ג'רי אהרונוף." הרופא הפסיכיאטר הנ"ל, הנראה עם ג'ואן קנדי בתמונה, הוא מומחה לגמילה מאלכוהול וסמים, בן 36, יפה־תואר, עשיר וכבר מנהל את בית־החולים לגמילה בבוסטון. מאז הודיעה ג'ואן על פרידתה מטדי קנדי, אחרי 22 שנות נישואין, נראים ד"ר אהרונוף ולקוחתו לשעבר בצוותא בכל הזדמנות.

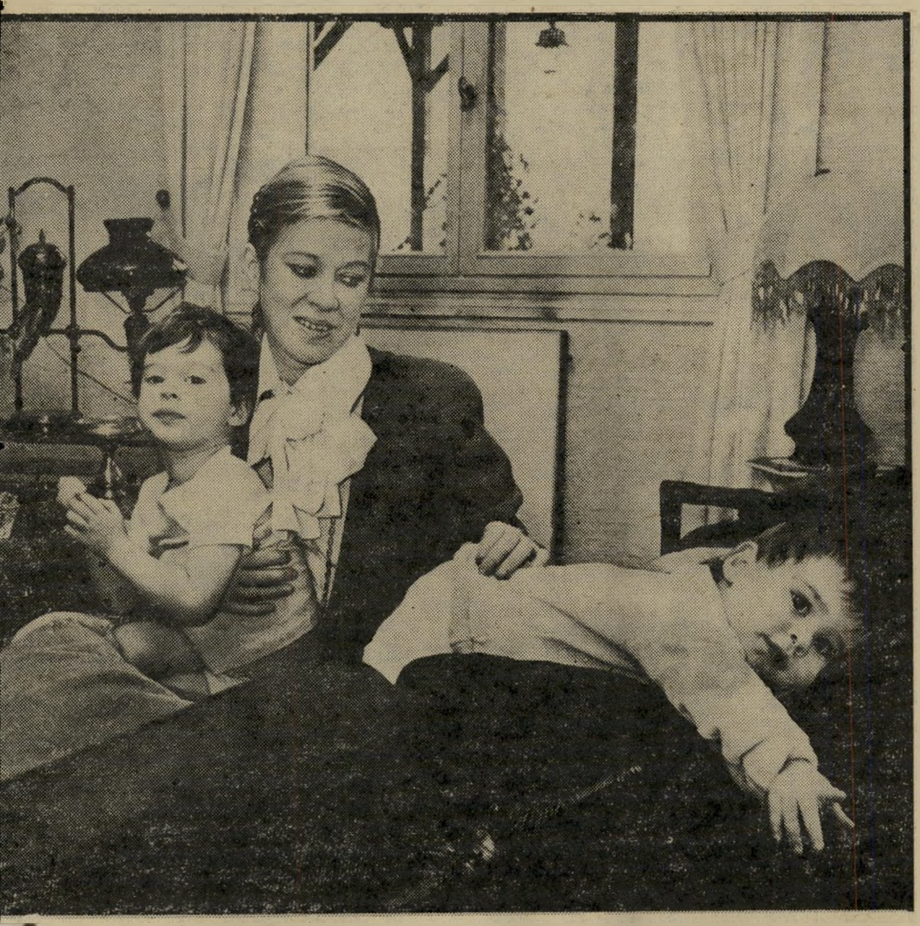

כריסטין דאסן: האושר חוזר עם דויד ויהונתן

בחווילה לבנה, שאת תוכנית בנייתה תיכנן ג'ו דאסן, הזמר המנוח, חיה היום אלמנתו, כריסטין, עם שני ילדיו, דויד ויהונתן ומנסה להיות אב ואם כאחד. אל רגע השלווה הגיעה כריסטין אחרי מאבק מישפטי עם הערכאות בקליפורניה, לשם הביאה את הילדים אמו של דאסן, ביאטריס לונר, בשעה שג'ו וכריסטין עמדו להתגרש. עתה, לאחר מותו של ג'ו, פסק בית־המישפט האמריקאי כי מקומם של הילדים עם אמם ובמולדתם, וכריסטין שבה עם הילדים לצרפת, והיא מנסה לשקם את חייה.

סרג' למה: באלרינה פרטית בהחלט

„באלרינה, באלרינה" שר סרז' למה, וואלרי פצ'י, באלרינה יפהפיה, בת 18, עולה על הבמה כדמות חלומית, ורוקדת לצידו בתוכנית השאנסונים החדשה שלו, בארמון הקונגרסים בפאריס. בכל ערב הם נפגשים על הבמה, אחרי ההצגה סועדים יחד (בתמונה), ולדבריו: „אני מרגיש כלפיה אחריות, כאילו הייתי אחיה הבוגר."

סאלוודור דאלי: האהבה הכניעה את הזיקנה

„לא מזיקנה, לא ממחלה ואף לא מטירוף הדעת, אם אמות אמות מאהבה." נוהג להתבדח סאלוודור דאלי. ואמנם מאז סימון דה־בובאר וז'אן פול סארטר, לא היו נאהבים ותיקים וסוערים כל כך כסאלוודור דאלי וגאלה דאלי. אלא שהאחרונים נשואים ויותר מפעם אחת. אחד מתחביביו המפורסמים של דאלי, הוא לחזור ולהתחתן עם אשתו. דאלי היה בן 38 וגאלה בת 25 כשהכירו זה את זה לפני 50 שנה.

סנייה רוברטס: מלאך על האדמה

התוספת האחרונה למלאכים של צ׳ארלי לא רק ניחנה ברגליים חטובות, אלא דואגת שהן תהיינה על האדמה. מי שברחה בנעוריה מן הבית ומבית־הספר, נישאה בסתר, אך הופרדה מבעלה בשל היותה קטינה, מצאה שלווה עם בעלה הסופר, ברי רוברטס. לו היא נשואה זה שבע שנים. חלומה: להיות עשירה, כדי להתמסר לגידול ילדים ולגידול סוסים, והעיקר, עם ברי לנצח״.

סמי דייווים: הקול היהודי

סמי דיוויס נראה תמיד במצב־רוח מרומם, תמיד לצד אשתו היפהפיה, אלטוביס, ותמיד עם בדיחה על חשבון הכושים והיהודים — ״שתי הצרות הכי משתלמות בחיי, חוץ מן הצרה שאני יפה מדי״. בימים אלה, כשידידו, פרנק סינאטרה, נחקר על קשריו עם המאפייה, מתבדח סמי: ״יש לו בעיות, כי הוא לא מספיק יהודי״.

ז׳קי צ׳אן: היורש הקפיצי של ברוס לי

הוא צעיר, הוא מצחיק, הוא סיני והוא גמיש (כמו שאפשר לראות לפי הניתור שבתמונה). יש לו כבר כמה מיליוני מעריצים במיזרח־הרחוק, וקל לשער, שבחלק זה של העולם אם אתה אליל, אזי אתה אליל של הרבה מיליונים. ואמנם, ז׳קי צ׳אן, שנחשב לברוס לי החדש, כבר זוקף לזכותו קאריירה נכבדה: בגיל 7 הופיע באופרה של פקינג ובמשך עשר שנים למד ריקוד, לוליינות, פנטומימה, תיאטרון, ג׳ודו, קראטה, איגרוף וקונג־פו. בגיל 18 הופיע במאה סרטים פעלתניים בערך, שהוסרטו בשיטת הסרט הגע בהונג־קונג, ותפקידו הראשון שפירסמו במערב, ניתן לו ב־1978, בסרט בשם הסיני בא.

ג׳ינה לולוברג׳ידה: האהבה הגדולה ביותר

כשלולו נוהמת, נוהם גם הוא, כשלולו צוחקת, צוחק גם הוא, כי בארי, הרועה הגרמני של ג׳ינה לולובריג׳ידה, הוא לא סתם כלב נאמן וממושמע, הוא גם דומה לגבירתו (תופעה הדומה לזוגות נשואים, המתחי־לים לדמות האחד לשני אחרי שנים רבות בצוותא). בארי הוא אהבתה הגדולה ביותר של ה־כוכבת, שהפכה צלמת תעודית מצליחה ביותר, ולבד מן המ־צלמה, אין לבד ממנו הצמוד אליה כל העת. אך את כישרון החיקוי שלו הוא לא ירש מן השחקנית: זוהי תוצאה של אימון ממושך בבית־הספר ה־מיוחס ביותר לחינוך רועים גרמניים במינכן, משם הגיע ה־מיוחס הנ״ל.

עצמאי ושכיר- רק עד 31 במרץ
תהנה מהקלות במס הכנסה בקופות הגמל שלנו.

31 במרץ הוא תאריך ששווה כסף.
זהו המועד האחרון להשלים
הפקדותיך בקופות הגמל של בנק לאומי
ולזכות בהקלות במס הכנסה.

אם עדיין אינך חבר באחת הקופות —
הצטרף עוד החודש.
אם הינך חבר — הזדרז והשלם הפקדותיך
ותהנה מהקלות לכל שנת המס 1980/81.

עצמה — לעצמאי-ולשכיר,
קשת ותעוז — לשכיר,
צור — לחקלאי,
קופה מרכזית לפיצויים — למעביד,
רימון — לעצמאי ולשכיר,
שיאון — לעצמאי.

חשוב ביותר
תקרת ההפקדות עם זכויות ותק הועלתה ל-24,000 שקלים
(הסכום שניתן להפקידו בשנת מס אחת).

פרטים והרשמה בכל סניפי בנק לאומי, בנק אגוד, בנק עליה לאומי, בנק ערבי-ישראלי
ובמשרדי הקופות: בית גיבור, רח' קויפמן 6 ת"א, 68012, טל. 652455.

בנק לאומי

טל-אוויו

אנשים

יצחק רבין זכה בשתי מתנות ליום הולדתו:
הר של שוקולד ואי־השתתפות בישיבת המרכז

■ ועדת־השרים התנגדה לפירסום סיפורו של ח"כ **משה דיין** על פגישותיו עם **חוסיין** מלך ירדן. דיין טען לפני הוועדה, כי ראה בעיתון זר שראש־הממשלה **מנחם בגין** סיפר פעם כי היו פגישות עם חוסיין, ואם לא יתנו לו לפרסם את סיפורו הוא יגיש עתירה לבג"צ. בגלל איום זה הותר לו לבסוף לפרסם את הספר.

■ אחרי שקם הרעש סביב סיפורו של דיין, החליטה וועדת־השרים לצנזר את סיפורו של **עזר וייצמן** על תהליך־השלום והיא מקצצת חלקים נכבדים מתוכו. עכשיו מתלוצצים השרים כי לסיפורו של וייצמן יקראו „חצי־האמת".

■ וייצמן, הכועס ביותר על כך, הגיב: „דיין דפק אותי בעברית, אך אני אדפוק אותו באנגלית." מסתבר כי את הגירסה האנגלית של סיפורו הוא כבר מכר לארצות־הברית, ושם עומד הספר לצאת לאור בשלמותו.

■ ח"כ **יצחק רבין** חגג השבוע את יום־הולדתו ה־59. זה היה באחד למרס. באותו היום אחרי־הצהריים התקיימה ישיבה ראשונה של המרכז החדש של מיפלגת־העבודה, שנבחר בוועידה האחרונה. כי אשר נשאל רבין איזו מתנה העניק לעצמו ביום־ההולדת, השיב: „לא הלכתי לישיבה של המרכז החדש."

■ אחותו, **רחל רבין**, שבאה מקיבוץ מגרה לכבוד יום־ההולדת, השתתפה באותה ישיבה, כי זו הפעם הראשונה נבחרה למרכז. בתו, **דליה בן־ארצי**, נכחה גם היא ב־אותה חגיגת־יום־הולדת, שנערכה בביתו. ידידיו הביאו לרבין שוקולדים מכל המינים. זהו הממתק האהוב עליו.

■ אשת ראש־הממשלה, **עזיזה בגין**, נכנסה השבוע לחנות־ספרים בירושלים ורצתה לקנות את מילון אוכספורד. כשנאמר לה שהספר אזל, רצתה לקנות אלבום היסטורי. היא שאלה כמה הוא עולה, ונאמר לה שמחירו 210 שקל. עליזה טענה שזה יקר מדי, והמוכר ביקש ממנה שתמתין כדי שיברר שוב את מחיר האלבום. הוא חזר ואמר לה כי מחירו 195 שקל. עליזה שילמה, תמהה על כי המחירים כיום אינם ברורים, ועזבה את החנות. אחרי שהלכה התברר כי למעשה עולה האלבים רק 165 שקל.

■ ח"כ **אבא אבן** אמר באחת הישיבות כי התנועה־הדמוקרטית־לשינוי הפכה לתנועה־לשינוי־הדמוקרטיה, ועכשיו, כשיש שרים בלי מיפלגה, הם דומים לצמרת עץ ללא גזע. הוא טען כי אחד ממאפייני הממשלה הוא שמצבה דומה למטוס־בלי־טייס. דברים אלה הזכירו לח"כ **חיים בר־לב** את הסיפור הבא: מטוס של פן־אם טס מעל האוקינוס, ומנועיו החלו כבים. הטייס הודיע לנוסעים כי כל מי שיודעים לשחות יעברו לחלק האחורי של המטוס, וכל מי שלא יודעים לשחות יעברו לחלקו הקידמי. כאשר צנח המטוס למים, הודיע שוב הטייס כי כל היודעים לשחות רות, אמר אבן שהוא גם מחקה את הנשיא המצרי **אנוור אל־סאדאת**, ועבר מייד לחיקוי.

■ אבן סיפר גם, שפעם ישב עם ח"כ משה דיין במיסעדה, ושוחח עימו על הפרישומים שלה ממישפט אבו־חצירא מופיעים מדי ערב בטלוויזיה. ג'ודי סיפרה כי היא היחידה בבית־המישפט, מלבד הנחקר, שיש לה רשות לעמוד, כי רק כך היא יכולה לבצע את עבודתה. „בכל הפסקה מתגודדים סביבי רישומים שלה ממישפט אבו־חצירא מופיעים מדי ערב בטלוויזיה. ג'ודי סיפרה כי היא היחידה בבית־המישפט, מלבד הנחקר, שיש לה רשות לעמוד, כי רק כך היא יכולה לבצע את עבודתה. „בכל הפסקה מתגודדים סביבי הרבה אנשים ומבקשים שאצייר גם אותם. חלק מן האנשים שאני מציירת מעירים לי כי לא ציירתי את תווי־פניהם בדיוק כמו שצריך." ג'ודי, שלמדה אמנות בסאן־פרנציסקו, היא עולה חדשה מאמריקה, הטוענת כי היא מרגישה כמו סינדרלה. היא באה באלמוניות לארץ, וכיום היא מוכרת ביותר על פי עבודותיה.

יצחק רבין נכח בטכס חנוכת הכביש על שם יגאל אלון, מזרחית לרמאללה. הוא ישב בשורה הראשונה, כשלידו איש אמונו ח"כ ז'אק אמיר. הכיסא שליד רבין נותר פנוי בעת הטכס, אך בכיסא שמאחוריו ישב בנו של אלון, יפתח, ולידו אמו רות. על הבמה ניצב ראש־הממשלה מנחם בגין ונאם כשלידו יושב ישראל גלילי (בתמונה מימין, מהגב). אחרי הנאום התיישב בגין ליד אלמנתו של אלון, בעוד שהכיסא שליד רבין נשאר פנוי במשך כל הטכס.

עד"י אמוראי חבר־הכנסת מטעם המערך השתתף לפני שבוע במסיבה לכבודו של אייבי נתן. באותה הזדמנות ניגשו אליו כמה אנשי־עסקים ורמזו לו כי יעקוב לוינסון, מי שהיה מנכ"ל „בנק הפועלים", לא יכהן כשר־האוצר בממשלתו של שימעון פרס, אם אכן תקום ממשלה כזו. אמוראי היה עסוק כל הזמן בניחושים מי באמת יהיה שר־האוצר בממשלתו של פרס. כל אותה עת ישב שימעון פרס בשולחן סמוך, מבלי שקלט את השיחות שבהן הוזכר שמו ושוב.

■ כאשר נשאל ח"כ **דויד גלאס** בעת עדותו במישפט שר־התחות אם הוא זוכר את שמה של המיסעדה בבני־ברק שבה שוחח עם **ישראל גוטמן**, אמר: „אינני זוכר. אני מעדיף לשכוח." כאשר נשאל כמה זמן נמשכה הארוחה, ענה: „לא, אכלתי זמן קצר מאוד, ואם אתה היית רואה את האוכל, גם אתה היית אוכל מהר."

■ גלאס יצא מבית־המישפט בחברת כתב־הרדיו **שימעון שיפר**. כאשר ניגש צלם ורצה לצלמו אמר לו גלאס: „אל תצלם אותי עם שיפר, כי אני אתבע אותך לפי החוק החדש להגנת הפרטיות. זו תמונה שמביכה אותי."

■ העיתונאי **בנימין גלאי** כתב בטורו השבועי כי **אייבי נתן** טס למצריים לפני 15 שנה ב־28 באפריל, בעוד שלמעשה נערכה הטיסה ב־28 בפברואר. כאשר נשאל מדוע טעה בתאריך, הגיב: „לא ידעתי שטעיתי, אך ה־28 ב־אפריל הוא יום־הולדתי."

דויד אדמון הפירסומאי התאכזב מאוד כאשר מיפלגת־העבודה לא בחרה בו כנציגה בוועד־המנהל של רשות־השידור. הוא נסע לגרמניה, לרגל עסקים, ושם פגש את מיכאל שטראוס, שגם הוא איש־עסקים. ידידו רצה לעודדו, קנה לו תלבושת של סקי, נסע עימו לעיירת הסקי האוסטרית קיצביל ושם הצמיד לו מדריך־סקי. למדריך הורה להפוך את אדמון לגלשן „תוך שלושה ימים". וכך היה. לראשונה בחייו גלש אדמון על הקרח ללא סריטה ופגע, ואפילו נהנה מכך.

הנמרות

מיפגש החתולות

נערך בין הדוגמנית קארין דו־נסקי ומיקה בשן, אשתו של הזמר יגאל בשן, בעוד קארין לבשה בגד שעיצבה דורין פרנקפורט, לבשה מיקה בגד דומה, שאותו היא תפרה בעצמה. אך השתיים, למרות שלבשו אוברולים זהים — האחת בשחור־חום והשניה בשחור כחול — לא התרעמו האחת על השניה, אלא התייחסו לכך בחיוך.

כאשר **גידי גמדיאלי**, הספר הפרטי שלי ושל כל חתיכות הצמרת בתל־אביב, אמר לי כי הוא ערוך ארוחת־צהריים קטנה למיספר מצומצם של לקוחות שלו, חשבתי לתומי שאבוא לשם כדי לנוח ולהרגע מכל המסיבות והפרועות שאני רצה אליהן במשך כל השבוע. אך כאשר באתי לביתו וראיתי שהמקום המה מיפחפיות מדהימות, כמה מוכרות לי וכמה לא, הבנתי שגם הפעם באתי לעבוד במקום לנוח. כל לקוחה שראיתי שם היתה שווה לדעתי סיפור, ואם לא סיפור אז לפחות תמונה ●●● ביום שלישי לפני הצהרים הלכתי לתצוגת־אופנה של בגדי־ים, אחרי כן הלכתי לארוחת־צהרים אצל גילי, וחזרתי הביתה בשימחה. רציתי להיכנס לחלוק ונעלי־בית, כדי לצפות, בטלוויזיה ציבעונית, בשידור השירים לקראת האירוויזיון, ואחר כך ללכת לישון. אך במקום זאת הוזמנתי ברגע האחרון למסיבה מאולתרת, שאירגן הזמר לשעבר, **מוטי פלישר**, לכל האמנים שהופיעו באירוויזיון, אחרי השידור. וכך, במקום שיסתיים לי יום העבודה שלי, הוא למעשה התחיל באחת אחרי חצות ●●● **חדווה עמרני**, הנמצאת בחודש השישי להריונה, באה אל גילי, ומיד אחרי. כן מיהרה עם בעלה האמריקאי לירושלים, כדי להתכונן לקראת השידור בטלוויזיה. גם היא וגם **מיקה בשן**, אשתו של הזמר **יגאל בשן**, היו סקרניות לקראת התוצאות בתחרות. שתיהן הבטיחו לי שתבואנה למסיבה אחרי השידור, אך הן לא באו ●●●

קליאופטרה

כך כינו חלק מחברותיה הדוגמנית נינט אסור, שגילי תקע בשערותיה חרוזים מפלאסטיק כתום, שאותם היא הראתה לאורחות כדגם מיוחד.

עסוקה

ביותר היא הדוגמנית שרונה מרש, שבאותו היום היו לה ארבע תצוגות־אופנה, ואצל גילי זו היתה התצוגה השניה שלה.

ספורט

זה השטח של רונית ברודי, אשתו של טל, שבאה למסיבת.

מי שכן בא היו בנות להקת סקס־טה, שלא חדלו לשוחח על תוצאות האירוויזיון, בעיקר אחרי שהגיעו קרוב כל־כך למקום הראשון. הזמר **איתן מסורי** בא גם כן למיטבח, המקום החדש של מוטי פליישר, אך הוא היה רציני ומתוח. גם **אבי טולדנו** בא ואמר שהתחרות הזו היא לא הדבר החשוב ביותר בחייו. הוא גם סיפר כי בנו, בן ה־8, התעצב מאוד כאשר אביו לא זכה. ●●● גילי הגיש אוכל טעים ו־תימני, ו**דורין פרנקפורט** הציגה כמה דגמים חדשים שתיכננה. בעוד גילי היה עסוק באירוח הלקוחות שלו, התנהגה דורין בחופשיות, ר־

אלמונית בלונדית זו לא רצתה שיצלמוה ולא רצתה לדבר הרבה. „אני לקוחה של גילי, וזהו."

תחיה אדר ממסיבה למסיבה

התייחסה לכל העניין כאל מסיבה עליזה. היא הביאה את אמה, **נאוה** ואת אחותה, **עדנה**, שגם דיגמנה את אחד מן הבגדים שלה ●●● חברי להקת הכל עובר חביבי הגי־עו אחרונים למיטבח, וכל הקהל במקום מחא להם כפיים. בעלי ה־מקום הכינו להם עוגה, כייאות ל־מנצחים, ומצב־רוחם היה עלין. השירים לכבוד האירוויזיון לא קצ־רו הצלחה אצל הקהל הרחב, ו־שמעת כבר שאומרים שזה היה אירו־ביזיון. אך **שלומית אהרון**, מהכל עובר חביבי, אמרה שזה הרוויזיון. זה המקום להזכיר כי ההריון של שלומית אהרון הוזכר לראשונה בגיליון העולם הזה מיס־פר 2260, במדור רחל המרחלת, וכאשר שמעתי על הריונה בתוכ־נית שעה טובה של **מני פאר**, לא הייתי מופתעת כלל מן הסיפור.

קש הוא עיסוקו של בעלה של אביבה פיבקו, אי־לן, שיש לו חנות לרחיטי קש.

הלילה הלילה זהו שם השיר ש־זכה להיות מיוצג באירוויזיון על־ידי להקת הכל עובר חביבי. שלומית אהרון מלקקת קרם של עוגה, שמגיש לה בעלה, יובל דור. השניים באו למסיבה במצב־רוח מרומם, והם מצפים בכיליון־עינים לנסיעה לאירלנד, לתחרות.

שיקום זה סיפור חייה של מונה זילברשטיין, שנגמלה מן התלות שלה בסמים. כיום היא שותפת במיסעדה־מועדון המטבח. מונה נראית יפה מתמיד ועליזה, וכל ידידיה מקווים שתמשיך בדרך זו.

הרה היא רונית גמליאלי, אשתו של גילי. שומעת את פעימות הילד קארין דו־נסקי. מימין: שרה לב דוגמנית לשעבר.

טל ברודי הפך סוכן־ביטוח והעוזרת הצרפתית

בסידרה „סוחרי החלומות" היא ישראלית

■ שר־האוצר **יורם ארי־דור** התכונן לקבוע שיעור מיוחד של מס־הכנסה על שעות נוספות. מי שהשפיעו עליו שלא לעשות כן היו שני אנ־שים: הפרופסור **עזרא סדן**, מנכ"ל מישרדו, שהוא גם חבר־לכיתה של אריזור, וה־פרופסור **חיים ברקאי**, מר־צה לכלכלה, שארידור שומר איתו על קשר מזה שנים רבות. אגב, ידיד אחר של ברקאי הוא ח"כ **עדי אמי־ראי**.

■ במצריים יצא לאור שבועון חדש בשם מאי, על שם חודש מאי 1971, שבו חיסל אנוור אל־סאדאת את „מוקדי הכוח" במצריים. בע־מוד הראשון מופיעה תמונה של הנשיא עם אשתו **ג'יהאן** ויש בו מדור אישי של אל־סאדאת, הנקרא בירמילה, ש־פירושו „בשם אללה". מילים המאפיינות את הנשיא בכל העולם, מפני שהוא פותח בהן כל נאום שלו. בירושלים יש הסבורים, כי ל**אנים מנצור**, עורך השבועון אוקטובר, קם בכך מתחרה, אך הוא גילה אבירות מיקצועית ושיגר בר־כה לעיתון החדש מעל דפי אוקטובר.

■ בשבועיים האחרונים נחטפים גיליונות השבועון אוקטובר בגלל העובדה שקט־עים מסיפרו של משה דיין מתפרסמים שם, בד בבד עם הפירסום שלהם בארץ.

■ באחת הישיבות של ועדת־הכספים של הכנסת הו־פיע נגיד בנק ישראל, **ארנון גפני**, כדי לדון על שיעור הריבית. גפני אמר כי המשק חי איך שהוא עם הבנקים. העיר על כך ח"כ **עמוס הדר**: „מה זה חי? חי כפליים!"

■ יושב־ראש הוועדה, ח"כ **שלמה זורע**, הודיע באו־תה הזדמנות כי מעתה תתכנס הוועדה בירושלים גם בימי א', ביגלל הדיון בחוק התקציב. הוא הביע תיקווה שיהיה לו לפחות מניין אנשים. העיר על כך ח"כ **יחזקאל פלומין**:

מרגרט ויליאמס

אשתו של שחקן הכדורסל של מכבי תל־אביב, ארל ויליאמס, היתה נוכחת בתצוגת־אופנה שהכנסותיה קודש ל„אגודת שמע", הפועלת למען חינוך ושיקום ילדים ובני־נוער הלוקים בשמיעתם. את הכדור עם החתימות של כל שחקני הקבוצה העניקה מרגרט לזוכה בהגרלה באותה תצוגה. משמאל עומדת המנחה של התצוגה, דליה שפלן.

לאה גוטליב

מעצבת בגדי־ים־וחוף, עיצבה לקראת הקייץ ההולך ובא בגדי־ים בסיגנון שהציגו את יצירותיה. לידה עומדות תמי בן־עמי ושרית דמיר, שהן חביבות על גוטליב במיוחד.

„אני פוחד שאפילו למזומן לא יהיה לך." „מזומן" פירושו שלושה אנשים, המתקבצים ל־בירכת־המזון.

■ מי שהיה כוכב־הכדור־סל בארץ, **טל ברודי**, חיסל את חנות־הספורט שהיתה לו, מפני שלא הצליח להרוויח די כסף מעסקים אלה. הוא עובד כיום כסוכן־ביטוח.

■ נערת־הזוהר **פנינה רוזנבלום** חזרה ארצה, אחרי שהייה של שבועות אחדים ב־ארצות־הברית. „כשהייתי ב־לוס־אנג'לס טילפנתי לידידתי **ג'רייב**, אשתו של הסופר **הארולד רובינס**. (סוחרי החלומות) התברר לי שהיא נמצאת באקפולקו, בווילה ש־להם שם, והיא הזמינה אותי למסיבה שהם ערכו לכבוד צאת הספר החדש של בעלה. נסעתי לאקפולקו, ושם פגשתי בזוג עשירים, שרצו להכיר לי את בנם. חשבתי שהם יכי־רו לי איזה יורם אחד, אך בנם הוא בחור משגע. טסתי איתו למכסיקו־סיטי ובילינו יוצא מן־הכלל."

■ בסידרת־הטלוויזיה סו־חרי החלומות מופיעה עוזרת־בית צרפתית בשם קלודין. עוזרת זו היא השחקנית הישי־ראלית המתגוררת בלוס־אנג־לס, **דורית סטיבנס**.

■ את הבדיחה הבאה מס־פר העיתונאי **דידי מנוסי**: איש אחד נוסע באוטובוס, ול־פניו יושב אדם זר ואומר לו כל הזמן: „בעל קרניים, קר־נן." מחזה זה התרחש יום אחרי יום, עד אשר האיש סיפר זאת לאשתו ושאל אותה מה דעתה על כך. היא הכחישה, כמובן, הכל, ואמרה לו שלא ישים לב לאיש. למחרת שוב נסע באוטובוס, והפעם ישב אותו זר לפניו וסינן בין שי־ניו: „קרנן בעל־קרניים וגם מלשין!"

■ במאי־הקולנוע **איתן**

כרמליטה, סנגריה, זה מה שחיה אצלכם בחגיגה

היפכו את כרמליטה למשקה אישי העשוי בסגנון שלכם, לאנשים שאתם אוהבים. שתו והגישו כרמליטה סנגריה קר או חם, לבד, בזוגות, במסיבה ובכל מקום.

כרמליטה פונש
חממו את הכרמליטה בסיר עמוק, הוסיפו פלחי פרי הדר טבעי, פירות העונה וקינמון לפי הטעם.

כרמליטה קר
הוסיפו לכרמליטה קוביות קרח, פלחי לימון, או פרי הדר אחר, פלחי תפוחי עץ, וקינמון לפי הטעם.

אנשים

גרין התלוצץ ושאל: „איך נקראת סוכת השומר בבית־ה־קברות? התשובה: „פינת ה־חי.״

■ התמלילנית **שימרית אור**, שהיא גם בעלת בוטיק ברחוב דיזנגוף בשם ליידי גודייבה, חיסלה את החנות שלה ועברה לתכנן שמלות־כלה מתחרה. שימרית, העסוקה בימים אלה בכתיבה, מתכננת את השמלות שלה ללקוחות המגיעות לביתה.

■ הבלשן **אכשלום קור**: „לפני האירוויזיון אנחנו לא מה שהיינו. לפני שנתיים עוד היינו ארץ של חלב ודבש, והשנה אנחנו מדינה אשר בה הכל עובר חביבי.״ רמז ללהקה שתייצג את ישראל באירוויזיון.

■ הזמרת הישראלית **מאיה קאזאביאנקה** חזרה בימים אלה מסיבוב־הופעות בפאריס, שם פגשה בעיתונאי ערבי, שסיפר לה כי אחיו של הזמר המנוח של מצריים, **פאריד אל־אטרש**, מנסה ליצור עימה קשר. כאשר יצרה את הקשר עם אל־אטרש, סיפר לה כי הוא רוצה להיות אמרגן שלה להופעות בארצות ערביות. מאיה, שהיתה בעבר אהובתו של פאריד אל־אטרש, נענתה להצעה זו ברצון. בימים אלה היא גם עסוקה בכתיבת ספר על קורות־חייה ועל אהבתה אל הזמר המצרי הנודע. „יש לי בעיה אחת. אני מופיעה ברחבי העולם, ובארץ נמצאת בתי, ובגלל געגועי אליה אני מוותרת על חוזי־עבודה רבים מחוץ־לארץ.

החברות הטובות שלי, הזמרות **ננה מושקורי** ו**פטיולה קלארק**, סיפרו לי כי גם הן אמהות, וגם להן קשה לשוטט ברעולם בגלל סיבה זו.״

■ העיתונאי **נחום ברנע** זכה בפרס נחום סוקולוב לעיתונות. בדרך כלל מציע כל עיתון כתב משלו כמועמד לקבלת הפרס, וחבר־השופטים בורר בין כל המועמדים את הזוכה. השנה הציע היומון דבר כמועמד את העיתונאי **חיים איזאק**, אך חבר־השופטים בחר שלא לתת את הפרס למועמד שהעיתון הציע. זו הפעם הראשונה בתולדות הפרס הזה, שעיתונאי זוכה בו על פי בחירה עצמאית של חבר־השופטים.

■ כאשר נאמר לאשת ראש־הממשלה עליזה בגין ש־תצפה במישדר מסויים בצבעים ענתה: „לנו אין טלוויזיה צבעונית.״

■ האסטרולוג **הרצל ליפשיץ** קבע, כי שימעון פרס לא יזכה להיות ראש־ממשלה. לדעתו הליכוד ינצח בבחירות, אך גם אם לא ינצח, לא יעמוד פרס בראש. כאשר נשאל מדוע שגה בתחזיות שלו על השאה מאיראן, שלדעתו אמור היה לחזור לאיראן ולכבוש את הכיסא, טען: כי הכל זה עניין של שעת לידה מדוייקת. את הפרטים על השאה לקח מעיתון גרמני, שכנראה לא דייק בפרטים. על תחזיתו, כי יגאל אלון המנוח יהיה ראש־הממשלה טוען ליפשיץ, כי אלון לא ידע את שעת לידתו המדוייקת, ולכן שגה בדבריו.

שמואל בן־עמי הפסל נוהג לעצב דמויות של טיפוסים המוכרים לו. אחרי שפיסל את מלכת־היופי לשעבר, רינה מור, החליט לפסל את העיתונאי־פיזמונאי דידי מנוסי. על הפסל עבד בן־עמי ארבע שעות ומשסיים נתן אותו לדידי. „אני מוכן שישימו את הפסל הזה על המצבה שלי,״ אמר דידי, כולו משתאה למראה היצירה (בתמונה למטה).

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

יוסף מנדלביץ אצל מנחם בגין

הסעודה האחרונה

יום אחד בארץ־ישראל:

שמעתי כי פרצו למישרדה של רמונדה אל־טאוויל בירושלים המיזרחית. החלטתי לבקר אצלה כדי לעודדה.

הדרך לירושלים משגעת בעונה זו. הכל ירוק. הקטע בין לטרון ובאב־אל־וואד נראה כמו עמק שווייצי. שוטר מתווכח עימי על מהירות נסיעתי.

מישרד העיתונות הפלסטיני שוכן בקומה השלישית של בניין ברחוב צלאח־אל־דין, לא הרחק משער־דמשק. הפורצים עלו בליל גשם וסערה על הגג, ידדו ממנו אל המירפסת, שברו את השימשה של אחד החלונות ונכנסו פנימה. הם לא גנבו דבר, אלא ערכו בדיקה יסודית. בניירות המישרד.

ברבע הראשון של חיי עסקתי במיקצועות רבים. בין השאר הייתי, במשך כשנה, בלש פרטי במישרדו של דויד תידהר.

די היה בבדיקה שיטתית. אמרתי לרמונדה: „איש לא עלה על הגג, איש לא ירד אל המירפסת, איש לא שבר את השימשה כדי להיכנס. מי שנכנס נכנס מבעד לדלת הראשית, בעזרת מפ־תח. הפורצים לא היו חו־בבנים מגוש־אמונים. הם היו אנשי־מקצוע מעולים שבמעולים. הם באו לערוך חיפוש, ושברו את השימשה לשם הסוואה."

פראוור בפירנצה

רמונדה נולדה בעכו. סי־פור־חייה המרתק כלול ב־סיפרה, שהופיע גם בעב־ריית. היא נכבשה על־ידי צה"ל פעמיים — פעם ב־עכו, ב־1948, ופעם בשכם, ב־1967. היא פלסטינית לו־הטת, פמיניסטית לוחמת, אם לחמישה ילדים, קוץ בבשר המיסדר הגברי ה־ערבי ובעיני המישטל ה־צבאי הישראלי, נהדרת.

אצל רמונדה יש תמיד אנשים מעניינים מכל העולם. הפעם יש שם מישלחת של מורים ערביים שובתים. המישטל הצבאי לוחם בהם בשצף־קצף. הנה כי כן: הממשלה דוגלת באוטונומיה, ודורסת ברגל אלימה כל נסיון של התארגנות חופשית. ומדינת־ישראל, שחופש המאבק המיקצועי הוא אחד מערכי־היסוד שלה, שולחת את חייליה כדי לדכא חופש זה בשטחים המוחזקים על־ידה.

הכיבוש משחית את הכובש? ועוד איך!

נדברתי לאכול ארוחת־צהריים בבית־לחם עם עיתו־נאית צרפתית. המזל הטוב מזמן לנו את הפרופסור יהושע פראוור. הוא יודע היכן הבשר הטוב ביותר בבית־לחם, וגם היכן הכנאפה הטובה ביותר. (הכנאפה היא מין ממתק שיש בו גבינה וכל מיני דברים אחרים, ומילדתו — כך אומר מתי פלד, שבדק זאת בסיפרות הערבית העתיקה — בשכם.)

בפי פראוור הלצה נהדרת. מה אמר ישוע לתלמידיו בסעודת־הערב האחרונה? „חבר'ה, תשבו בצד האחד של השולחן! אחרת לא תיכנסו לתמונה!"

לפראוור ולי יש דבר אחד משותף: העניין בצלבנים. אצלו זה מיקצוע, אצלי זה הובי. לפני 18 שנים נזדמנו יחד בוועידת־שלום בפירנצה. אז לקח כמה ממשתתפי־הוועידה ההראה לנו את הדאומו, כפי שלא ראינוהו מעולם. הפעם הראה לנו את כנסיית־המולד, כפי שלא ראינוה אי־פעם.

כל אבן החלה מדברת אלינו. הנה, על העמודים שייובאו ממצריים לפני 40 דורות, קווים מטושטשים שמעולם לא שמתי אליהם לב. פראוור מסביר: אלה הם ציורים שהוזמנו על־ידי מלכי־אירופה, שבאו ארצה כנושאי־צלב. הם דאגו להנציח את עצמם, באמצעות אמנים מקומיים, תמורת תרומות. רבינוביץ מברוקלין ויינקלביץ מברונכס — לפני 800 שנים.

מיבנה מדהים: הוא נמצא בשימוש רצוף מזה יותר מ־1600 שנים. גם היום הוא הומה מבקרים — כיתה שלמה של נערים ונערות מאנגליה, כמה כושים מארץ אפריקאית, המצלמים כמטורפים, תיירים אמריקאיים. (רגע מביך: מדריך־תיירים ערבי קשיש מבחין בי. הוא מפסיק את דבריו על ישוע ומתחיל להלל אותי, על כי הצגתי את הדגל הפלסטיני בכנסת.)

כשאנחנו יוצאים, באור מיסתורי של בין־ערביים, ההארמונית מושלמת: הסהר על גבי צריח של מיסגד, הצלבים, מגן־דויד על הדגל של בניין המישטרה שמול הכנסיה.

משם — לכנסת קשה לומר שאני מתגעגע למקום. המליאה ריקה, כרגיל. מלמעלה, מן היציע, הריקנות בולטת עוד יותר. המזנון הומה. החי־כים מצטופפים מסביב לעיתונאים, מנסים איש־איש לזכות בתשומת־ליבם. יוסי שריד מנצח את כולם בנקל.

השר יוסף בורג מספר לי סיפור מסובך מן התלמוד. יונה קלימוביצקי, מזכירתו של מנחם בגין, טוענת שפרס מסויים שהופיע אצלנו בעיתון אינו מדוייק.

דויד גלאס ניגש אלי כדי לברך אותי בהתלהבות. איש לא היה מנחש כי זה עתה מילא תפקיד מרכזי בחקירת חוק שמטרתו העיקרית היא לחסל את העולם הזה. עמוס הדר, לעומת זאת, נושא קנקן גדול של חלב טרי ויוצק אותו לספל שלי. מדי פעם מצלצל הפעמון, הח"כים נכנסים לאולם כדי להצביע — כרגיל, מבלי לדעת על מה הם מצביעים.

אבל אם עם־ישראל רוצה ח"כים כאלה וכנסת כזאת — מי אנחנו שנתלונן?

פיתאום בא הד"ר יוחנן באדר, שלא ראיתיו מזה שנים. הוא כורך את אצבעו באצבעי, כדרכו, סוחב אותי לספריה כדי להראות לי ספר חדש על חריגים פוליטיים בישראל (לדעת הסופר, אני אחד מהם) ומושיב אותי על כיסא. באדר מתקשה בשמיעה, ועל כן הוא מדבר בקול רם, כנואם ברחוב שאין לו מיקרופון. הוא מסביר לי שהערבים לעולם לא ישלימו עימנו, ושסוד השלום טמון בחלוקת העולם כולו בין בריה"מ־המועצות וארצות־הברית. „בעייה שלך היא שאתה חושב שאפשר לפתור בעיות באופן רציונלי," הוא אומר־צועק. „בגלל זה גם אני נכשלתי."

אחר־כך — עמוד־האש. מה קרה שם, לעזאזל? עד היום היתה זאת יצירה נהדרת, שהראתה את שני הצדדים של הסיכסוך הישראלי־ערבי. אי־אפשר להעריך כראוי את החשיבות החינוכית הטמונה במעשה כזה, המקנה לצופים בשני הצדדים בפעם הראשונה ראייה מאוזנת, הגיונית, שהיא התנאי המוקדם לכל מעשה של שלום.

והנה, לפתע השתנה הטון. הערבים מופיעים כחבורה של רוצחים, כפראי־אדם. הכל בסיגנון של תעמולה פרימיטיבית, נוסח גאולה כהן ושומי לפיד. המסקנה המתבקשת: אם כאלה אין עושים שלום. צריכים לחסל אותם!

מה קרה לסידרה בין הפרק השמיני והתשיעי? במאי ישראלי, שלמה ארד, בא במקום הבמאי היהודי־אנגלי, סטיב אדוארדס. ואולי יש סיבה אחרת?

ירושלים בלילה — נהדרת כרגיל. היופי צובט את הלב.

אחרי חצות אני דוהר הביתה, לשפלה. הארץ חשוכה, כימעט אין תנועה בכביש. הדמויות עולות במוחי ומתערבבות: באדר, רמונדה, בורג, המופתי, פראוור, ריצ'ארד לב־ארי, יצחק שדה. כולם שייכים, איכשהו, לארץ הזאת.

איזהו חכם

תמונה שנחרתה בזיכרוני: שליח מטעם מורדי ניקא־ראגואה, למחרת ניצחונם, מביא שי לפידל קאסטרו, כאות תודה: תת־מיקלע עוזי שסיפקה ממשלת־ישראל לעריץ המגואל־בדם, אנאסטאסיו סומוסה.

נזכרתי שוב בתמונה זו כשקראתי שתי ידיעות בעיתון:

● ממשלת אל־סאלוואדור השתמשה במטוסים ישראליים כדי לאתר את המורדים בהרים, לשם השמדתם.

● ממשלת ארצות־הברית טוענת כי אש"ף מישלוחי־נשק למורדי אל־סאלוואדור.

אם זה נכון, אין מנוס מן המסקנה כי האנשים בבירות חכמים מן האנשים בירושלים. שהרי ברור כשמש שהערי־צות הרצחנית באל־סאלוואדור תיפול, במוקדם או במאוחר, למרות כל העזרה של רונלד רגן וישראל, או במאוחר, וכי המורדים של היום יהיו — בהרכב זה או אחר — הממשלה של מחר.

כאשר המורדים ינצחו, הם יסתדרו עם ארצות־הברית, כפי שעשו המורדים שניצחו בניקאראגואה הסמוכה. הם יכירו תודה לאש"ף, והם ישנאו אותנו.

הלורד המשגע

אני משתגע אחרי הלורד קאראדון. בכל פעם שפניו המוכרות מופיעות על המירקע של עמוד האש, נעשה לי טוב על הלב.

הכרתיו לפני כתריסר שנים, כשהיה ראש המישלחת הבריטית באו"ם. סיירתי אז בארצות־הברית כדי לעשות בחוגי הממשלה האמריקאית נפשות לתוכנית־השלום שאני דוגל בה. הגברת האמריקאית הצעירה, שאירגנה את הפגישות שלי, שאלה אותי מדוע איני נפגש עם קאראדון, אבי ההחלטה 242.

„איך עושים את זה?" שאלתי.

„פשוט מאוד. מטלפנים." הגברת חייכה, ביקשה לדבר עם הלורד ואמרה שיש כאן אורח מישראל, חבר־הכנסת מר אורי אבנרי, שהיה מבקש, אם אפשר, להיפגש עימו.

„אשמח מאוד," אמר הלורד, „בעוד חצי שעה."

מיהרתי לבניין המישלחת הבריטית, ומצאתי את עצמי מסתכל אל תוך עיניו הכחולות־כחולות של האנגלי הטיפוסי ביותר שפגשתי מימי. אחרי חמש דקות שוחחתי עם הלורד כאילו היינו ידידים מזה שנים.

(דומני שאין בעולם דבר הדומה לכישרון זה של אציל בריטי לתת לבעל־שיחו — גם כשהוא צעיר יותר ובא מארץ בארבארית נידחת — את ההרגשה הזאת של נוחות גמורה.)

דיברנו, כמובן, על 242. הוא סיפר לי איך נולדה ההחלטה. בכניסה למלון נפגש עם השגריר המצרי, ושאל אותו מה הדבר העיקרי שהוא מעוניין בו. המצרי אמר: „החזרת השטחים שכבשה ישראל!" כעבור דקה נתקל באבא אבן, והציג לו את אותה השאלה. השיב אבן: „הכרה ערבית בישראל!" באותו רגע נולד בראשו של קאראדון הרעיון לשלב את השניים: ישראל תחזיר את השטחים, הערבים יכירו בישראל. אך עיקר גאוותו היתה על הדרך שבה שיכנע את הנציג הסובייטי להסכים להחלטה, ובכך להפכה החלטה־פה־אחד — עובדה שהעניקה לה את כוחה המפתיע עד עצם היום הזה.

ציינתי, בחיוך, שאני רואה בהחלטה „מלאכת־מחשבת של דיי־משמעות בריטית."

„אבל לגמרי לא!" קרא קאראדון. „היא חד־משמעית לגמרי!" וכאן בא ההסבר ההגיוני. נקודת־המוצא היא שאין להשלים עם רכישת שטחים באמצעות־מילחמה. אחר־כך באה הקביעה שישראל צריכה לסגת. לאן? ל„גבולות בטוחים ומוכרים". כלומר, אסור לשנות את הגבול בעיקבות הכיבוש, אך ניתן לשנות את הגבול תוך הסכמה הדדית כדי להקנות לו ביטחון. מה פירוש הדבר? הסביר קאראדון: שינויים של כמה קילומטרים פה ושם, כדי לשפר את הטיב הביטחוני של הגבול מבחינה טאקטית.

מאז נפגשתי עם קאראדון הרבה פעמים, וכל שיחה עימו היתה תענוג אינטלקטואלי ואסתטי. תערובת מוזרה של סיגנון היתולי ורצי־נות מוסרית, עמוקה, פרג־מטיות ודבקות בעקרונות, דמיון יוצר וראייה מפוכחת של העובדות. בעיני היה זה תמיד סימן־היכר של כל הטוב בתרבות הבריי־טית.

קאראדון

בשיחתנו הראשונה התי־נגד בהחלט לגישתי ה־„פלסטינית", ודבק במה שנקרא כיום „האופציה ה־ירדנית". מאז הכיר בכך שאופציה זו הפכה איוולת; ושאין מנוס משלום עם אש"ף. הוא מסביר זאת בסבלנות, בהגיון, מתוך אהבה עמוקה לארץ. מתוך גרונו מדבר נסיון־החיים של מושל קולוניאלי שכל מושבותיו זכו בעצמאות.

בבואו הנה הוא מתקשר עם ידידיו, בני שני העמים — עובד בן־עמי ואליהו אלישר ומכובדי ירושלים המיזרחית. הוא מתגאה בכך שיש כיכר על שמו בנתניה (כיכר פוט, על שמו המקורי) ורבים הזוכרים אותו בשכם, שם כיהן כמושל בימי המאורעות.

הטלוויזיה היא מכשיר גדול. אף שקאראדון הופיע על המירקע רק כמה פעמים, במשך כמה שניות בכל פעם, בוודאי חשו צופים רבים בכוחו המייוחד של האיש.

בסיפרו כתב על בואו לארץ־ישראל, בגיל 21, ישר לתוך מאורעות 1919: „למדתי לעבוד עם ערבים ויהודים — ולמדתי לכבד מורדים. לא פעם איחלתי לעצמי, בסתר ליבי, להיות בצד שלהם של המיתרס, תחת להיות בצד השילטון."

העדות:

המסר האמיתי של גוטליב ואבו־חצירא

אוהב אלוהים

ד מוסר והפוליטיקה לא הולכים תמיד יחד. כך אמר ח"כ דויד גלאס, יושב־ראש ועדת־החוקה־חוק־ומשפט, במישפטו של אהרון אבו־חצירא.

גם הרוצח והנרצח לא הולכים תמיד ביחד.

כאשר הם הולכים ביחד, מסתיימת ההליכה במקום הרצח. הרוצח ממשיך בדרכו, והופך אולי שר או ראש של ועדה, ואילו הנרצח נשאר מוטל על האדמה, או מתחתיה.

■ ■ ■

ד שראל גוטליב קיבל כספי שוחד ממי שקיבלו הקצבות מוגדלות מטעם מישרד־הדתות.

האם הכניס גוטליב את הכספים לכיסו?

האם מסר אותם לאיש־אמונו של השר?

האם זה הכניס אותם לחשבון פרטי של השר?

האם הגיע כל הכסף או חלקו לסיעתם של אבו־חצירא, גלאס וגוטליב במפד"ל?

האם חלק מן הכסף נשאר דבוק בכיסם של מישהם?

מי משקר? העד? השר? יו"ר הוועדה? כולם יחד? אף לא אחד?

כל אלה הן שאלות פיקנטיות. אך אין בהן חשיבות רבה.

בית־המישפט יחליט. הוא ירשיע או יזכה. כך או כך יחגגו אמצעי־התיקשורת. אבל ההיסטוריה של עם־ישראל תשכח את העניין כולו כעבור כמה שבועות או חודשים.

החשיבות האמיתית של מישפט אבו־חצירא ושות' טמונה בצד אחר שלו.

בפעם הראשונה מתגלה בצורה ברורה ומקיפה, באולמו של בית־המישפט, איך פועלת השיטה.

■ ■ ■

ד ש מישרד־הדתות. לא מישרד הדת היהודית, כפי שסבורים רבים, אלא מישרד למען הדתות כולן. תפקידו של המישרד הוא להשתתף במימון השירותים הדתיים המוענקים לכל אזרחי ישראל, הנזקקים להם מרצון או מאונס, מאחר שאין במדינה הפרדה בין הדת והמדינה.

מניין בא הכסף? לא מידי הקדוש־ברוך־הוא, וגם לא מידי תורמים דתיים, אהבי־שמיים. (השם "גוטליב" פירושו בדיוק זה: "אהבת אלוהים").

הכסף בא מכיסנו. כל משלמי־מסים במדינת־ישראל נאלץ לממן מפרי־עמלו את השרותים הדתיים. גם גדוד האתאיסטים מקריש כמה שניות משעת־העבודה שלו לקיום הישיבות, המיקוואות, בתי־הכנסת, המוסדות לחקירת התורשה — אותם הקיימים ואותם שאינם קיימים.

איך מתחלק כספנו זה?

זהו העניין.

■ ■ ■

מ דבריו של ישראל גוטליב והעדים האחרים, שעליהם אין ויכוח, מסתבר כי אין קריטריונים אובייקטיביים לחלוקת הכסף. במידה שיש קריטריונים, כגון כך־וכך ראשים לישיבה, הם קיימים לתיפארת ההסוואה בלבד. מזייפים רשימות בהסכמה כללית, מבקר־המדינה אומר טפר־טפר, ובזה נגמר העניין.

אז איך בכל זאת מתחלקים המיליונים הללו?

מספר גוטליב, בקיצור: אני הייתי ראש־העיריה של בני־ברק, או סגן ראש־העירייה. אמרתי לשר־הדתות לתת את הכסף למוסד פלוני ולישיבה אלמונית. אני אמרתי, והשר שילם.

מה העניק לגוטליב סמכות זו? הוא היה חבר סיעתו של השר.

במיקרה הרע ביותר, קיבלו האנשים המעורבים — מגוטליב ועד השר — שוחד אישי. במיקרה הטוב ביותר, חלק הכסף אך קופתה החשאית של הסיעה.

חשוב להבין כאן מה זאת "סיעה". לסיעתם המשותפת של אבו־חצירא, גלאס וגוטליב — סיעת "ליכוד ותמורה" — אין שום אידיאולוגיה, המפרידה ביניה ובין סיעת השר יוסף בורג או סיעת השר זבולון המר. אין היא מתיימרת כלל להיות בעלת אידיאולוגיה, השקפות, דיעות משלה.

זוהי התאגדות פשוטה של כמה עסקנים מיקצועיים למען הקידום האישי (ואולי גם הרווחת האישית), ברית של בוזזי־ביזה.

חבורה כאותן חבורות שפשטו בשדות־הקרב של ימי־הביניים, שהפשיטו את הגוויות ובזזו מהן טבעות ומגפיים.

חבורה זו תקעה סכין בגב מנהיגה הקודם, יצחק רפאל, וממשיכה בשיטתו. היא השתלטה על מישרד־הדתות, מעבירה את כספיו למוסדות המקובלים עליה, וחלק מן הכסף חוזר (שוב: במיקרה הטוב ביותר) אל

גוטליב: מה חשוב באמת?

קופת הסיעה, החשאית והבלתי־מבוקרת, כדי לממן את פעילותה ואת פעילות ראשיה.

מה שקרה בבני־ברק קרה, כמובן, בכל רחבי הארץ. כספי מישרד־הדתות הממלכתי, פרי עמלם של כל האזרחים, הגיעו לעסקניה של מיפה במפד"ל.

■ ■ ■

ה אם זכתה סיעה זו במישרד־הדתות במיקרה? **כמובן שלא. כאשר הצטרפה המפד"ל לקואליציה הנוכחית, היא זכתה בשלושה מישרדים — וכולם לשם אותה המטרה.**

הסיעה העיקרית — זו של יוסף בורג — זכתה במישרד־הפנים, המחלק כספים אדירים ליקירי השר וסיעתו. השיטה התגלתה בפרשת אפרסק. כל מועצה מקומית בארץ, הרוצה לקבל כספים חיוניים למימון משכורותיה ופעולותיה, חייבת להעביר במדרגה סיבובית כספים למוסדות שהשר קובע אותם — מוסדות מקומיים ולא־מקומיים, קיימים ופיקטיביים.

הסיעה של זבולון המר זכתה במישרד־החינוך־והתרבות. בורר־שומן שאין שני לו. מישרד זה מממן מוסדות רבים, ובעיקר את זרם החינוך "הממלכתי" הדתי, שבו מוצאים בכבוד את פרנסתם מאות עסקנים של המפד"ל. (חלק מן הכסף מועבר ל"חינוך העצמאי" של אגודת־ישראל, שהוא צינור־מעבר למימון כל המוסדות הדתיים של אגודת־ישראל האנטי־ציונית.)

כל שרשרת המישרדים האלה ביחד משמשת תעלה להעברת מיליונים ללא־ספור (פשוטו כמשמעו: איש לא הצליח לספור אותם) לידי המיפלגה, פיעותיה ועסקניה.

■ ■ ■

ב שעתי נודע כי נפשו של יוסף בורג יוצאת אל תפקיד שר־החוץ. הוא היה אחראי לתיאטרון האר־טונומיה, נפגש עם גדולי העולם, החליף הלצות עם נשיאים בשש שפות. משה דיין התפטר, המישרה היתה פנויה, בורג חשק בה.

אבל מיפלגתו וסיעתו לא הניחו לו. מישרד־החוץ הוא כלי ריק. אין לו מה לחלק, זולת כמה שגרירויות עלובות. ואילו מישרד־הפנים מקיים אלפים מעסקני־המיפלגה.

אין איש יודע כמה מפרנסים בישראל ממוסדות במישרין או בעקיפין על שולחן המפד"ל. לפי הערכה מתונה, עולה מיספרם על רבבה.

רבבה של פקידי הממשלה, הסוכנות, הפועל המיזרחי, מוסדות המיפלגה, הרבנות הראשית, הרבנויות המקומיות, המועצות הדתיות, החינוך הדתי, הישיבות, ומה עוד.

כל אחד מן הרבבה הזאת יודע כי עצם קיומו תלוי בהמשך כוחה של המפד"ל להשתתף בחלוקת השלל. מכאן היציבות העצומה של המיפלגה. שום אסון אינו יכול לקרות לה בבחירות. בוחריה הם שכיריה, בני־משפחותיהם וידידיהם. יש קשר ישיר בין רבבה זו ובין 160,787 בוחריה בבחירות האחרונות, וביניהם כ־15 אלף בוחרים ערביים, שאינם מניחים תפילין.

משום כך תהיה המפד"ל שותפה בכל קואליציה, גם אם יעמוד בראשה חזיר. ומשום כך אין ראשיה חוששים מפני פרישתם של דרוקמן ואנשי "שורשים".

השורשים האמתיים של המפד"ל הם באוצר המדינה.

■ ■ ■

ל כותבי לעצור כאן, ולסיים בקללה למפד"ל. דמגוגים, המבקשים להיבנות מן השינאה הגוברת למימסד הדתי, יכולים לעשות זאת.

אך מי שמחפש את האמת צריך להבין כי אין כל הבדל מהותי בין המפד"ל ובין שאר מיפלגות המימסד החילוני (וגם המפד"ל היא, כמובן, חלק מן המימסד החילוני.)

אין הבדל עקרוני בין מישרד־הדתות ומישרד־החקלאות, בין מישרד־הפנים ומישרד־הבריאות, בין מישרד־החינוך ומישרד־הביטחון. אין הבדל מהותי בין אהרון אבו־חצירא ואשר ידלין, בין אפרסק ושיכון עובדים.

כל מישרדי־הממשלה, בלי יוצא־מן־הכלל, הם מכשירים להעברת כספים מכיסו של האזרח משלם־המיסים לכיסיהן של מיפלגות. הזרם יכול להיות גדול או קטן, ישיר או עקיף. אך משהו מגיע. אל דאגה.

כאשר מוקמת קואליציה ממשלתית, למחרת הבחירות, כל המשתתפים במקח־ומימכר יודעים היטב כמה שווה כל מישרד, כמה כסף אפשר לחלק באמצעותו, כמה עסקנים אפשר לפרנס בעזרתו. אלה הם האסימונים במישחק־הפוקר.

וכל הזרם האדיר הזה אינו אלא אחד הנחלים, המגיעים אל הים הגדול.

יש נחל ההסתדרות הציונית. שם מחלקים באופן רישמי (אך חשאי) כספים למיפלגות, כביכול תמורת הסכמתן שלא לערוך מגביות נפרדות. כספים נוספים מחולקים בעקיפין, ל"מוסדות", שאינם אלא סניפים מיפלגתיים. ועסקני כל מיפלגות־המימסד משולבים, כמובן, במנגנון הסוכנות כמקבלים־משכורות וטובות־הנאה.

ההסתדרות מקיימת צבא אדיר של עסקנים, ומעבירה כספים למיפלגותיה העיקריות. ההתנגדות הנחרצת לכל נסיון של מימלוך הבריאות נובעת מן הצורך לשמור על צינורות אלה.

אם מוסיפים על כך את העיריות והמועצות המקומיות, את הקונצרנים הכלכליים הגדולים ושאר מוסדות מסוגים שונים — מתקבלת תמונה כימעט־מלאה.

תמונה של נוף המנוקן ע"ידי מעיינות ויובלים ונחלים ונהרות, המוביל בסופו אל הים הגדול — מיפלגות־המימסד. כל הנחלים הזכלים

(המשך בעמוד 32)

במדינה

העם

ישראל הימית

עשרות הימאים הישראליים ריחפו על פני הקבר המימי — אך בארץ שררה אדישות מוזרה

בארץ אחרת היתה הידיעה מכה כברק ומשביתה את החיים. הסל־וויזיה והרדיו היו מביאים בראש כל מהדורת־חדשות תיאורים נר־גשים. העיתונים היו מפרסמים כל כמה שעות מהדורות מיוחדות.

העם כולו היה משתתף במאב־קם של הימאים, המתנדנדים בין גלי־הענק בחגורת־הצלה, הנאח־זים בשארית כוחותיהם בשברי־כלים מן האוניה שטבעה, המנסים למלט את עצמם על גבי דוברות בלתי־בטוחות, כאשר הרוח דוה־רת בסערה של טירוף וכל גל נר־אה כהר רצחני המתקרב אליהם לקברם (ראה עמודים 47־46).

כל הציבור היה מלוה בתפילו־תיו את האוניות היוצאות למקום־האסון, את המסוקים והמטוסים ה־חגים מעל לאיזור הסערה, מתוך תיקווה להציל את כל הצוות או את רובו. כל איש היה שואל מה אירע לרב־החובל, ששידר מעל סיפון האוניה שניות מעטות לפני שטבעה, מה גורל האשה שהזדמנה על האוניה, מה קורות הימאים המקר־מים והזרים. האסון היה משתלט על כל שיחת־חולין.

ארץ יבשתית. שום דבר מכל ההתרגשות הזאת לא הורגש ה־בוע בישראל. במשך 48 השעות ה־ראשונות שמרה הארץ על שלווה מוזרה.

האוניה מצדה טבעה, הצוות רי־חף מעל לקבר המימי, החיפושים החלו, הופסקו בלילה ונמשכו — אך הדבר הוזכר כאחת הידיעות. בכמה מן המהדורות לא הופיעה הידיעה בראש, ובאחדות מהן לא הופיעה כלל. הסיכסוך עם המורים והוויכוח בין השרים נראו לעורכי־החדשות חשובים יותר. גם העיתו־נות הכתובה לא התרגשה במיוחד.

מה גרם לכך? אטימות? התוד־עה היבשתית של המדינה, שלא אימצה מעולם את הימאות אל לי־בה? מחדל של דמיון, שלא איפשר לאנשים לחזות בעיני־רוחם את ה־דראמה שבין הגלים?

כאשר חיסלו הרומאים את הבית השני, דיברו על ניצחונם על „יהודה הימית". נראה כי טרם נולדה „ישראל הימית" של הבית השלישי.

הכנסת

אחוז המזימה (המשך)

הצד המוסרי ברור. אך הסיעות תצבענה כל אחת על פי האינטרס שלה

העלאת אחוז־החסימה לשניים — כפי שזומם הליכוד — הוא מעשה אנטי־דמוקרטי. אילו התקבלה ה־הצעה, היתה זאת קוניה של ה־מיפלגות הגדולות כדי להשמיד את הסיעות הקטנות ולחלק ביניהן את השלל. היה זה מסע־שוד פשוט. הקורבן האמיתי: הכנסת, שכל דיעה חדשנית, חריגה ונועזת היתה מורחקת ממנה מראש.

אולם לא בשל כך החליטו כמה מן המיפלגות הגדולות להתנגד להצעה. היו להן סיבות הרבה יותר פרוזאיות לכך. בין השאר:

● **המערך** זקוק לסיעות הער־ביות הקטנות. אין ביכולת המע־רך להכניס את כל גרוריו הער־ביים לרשימה האחידה, כי אלה אינם יכולים להסכים ביניהם בשום פנים מי יהיה הראשון, מי השני ומי השלישי. יתר על כן, הגרורים אינם יכולים להתאחד ברשימה נפרדת אחת, שיש לה סיכויים לקבל יותר מ־2%, בשל הסיכסוך בין הבדואים והדרוזים, וגם בין מרכיבים אחרים.

גם אין למערך עניין בהשמדת הסיעות הקטנות, כמו של"י ור"צ, המסוגלות יחד עם רק"ח למנוע בעצם נוכחותן את ההתחזותו של רוב של 61% לסיעות הימין וה־מרכז.

● **המפד"ל** אינה מעוניינת ב־חיסול סיעתו של קלמן כהנא (פוע־לי־אגודת־ישראל), שהאחוז המוג־דל היה מכריח אותה להצטרף ל־אגודת־ישראל. רבים במפד"ל סבו־רים כי כדאי להביא את חיים דרוק־מן לפרישה מן המפד"ל ולהקמת רשימה עצמאית, כדי לשחרר את המיפלגה מן הניצים הקיצוניים, המכתיבים לה את מדיניותה, ב־ייחוד לרגל הקואליציה הצפוייה של המערך והמפד"ל. דרוקמן לא יוכל לפרוש אם האחוז יוגדל. לעו־מת זאת הבטיח יהודה בן־מאיר, על דעת עצמו, לתמוך באחוז המוג־דל, ולא נעים למיפלגה לנער את חוצנה ממנו בגלוי.

● **אגודת־ישראל** אינה מעונ־יינת בהעלאת אחוז־החסימה, מפני שכל אחד משלושת מרכיביה העי־קריים (המקבילים לזרמים מסור־תיים בציבור החרדי) מאיים מדי פעם בפרישה ובהליכה נפרדת לב־חירות. גדולי־התורה האנטי־ציו־ניים גם אינם רוצים לקלוט את קלמן כהנא הציוני.

● **שינוי** הודיעה בשעתו, ב־איוולת שאין לה שיעור, שהיא תומכת באחוז מוגדל. הדבר נעשה לשם שוויץ, כדי לעשות רושם על הציבור כאילו בטוח רסיס זה ב־גודלו. אך כאשר התקרב המועד, והסקרים הוכיחו כי שינוי תעבור בקושי את אחוז־החסימה — אם ביכלל — חיפשה הסיעה תירוץ להימנע או להצביע נגד. למעשה מחוייבת הסיעה על פי מצעה להצ־ביע נגד, מכיוון שהעלאת אחוז־החסימה היא ההיפך מהצעת שינוי להנהגת בחירות איזוריות.

● **התחייה** הסתבכה בצורה מטופשת דומה. משה שמיר קבע שיש לחמוך בהצעה, כדי לעשות את הרושם על הציבור כאילו מוב־טח גידולה של הסיעה, שלא עמ־דה מעולם במיבחן של בחירות. גאולה כהן, שהיא פיקחית יותר, רוצה להתנגד.

● **רסיסי ד"ש**, שהפכו עתה פיראטים פרטיים בכנסת, יצביעו אישית־איש לפי האינטרס של קידומו האישי, על פי העיקרון של „כל אחד לעצמו".

הסיכויים לקבלת ההצעה נראו, השבוע, כקלושים.

מכונות זולות

מדיניות

שאלה של מחיר

ממשלת־בגין ספגה תבוסה שקטה, שגילתה את המצב החדש שנוצר בוושינגטון של רגן

„כבר קבענו מה את. נותרה רק שאלת המחיר," אומר הגבר בהל־צה הידועה לאשה, שהסכימה לשכב עימו תמורת מיליון לירות.

ממשלת־ישראל נמצאה השבוע במצב דומה לגבי עיסקת־הנשק ה־אמריקאית־סעודית. היה ברור כי היא ויתרה על מאבק אמיתי נגד העיסקה. נותר לקבוע את התמורה שתקבל כדמי לא־יחרץ, בצורה של אספקת נשק, הטבות כלכליות והס־כמה למכירת נשק ישראלי לדיק־טטורות לאטינו־אמריקאיות.

לבנים ואינדיאנים. כאשר הגיע רונלד רגן לשילטון, עלזו בירושלים. הכריז אז ח"כ יהודה בן־מאיר מן המפד"ל, איש הימין הקיצוני: „בניגוד לממשלת ג'ימי קארטר, שראתה את הבעייה בעי־מות צפון־דרום, רואה הממשלה החדשה את הבעייה בעימות מערב־מיזרח."

„העימות צפון־דרום" הוא הע־מות בין המערב ובין העולם השלי־שי, המתפתח. קארטר ואנשיו הא־מינו כי שם יוכרע עתיד העולם, והם ניסו לרכוש את לב המדינות המתפתחות באפריקה ובאמריקה הדרומית. במיגזר הסובייטי ביקשו להמשיך ב„דטאנט".

אנשי רגן, לעומת זאת, רואים את המדיניות העולמית כהמשך של סרט הוליוודי, שבו לוחמים לבני־העור הטובים (המערב) נגד האינ־דיאנים המרושעים (הסובייטים).

אנשי הימין הישראלי האמינו כי גישת רגן נוחה להם יותר. בהצי־עם את ישראל כבסיס איתן למער־כת־הביטחון האמריקאית נגד ברית־המועצות, היו בטוחים כי יזכו בתמיכה אמריקאית מאסיבית נגד הערבים.

ביזנסמן צונזנים. היתה זאת גישה קיצרת־רואי. העיסקה הסעו־דית היא ההוכחה הראשונה לכך.

וושינגטון של רגן היא מקום חדש. במקום הפוליטיקאים הדמוק־ראטיים הרופסים, שפזלו בלא הרף לעבר הקול היהודי, באו ביזנסמן סגרו את החלונות היטב ואיטמו אותם בסרטי בידוד, כדי למנוע בריחת חום החוצה. (איטום טוב של הדירה יעזור לכם גם בקיץ). להרגשה נעימה בדירה די ב־18 עד 20 מעלות. מומלץ לתלות על הקיר מדחום ובאמצעותו לפקח על וויסות החום. אל תחממו חדרים שאין בהם איש. אין צורך בחימום מוקדם של החדר, מספיק להדליק את התנור כשנכנסים לחדר.

איך לחסוך בחימום הדירה

כמה תוכלו לחסוך

חימום מופרז של הדירה יכול להביא לצריכה של כ־1,400 קילוואט־שעה לחודש שמחירם כ־980 שקל. לעומת זאת חימום יעיל וחסכוני יכול להוריד את הצריכה לכ־400 קילוואט־שעה לחודש שמחירם כ־280 שקל. חימום חסכוני עשוי לחסוך לכם כ־700 שקל לחודש.

תוכלו גם לפנות אלינו לקבלת עלוני הסברה לת.ד. 8810 – חיסכון, חיפה, מיקוד 31087.

משרד האנרגיה והתשתית
המינהל לשימור אנרגיה.

חברת החשמל לישראל

טוב שיש חשמל, חסוך-שלא יחסר.

ורשבסקי - פריליך

צוננים, שהיהודים מהווים בעיניהם מיטרד. הם חושבים במושגים מסוג אחר.

במאבק המתחדש בין ארצות־הברית ובריית־המועצות, אין יש־ראל מהווה גורם ראשון־במעלה במרחב. תפקיד זה נועד, מטבע הדברים, לסעודיה. כי סעודיה ו־בעלות־בריתה במיפרץ הפרסי היא:

● מקור הנפט החיוני לאירופה המערבית, שבו תלוי שיגשוג ה־מערב ועצם קיומו. לישראל אין מה להציע, וגם לא למצריים.

● סעודיה היא מעצמה כלכלית, ורבים מאנשי־המפתח בממשלת־רגן קשורים עימה בעסקים. אולם ביגלל זעמה של סעודיה על אמ־ריקה, ירדו העסקים פלאים בשנים האחרונות, והאירופים דחקו את אנשי־העסקים האמריקאיים ב־סעודיה.

● מבחינה גיאופוליטית, סעודיה היא הבסיס האיתן לעימות עם ה־סובייטים, אם אלה יזוזו דרומה. אם איראן תיפול בידי הקומוניס־טים — כפי שחוששים רבים במע־רב — תהווה סעודיה את קו הח־זית. עד אז מהווה סעודיה את ה־ערוך הבטוח של עיראק, פאקיס־תאן ואף איראן, שהן עכשיו מדי־נות־עימות מול בריית־המועצות.

● עם פרישת מצריים מן העולם הערבי, ביגלל הסכמי קמפ־דייוויד, הפכה סעודיה עמוד־התווך של ה־גוש הערבי השמרני, המתון וה־פרו־אמריקאי. גוש זה כולל עכ־

שר־חוץ שמיר
כן, אבל מה המחיר?

שיו, מילבד סעודיה עצמה ונסיכו־יות־הנפט במיפרץ, את עיראק, יר־דן, סומאליה, תימן, תוניס, סודאן, מארוקו — ואש"ף.

מכאן העניין החיובי הגובר והו־לך של ארצות־הברית באש"ף. הס־כמי קמפ־דייוויד, שהם הישג בו־לט של ג'ימי קארטר המובס, אינם מעניינים את אנשי רגן. לעומת זאת שוכנעו על־ידי הסעודים כי תמיכת ריאד ביאסר ערפאת אינה ב־שפתיים, אלא הגנה על אינטרס ל סעודיה. כי במדינות־ מאות אלפי פלסטינים, בהן תפקידים חיוניים. קום במהרה מדינה פלס־תמקד את המרץ של צי־ה, עלול לעבור עליו תהליך הקצנה מהפכנית, אשר יסכן את המישטר בכולן.

נכס שווי. לעומת בעיות אלה, אין לישראל כימעט מה להציע.

ישראל נוחה כבסיס צבאי לעת־מצוא, במצב־חירום קיצוני. עד אז לא תוכל ארצות־הברית להשתמש באדמת ישראל, מפני שהדבר יד־ביק לה תווית ציונית ויסכן את עמדותיה בארצות הערביות. צה"ל, ככוח־עזר לצבא האמריקאי, יובא בחשבון רק אחרי התמוטטות הרת־שואה של העמדות האמריקאיות בכל העולם הערבי — ואז כבר לא יהיה הדבר חשוב.

משום כך יש רק מחסום אחד

(המשך בעמוד 43)

השר אבי־חצירא המנכ"ל לשעבר ליפל
„הוא אמר שהוא יקבור אותי!"

גלאס: „מוסר ופוליטיקה לא תמיד הולכים יחד!"
אבו־חצירא: „אני לא תמים פוליטי!"

פילוסופיה של שר

מ ידע דוקף לא רק מישיבות הממשלה אל אמצעי־התיקשורת. הוא דולף גם אל ישיבות הממשלה, מאנשים הרוצים בטובתם של שרים מסויימים. אחרי הכנס שערכו אנשיו של ישראל גוטליב עם המנכ"ל הקודם של מישרד־הדתות, ישראל ליפל, וחבר־הכנסת דויד גלאס במלון בבני־ברק, הודלף המידע על הכינוס הסודי הזה לשר אהרון אבו־חצירא, ישר לישיבת הממשלה ביום הראשון. למחרת, ביום השני, כבר ידע השר פרטי פרטים על כל מה שנאמר ותוכנן בכנס הסודי.

כאשר נכנס השר לתפקידו ב־1977 היה עדיין חדש יחסית בפולי־טיקה. הוא היה חבר־כנסת שלוש שנים בילבד, החל בשנת 1974, ונסיונו היחיד בעסקי־ציבור בא לו כראש עיריית רמלה.

הוא לא היה בטוח עדיין בכוחו הפוליטי. סיעתו, „ליכוד ותמורה", עדיין היתה בלתי מגובשת והוא לא ידע את ערכו המלא בתוכה. בציבור היתה הדעה כי נבחר לתפקידו בגלל מישפחתו ומוצאו. „נפלתי למישרד כמו כל אחד מהשרים בממשלה הזאת," אמר, „בלתי מוכן, ובצורה מפתיעה." חודשיים למד אבו־חצירא את תפקידו החדש. במשך חודשיים אלה התנהל המישרד כקודם, כשליפל, שהיה עובד ותיק במישרד, ואחד מאנשי סיעתו של השר, מונה על־ידו למנכ"ל.

מישרד־הדתות הוא המישרד הקטן ביותר בממשלה, אבל הוא נתון ללחצים האישיים וללובינג הגדול ביותר. כל אחד צריך משהו עליו לעסוק ב„למה חייכת לאלמוגי, שהוא שונא שלי" — דברים בטלים שליפל העמיס עליו.

ביניתיים חיזק השר את כוחו בסיעתו. התחילו להכיר בכך שהוא הגיע למישרתו בזכות ולא בפרוטקציה. הוא הגדיל מאוד את תקציבי מישרדו, ואז סבר כי השיג די כוח כדי להיפטר מליפל בדרך אלגנטית. הוא התחיל לחפש תפקידים אלטרנטיביים למנכ"ל, כדי „להעיף אותו למעלה," כפי שאומרים האמריקאים.

בינתיים שמע השר כי ליפל מנסה לארגן כוח ולתקוף אותו. „הוא ניסה לגבש נגדי כוח פוליטי בסיעה. הוא חשב שיהיה לו גיבוי של גלאס, בני־ברק ועוד אחדים," העיד השר, שידע על ההתארגנויות הללו אך שמר הכל בסוד.

אז החליט השר להיפטר מליפל כל עוד כוחו עימו, בטרם הצליח ליפל להתארגן. הוא קרא לו לשיחה והציע לו להתפטר. „אם תפטר אותי, אני אקבור אותך!" ענה המנכ"ל הזועם.

בשלב זה של עדותו אמר השר בביטחון, כי היסס אם לאמר את המישפטים הבאים: „אבל הגעתי לשלב בחיי, שאינני יכול להרשות לעצמי יותר לחשוב רק על מה טוב לסקטור הציבורי על חשבון טובתי האישית." הוא סיפר כי ליפל ניסה לבנות בסיעה התארגנות על בסיס אידיאולוגיה, לפיה אבו־חצירא הוא מסוכן, כי הוא עומד להשליט את חבריו בסיעה, דבר המסכן את השילטון האשכנזי.

ההתכנסות במלון בבני־ברק היוותה סיומו של פרק עבור השר. אך כיוון שידע כי גם גלאס השתתף בכנס, ציפה שחברו יספר לו על כך. „חיכיתי חודש חודשיים, התפללתי שאקבל את המידע ממנו, — ולכל אחד יש איזשהו מכר. שר, או חבר־כנסת, או מישהו שהיה אתו בצבא, או בתנועת־הנוער, או סתם בן עיירה שלו. וכולם מתקשרים לשר ומנסים להשיג הטבות. כך העיד אבו־חצירא בבית־המישפט.

כאשר חשב השר שהוא כבר בקיא בעניניי מישרדו, החליט לקחת את העניינים בידיים. ואז הסתבר לו כי ליפל אינו מתכונן לוותר על סמכויותיו. „אתה תהיה עסוק בקוקטיילים ואני אנהל את המישרד," אמר לו ליפל.

„למה חייכת לשונא שלי?"

ע ניניי המישרד התנהלו, בינתיים, בצורה כזו שליפל היה אומר לפקידים: „אין לך מה לפנות לשר, אני מכריע בעניניי המישרד." ואם מישהו המרה את פיו ופנה לשר לא היה ליפל מוכן יותר לעסוק בעניינו ולעזור לו. „פנית לשר לפני שבאת אלי, תלך אליו עתה, שהוא יטפל בך," היתה תשובת המנכ"ל.

כאשר כתב השר מיכתב לליפל, בו התכוון ליטול לידו סמכויות נוספות, היתה תשובתו של המנכ"ל: „אני בהחלט מודע לכוונותיך, ואגיב בהתאם."

ואז קבע השר פגישת פיוס עם מנכ"לו אצל ח"כ דויד גלאס, במישרדו. נערכה שיחה שבה נאמרו דברים קשים. הושמעו השמצות וביטויים מעליבים. „לעיתים רחוקות אפשר להוציאני משלוותי, למרות הביטויים הקשים ביותר," סיפר השר בבית־המישפט. אבל ליפל הצליח באותה פגישה להרגיז את השר.

באותה פגישה נשבר משהו ביחסים שבין השניים. אצל השר נשבר האמון במנכ"ל. „לא העזתי לפטרו כי לא היה לי כוח פוליטי מספיק. יתכן שהייתי צריך להחליף מנכ"ל, אבל הייתי חלש מבחינה פוליטית." ואז הציע השר כי חלוקת הסמכויות ביניו לבין ליפל תהיה כפי שהיתה בימי קודמו, השר יצחק רפאל ומנכ"לו דויד גלאס. „עשיתי זאת למרות שלא ידעתי מה היתה החלוקה הזו. אולי זה לא כל כך חוקי, אבל למען הבנה הייתי מוכן לעשות זאת," העיד השר.

הדברים במישרד השתפרו לזמן קצר בילבד. ושוב התחיל השר מרגיש כי תחת לעסוק בענייניי תהליך השלום, שעניין אותו, היה בחנתי את ידידי ושותפי הפוליטי." אך גלאס לא סיפר. ואז, אחרי חודשיים, שאל אותו השר על הפגישה הסודית. גלאס השיב כי לא ידע דבר כיוון שלא השתתף בה. דבר שהשר ידע כי אינו אמת.

„התארגנתי בצורה שקטה. לא רציתי שמישהו יכתיב לי את העיתוי," אמר אבו־חצירא. ואז הגיעה מישלחת בת חמישה חברים לסיעה. המישלחת אמרה במפורש לשר שלא יעז לפטר את ליפל, כי זה יפגע בסיעה. „אני לא תמים פוליטי, והיה ברור לי מדבריהם שאם אעשה אל"ף יהיה בי"ת." אבל בכל זאת אמר להם השר, שהיה כבר מוכן ובטוח בכוחו: „אל תכתיבו לי עם מי לעבוד בעניינים פנימיים של מישרד־הדתות."

„אתה חייב להיות מנומס"

כ די להראות עד כמה אינו תמים, הזכיר השר רשימה של חברי־כנסת ואישי־ציבור, שפנו אליו בבקשות שונות לעזור למיפעלים וישיבות. הוא לא הסתיר שמעולם לא התכוון לתמוך במועמדותו של גוטליב לכנסת, למרות שגוטליב התחנן והבטיח כי הוא רוצה בכך רק לקדנציה אחת, כדי לסיים בכבוד את חייו הפוליטיים.

„שמעתי אותו בנימוס," אמר השר. „כאיש פוליטי אתה חייב להיות מנומס מאוד, וכיוון שהיו עדיין שלוש שנים וחצי עד לבחירות אמרתי, נחכה ונראה." באותו זמן הכין השר מועמד אחר לכהונה כחבר־כנסת, והתייעץ על כך עם חברו גלאס. למרות שגלאס העיד בבית־המישפט כי לא ידע על מועמד כזה. „יכולתי רק לחייך כשהוא סיפר זאת," העיד אבו־חצירא. „פניתי אפילו למועמד הזה אחרי השיחה עם גלאס, כדי שיכין עצמו.

„הסיכויים ששיחה בארבע עיניים תישמר בסוד בחיים הפוליטיים הם קטנים מאוד. כי פלוני חייב לשתף בשיחה את החבר הטוב ביותר שלו, וזה ישתף את חברו הטוב ביותר," אמר.

ולכן, ברגע שליפל דיבר עם מישהו בסיעה הגיעו הדברים אל השר תוך זמן קצר ביותר. ככה נראים החיים הפוליטיים בעיניו של שר בישראל, שחברו הטוב ביותר בגד בו והכנסת הסירה את חסינותו כדי להעמידו לדין במישפט שוחד.

אילנה אלון

השבוע במשק

פחות מיסים - יותר סיכויים

● יום שני, 2.3 — 20 אלף מהנדסים שובתים היום; התי־רוץ: שחיקת שכרם; הסיבה: המורים יקבלו ★★★ שר־האו־צר מכריז על רפורמה במס־הכנ־סה; מדרגות המס ישונו, ההכ־נסה הפנויה תגדל ★★★ נדחה אישורו הסכם הסחר ישראל־מצריים בפרלמנט המצרי ★★★ מונה נציב־תלונות־הציבור לענף הביטוח.

יום שלישי, 3.3 — הופחתו שיעורי מס־קניה על שורה של מוצרים ובהם: תקליטים וצע־צועים, מצלמות ומיזרונים ★★★ הודיע בנק הפועלים ל־1980 הגי־עו ל־640 מיליון שקל; מכריז על הטבות מאכזבות ★★★ ה־בנק הבינלאומי העלה את הרי־בית על תוכנית החיסכון הדו־שנתית ל־7.5 אחוזים ★★★ ב־בורסה: המחזורים נמוכים; ירידות בצמודים ★★★ היינות התייקרו ב־9.7% ★★★ הכנסת אישרה ניכוי של 10% מההכנסה לעצמאיים, כפיצוי על מיסוי רווחים אינפלציוניים ★★★ מישרד האנרגיה יעודד צריכת דלק נוזלי.

יום רביעי, 4.3 — כל הבנקים מודיעים על העלאת הרי־בית על תוכניות החיסכון הדו־שנתיות ל־7.5% ★★★ נמשכת שביתת המרצים באוניברסיטות ★★★ האוצר גבה בפברואר 5.5 מיליארד שקל ★★★ ועדת־ה־כספים אישרה את המימון המפ־לגתי: על כל חבר־כנסת 610 אלף שקל ★★★ שוד נערך ב־בנק לאומי בלונדון; השלל: 8214 לישט ★★★ הסטודנטים תובעים החזר שכר הלימוד.

יום חמישי, 5.3 — מחיר הדלק הועלה ב־7% ★★★ נגיד בנק ישראל תובע לקצץ 2 מיליארד שקל נוספים בתקציב ★★★ הכנסת אישרה בקריאה מוקדמת ביטול מס־עיזבון ★★★ האוצר הגיע לחסכם עם עיריית תל־אביב; המחיר: 100 מיליון שקל ★★★ בבורסה: המניות הבנקאיות ממשיכות לעלות ★★★ מחיר טיסת צ'ארטר ל־ניו־יורק ובחזרה — 550 דולר. ההסכם עם המורים סוכם אך לא נחתם.

יום שישי, 6.3 — 1.3 מיליון שקל קיבל כל אחד מנוטי אל־על כפיצויי פרישה ★★★ המו־רים מסרבים להיפגש עם היועץ המישפטי, הפרופסור יצחק זמיר, להבהרת „סעיף פרובלמטי"; נשבות אם הממשלה תיסוג מה־הסכם, איימו המורים ★★★ ב־בורסה: שבוע עצוב ★★★ אר־נון גפני: „אני רואה עצמי נגיד בנק ישראל לקדנציה נוספת."

יום ראשון, 8.3 — מהיום, תעריפים חדשים במוניות: הע־לאה של 12%. העלאה נוספת צפויה בראשית אפריל ★★★ היום התחדשו הלימודים באוני־ברסיטות; הוקמה ועדה לבדי־קת שחיקת שכר המרצים ★★★ שירותי החינוך, הבריאות והני־קיון בתל־אביב משותקים ★★★ המורים נפגשים עם נציג היועץ המישפטי ★★★ היצוא הביט־חוני ב־1980 עלה על מיליארד דולר ★★★ הממשלה אישרה הקלות נוספות במס־הכנסה.

נפט

ניכוי של 90%

הביקוש יורד

המחיר עולה

נסך הכל קודחים היום בארץ רבעה מקומות. לא מים — ו. מאז שפרץ הנפט בחלץ, 195, לא נמצא הנוזל השחור מויות בארץ. מאז קום המדי־נעשו בארץ כ־200 קידוחים ה הצלחה. מומחים למיניהם נים, שבשטח מבטיח כמדינת־ראל, דרושים 2000 קידוחים לקבוע בוודאות שאין נפט. יכוי הוא, איפוא, של 90% ציאת נפט. זה גם מה שהגי־

איך אפשר להעלות את מחירה של חבית נפט, כאשר מקטינים את התפוקה ואת החיצע? זו היתה השאלה שבה דנו ששה שרי־נפט (מסעודיה, כוויית, ני־גריה, אלג'יריה, אינדונסיה וונצו־אלה) של אירגון אופ"ק, לקראת כינוס ועידת שרי־הנפט של האיר־גון, בשלהי מאי השנה.

חלקן של מדינות אופ"ק בתפו־קת הנפט העולמית ירד בשנים האחרונות, בשל הקטנת התפוקה

שלהן עצמן, ובשל חגידול בתפו־קת־הנפט של המדינות שאינן חברות באירגון.

העלייה הגבוהה במחיר גרמה ליריידה בצריכת הנפט, שמחירו מותן לאחרונה. אפילו בשוק ה־חופשי של הנפט, באמסטרדם, ירדו המחירים ואף נוצרו עודפים.

הפתרון שמציעים שרי אופ"ק: לקבוע מחיר אחיד מחייב לכל החברות; אך מסוכן ממנו, לק־בוע „מדד מחירי נפט" של אופ"ק, שייקבע על פי שיעורי האינפלציה במדינות המערב. ה־הצעה תאפשר לאופ"ק העלאה אוטומטית של מחירי הנפט.

לוגים אומרים. אך הם חלו־ בדעותיהם היכן לקדוח וב־ה עומק.

תה גוייסו לעזרת קידוחי־ה־ לווייניים האמורים לסייע נת „מפת נפט" של ישראל. שירבו הקידוחים, ובמקו־ הנכונים, יגדל הסיכוי למ־ נפט, ואז תהיה החגיגה לה.

י שמאמין בנפט, בתורת ה־ויים ובנוכח ישראל, ישים נה" במניות הנפט. יימצא — השקעתך עשויה לגדול מאות; לא יימצא — מה זד? לבנה.

מה הם אומרים

● **הפרופסור (לרפואה) עזרא זוהר:** הבחירות הן למעשה מילחמה על השליטה בקופה ה־ציבורית. (מה עם קופת חו־לים?)

● **דידי מנוסי (ב„ידיעות אחרונות"):** ח"כ שלא שווה פרוטה, שווה חיום מיליון שק־לים! (אינפלציה, הא?)

● **שר־האוצר יורם ארי־דור:** אני, כנראה, שר־האוצר הראשון בהיסטוריה, שמגנים או־תו משום שהוריד מחירים (הו־רדה לצורך העלאה?)

יו"ר מיפלגת העבודה **שימ־עון פרס:** אירידור שורף מאות מיליונים. (מכין שולחן נקי ל־לוינסון?)

הבורסה

שבעה וחצי אחוזים

השבוע היה שבוע עצוב בבור־סה. מה שאיפיין את המסחר הם (בסלנג הבורסאי) ה„מע־רבים". ראויים לציון מיוחד מנ־יות הבנקים. אלה היו להיטי השבוע. הצמודים ירדו ברובם ובכך הפכו להשקעה אטרקטי־בית. מה שהיה מעניין באמת התרחש מחוץ לבורסה: התח־רות בין הבנקים על כספו של החוסך „הדו־שנתי".

תחילה נתנו כולם 5% ריבית צמודה. עד שקם „הבנק הבינלאו־מי" והודיע שהוא נותן 7%. וכ־בר למחרת הודיעו כל יתר הבנ־קים שהם חפצים ביקרו של החוסך, ויתנו 7.5%. אל דאגה, הבנקים אינם מפסידים. להיפך, הם מרוויחים יפה. אם תפקיד כספך עד סוף החודש, תזכה ב־הצמדה על פי מדד חודש מרס, שיתפרסם באפריל. הבנק גם מת־חייב להחזיר לך את כספך, על רווחיו, אם תבקשו אחרי שנ־תיים, בסוף מרס 1983 (לפי מדד פברואר). במיקרה הגרוע מרוויח הבנק שני חודשי מדד, ולעיתים יותר. וזה עסקו.

השאלה היא, האם יש אל־טרנטיבה לסגירת סכום גדול של כסף במרתפי הבנק לשנתיים, אפילו בריבית נאה? יש. קנו איגרות־חוב, איזה? שאלו את היועץ להשקעות. ואז תיתנו מן האפשרות למשוך את כספכם בכל עת. גם הנזילות שווה משהו!

לא לספקולנטים

★ הבנקים ימשיכו להציע תוכניות חיסכון דו־שנתיות גם אחרי ה־31 במרס, ובאותם תנ־אים.

★ ב־15 במרס, בשעה 4 אחר הצהריים תפרסם הלישכה המר־כזית לסטטיסטיקה את המדד לחודש פברואר. הוא צפוי לעלות בכ־5.5%.

תחזיות

★ רמת שערי אג"ח (בתחילת השבוע) היא כזו, שהמשקיע בהן צפוי לרווח־הון נאה. ממליצים על קבוצות 1 ו־2 4% הצמדה, לא הכל; וחלק בקבוצה 202 ואפילו 204.

★ בנק הפועלים" עומד לצאת בהנפקת־ענק (גדולה משל „בנק לאומי") בדרך של זכויות לבעלי מניות. מה תעשו?

★ שמועות מספרות על „יר־דן". לא מאמין!

כמה זה עולה?

שיחת טלפון מקומית מביתך תעלה 45 אגורות, ועם מע"מ — חצי שקל. כמה תעלה שיחת טלפון (פעימת מונה אחת) מהלובי של מלון תל־אביבי? פי שניים, פי שלושה? כן, פי חמישה, והחשבון בדולרים (ראה גלופה). המחיר: 30 סנט או 2.5 שקלים.

הקבלה של שיחת הטלפון ממלון „סיטי"
פי שניים, פי שלושה

הדון

(המשך מעמוד 29)

אל חיים, וחיים אינו מגיב.

■ ■ ■

ד"ר מסביר את אחת התו־עות הנראות לכאורה, כפלא. במשך 33 השנים של קיום המ־דינה הוכפל ציבור־הבוחרים פי ארבעה ויותר. אך המיבנה היסו־די של המימסד לא השתנה במ־אומה. גם המהפך המהולל של 1977 לא שינה הרבה, וגם שינוי זה הוא תופעה חולפת.

וזה טיבעי. איך יכולה תנועה מדינית חדשה, בעלת עקרונות והשקפת־עולם — כגון התחייה או של"י — להתמודד עם עניקס היכולים לגייס אלף לירות על כל לירה שלהן, ואשר לרשותם עו־מד צבא שכיר של רבבות עסק־נים, שפרנסתם תלויה בהם?

היתה התגייסות אזרחית דמיבצע שנועד לשים קץ לשיטה זו. קראו לה ד"ש. היא סיימה את דרכה בכי־צה של שחיתות והתנוונות מוסרית, שבהשוואה אליה נראית המפד"ל? כטיבת שי־כונה תבת.

האם זהו הסוף? האם עלינו להשלים עם הבריירה הנוראה: בין המשכו של מימסד זה, ההולך ו־שוקע בבוץ השחיתות הממוסדת, ובין המגמות החדשות של דיק־טטורה פאשיסטית, המטיפה נגד המיפלגות, הכנסת, הבחירות, ה־מישטל הדמוקרטי כולו?

האם אין דרך שישית, דרך להחייאת הדמוקרטיה הישראלית מבפנים?

■ ■ ■

ד"ר מצב הישראלי הוא ייחו־די־במינו. אך משברים דומים כבר היו למישטרים דמוקרטיים בעולם.

שתי דוגמות מנוגדות בולטות לעין:

הרפובליקה הגרמנית, שנולדה בעיר וייימאר, התמוטטה ביגלל ה־שחיתות של מיפלגותיה ואי־היכו־לת של מישלותיה. היטלר לא הפיל אותה, הוא רק קטף את הפרי הרקוב. אחרי אסונות נור־אים נולדה רפובליקה חדשה, וזו מחזיקה מעמד.

הרפובליקה הצרפתית הרביעית, שגם בה גברו הריקבון ואי־היכו־לת, התמוטטה אף היא מבפנים. כוחות־השחור הפאשיסטיים קמו עליה. בצר לה פנתה אל דה־גול וקמה הרפובליקה החמישית, אשר כוחה עימה.

על כל מעלותיו וחסרונותיו היה שארל דה־גול אדם מייוחד מאוד. אך גם הוא לא היה [illegible] ליה לולא קמו בצרפת [illegible] בר, כוחות דמוקרטיים [illegible] שימשו בסיס איתן ל[illegible] חדש.

ייתכן מאוד כי הרפובלי־קה הישראלית הראשונה חוגכת ומתמוטטת מבפנים. קבוצות אנטי־דמוקרטיות אורבות לה מכל עבר. השי־איה הגדולה היא אם יקו־מו בנו הכוחות ליהקמת הרי־פובליקה הישראלית השניה בעוד מועד — מכדי שנע־בור את ימי־הביניים של רודנות קנאית חשוכה.

זוהי השאלה. הגרעין שלה טבוע בעדותו של ישראל גוטליב.

מי שאוהב את ישראל, ומי שמאמין כי למדינה זו אין טעם וקיום אם לא תהיה דמוקרטית, חייב להשיב עליכך במעשים.

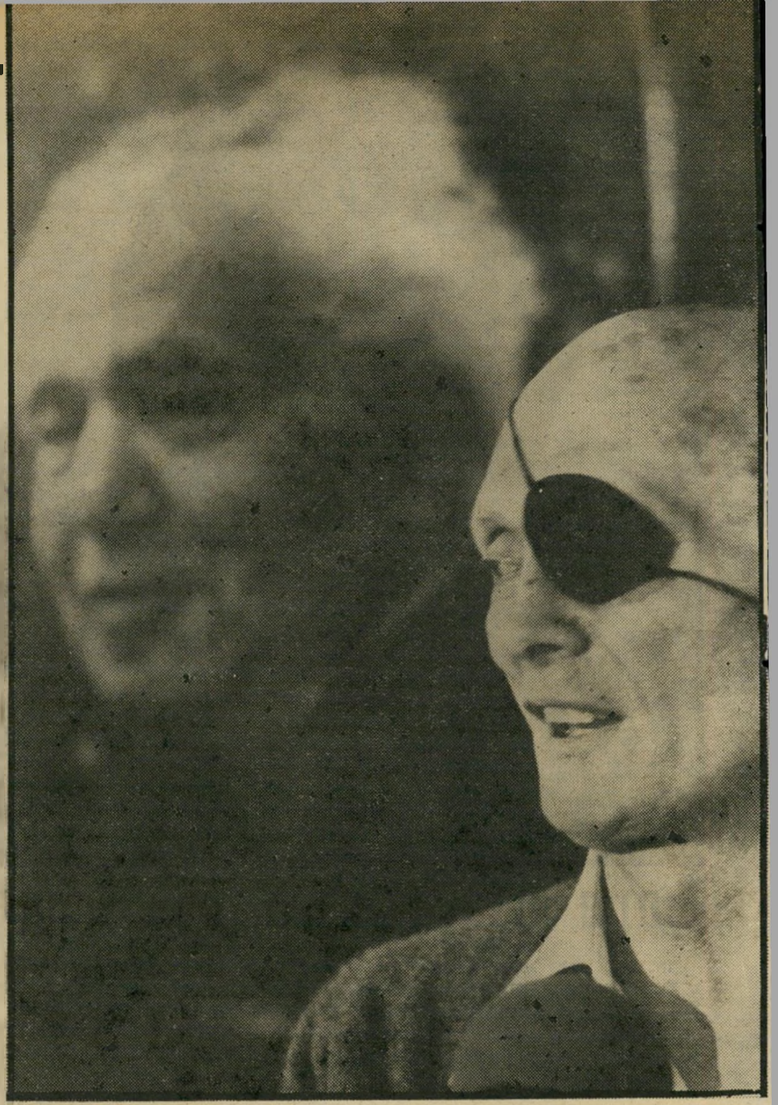

מחנה הפליטים

כמעט שהיתה מיפלגה שלא היתה מיוצגת בכנס־משה־דיין שנערך ברמת־אביב. הבסיס, שלעיתים נדמה כאילו הוא כופה עצמו על דיין — אנשי רפ"י בראשותו של שר־האוצר לשעבר ייגאל הורביץ — הופיע בכנס בהרכב מלא. שלושת חברי־הכנסת של רפ"י, יגאל הורביץ, זלמן שובל ויצחק פרץ, ישבו על הבמה, נאמו מייד אחרי דיין.

אנשי ד"ש חיפשו להם מיפלגה חדשה, כאילו לא היה די בכל הרסיסים של ד"ש. מילבד השר ישראל כץ, שאמר בשיחה אישית, כי „בעצם אף פעם לא הייתי ד"שניק טהור", השתתף בכנס גם גיזברה לשעבר של ד"ש, מאיר („ממי") דה־שליט. ליצנים קיוו שדה־שליט יביא עימו לרשימת דיין את כל המיליונים ה־אבודים של ד"ש. איש ד"ש אחר, יד ימינו המארגנת של ייגאל ידין בתקופת הזוהר של ד"ש, אלוף־מישנה ישראל גרנית, נטל על עצמו, מבלי שאיש הטיל זאת עליו, את תפקיד מארגן הרשימה החדשה. גרנית קבע עובדות בשטח — בין השאר את העובדה שהוא עצמו הצטרף לדיין — בכך שניהל את הישיבה. אבנר פרץ, הילד הפרובלמטי של ד"ש, ישב ליד דויד מושין, אב שכול התומך בדיין, אחד מאחרוני פורשי ד"ש.

דורון אלחנני, אחד מעוזריו הצעירים של סגן־ראש־הממשלה הפרופסור ייגאל ידין, המכהן עדיין בתפקידו, נבהל כש־צילמו אותו. הוא טרח להצהיר: „באתי כדי להשתכנע שאני לא שייך לכאן אלא למערך."

הפרופסור שלמה אהרונסון, מהראשו־

פליטי כל המיפלגות - התאחדו!

נים שפנו אל דיין כדי להצטרף אליו, ומי שכתב את החלק החברתי במצע של ד"ש, ישב ליד ברוך לוי, יועץ ראש־הממשלה לענייני עדות, ואחיו של אלוף פיקוד המרכז משה („מוישה וחצי") לוי.

אל רשימת פליטי־המיפלגות הצטרף גם איש המיפלגה הליברלית, ידידיה בארי. הוא היה חבר הכנסת השמינית, לא נבחר לכנסת הנוכחית ומצא לו פורקן בהנהלת מלר"ז, המועצה הציבורית השומרת על איכות הסביבה. אולם דיין צריך גם לש־מור על איכות החיים — מאיה תבורי, האחראית על הצרכנות ואחת מכוכבות כל־בו־סק, מילאה חלק זה.

היהלומן יונה חצור, מוותיקי רפ"י המקורית, יחד עם אורי אורן, עוזרו של שר השיכון דויד לוי, ייצגו את רפ"י הישנה של דויד בן־גוריון. מיכה גולדמן, ראש המועצה המקומית כפר תבור, יד ימינו של יגאל אלון ואחר־כך ראש מטהו של יצחק רבין, והדוקטור אבי רייך, הוא פיעו על תקן של פליטי המערך. המפכ"ל המודח הרצל שפיר, פליטו של שר־המישטרה הד"ר יוסף בורג, סחב איתו את דובריו לשעבר, אריה ארד.

פליטי כל המיפלגות, התאחדו! תחת דיגלו של משה דיין, פליט מפא"י, רפ"י והליכוד. אין להם מה להפסיד אלא...

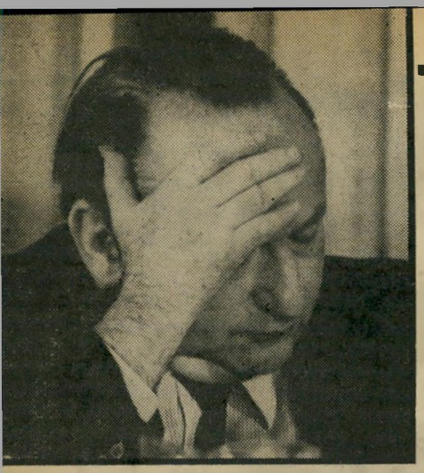

ד"ש השר היחיד ברשימת־דיין ש־עדיין לא קמה, הד"ר ישראל כץ, בא בראש קבוצה של פליטי ד"ש.

המודח המפכ"ל לשעבר הרצל שפיר זכה בעת הדחתו לתמיכה מצד דיין במאבקו נגד בורג.

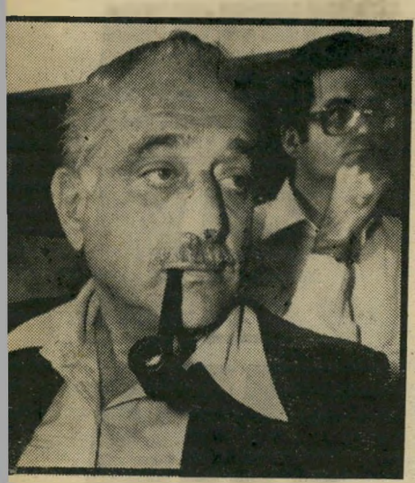

הקופה גיזבר ד"ש, מאיר („ממי") דה־שליט, ש־עליו אמרו הליצנים שיביא את הקופה.

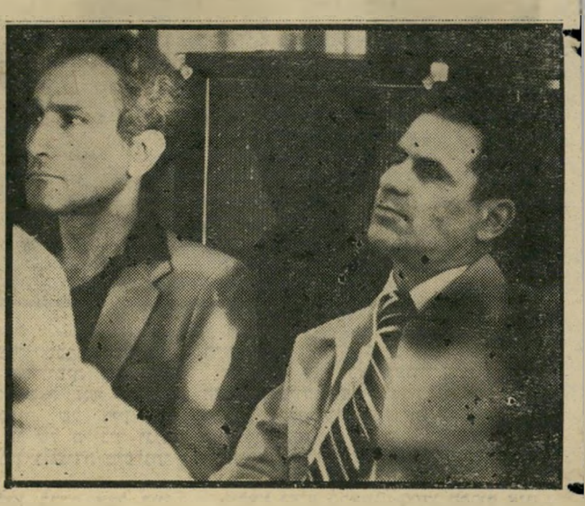

אח האלוף ברוך לוי, אחיו של האלוף משה („מו שה וחצי") לוי (משמאל), ליד מנסח חמצע החברתי של משה דיין, הפרופ' שלמה אהרונסון.

מחנה אלון מן, זנח את מיפלגת מי שהיה עוזרו של יגאל אלון, ראש המועצה המקומית כפר תבור, מיכה גולד־העבודה, משמאל: ישראל גרנית מד"ש.

אלה הן תמונות הפוטומונטאז' שהכין ליאון אלאלוף בטלוויזיה עבור פינתו של

זאב בודד עם כוח

סקופ

בשיחה על הדשא בצהלה: משה דיין

כ מה פעמים בכנס רמת־אביב, ש־נערך ביום השישי האחרון, הקפיד דיין לקרוא לרשימה החדשה, שאותה לא התחייב להקים, בשם „הרשימה העצמאית". דיין כעס כשהתברר לו שהמצע, שאותו חיבר בעזרת הפרופסור שלמה אהרונסון והשר ישראל כץ, ושחולק לבאי הכנס, נשא עליו את הכותרת „רפ"י הרשימה ה־מאוחדת". דיין ביקש מייגאל הורביץ לד־אוג לשיכפול המצע והכנתו לקראת הכ־נס, ואנשי הורביץ הם שהוסיפו, ללא ידי־עתו של דיין, את הכותרת של רפ"י.

דיין אינו מתכוון ללכת ברשימת רפ"י, וגם רוצה להימנע מכל קשר עם מגגונוי מיפלגה זו או כל מיפלגה אחרת. נראה שהוא גם לא היה רוצה בשותפות עם עסקני רפ"י או פליטי המיפלגות האחרות, שמיהרו להצטרף אליו ללא כל הזמנה. אפשר היה להבחין בהבעה הדיינית ה־מיוחדת של „מה אתם מבלבלים את ה־מוח" על פניו של שר־החוץ לשעבר בעת נאומיהם המייגעים של עסקני המיפלגות.

נראה כי מהבחינה הפרלמנטרית לא היה דיין מעולם מאושר כל־כך כמו בת־קופה מאז עזב את הממשלה. היום הוא האיש הבודד בכנסת, העושה ככל העולה על רוחו. הוא נואם מתי שהוא רוצה ועל מה שהוא רוצה. ביוזמות פוליטיות או אחרות שלו אינו צריך להתחשב באיש. דיין היה רוצה להמשיך במצב זה, אך עם הרבה יותר עוצמה וכוח מאחרי הפעי־לות העצמאית שלו. הוא היה רוצה להיות חבר־כנסת בודד בראש רשימה של 10 עד 15 חברי־כנסת, שלא יצרו מגגונים, לא יבקשו ועדות, מרכזים, הנהלות וועידות, וגם לא יצרו מוקדי־כוח פנים־מיפלגתיים.

ביגלל סיבות אלה לא רוצה משה דיין במגגון המוכן של רפ"י, והוא גם מוכן לוותר על אישי רפ"י. דיין לא התייחס לשאלת רפ"י בנאומו בפתי־חת הכנס, אך ייגאל הורביץ, שנאם אחריו, הצהיר שאין לו ספק שאפשר לגשר על פערי הדעות בין מי שהתנגדו לקמפ־דייוויד לבין משה דיין, וקרא להקים רשי־מה לכנסת שתציב „את משה דיין בראשות הממשלה." כעבור כמה שעות ביקש דיין שוב את רשות־הדיבור. תוך כדי שהוא לועג להורביץ, שפניו הסמיקו, אמר דיין: „אילו אני הייתי נגד הסכמי השלום, לא הייתי יכול ללכת ברשימה אחת עם משה דיין לכנסת". הקהל צחק במבוכה.

דיין אינו מעוניין בעסקני רפ"י וד"ש, הממהרים לנסות ולקפוץ על העגלה שלו, שעדיין לא יצאה לדרך. דיין, שאינו אוהב להוציא פרוטה אחת מכספו האישי על פעילות ציבורית, אפילו אם זו נועדת לקדם את משה דיין, היה זקוק לח"כ זלמן שובל, בעומדו במקום השני ברשימת רפ"י הנוכחית, כדי לממן את מערכת הבחי־רות שלו. עתה, אחרי ההסכם בינו לבין ארנון מילצ'ן (ראה מיסגרת), הוא גם אינו זקוק לשובל. קשה היה שלא לראות את ה־בוז על פניו של דיין בעת נאומו של איש דימונה, יצחק פרץ, השלישי ברשימת רפ"י הנוכחית. דיין אינו זקוק לו, למ־רות שפרץ מיצג את עדות המיזרח.

ה מיליונר הישראלי ארנון מילצ'ן הגיע במכונית מרצדס המפוארת ו־החדשה שלו לבית שברחוב יואב 11 ב־צהלה, בשעת בוקר של השבת האחרונה. רחל דיין עשתה מחווה בלתי־רגילה. היא יצאה אל מילצ'ן וקיבלה את פניו בפתח. רחל הובילה את מילצ'ן לדשא ה־חצר האחורית של וילת דיין, והושיבה אותו בין העתיקות המפורסמות של הגן.

כעבור כמה דקות יצא משה דיין מן הבית לחצר ולחץ בחמימות את ידו של מילצ'ן. השיחה, שהיתה גורלית עבור שני האנשים, נמשכה יותר משעתיים.

לא היתה זו הפעם הראשונה שסוחר הנשק הבינלאומי — ששמו התפרסם ב־שנים האחרונות כמי שמבלה עם נשים יפהפיות ומפורסמות, מפיק־הקולנוע שזינק אל מפת ההפקות באותה מהירות שבה זינק אל עולם סחר־הנשק — נפגש עם מי שהיה הרמטכ"ל, שר־הביטחון והחוץ של מדינת־ישראל שהוא „עכשיו אחד ה־מאיימים הגדולים על שיבת המערך ל־שילטון. השניים נפגשו לראשונה באמצעות בנו של דיין, אסי, הנמצא עם מילצ'ן בקשרים חברתיים ועסקיים הדוקים.

אולם הפעם היתה היוזמה לשיחה של משה דיין ללא התיווך של אסי. דיין רצה לגייס את מילצ'ן ואת חשבון־הבנק שלו לרשימה החדשה שלו לכנסת.

במשך שעה ארוכה הרצה דיין את עי־קרי תורתו הנוכחית לפני מילצ'ן. היתה זו למעשה חזרה כימעט מדוייקת על דב־רים שדיין אמר יום קודם לכן בכנס רמת־אביב. במשך מרבית השיחה לא העיר מילצ'ן הערות. מדי פעם הוא שאל את דיין שאלות־הבהרה.

בסיום הביע מילצ'ן הסכמה לכל מה שאמר דיין ולדרכו הפוליטית של שר־החוץ לשעבר. מילצ'ן שאל כמה שאלות על המדיניות הכלכלית של דיין, ו־הביע את דעתו נגד זו של הליכוד ונגד נאומו של יעקב לוינסון בוועידת מיפלגת־העבודה.

אחר־כך ניסה מילצ'ן לברר אצל דיין איך הוא רואה את סיכויי הצלחת רשימתו בבחירות הקרובות. דיין לא נקב במיס־פרים, אך אפשר היה להבין ממנו שהוא רואה „בתנאים מסויימים" אפשרות „להפ־תיע אפילו את הסקרים הכי מחמיאים."

דיין גם לא ידע לענות על השאלה החשובה ביותר של מילצ'ן: כמה, להע־רכתו, יש להשקיע במערכת הבחירות של הרשימה החדשה. „ייגאל הורביץ אומר שבחירות עולות שני מיליון דולר, אני לא בטוח שצריך כל־כך הרבה."

מילצ'ן נענע בראשו, כאילו הסכום אינו חשוב. אז דיברו השניים, ככל הנראה, כאילו בהמשך לשיחה קודמת שלהם, על מעורבותו של מילצ'ן בבחירות. דיין סען שהציבור יקבל בברכה את הצבתו של איש

מאיר שלי: משה דיין כפי שנראה לפי התיאורים הסנסציוניים בסיפרו על שלי חויות

דיין זקוק לאישים שימשכו קולות, אך שלא יכבידו עליו ולא ינסו להשתתף איתו בהכרעות. את הד"ר ישראל כץ הוא מחבב, אך כנס רמת־אביב גרם לו, ככל הנראה, למחשבה שנייה לגבי צירופו של כץ. כץ הופיע לכנס בראש כמה עשרות פליטי ד"ש, ואף גרם לכך שאיש האירגון של ד"ש ז"ל, ישראל גרנית, ינחה את הכנס. באלה אין דיין מעוניין.

דיין מעוניין בדמויות חדשות, מחוץ ל־מפה הפוליטית, שעדיין אינן יודעות את סוד כינון המנגנונים, העסקנות והלובי המיפלגתי. הרצל שפיר יהיה נאמן ככלב לדיין. דיין היה האישיות הפוליטית ה־יחידה שתמכה בשפיר בעת פרשת הדחתו מתפקיד המפכ"ל ודיין יודע שלשפיר אין יכולת אינטלקטואלית לנסות ולקום עליו.

הפרופסור שלמה אהרונסון, איש רדי, ועיתונאי, גם הוא אינו מסוגל לאיים על העצמאות של דיין בתוך רשימתו. דיין אף מנהל שיחות עם כמה מנאמניו, המכירים את שיטות־העבודה שלו והמקבלים את רצונו להיות המחליט והקובע היחיד. עוזרו לשעבר במישרד־החוץ, הד"ר אליקום („אלי") רובינשטיין, ומנכ"ל מישרדי ה־ממשלה שבראשותם עמד דיין, יוסף („יוסי") צ'חנובר, הם רק שניים מאלה.

אחת הבעיות המרכזיות בעניין הקמת הרשימה של משה דיין היא שר־הביטחון לשעבר וגיסו־לשעבר של דיין, עזר וייצ־מן. המצב היום הוא שווייצמן החליט שלא לרוץ לבחירות הקרובות, לא במיסגרת רשימת דיין ולא בכל מיסגרת אחרת.

היה זה וייצמן שהעלה לראשונה, בשי־דור־מוקד המפורסם בטלוויזיה שלו, את הרעיון שמשה דיין יעמוד בראש רשימה חדשה, שבה ישתתף וייצמן. אולם מאז עבר זמן ווייצמן החליט לקחת פסק־זמן מהחיים הפוליטיים ולשבת בינתיים בקי־סריה.

דיין יודע שאם יעמוד וייצמן במקום השני ברשימתו, היא תזכה בחמישה־שישה מנדטים נוספים, שהוא זקוק להם כדי להיות גורם פוליטי חזק יותר. הוא מעוניין בווייצמן, וגם יודע שווייצמן לא יפריע לו להמשיך ולהיות זאב בודד בעל כוח. גם וייצמן, אם יצטרף בכל זאת, בסופו של דבר, לדיין, יהיה זאב בודד כזה, ה־שניים לא יתגשו זה בזה.

דיין אינו מפעיל לחצים על וייצמן, אינו שולח אליו שליחים, כפי שנהוג ב־חיים הפוליטיים בישראל. הוא יודע שב־מיקרה של וייצמן צעד כזה יכול רק להפ־ריע. הוא אמנם נפגש לשיחות עם גיסו־לשעבר, אך אינו לוחץ עליו להצטרף. דיין סומך על כך שווייצמן הוא חיה פו־ליטית, ושברגע האחרון יגבר עליו יצרי הפוליטי והוא יזנק מחדש לתוך קלחת ה־בחירות.

תוכניתו של דיין פשוטה. הוא ילך בראש רשימה „עצמאית" — שרק מסיבות טאק־טיות אין הוא קורא לה בשם „רשימה א־שית", וינסה להכניס לכנסת עד כמה ש־יותר תומכים־צללים, כדי שהרשימה ה־אישית שלו תהיה בעלת־עוצמה. הוא יש־תדל שלא להיעזר במנגנונים, שלדעתו אי־נם נחוצים במיקרה שלו, ואף לא להיעזר בכספים, שפירושם מחויבות פוליטית. הוא ינסה להרכיב את הרשימה מאישים שהוא בטוח בכך שיהיו נאמנים לו ושיעשו את רצונו, ולא באישים הבאים ממיסגרות פוליטיות קיימות הרגילים למערכות פנים־מיפלגתיות מאורגנות, אשר דיין בז להן.

יוסי ינאי ■

רכש את מילצ'ן

העסקים הישראלי הצעיר, שהוכיח כיש־רון רב בעולם העסקים הבינלאומי, במקום השלישי ברשימה.

מיהו יעקוב לוינסון הפרטי של רשימת דיין, ההפתעה הכלכלית של האיש שעדיין לא החליט סופית אם הוא ירוץ לבחירות?

ארנון מילצ'ן נחשב היום כאחד האנשים העשירים בישראל, ובעל שם מצויין בעולם העסקים והקולנוע הבינלאומי. הוא בן למישפחת־פרדסנים ידועה מרחובות. שלו־שת האחים מילצ'ן, אביו המנוח ושני דודיו של ארנון, היו מעשירי רחובות.

אביו של מילצ'ן נפטר כשארנון, שהוא היום בן 38, היה בן 20. ארנון ירש את העסק המישפחתי ואת עול פרנסת אמו ואחותו, דליה.

מילצ'ן החל מנהל ממישרד קטן בדרום תל־אביב את עיסקי יבוא הכימיקאלים ל־חקלאות, שהוריש אביו. תוך כמה שנים הוא הפך מוביל בשטח זה בארץ, עסקיו התרחבו וקשריו עם גורמי־חוץ התהדקו.

הוא החל בנסיעות לחוץ־לארץ, נשא לאשה תיירת יפהפיה שהגיעה לישראל, שממנה התגרש בינתיים.

במהירות הוא התחיל להיכנס לעסקים של קניית נשק ומכירתו, והרחיב את מעגל חברות־הכימיקאליים שאותן הוא מייצג. הוא מצא לו שווקים במיזרח־הרחוק, ב־אירופה ובארצות־הברית, והעביר את מר־כז עסקיו לחוץ־לארץ.

לעסקי הקולנוע נכנס ארנון מילצ'ן ב־עוצמה רבה. הוא הפך דמות מוכרת בעולם הקולנוע הבינלאומי, הן בזכות ההפקות הגדולות שלו והן בזכות יחסיו האישיים עם שחקנים, ובעיקר שחקניות, מפורסמים. עיתונות הרכילות הקולנועית יודעת לספר על רומן ארוך שלו עם הזמרת־כוכבת ברברה סטרייסנד.

משה דיין בתמונה המזכירה את בתו יעל

רוזל ובנותיה - כך קראו הליצנים ללהקת היפהפיות שהתייצבה בכנס שבו ציפו הכל לייסוד מפלגתו של משה דיין

ירש משה דיין לבחירות הבאות, מי ירוץ איתו ובכמה מנדטים הוא יזכה. אבל מה שברור כבר עתה — אחרי הכנס הטרומי של רשימת דיין, שנערך ביום השישי האחרון במלון רמת־אביב בתל־אביב — הוא, שמשה דיין הוא כוח משיכה לכמה עשרות בחורות צעירות ונאות.

בכנס של דיין לא היו נשים קשישות בעלות גרביים מופשלות, האוחזות סרי־גה ביד, המאפיינות את כינסי המערך. לא היו גם נשים לבושות בגדים כהים, הנואמות בלהט רב וכל חזותן אומרת מח־תרת, כמו בכינוסי חירות. דיין משך אליו חתיכות. שדאגו להתלבש היטב, לשים על עצמן את מיטב העדיים ולרכז סביבן הרבה תשומת־לב, ממש כמו שדיין עושה.

הבולטות היו דווקא המבוגרות יו־תר — גאולה בן־אליעזר, בתו של דויד בן־גוריון, שתמונתו ניצבה מאחרי מקום מושבו של דיין, רחל דיין, שישבה ליד בת דור הביניים, הסופרת יעל דיין־שיאון, בתו של יוזם הכינוס. היתה גם מאיה תבורי. השולטות היו הצעירות והחתיכות.

יש הטוענים שאם דיין ינצל את ברי־גדת החתיכות שלו, וישלח אותן מבית לבית, סיכוייו יהיו גדולים בהרבה.

הפירסומאית ירדנה עובדת בכירה **בדחף** ואחת ממזכירותיו של מנהל **דחף** אליעזר דורבין, באה גם כנציגתו של הבוס שלה, שאולי יקבל את ניהול מסע הפירסומים של הרשימה החדשה. היא מדהה עם רפ"י.

הגרופיס של דיין

המפיקה ג'ינג'ית יפהפיה, ה־עובדת בטלוויזיה בתל־אביב ומטרבת לגלות את שמה. ה־ג'ינג'ית ישבה ליד הפרופסור שלמה אהרוני סון הסכימה רק לספר שבעלה רופא.

קשה היה שלא לשים אליהן לב במיוחד. בין העסקנים המשופשפים, צעי־רים דחוקים ובהולים ונקנים שהזכירו את הוועידות היפות של מפא"י, היו כמה עשרות איים של פנים נעימות ויפות. איש אינו יודע עדיין באיזו מיסגרת

האלמונית אחת מיני רבות שבאו להזדהות עם משה דיין, אך „בשלב זה" אינן מו־כנות לחשוף את זהותן. האלמונית גם לא היתה מוכנה לגלות אם תצטרף לרשימה.

המבטחת דינה פס, עובדת במישרד־ביטוח לשעבר, **הנמצאת בחופשה**, רשמה את דברי דיין באדיקות ולא נענתה להצעות **מחזרים**.

האחות תהילה פלג, אחותו של עורך־הדין אלישע פלג, אחד מראשי עסקני רפ"י. תהילה, שהשתחררה לפני שבועיים, לומדת עתה מלונאות.

המרצה ענת בביץ, מרצה לכלכלה באוניברסיטת תל־אביב, היא מהתומכות הנלהבות ב־ביותר של דיין ומחלקת זמנה בין האוניברסיטה לרשימה.

1978
הזמנה
הנך מוזמן
להצטרף למועדון
אֲנִיֵי הַיַּיִן
Club
MONFORT

אף אחד לא מצפה כמובן, שכך ייראה שולחן ארוחת הבקר שלך, אבל סעודה חגיגית או ארוחה במסעדה הם דבר אחר לגמרי. כאשר אנשים הם אניני תרבות ואניני טעם צפוי שהם יהיו גם אניני יין.

"אנין יין" הוא מושג חדש שנכנס לארץ יחד עם יינות מונפורט. היום כבר אפשר לשפוט טיבה של מסעדה ורמתה ע"י השאלה הפשוטה: "יש לכם יינות מונפורט?"

הבה נראה מה קורה בשולחן המפואר, הכל עומדים במנה העיקרית, נתחיל מימין לשמאל: המנה היא "דְּיִגוֹ דֶה–מוֹטוֹן" (ירך

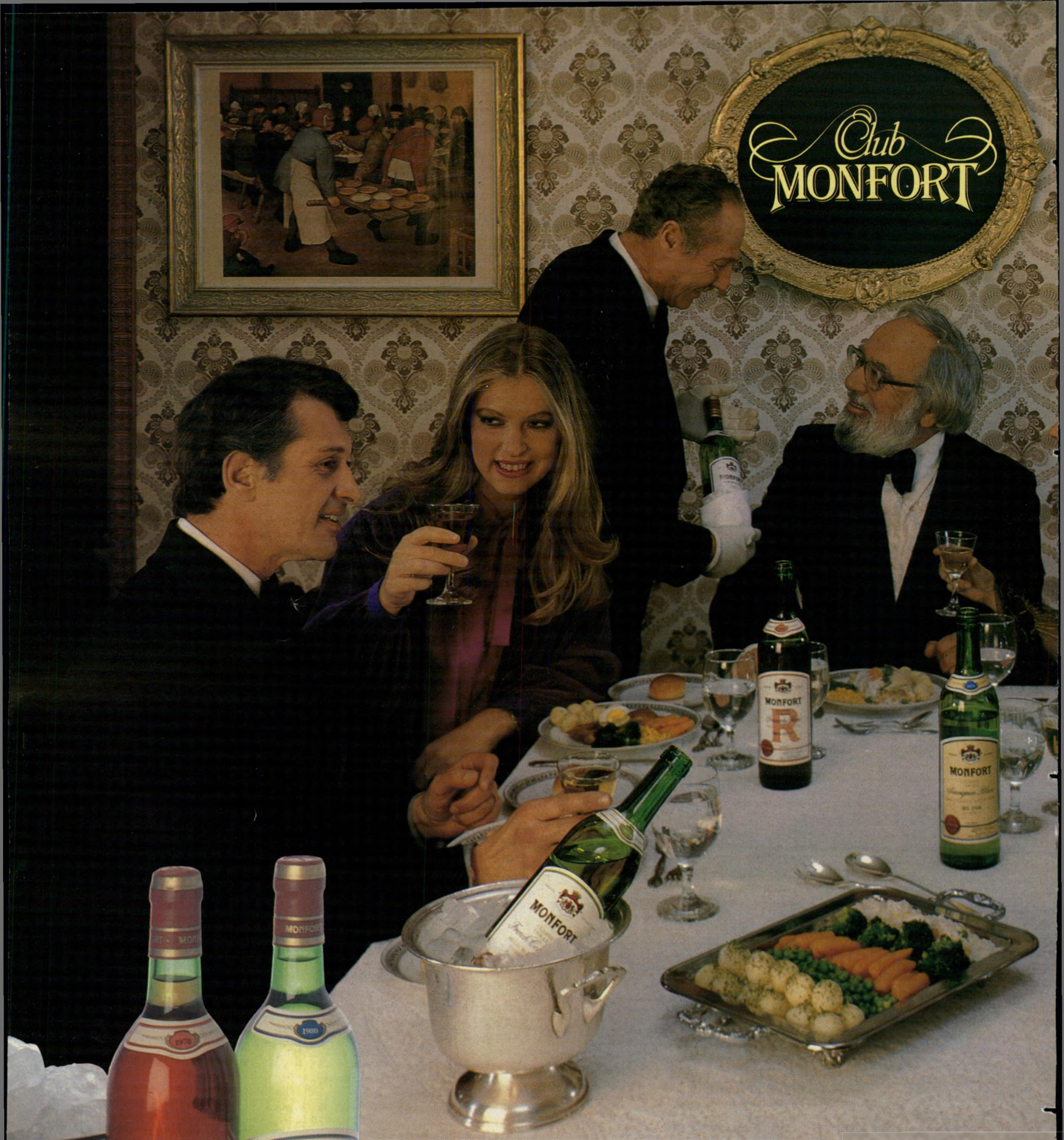

יין המלווה אותה הוא **קברנה** לגבר הוזמן "בְּלַנְקֶט דֶה–וֹו" (בשר טב לבן) והיין המתאים לו הוא **נלאן**. לגברת היפה הוזמן "סוֹל שהוא דג סול מבושל ברוטב לבן " בצרפתית – אשת הטוחן) והיין ם זה טוב הוא **פרנץ' קולומבאר**.

בראש השולחן מוגש "פוּלֶה או–רי" (חזה עוף מבושל באורז) והיין המלווה אותו הוא **שנין–בלאן**, הגברת הבאה שמשמאל הזמינה שניצל (נו, טוב, היא רק אורחת) ולזה יתאים בדיוק **גרנאש רוזה** מקורר היטב. הגבר משמאל הזמין דג שמך ברוטב וִימֶר (רוטב העשוי מיין לבן פרנץ' קולומבאר של מונפורט עם מיונז, חרדל וצלפים.) ויין זה גם מוגש למנה.

יותר פרטים על היינות הזניים של מונפורט, בעמוד הבא.

MONFOR

ה המעודן של התרבות"

וימר יעקבסון טמיר

French Colombard

פרנץ' קולומבר של מונפורט הוא יין שולחני לבן מעולה, חצי יבש (דמי-סק). יש לו טעם מובהק של רכות וארומה נקיה. הוא עשוי מענבים מובחרים של גפן ה"קולומבר" הצרפתית ומצויין כ"אפריטיף". מגישים אותו עם דגים, מאכלי-ים ועוף.

פרנץ' קולומבר של מונפורט צריך לשהות במקרר לפחות חצי יום לפני ההגשה ואפשר לחלוץ את הפקק בעת הארוחה. הטמפרטורה האידיאלית של ההגשה היא 7-12 מעלות צלסיוס. לגבינות המלוחות טוב מאוד להגיש פרנץ' קולומבר של מונפורט. הפרנץ' קולומבר הולך טוב עם מוסיקה של דביוסי ורוול, עם ג'ז קלאסי (ניו אורליאנס), עם פיסול ועם ספרי הרפתקאות (שוגון).

Cabernet Sauvignon

קברנה סובניון של מונפורט הוא יין אדום יבש העשוי מענבים מובחרים של גפן מזן "קברנה סובניון" ומאוחסן במרתפים הקרירים של מונפורט. יין זה מאופיין בצבע אדום עשיר וביארומה עדינה. בקברנה סובניון של מונפורט יש לטפל בעדינות.

להגישו במקום קריר ומוגן מפני אור שמש. שעה לפני ההגשה יש לחלוץ את הפקק (אחרי שהבקבוק שהה כשעה במקרר במדף התחתון). בקברנה סובניון של מונפורט מכינים "תרנגול ביין" ואותו יין גם מגישים עם המנה לשולחן. קברנה סובניון של מונפורט, הולך טוב מאוד עם מוסיקה קלסית קלה, מחזות אנגליים בטלויזיה ופתיחה חגיגית של תערוכת ציורי שמן.

Chenin Blanc

שנין בלאן של מונפורט עשוי מענבי הגפן "שנין בלאן" שנבחרו בקפדנות ושהו בחביות הגדולות במרתפים הקרירים של מונפורט. שנין בלאן של מונפורט הוא יין שולחני לבן יבש ובאופן מיוחד טעים לשתיה עם מאכלי ים, חזה עוף לבן ובשר עגל. יש להגישו מקורר היטב היטב (7 מעלות צלסיוס).

והגבינות שאוהבות אותו הן גבינות עיזים (שבר) מלוחות (וגם מחמצים בצד לא יזיקו). יש להגישו בתוך כוס גבוהה בעלת רגל (כדי שאצבעות היד לא יחממוהו). שנין בלאן של מונפורט הולך טוב עם סירטאקי, שירים של תאודורקיס, בוריס ויאן, פרקי שירה של רימבו, היינה וטשרניחובסקי, עם קטעים נבחרים מתוך אופרות של וגנר ומנוטי ועם קיית ג'ראט (פסנתר סולו) ובערבי פתיחה של סרטי איכות ישראלים באביב.

Sauvignon Blanc

סובניון בלאן של מונפורט נחשב ליין לבן מצויין, עדין ומיוחד. לא מנומס לצקצק בלשון אחרי ששותים אותו, למרות שיש חשק לעשות כן. הוא מיוצר מענבי "סובניון בלאן" מאורים נבחרים, ומוגש ישר מהמקרר (לאחר ששהה שם כ-7 שעות). חולצים את הפקק בעת ההגשה ומגישים בכוס בעלת רגל גבוהה מאוד. בארוחה מגישים אותו עם מטעמי הים, עם דגים העשויים ברוטב לבן, ובמנות מיוחדות מבשר עגל או עוף, וגם כ"אפריטיף" משובח. סובניון בלאן של מונפורט מוגש עם גבינות בית פיקנטיות (לא מתוקות).
סובניון בלאן של מונפורט הולך טוב מאוד עם הפרליודים והפוגות לפסנתר המושווה של בך, עם ויואלדי, עם מוסיקה מודרנית של סאטי, ועם ספרים של אסכולת "הרומן החדש".

Grenache Rosé

גרנאש רוזה של מונפורט עשוי מענבי "אליקנט גראנש" המפורסמים. צבעו ורוד צלול וטעמו עדין וארומטי. יש להגישו לשולחן כשהוא מקורר היטב. רוזה גרנאש של מונפורט הולך יפה עם מיני בשר שונים, דגים ומנות מעורבות, ואפשר לשתותו בכל הזדמנות. הוא פופולרי במיוחד ויש המגישים אותו כ"אפריטיף" לפני האוכל. הוא הולך טוב עם גבינות כמו "בל-פאיזה" ו"קפריס דה-דייה". ברוזה גרנאש של מונפורט לא ממלאים הכוס עד שוליה, מספיק כדי שלושת רבעי מגובהה. אין משאירים אותו במקרר יותר משנחוץ. מחסלים אותו לבד או עם ידידים. גרנאש רוזה של מונפורט, הולך טוב מאוד עם ג'ז בעיקר ג'ז מודרני ושיחת ריעים (בסלון של יום שישי), עם בלט קלאסי ועם מנדלסון.

האם יסולק מנסל?

פרידה על סף דלתה של הווילה המפוארת שנשכרה עבורו בהרצליה־פיתוח נפרד מנסל מאשתו בצאתו למישחק. **בתמונה משמאל:** מנסל יושב באימון הניבחרת, גיורא שפיגל, הנראה משמאל, כבר פרש, ריפעת טורק עדיין משחק.

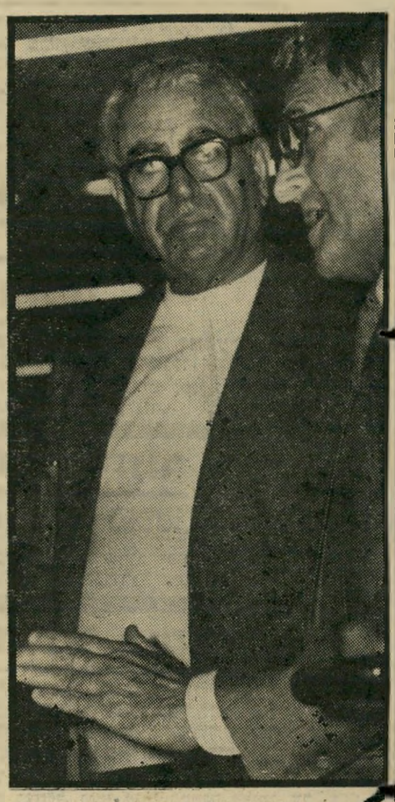

חברות כך מגדיר מיקה אלמוג, יושב־ראש התאחדות־הכדו־רגל (משמאל), את יחסיו עם מנסל.

„לא נכון זאת מקבל 2500 דולר נטו לחודש!" קרא בזעם אחד מחברי הנהלת התאחדות הכדורגל. לא רק אותו חברי־הנהלה נרעש. כל מי ששמע בשבועות האחרונים על משכורתו של מאמן ניבחרת הכדורגל הישראלית, ג'ון ג'ק מנסל, נדהם.

גם אנשי התאחדות הכדורגל הרגישו עצמם מרומים. כשלפני יותר משנה ביקש מנסל משכורת זו, שערכה הוא היום 225 אלף לירות נטו, הם החליטו שלא לאשר את המינוי שלו. אז הודיע מנסל בשיחת טלפון מלונדון שהוא מוכן לקבל רק את מחצית הסכום: 1250 דולר לחודש. חברי הנהלת ההתאחדות נכנעו לחצו של יושב־ראש ההתאחדות, מיכאל („מיקה") אלמוג, ואישרו את המינוי.

עתה התברר שתוך חצי שנה הוכפלה משכורתו של המאמן והגיעה לדרישתו המקורית. אך חקירה של כמה ממתנגדיו של מנסל בהתאחדות לכדורגל גילתה, שהשכר אינו המרכיב היחיד בתשלומים שמקבל מנסל מקופת־ההתאחדות.

משכורת של 225 אלף לירות נטו לחודש פירושה — תוספת למס־ההכנסה של כ־200 אלף לירות מדי חודש. התאחדות הכדורגל שכרה עבור מנסל וילה מפוארת בהרצליה־פיתוח והיא משלמת עבורה 700 דולר לחודש, שהם 63 אלף לירות לחודש. ההתאחדות גם רכשה עבורו מכונית אמריקאית חדישה מסוג שבט, שמחירה יותר ממיליון לירות. ההתאחדות מחזיקה את המכונית של מנסל ומשלמת עבור זה כמה עשרות אלפי לירות נוספות לחודש. מנסל כימעט ואינו משתמש במכונית. אישתו נוהגת להשתמש בה, ומנהל הניבחרת, אברהם בן־דוד, דואג להסיעו לאימונים.

חוזה העבודה של מנסל גם מבטיח לו צמד כרטיסי טיסה בשנה, לו ולרעייתו. שני כרטיסי טיסה תל־אביב—לונדון—תל־אביב עולים כ־220 אלף לירות ישראליות. אך מנסל מתגעגע למולדת שלו. הוא יוצא ל„מסעות ריגול" רבים במיגרשי־הכדורגל בחוץ־לארץ.

סך־הכל של עלות המאמן הלאומי לקופת ההתאחדות לכדורגל, שקברניטיה

(המשך בעמוד 48)

הנבחרת אינה מצליחה - היחסים הפנימיים מעורערים - ההכנסות האמיתיות של המאמן התגלו - יו"ר ההתאחדות עומד לפרוש מתפקידו

תשקיף

איום אמריקאי

על הממשלה

הממשלה קיבלה השבוע את עמדתו המתונה של שר־החוץ, יצחק שמיר, אחרי ששמיר הודיע לראש־הממשלה ולשרים הבכירים על איום אמריקאי שהגיע אליו.

לדברי שמיר איים המימשל האמריקאי שכל תגובה חריפה מצד ישראל על עיסקת־הנשק עם סעודיה, או נפיונות לעורר את הקונגרס היהודי נגד המימשל, יגררו אחריהם תגובות אמריקאיות חריפות נגד ישראל.

מדוע שמיר

לא הלך ברגל

חוגים ישראליים ברומא דיווחו לישראל על תמיהה בוואתיקן על כך ששר־החוץ, יצחק שמיר, ביטל את פגישתו עם האפיפיור.

אחרי שמטוסו של שמיר איחר להגיע לרומא, נקבעה פגישה בין האפיפיור לשר־החוץ הישראלי ביום הששי בערב. שמיר ביטל אותה, וגם סירב להפגש עם האפיפיור בשבת בבוקר, כפי שהציע הוואתיקן.

חוגים בוואתיקן מעניים ששמיר יכול היה לצעוד ברגל ממקונו לקריית־הוואתיקן, מרחק של קילומטר וחצי, מבלי לחלל את השבת.

וייצמן במקום דיין

הצהרון „ידיעות אחרונות" החליט להפסיק כעוד שבועיים את פירסומם של קטעים מפיקרו של ח"כ משה דיין במוסף־השבת שלו.

הצהרון רכש את זכויות סיפרו של עזר וייצמן, בדרך לשלום. ועדת־השרים המיוחדת לאישור פירסומם של ספרים של עובדי־מדינה אישרה השבוע את הספר, ומערכת העיתון החליטה שהוא יהיה מעניין יותר מזה של דיין.

בגין בעד

פירסום הדו"ח

ראש־הממשלה, מנחם בגין, לוחץ עתה למען פירסום מלא של דו"ח ועדת־אגרנט על מילחמת יום־הכיפורים. על הפירסום יחליט נשיא בית־המישפט־העליון, אם תמליץ על כך הממשלה לפניו.

לדעת בגין, פירסום הדו"ח אינו פוגע כלל באנשי הייקור, וממחר לחזוטין את משה דיין. בגין סבור שכל עזרה לדיין לפני הבחירות תשרת, כסופו של דבר, את הליכוד.

מבקר המדינה:

הליקויים לא תוקנו

התרגשות רבה שוררת בוועדה של הכנסת, המופקדת על הביקורת על מערכת־הביטחון, לאור ממימצאים של מבקר־המדינה.

אחרי הביקורת הקטלנית שמתח מבקר־המדינה על מיבצע־ליטאני, הוא התבקש על־ידי הוועדה לחזור ולבדוק מחדש את אותם הליקויים והיחידות שנסקרו בדו"ח שלו. ביקורת מחודשת זו הגיעה למסקנות עגומות ביותר: הליקויים לא תוקנו, המצב נשאר כפי שהיה.

[redacted]

[redacted]

[redacted]

שוסטק מאשים

את מודן

שר־הבריאות, אליעזר שוסטק, מאשים את מנכ"ל משרדו, הפרופסור ברוך מודן, בהדליפות בתי־נכונות לעיתונות.

שוסטק רגז שכתבת ידיעות אחרונות, דבורה נמיר, פירסמה ידיעה כאילו אסר מישרד־הבריאות על שימוש בשלוש תרופות הנפוצות ביותר בישראל, רוקאל, אסיילגן ופלגין.

שוסטק טוען שלמודן יש קשרים חברתיים עם העיתונאית, וכי הידיעה עצמה לא היתה נכונה.

ביגלר רצונם לחפות על האשמים האמיתיים בתקרית, ועל־ידי התנכלות זו הביאו לו נזק רפואי רב.

„אל־על" הדיחה כבר את קודן מהתפקיד שהיה מיועד לו — מנהל החברה באמסטרדם — וראשיה מתכוונים לפטרו מהחברה.

הקללה של „מצדה"

האונייה „מצדה", שטבעה השבוע, נקראה תחילה „מסדה", על־שם אוניית־הפוחר הישראלית הראשונה שטבעה במצולות.

השם הוחלף כאשר נקבע כי השם הנכון של אתר־הגבורה ליד ים־המלח אינו „מסדה", כפי שתירגמוהו לעברית מסיפרו של יוסיפוס פלאוויוס, אלא „מצדה".

האונייה „מצדה" טבעה בראשית 1950 בצורה מיסתורית, שלא נמצא לה הסבר עד היום, מול חופי ויבוי־אלנציה באיטליה. אז ניספו שלושה ימאים ישראליים.

יש מיקרויות מוזרה בכך ששתי אוניות הסוחר היחידות של ישראל, שטבעו בים, נשאו את אותו השם.

מאיה תבורי

תודה

יושב־ראש המועצה הישראלית לצרכנות, מאיה תבורי, תודה בימים הקרובים מתפקידה.

שר־התעשיה, גדעון פת, החליט להדיח את תבורי אחרי שנודע לו על ביקורת חריפה שמתחה תבורי על מדיניות מישרדו, ובעיקבות הופעתה של תבורי בכנס רמת־אביב של משה דיין.

נשק חם

במאה־שערים

אל מישטרת מרחב ירושלים הגיעו ידיעות מודיעיניות על ריכוזי נשק חם בתחום השכונה הדתית מאה־שערים.

מפקד המרחב, תת־ניצב רחמים קומפורט, הקים צוות־חקירה־מיוחד, שתפקידו הוא לגלות את מיצבורי־הנשק לפני שהם יכוונו נגד שוטרים ואזרחים חילוניים.

הטייסים נגד שביט

ועד צוות־האוויר ב„אל־על" הוציא כרוז חריף ביותר נגד יושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה, אברהם („בומה") שביט, שבו האשים הוועד את שביט, על כי הפר „רוכר ועדי־העובדים בחברה."

בינתיים הודיעו גם הוועדים של עובדי־הקרקע שאם תתן הנהלת־החברה חמישה מיליוני דולאר לאנשי צוות־האוויר, כפי שסוכם עם הטייסים, ידרשו הם את אותו הסכום.

קידן יחבע

את „אל־על"

המנהל לשעבר של סניף אל־על בקופנהגן, צבי קידן, שהתפרסם לאחרונה בעיקבות נסיון־ההתנקשות בחייו, עומד להגיש תביעת פיצויים גדולה נגד החברה.

לטענת קידן, מתנכלים לו ראשי החברה,

חזרה לדין מישמעתי

מפק"ל המישטרה, רב־ניצב אריה איבצן, החליט לחזור לישיטה של העמדת השוטרים לפני בית־דין מישמעתי, תחת הגשת כתבי־אישום נגד שוטרים שפרחו בפני בתי־מישפט אזרחיים.

איבצן טוען שהמיקרים האחרונים שזכו בפירסום, על העמדה לדין של שוטרים וקצינים לפני בתי־דין אזרחיים, הביאו נזק רב לשמה של המישטרה.

זהירות,

טלוויזיות משומשות

5000 מקלטי־טלוויזיות ציבעוניות משומשות הגיעו לפני כמה שבועות מצרפת לישראל, ונמכרו כאן כמכשירים חדשים.

בצרפת נהוגה שיטה של השכרת מקלטי־טלוויזיה במשך שנה, והחלפתם במקלטים חדשים בתום תקופה זו. סוחרים ישראליים זריזים קנו כמות עצומה של מקלטי־טלוויזיה שחזרו מהשכרה, ובעיקבות בולמוס קניית הטלוויזיות הציעו אותם למכירה כחדשות.

„אל־על" תפתח

קו לטולוז

חברת „אל־על" מתכוונת להפעיל טיסה שבועית בין תל־אביב לטולוז שבצרפת.

גורמים בכירים בחברה עומדים לפני סיום מוצלח של משא־ומתן לפתיחת קו זה.

אבי כהן יחזור

אבי כהן, שחקנה הישראלי של הקבוצה האנגלית ליברפול, יחזור כנראה לישראל.

ידיעה על־כך הגיעה ממקורות־ספורט בלתי־רשמיים באנגליה להתאחדות הכדורגל בישראל.

הציור של ציפורי

רופאי מחלקה 20 בבית־החולים על־שם שיבא בתל־השומר תלו לאחרונה ציור, מעשה ידיו של תת־שר־הביטחון מרדכי („מוטקה") ציפורי, באחד הקירות במחלקה.

ציפורי צייר את הציור לפני שנים רבות, עת היה אלוף־מישנה בצה"ל, ונתן אותו כמתנה לביתן, על הטיפול שבו זכה כשהיה מאושפז שם. לאחרונה נזכר מישהו בציור, שהיה מאוחסן עד כה, ותלה אותו.

(המשך מעמוד 31)

לתפנית אנטי־ישראלית חריפה ב־מדיניות האמריקאית: הלחץ של הלובי היהודי. אולם זהו נשק עדין. הלובי יתקפל מאליו אם יתרשם הציבור האמריקאי שהיהודים פועלים נגד האינטרס הלאומי של ארצות־הברית.

אנשי־רגן עצמם הבהירו ליצחק שמיר באדיבות ידידותית, אך ב־שפה שלא השתמעה לשתי פנים, כי לא כדאי לישראל לריב עימם. מוטב לה לקבל פירורים מן השולחן האמריקאי מאשר להיכנס לעימות עם הממשלה החדשה — כשאיש לא יתייצב לימינה, חוץ מכמה עסקנים בלתי־רציניים, רודפי־טובת־עצמם, כמו הסנאטור טדי קנדי.

הסיכום: ממשלת־בגין תגמור את ימיה באווירה טובה, תוך קבלת טובות־הנאה מושינגטון, תמורת הסכמה אילמת לעיסקה הסעודית. ואילו לממשלה הישראלית הבאה מצפה אווירה צוננת, כאשר יתחיל הוויכוח הגדול על העיקר: הבעייה הפלסטינית. יהיה ברור כי סעודיה היא הידידה המרכזית של ארצות־הברית במרחב, וכי ליישראל נועד, לכל היותר, תפקיד מישני, כ„נכס איסטראטגי" שולי.

השטחים

עשה לך פסל

פסל ישראלי־פלסטיני ראשון הוצב על גיבעה ליד חברון

„יא אללה, זו הפעם הראשונה בחיים שיהודי מיישר את האדמה בטוריה ואני מודד לו את העבודה עם פלס מים." — אמר בהתפעלות עיסא, נער בן 16 מחלחול.

בסוף־השבוע שעבר כבשה התרגשות את האמן יגאל תומרקין. מזה שמונה חודשים הוא שקוע בפרוייקט שנועד להציב רשת פסלים יהודיים־ערביים בכל רחבי הארץ. עד עתה כבר הוצבו כמה מעבודותיו בכפרים ערביים בגליל. בשבוע שעבר נשלמה הקמתו של פסל שכזה גם בחלחול, שבהר חברון — מעין פסל ישראלי־פלסטיני ראשון.

הפסל נועד, לדברי תומרקין, לבטא „מחווה לראש מועצת חלחול, מוחמד מילחם, ומחאה נגד גירושו, וכן להפגין נוכחות שפויה בגדה." הפעם, להבדיל מפעולות מחאה קודמות, שהתמצו בעיקר בנאומים, היה העיקר בעבודה משותפת, יהודית־ערבית. כדי להציב את הפסל התקבצו ביום החמישי שעבר קומץ ישראלים — יהודים וערבים — ועשרות צעירים ערביים מחלחול. קדמה להצבת הפסל נשיאה מפרכת של מרכיבי המתכתיים מהכביש אל אתר ההקמה, בתוואי הררי החוצה טרסות מוגבהות.

„כמו במסע אלונקות צבאי," נזכר סטודנט תל־אביבי, „אלא שהפעם הקריאות, להתחלף, היו בערבית ובעברית לסירוגין." המאמץ הפיסי המשותף עשה את שלו. גם לוחמי־שלום ותיקים לא יכלו להיזכר באווירת אחווה בין ישראלים לפלסטינים, כפי שהתגלתה בחלחול.

שיחות תוכחה. הפעם היוו הנאומים קישור בלבד. בשבת בבוקר נאספו כ־200 מתושבי חלחול — נכבדים ושאבאב גם יחד — ועשרות יהודים לטכס חנוכת הפסל. הנאספים האזינו לדבריהם של אנשי שלום מישראל, כאלוף (מיל.) מתי פלד והפרופסור דניאל עמית, ולבני מישפחת מילחם ו־נציגי העיריה. הנואמים חזרו והביעו תמיכתם בהקמת מדינה פלסטינית לצד מדינת־ישראל. מחיאות־הכפיים של אנשי חלחול חיזקו את הנואמים בדבריהם.

גורם אחר לא היה מרוצה במיוחד מהאירוע — אנשי המימשל הצבאי בהר חברון. הם כינסו את הנערים שסייעו בבניית הפסל לשיחות־תוכחה נוקשות. הציבו מחסומים בדרכים המובילות לאתר. סיננו את הבאים ואף הטרידו את הנוכחים בשעת העצרת.

עם תום הטכס צעדו הישראלים והפלסטינים בצוותא עד מרכז העיירה. הסיבה לצעדה המשותפת היתה לא רק סימלית אלא גם תכליתית. התושבים המקומיים הביעו חשש כי סיורי צה"ל, שעקבו אחר המתרחש, יעצרו אותם דקות ספורות אחרי שהאורחים מישראל יעזבו את האתר.

הפרידה היתה חמה, כמעט נרגשת. „באמת, היום היה יופי. השאלה רק מה המימשל יעשה לנו מחר," אמרו בהתרגשות שניים מחברי מועצת חלחול. „הם פשוט לא מבינים שזה אקט של אחווה יהודית־ערבית. אם היו מבינים, לא היו עושים צרות."

יעקוב לוינסון מחזיק את שימעון פרס בגרון - ופרס אינו יודע איך להיחלץ

יעקוב לוינסון מחזיק את שימעון פרס בגרון. אין זה מוצא חן בעיני פרס, וגם לא בעיני אחרים בצמרת העבודה.

„איזה מין מצב זה?" התמרמר השבוע ח"כ עמוס הדר, מהאגף הימני של המיפלגה. „יש לנו מועמד לתפקיד שר־האוצר, והוא שותק. יורם ארידור עושה — ולוינסון שותק. איננו יודעים מהי דעתו של האיש האמור לנהל מחר את הכלכלה בשמנו, מה הן תוכניותיו, מהי גישתו. לא כלום."

זהו מצב מביש. הוא נעשה השבוע מביש עוד יותר.

דיקטטור כלכלי

כאשר הוקמה ממשלתו של יצחק רבין, באביב 1974, הוצע ליעקוב לוינסון תפקיד שר־האוצר. הוא סירב.

היו פירושים רבים לסירוב בלתי־רגיל זה. היו שהסבירו זאת בפחדיו של לוינסון, או באי־הסכמתו לוותר על שילטונו בבנק הפועלים, או באי־נכונותו לחשיפה ציבורית.

אך אנשי־סודו המעטים של לוינסון ידע כי הסיבה היא אחרת: לוינסון לא האמין כי ניתן לתקן משהו. לא היה לו חשק לקבל על עצמו כישלון בטוח.

כי בעיני לוינסון, לא חשוב מיהו שר־האוצר. אם לא יחול שינוי כללי במערכת, כל שר ייכשל.

לוינסון גם לא הסתיר מה הם השינויים המיבניים הדרושים: שילטון מוחלט, כימעט דיקטטורי, של שר־האוצר בכל מערכות־המשק.

שילטון כזה היה, בשעתו, לפינחס ספיר — ולפניו ללוי אשכול. אולם הדבר נבע אז מכוח מעמדם האישי, לא מסידור רישמי.

בימיהם של ראשי־הממשלה דויד בן־גוריון ומשה שרת, לא התערב איש בענייניו של שר־האוצר לוי אשכול, הוא עשה בכלכלה כבתוך שלו.

מצב זה התגבש עוד יותר כאשר נטל פינחס ספיר את התפקיד מידי אשכול. ספיר היה בעל כושר־החלטה נוקב וזיכרון אגדתי. הוא היה מסוגל לספל תוך דקות בכל עניין, לשמוע, להכריע. שום דבר במשק לא נעשה בלעדיו. גולדה מאיר, שכמו בן־גוריון ושרת לא הבינה דבר בכלכלה, סמכה עליו בעיניים עצומות.

מצב זה התערער כאשר עלה לשילטון יצחק רבין. גם רבין לא הבין דבר וחצי־דבר בכלכלה, ולא התעניין בה. אך יהושע רבינוביץ לא היה בעל אישיות דומיננטית, והכלכלה הסלטלה בין האישים וקבוצות־הלחץ. מצב זה הוחמר בימי הליכוד, שהחליף שרי־אוצר כמו גרביים משומשים.

יעקובי יהיה, למשל, שר התמ"ת. הוא הדין לגבי אישים אחרים, שלוינסון אינו מוכן לסמוך עליהם.

מכיוון שלוינסון לא גילה מעולם לאיש מהי תוכניתו הכלכלית, ויריביו טוענים כי כלל אין לו תוכנית כזאת, יש חוגים אינטרסנטיים רבים במיפלגה שאינם מסכימים למסור לו את הדיקטטורה הכלכלית. „איך אפשר למסור לו שליטה בילעדית, כשאיננו יודעים כלל מה הוא מתכוון לעשות?" שאל־הזהיר ח"כ בכיר.

כך הועמד פרס לפני ברירה:

- לקבל את דרישותיו של לוינסון, ובכך להרחיק מעל עצמו חוגים ואישים התומכים בו.
- לוותר על לוינסון.

לוינסון דורש: דיקטטורה כלכלית

לוינסון הבהיר לרבין כי הוא מוכן לקבל את התפקיד רק אם יינתנו לו המכשירים לתיפקוד יעיל. בין השאר:

- **הזכות הבלעדית לקבל את כל ההחלטות בשטח הכלכלי, במובן הרחב ביותר של המושג.**
- **הזכות למנות (או לפחות לאשר) את כל המינויים בשטח הזה, וביניהן זה בחירת כל השרים שעיסוקם נוגע לכלכלה: תעשייה־וימיסחר, רווחה, חקלאות, תחבורה וכו'.**

קבלת הדרישות האלה היתה יוצרת, למעשה, מעמד של שר־על כלכלי, מעין סגן־ראש־הממשלה־לענייני־כלכלה.

רבין לא היה מסוגל לקבל דרישות אלה, ביגלל הלחצים בתוך המיפלגה, ועל כן לא נאות לוינסון לעבור מבנק הפועלים לממשלה.

ברירה אכזרית

עתה הציג לוינסון את אותן הדרישות לשימעון פרס, כתנאי בל־יעבור להסכמתו לקבל על עצמו את תיק־האוצר. אולם פרס עומד לפני אותן הבעיות כמו רבין לפניו.

תחת המיטריה של פרס התלכדו קבוצות־לחץ רבות, חוגים ואישים. לכל אחד מהם אינטרס משלו — אישי, קבוצתי ומיגזרי. קבלת דרישותיו של לוינסון היתה מרגיזה רבים מהם, ופוגעת בקבוצות השונות, שכל אחת מהן דורשת לעצמה נתח מן הכוח וההשפעה.

כך, למשל, ברור כי קבלת דרישותיו של הדיקטטור הכלכלי המייועד היתה מחסלת את סיכוייו של גד יעקובי להשפעה כלשהי (ראה מדור „מה הם אומרים"). לוינסון לא יסכים לעולם לכך שגד יתכן שפרס היה מעדיף את האפשרות השניה.

כמה מיועציו מזהירים אותו זה מכבר מפני לוינסון, וטוענים כי הבנקאי המיסתורי הוא איש מסוכן, וכי הממשלה שתקום לפי דרישתו תהיה, למעשה, בעלת שני ראשי־ממשלה. בסופו של דבר, טוענים המזהירים, לוינסון יהיה השליט האמיתי, ופרס יהיה לכל־היותר שליט־להלכה.

אך האפשרות השניה מסוכנת לא־פחות. לוינסון הוא הדמות החדשה היחידה במערכת־הכוכבים של פרס. כל השרים החשובים האחרים — חיים ברלב, אבא אבן, חיים צדוק, גד יעקובי, הם עסקנים ידועים ומשומשים, שכיהנו כבר בממשלות קודמות, ושאין בהם כדי להלהיב את דימיונו של הציבור.

יתר על כן, פרישתו של לוינסון תיצור חיץ ריק, שאין זו כרגע מיזוי סביר.

אין לפרס מועמד אחר לתפקיד שר־האוצר. גד יעקובי לא נחשב כמנהל כלכלי רציני. חיים צדוק הוא פרקליט עשיר מאוד, והוא כיהן בעבר כשר־המיסחר־והתעשיה, עד שרב עם ספיר. אך איש אינו רואה בו קברניט כלכלי בתקופת־חירום. נפתלי בלומנטל, מנהל כור, הוא איש של לוינסון ולא ייתקל בהתנגדות מצידו, אך רבים, הסבורים שהוא מנהל־קונצרן מוצלח, מפקפקים בכושרו לנהל את משק־המדינה.

כך עומד פרס לפני ברירה אכזרית — דווקא מן הסוג שאין פרס אוהב לעמוד לפניה.

לוינסון יודע מה כוחו במצב זה, ואינו מגלה כל נכונות לזוז מעמדתו.

פרס יצטרך להיכנע לו — או להסתכן בהחלשת כוחו המשיכה של המערך בדיוק בתקופה ובתחום שבהם החלה מסתמנת תפנית כלשהי לטובת הליכוד.

גד יעקובי:

„לוינסון לא מרכיב ממשלה!"

גד יעקבי היה שר־התחבורה בממשלתו של יצחק רבין וחיום הוא יושב־ראש ועדת־הכלכלה של הכנסת. השבוע, כאשר עלו השיחות בין יושב־ראש מפלגת־העבודה, שימעון פרס, לבין המועמד שלו לתפקיד שר־האוצר, יעקב לווינסון, על שירטון, הועלה שמו של גד יעקבי כמועמד אפשרי לתפקיד שר־האוצר.

● **חברי־הכנסת יעקבי אתה רוצה להיות שר־אוצר?**

אני חושב שזה עניין שביני לבין המועמד לראשות הממשלה. מעולם לא אמרתי למישהו, שאיננו עוסק בהרכבת הממשלה, איזה תפקיד אני רוצה למלא בה.

● **ובכל זאת?**

היו שיחות ביני לבין שימעון פרס, ביוזמתו שלו, שיחות שבהן הסתמנה אפשרות שאהיה שר־אוצר בממשלת העבודה.

● **אם לא תמונה שר־אוצר, איזה שר אתה רוצה להיות?**

מר פרס העלה אפשרות שאם לא אהיה שר־אוצר אשמש כשר התעשייה־המיסחר־והתיירות.

● **מדוע, לדעתך, מתנגד יעקב לווינסון לצירופך לממשלה העתידה של העבודה?**

נו, טוב, אז מה לעשות, הוא מתנגד. הוא לא אמר לי שהוא מתנגד אבל הוא גם לא מרכיב את הממשלה, נכון?

● **האם לדעתך יכול שר־אוצר להכתיב לי־ראש־הממשלה מי יהיו השרים האחרים שי־יופקדו על נושאי כלכלה וחברה?**

אני חושב שאף שר או מועמד אפשרי לתפקיד שר אינו יכול להתנות תנאים הקשורים באחרים.

● **האם תסכים להיות שר בממשלה שי־לווינסון הוא שר־האוצר שלה?**

אינני מתנה תנאים ואני מקווה שאף אחד מהמועמדים האחרים לתפקידי שרים איננו עושה זאת.

● **מה דעתך על נפתלי בילומנטל כמועמד לתפקיד שר־האוצר?**

יש לי דיעה אישית, אך היא איננה עניינו של הציבור.

● **מה דעתך על האפשרות שיורם אריזוך יהיה שר־האוצר אחרי הבחירות?**

שלילית, לא משום שאני שולל אותו אישית, אלא בגלל שאני שולל את המדיניות של הממשלה שבה חוא מכהן.

צחי הנגבי:

„אנחנו הטרדנו, השביתה נשברה!"

צחי הנגבי הוא הבן של אמו, מנהיגת התחייה ח"כ גאולה כהן, אין מה לעשות. בגלל זה חשבו כולם כי את ההמצאה של הטרדת מרצים בטלפון עד אשר ייצאו מדעתם ויחליטו להפסיק את שביתתם המציא הוא. אבל יש הפתעות בחיים. המצאה זו לא היתה שלו, כי אם של יקי שפרנט, יושב־ראש אגודת הסטו־דנטים של באר־שבע. צחי, בתוקף היותו יושב־ראש הת־אחדות הסטודנטים בישראל, מימש את ההצעה הלכה למעשה.

● **איך ביצעתם את ההטרדות?**

חילקנו לסטודנטים בכל הקמפוסים מיספרי־טלפון של מרצים, וביקשנו מהם לטלפן בכל שעות היום ולהגיד למרצים מה הם חושבים עליהם.

● **כמו מה, למשל?**

לא אמרנו שצריכים להגיד למרצה אתה חמור, או אתה אידיוט, אפילו אם חושבים כך. אמרנו שיגידו: „שלום, אני לומד בוסניקה והצמחים שאני לומד עליהם כבר לא צומחים, כי נגמרה העונה, ובעוד שבועיים יש לי מיבחן עליהם." אמרנו שיגידו: „שלום, אני לומד ביולוגיה והניסויים שאני עובד עליהם כבר לא שווים כלום, כי החומצות בתוך המבחנות נמסו."

● **ואתה חושב שזה בסדר לטלפן הביתה למישהו ולדבר איתו בענייני עבודה גם כשזה לא בראש שלו?**

אני בטוח שזה בסדר. ועובדה — השביתה הסתיימה.

● **בגלל ההטרדות?**

רק בגלל ההטרדות. אחרת זה היה לוקח עוד הרבה זמן. עובדה שזה עזר.

● **כמה אנשים מונה התא שלך?**

30 אנשים. אבל מה זה חשוב, זה לא מאבק פוליטי, זה מאבק על לימודים ועל בחינות ועל שכר־לימוד שמתבזבז.

● **אתה מבסוט מהג'וב שלך?**

ועוד איך.

● **כמה אתה מרוויח בחודש?**

19 אלף לירות ברוטו.

● **וכמה שעות אתה עובד כשביל זה?**

16 שעות.

● **בשבוע?**

את צוחקת, ביום.

● **מתי אתה לומד?**

אני מסתדר עם העניין הזה.

● **אתה לא חושב שאתה מזכיר קצת את אמא שלך?**

אני מבסוט **מזה**, אני הכי מבסוט מזה.

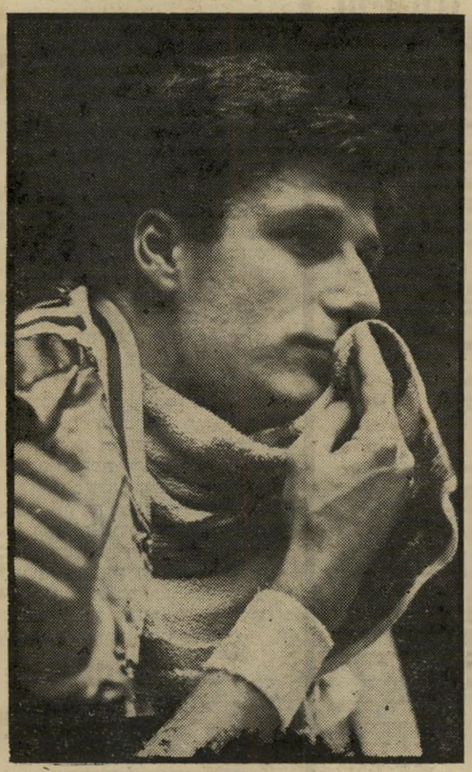

מיקי ברקוביץ:

„לא הייתי צריך לשחק השבוע!"

מיקי ברקוביץ', תיקוות הכדורסל הישראלי, עלה למיגרש ביום החמישי שעבר בחום של 38 מעלות, לבוש בחולצה מתחת לגופיה המפורסמת שלו. לא שיחק בחמישיה הפותחת ונקרא אל הדגל כדי להציל את מכבי והכבוד הלאומי.

● **מיקי, מה שלומך?**

רע, אני מרגיש רע. שוכב במיטה, בולע כדורים, מזיע, מרגיש זיפת.

● **מה יהיה?**

לא יודע, אני צריך לקחת את עצמי יותר ברצינות, לדאוג לבריאות שלי. בכלל, כשאני חושב לאחור אז לא עשיתי את הצעד הנכון כשעליתי על המיגרש. לא הייתי צריך לשחק נגד בוסנה, זה רק החליש אותי יותר. כשירדתי מהמיגרש הייתי חלשלוש והרוס. רצתי מייד הביתה ונכנסתי למיטה ועוד לא יצאתי ממנה. אני מוכרח להבריא ולהיכנס שוב לכושר. אני מרגיש שאני בכושר הכי ירוד שיכול להיות.

● **איך הרגשת ביום החמישי על המיגרש?**

אחרי עשר הדקות הראשונות התחלתי להיות מודאג. זה לא היה היום של מכבי. בכלל, השנה אנחנו לא משחקים כל־כך־טוב. כל מישחק הוא קשה, ואין מישחקים קלים.

● **כשהגעת למיגרש חשבת שתשחק? מה היה לך בראש?**

קיוויתי שלא אשחק בכלל. שבוע ימים הייתי חולה. כשראיתי את לוח התוצאות היה לי דחף פנימי לעלות על המיגרש ולנסות להציל את המצב. הרגשתי כמו מכונה. לא היתה לי שליטה על ההגיון. ידעתי שאני חייב לעלות על המיגרש.

● **היית משחק באותו מישחק גם אילו היית יותר חולה?**

גם אם היה לי 40 מעלות חום וגם אם הייתי קודח, המישחק הזה היה חשוב, הגורל של הקבוצה עמד על המאזניים. כל השנה חיכיתי לזה ולא הייתי נותן למכבי להפסיד.

● **אתה אומר שמכבי לא משחקת טוב השנה. אתה חושב שזה קשור באוהדים, שזה מפני שהעידוד ותופעותיו פחותים השנה?**

זה לא קשור בכלל באוהדים, זה קשור במאמן ובשחקנים.

● **אתה מתכוון שהמאמן אינו די טוב, או פחות טוב מראלף קליין?**

לא אמרתי שהוא פחות טוב, אבל יש לו שיטה חדשה שהשחקנים עדיין לא מכירים אותה, וזה פוגם ביכולת המישחק.

מה הם אומרים ... מה הם אומרים ... מה הם אומרים ... מה הם אומ

פנינה רוזנבלום:

„אני הקמע של המדינה!"

פנינה רוזנבלום לא הלכה לנו, חס־וחלילה, לאיבוד. היא חיה, נושמת ומתגוררת שוב בדירתה התל־אביבית, ועוד מעט, כך היא מבטיחה, היא תשנס מותניה ותמשיך להכות את עם ישראל בתדהמה, כל פעם מחדש.

בניו־יורק, שם שהתה בתקופה האחרונה, התגוררה בדירתה של האדריכלית מלי לנגוצקי. למה? מפני שהיא נפרדה מהחבר שלה ג'ונאס ולא היה לה איפה לגור.

כה אמרה פנינה:

ראית אותי בטלוויזיה, במישחק נגד בלגיה? שכך יהיה לי טוב, אפילו לא היכרתי את חבמאי הבלגי. סתם נסעתי כדי להשתתף בסרט של יהודה ברקן. ראינו את המשחק והבמאי הבלגי הרביץ לי קלוזים. את יודעת מה זה? כל המדינה ראתה אותי בקלוז־אפ בסאלון. ואת יודעת מה, מכבי ניצחו, ועוד איך ניצחו.

● **ולמה מכבי הפסידו במישחק השני?**

מה איתך? במישחק השני הבמאי בכלל לא נתן הוראות לצלם אותי ולא ראו אותי אפילו פעם אחת על המסך, ואת רואה מה קרה? מכבי הפסידו.

תאמיני לי, הם צריכים לקחת אותי איתם לכל מישחק. אני הקמיע של המדינה.

שלמה גרוניך:

„התבעסתי מהתוצאות!"

שלמה גרוניך הוא זמר יוצא־דופן, או שאוהבים אותו או שלא. במיסגרת התחרות לבחירת השיר שיסע לאירוויזיון הוא היה יוצא־דופן עוד יותר. השיר היה מוזר, הלבוש היה מוזר, העיבוד היה מוזר. והתוצאות היו, כמעט לאורך כל הדרך, אפס נקודות. בניגוד לתוצאות הרשמיות, הקהל שישב בקפיטריה של אולפן הטלוויזיה הימר על השיר של גרוניך. גם בבית שבו ראיתי את תחרות האירוויזיון הימרו על השיר.

● **שלמה גרוניך, אתה מאוכזב?**

לא בדיוק מאוכזב. ידעתי שלא אזכה במקום הראשון, אבל אני בפירוש בשוק.

● **אתה מתכוון שהופתעת מהתוצאות?**

התבעסתי מהתוצאות, כשראיתי שעל הלוח יש לי שש נקודות ובראש שלי היה שיהיו לי 26 נקודות. חטפתי זבנג. לא חשבתי שאזכה במקום הראשון, אבל לא חשבתי שאהיה כימעט בסוף. פתאום הבנתי שכל מה שקורה רחוק ממני, ושאני בעצם לא שייך.

● **איך הרגשת כשישבת באולפן ושמעת כל חזמן כמעט, שמעניקים לשיר שיך ושל אשתך נירית אפס נקודות?**

זה נראה לי לא אמין, מפוברק.

● **אתה חושב שאתה מתאים למיסגרת אירוויזיונית?**

לא.

● **אז מה עשית שם?**

נסחפתי לתוך העניין. אציי שטרו מהד ארצי לקח שיר שלי ואמר לי: מה א'כפת לך, תכניס. אמרתי לעצמי: במילא אין לי כסף לתקליט אז אני אשחק אותה, יש מי שמשלם. מילאתי שלושים טריקים, נהניתי מכל הסיפור. נסעתי לירושלים. שמתי נוצצים על הפנים. נהניתי מהסטוץ.

● **חוץ מזה שנהנית מהסטוץ, מה הרגשת?**

הרגשתי שבזה שאני נוטל חלק בתחרות לאירוויזיון, אני מעלה את הסטנדרט של הזרא הזה. ואני בהחלט חושב שאם שיר כמו קליידוסקופ השתתף בתחרות, הרמה הכל־כך־ממוצעת עלתה.

● **למה, לדעתך, נכשלת?**

לא יודע. אולי אנשים לא מבינים אותי. אולי בגלל שהמנחה המתקתק, מה שמו, דניאל פאר, עיוות את המילים ואמר ק'ל'י'י'ד'ו'ס'ק'ו'פ, ס'ם'ט'ו'ס'ק'ו'פ, בעברית המצוחצחת שלו, אני לא יודע.

● **איך אתה מרגיש עתה, אתה מצטער שנטלת חלק בתחרות?**

במשך המעט זמן שעבר מאז השחייה בחרא הזה נר־געתי. האנשים אינם די מתוחכמים כדי לקבל שיר כזה. יכול להיות שאני באמת לא מתאים לכאלה אירועים.

איציק אלבלק:

„הבן שלי סידר לי את הראש!"

הרבה בעלי־מזל ובעלי־ממון, שראו את שידור ח־תחרות על הפיזמון שיסע לאירוויזיון בצבע, אמרו לי כי הדבר המוצלח ביותר בתחרות היה חתפאורה המרחיבה, שאותה תיכנן תפאורן התיאטרון, הטלוויזיה והסרטים איציק אלבלק. המיפרשים הצבעוניים וח־בלונים שעלו וירדו היו ממש חגיגה לעיניים.

אלבלק, שחיה מבלה ידוע — לא היה עובר לילה בלי שייראה קבוע בבארים של ירושלים או תל־אביב — נעלם בחצי השנה האחרונה מנוף חבילויים. הוא מגדל את בנו בן ה־5 דניאל בכוחות עצמו.

דניאל, שהוא מצד אמו, שרונה, חנכד של אייבי נתן, התגורר זמן מה עם אמו ועם אחותו הקטנה עמליה בהאיטי, שם מתגוררת גם הסבתא שלו, רוזי נתן, המנחלת בהאיטי בית־מלון. לפני כמה חודשים נסעה לחאיטי שרה'לה פרבר, ירושלמית ידועה ומנחלת חברת־נסיעות, והביאה את דניאל לאבא־איציק.

● **תגיד, איציק, איך זה להיות פתאום אבאמא?**

שיגעון, מה אני אגיד לך, שיגעון.

● **זה לא קשה לך?**

איזה קשה! תאמיני לי, הילד הזה סידר לי ת'ראש. את יודעת איזה בייבי־סיטרס הוא מביא לי הביתה? שש־עשרה, שבע־עשרה, איזה גיל, שיגעון!

הנשים התעלפו, הגברים בכו, הפקידות התיזו מים והאלמנה חילקה כדורי הרגעה, במסה החירום שהקימה „צים" לבני משפחות ימאי האוניה „מצדה"

מצדה

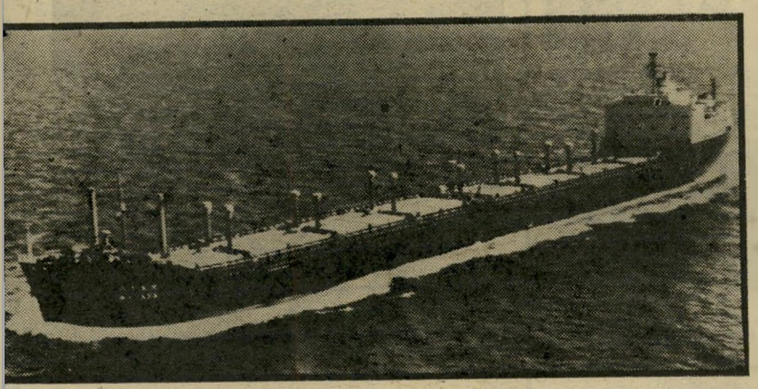

במצולות

הקברנים היתה בין האוניות הוותיקות של צים, שחברות ימיות אחרות אינן משתמשת בהן יותר.

גרא לוין הינו אחד מוותיקי הקברניטים בחברת צים. אישתו אסתר לוין "לא יכלה לעמוד בלחץ הצפיה והתמוטטה. מצדה

כ־השמנים בן־ציון טורוק לא היה צריך לעלות על אוניית־הסוחר מצדה ב־16 לחודש שעבר. בן־ציון היה משובץ להפלגה באוניה אחרת של צי"ם, חודש אחר־כך, אבל הוא רצה להיות בארץ ב־תקופת הקיץ, לכן ביקש להקדים את צאתו לים. „הוא הגיע לאוניה לפני ההפלגה, והתחנן ממש לפני רב־המלחים שיאפשר לו להפליג," סיפר השבוע אחיו של בן־ציון, חיים טורוק, „הוא התחנן לצאת אל המוות."

בן־ציון טורוק הוא אחד מ־11 נעדרי מצדה. ההליקופטרים של הצי האמריקאי וכמה ספינות, השטות במשולש־ברמודה*, עוסקים עדיין בחיפוש אחרי טורוק וחבריו, אך ככל שעוברות השעות וכל שמתגברת הסערה באיזור, כן מתמעטים הסיכויים למ־צוא ניצולים.

חיים טורוק ובני משפחות אחרות הת חילו להתקבץ במישרדי חברת צי"ם ב־חיפה מיד כשהתברר שמה שנראה בתחילה כתקלה, הפך להיות האסון הימי הגדול ביותר שידע צי הסוחר הישראלי. עשרות בני־משפחות הנעדרים, הניספים והניצולים כבשו מתחילת השבוע את מישרדי־החברה, התמודדו עם הפחד, החרדה, הספק, הכאב ועם אטימותם של פקידי־היבשה של צי"ם.

הבכי החרישי הפך רעשני ככל ש־הגיעו ידיעות נוספות לחיפה. והתהליך היה ארוך ונבזי. ההודעה הראשונה שהגיעה למישרדי צי"ם ממצדה היתה של הקבר־ניט, יותר מ־12 שעות לפני הטביעה. רב־חובל גרא לוין, ביקש ממישרדי צי"ם להזמין מקום במיספנת־התיקונים בנמל־בולטימור. הוא הסביר שהאוניה נקלעה לסערה אופיינית של משולש־ברמודה, כ־90 מייל מהאי.

רק כמה שעות אחר־כך התברר שה־בקשה לתיקונים של הקברניט הפכה קריאת אס־או־אס. הבילבול הרב במיש־רדי צי"ם, שעתה התברר שלא היו ערו־כים למיקרי־חירום כאלה, הוליד כמה גירסות לגבי מה שאירע עם מצדה עד לריגעי טביעתה.

תחילה טענה החברה שאחד המיכלים של מחסני האוניה עף ברוח. נחשולי ה־מים האדירים שהגיעו לגובה של 8 מט־רים, הציפו את המחסן, שבו היה מיט־ען של פוספטים והתחילו להשקיע את מצדה. אחר־כך התברר שגירסה כזו אי־נה יכולה להיות נכונה. משקלו של מיבטח פלדה כזה הוא 15 טונות, וה־מיבטח היה מעוגן היטב בשולי המחסן. גם הרוח הנוראה של משולש־ברמודה אינה יכולה להניף באוויר מיכסה כזה.

אסון טבע או הזנחה

ה הנחלה החזיטה על גירסה אחרת. הסערה יצרה בקע בתחתית המחסן, ה־מים חדרו פנימה, נספגו בפוספטים ויצ־רו משקל כבד, שעירער את שיווי־משקלה של האוניה, מה שגרם לבקע במחסן נוסף ומשך את האוניה אל מצו־לות־הים.

אוניית הצובר מצדה היא בין האוניות הוותיקות של צי"ם. בציים מודרניים אין מחזיקים כבר אוניות שנבנו לפני יותר מ־20 שנה. ראשי חברת צי"ם טוענים שמצדה עברה שיפוץ כללי לפני כשנה, וכי מדי שנה עורכים בה בדיקות תקינות יסודיות.

ועדת־החקירה שתקום בעיקבות האסון, תצטרך בוודאי לקבוע אם אכן הוחזקה

סביב הטרנזיסטור

בני המישפחות מקבלים מיד כל ידיעה שוהים במישרדי החברה, הם תולים תיקוה שאולי הטרנזיסטור יוכל למסור עוד פרטים. המגיעה לחברת צים. על אף העובדה שהם

* משולש־ברמודה הפך סיוט אצל אנשי ים ואוויר. הוא ידוע כאיזור שאותו פוקדות סערות פיתאומיות וכמקום שגבה מחיר דמים אסטרונומי הן מספנים והן מטיסים. על האיזור נכתב ספר מפורסם, **משולש ברמודה**, שבו מתוארים כל אסונות הים והאויר שאירעו באיזור.

האלמנה שבאה לנחם

רות שטרנברג, אלמנתו של רב החובל אמנון שטרנברג שנירצח על סיפון האוניה צים־קליפורניה, באה לנחם את המישפחות. בתחילה עזרה רות לכולם ועשתה כמיטב יכולתה, אך כעבור מיספר שעות התמוטטה אף היא. „כולם מקנאים בנו כשאנו נוסעות עם הבעלים, לטיולים מסביב לעולם, כולם בודקים אותנו מכף רגל ועד ראש, אך כשקורה אסון כולם נעלמים. לכן אנו מישפחה אחת," אומרת רות במרירות.

האוניה כראוי, ואם האסון הוא תוצאה בלעדית של טבע האיזור — משולש־ברמודה צמא־הדם.

קריאות שימחה וקולות בכי

שאלות אלה נשאלו גם על־ידי בני־המישפחות שכבשו את מישרדי צי״ם. התנהגות פקידי צי״ם רק הגבירה את המתח. „אתה לא יכול למות עכשיו, עוד לא ראית את הבן שלך," זעקה חנה קדוש, אלמנתו של מוטי קדוש, אחד מנעדרי מצדה. חנה התמוטטה, כמה פקידות של צי״ם מיהרו אליה ושפכו על פניה מים. אחת הפקידות ניסתה להאכיל אותה בכריך.

המתח של המישפחות הגיע בכל דקה לשיא חדש. עובדי החברה לא הסכימו להודיע גם על שמות הניצולים. כשגבר הלחץ על הפקידים, הם דרשו מבני־המישפחות לעזוב את המקום: „נודיע לכם על כל חדשה שתגיע."

אך בחושים המיוחדים לאנשים הנמצאים בדאגה ליקיריהם, ידעו בני־המישפחות שבידי פקידי־החברה מידע שהם מסרבים לגלותו. חנה קדוש, שהתעוררה מעלפונה, צעקה לעבר אנשי צי״ם: „אנחנו לא הולכים מכאן. אתם יודעים ולא רוצים לספר לנו."

מנכ״ל צי״ם, יהודה רותם, הזעיק למקום פסיכולוג חיפאי ידוע. השניים עוררו כים התייעצות, והפסיכולוג ממליץ לשתף את המישפחות בכל המידע. אחד הפקידים קורא מגייר: „רוברט בן־אבו, משה מדיוני, שמואל שמואלביץ, זקי חודידה, מרדכי הרמן, איברהים זובייאדת." בני־המישפחות, שאת שמותיהם קרא הפקיד, עוצרים את נשימתם, רק אז אומר ה־פקיד: „ניצלו."

מכל עבר נשמעות קריאות־שימחה, אך אלה גוועות במהירות. קולות־הבכי של בני־המישפחות ששמותיהם לא הוכרזו גברו על צהלות־הגיל. נשים מתמוטטות חסרות־הכרה על הריצפה. גברים בוכים כילדים. אחים של נעדרים מחזיקים את גיסותיהם ואת הוריהם.

לפתע מגיעה למקום אשה בעלת חזות־פנים פיליפינית. יש החושבים שהיא קרובת־מישפחה של אחד הימאים הפיליפינים שנמצאו על המצדה. אך הפיליפינית היא רות שטרנברג, אלמנתו של רב־החובל אמנון שטרנברג, שנרצח לפני כמה חודשים על סיפון האוניה צי״ם קלי־פורניה. „אנחנו מישפחה אחת. כולנו נשות ימיים," מסבירה האשה למודת־הסבל את סיבת בואה, וממהרת לחבק את הנשים המודאגות.

הקורבן הנוסף

רות, בעלת העיניים המלוכסנות, שהצליחה לעודד את מישפחות ימאי מצדה יותר מכל פקידי צי״ם ביחד, ממהרת לשלוף כדורי ואליום מתיקה, מחלקת מימחטות־אף, מחבקת נשים בוכיות ואומרת מילים מרגיעות לגברים בעלי עיניים רטובות.

עזרתה של רות למישפחות לא מצאה־חן בעיני הפקידים, שניסו להרחיקה מה־מישרד. רק כשהתברר לפקידים שעומד לפרוץ מרד במישפחות, הם הניחו לרות.

דרמה מסוג אחר, התנהלה בבית צנוע בשכונת נווה־שאנן בחיפה, בי־תו של רב־החובל גרא לוין. אסתר, אשתו של רב־החובל, שהיה האחרון לנ־סוש את האוניה, ומי שעד כה הוא בחז־קת נעדר, מתמוטטת כל כמה דקות: „גרא לא יחזיק מעמד בסערה הקשה," היא בו־כה. ידידים מנסים לעודד את רוחה. מדי שעה ניגש מישהו לפינת־החדר ופותח בשקט טרנזיסטור, כדי לשמוע חדשות, אולי תגיע הבשורה הטובה.

אחרי שהטביע אוניות בעלות דגלים שונים, תבע משולש־ברמודה קורבן גם מדגל הכוכבים של צי־הסוחר הישראלי. 11 ניצולים, שבני מישפחותיהם כאילו נולדו מחדש, מתאבלים על אובדנם של 13 אנשי־ים, שגוויותיהם נימשו מן ה־מים, ודואגים ל־11 ספנים נוספים, שהים לא גילה עדיין את גורלם.

התמוטטות נשות אנשי הצוות התמוטטו בזו אחר זו. פקידות חברת צים חילקו תרופות הרגעה, אך במקום לא נכח אף רופא.

הידיעה נציג חברת צים הודיע למישפחות את שמות שבני מישפחותיהם ניספו ופרצו בזעקות קורעות לב. הניצולים מהאוניה שטבעה. השאר הבינו

אם מחובקת בזרועות בנה החייל ביקשה כדור מוות ולא כדור הרגעה. „לא אוכל להמשיך לחיות לאחר שבני ימות," אמרה האם.

האם יסולק מנסל?

(המשך מעמוד 41)

זועקים שהיא ריקה ומתחננים ל־תוספות תקציביות, מגיע לסכומים אסטרונומיים. על־פי חישוב צנוע מוציאה ההתאחדות על מנסל כ־8 מיליון לירות לשנה.

מאמן תוצרת חוץ

ל תכן, שפרשת הסכומים ה־עצומים שאותם מקבל מנסל כלל לא היתה עולה, אם ניבחרת הכדורגל של ישראל היתה מצליחה. רק בשבוע שעבר ספגה הניבחרת הספסד מרגליהם של הסקוטים. מילבד מישחק אחד — נגד הניבחרת האוסטרית, ששיחקה כאילו היא במסע תענוגות — הפסידה הניבחרת תחת שרביטו של מנסל בכל יתר מישחקיה, או שחטה תוצאת תיקו.

שמו של מנסל הועלה לראשונה כמועמד לאימון ניבחרת הכדורגל של ישראל באמצע שנת 1979. ניבחרת הכדורגל האנגלית, ג'ון גרינווד, המליץ בפני אלמוג על מנסל. מנהל לשעבר של ניבחרת זו, וולטר ווינטרבוטם, אנגלי קשיש ונחמד, הנמצא בקשרים טובים עם ישראל, הצטרף אף הוא להמלצה. מצורייד בהמלצות אלה התקשר מיקה אלמוג לעיתונאי ספורט ישראלי ידוע, המעורה היטב בכדורגל האנגלי, וביקש ממנו לברר פרטים על המועמד. היתה זו פנייה פרטית ובלתי־רשמית. המידע שהביא לו העיתונאי הישראלי לא היה מעודד במייוחד. אך אלמוג היה כבר להוט לסיים את הפרשה, והחליט, למרות מידע זה, להעסיק את מנסל כמאמן הניבחרת.

כשהביא אלמוג את ההצעה להנהלת ההתאחדות לכדורגל, הצביעו מרבית חברי־ההנהלה נגד מינויו של מנסל. חבריו של אלמוג בהתאחדות מהפועל דחו את ההצעה. ימים מיספר אחרי שנפלה ההצעה הצליח אלמוג את ג'ון ג'ק מנסל ל־מאמן ניבחרת־הכדורגל של ישראל חל מיפנה מפתיע. מנסל התקשר לאלמוג והסכים לחתוך את דרישותיו הכספיות ולהעמידם על מחצית. אנשי הפועל, שהרגישו עוד קודם לכן „לא נעים" משום התנגדותם להצעת חברם, אלמוג, מצאו דרך לסגת מהתנגדותם למנסל. עתה, כשהסכום אינו גדול כל־כך, הסכימו גם הם להצטרף לאישור ההצעה. איש לא שם־לב לפרט חשוב אחד: משכורתו של מנסל, כפי שהוצעה על־ידו, היתה כשמינית מהמשכורת המקובלת ב־אנגליה עבור מאמנים מהשורה הראשונה. ואלמוג הציג את מנסל כמאמן מהשורה הראשונה.

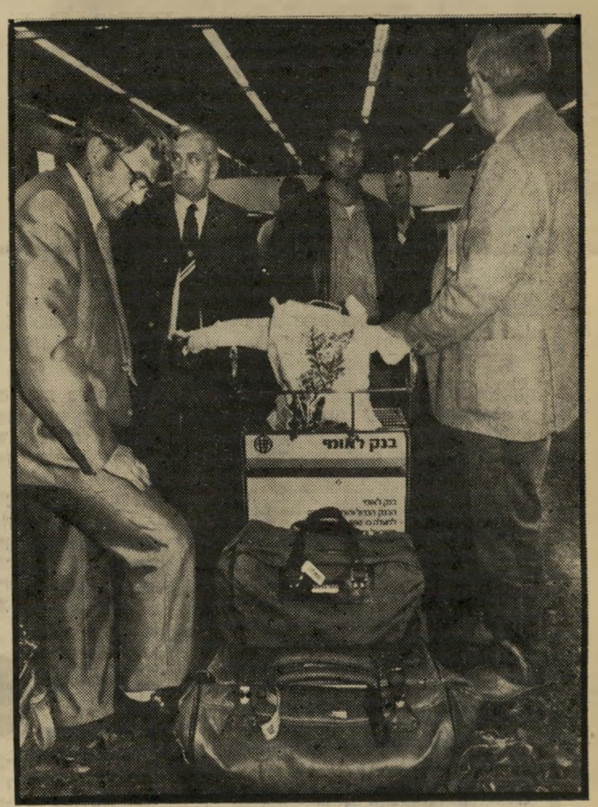

מאמן מנסר (משמאל) בנמל־התעופה בן־גוריון
הסכם על כרטיסים

„סערה בכוס מים"

ב סיומו של מנסל כמנהל־מאמן, כמקובל בליגה הראשונה באנגליה, הוא דל ביותר. הקבוצות האנגליות ידעו שאין הוא מסוגל לקבוע הרכב למישחק, לנהל משחק, לשקול נכון לגבי רכישת שחקנים, כפי שיודעים לעשות בובי רובסון מאיפסוויץ וג'ימי מילברפול. כשהוא מאוכזב מאנגליה פנה מנסל לדובאי, אימן שם כמה חודשים וחזר לאנגליה, כדי לנסות למצוא עבודה.

בשעת משבר זו הגיעה אליו הפנייה של אלמוג, כשהיא מחוזקת בהמלצות ידידיו של מנסל המנסים למצוא לחבר שלהם עבודה.

מנסל עצמו מודע לתפיסה נגדו בהתאחדות לכדורגל. לכתבת העולם זהה, שפגשה אותו השבוע, הוא אמר: „אני לא מוכן לדבר על המשכורת שלי או על ההמבות שאני מקבל. אין לי שום התחייבות לספק מידע לעיתונאים. כל אחד, גם העיתונאים, עושה את העבודה שלו. יש לי מטרה אחת בילבד: לנצל את הזמן העומד לרשותי כדי לשפר את מישחקה של הניבחרת."

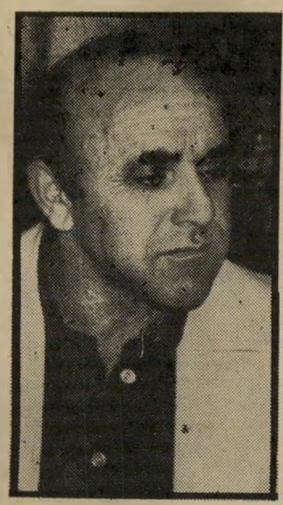

מאמן־לשעבר שפר
התנאי שהביא לחוזה

לדעת מנסל, הניבחרת נמצאת במצב טוב. את ההפסד האחרון שלה הוא מסביר: „בין כה וכה לא היה לנו סיכוי להגיע לספרד." לגבי כישוריו האישיים מודה מנסל: „אני בדרך־כלל אמון יותר על הצד הטכני, אבל אני לא מוכן לפרט לגבי כישורי."

יושב־ראש התאחדות הכדורגל, מיקה אלמוג, מודה שהוא נמצא ביחסי רעות אישיים עם מנסל. אלמוג גם מודה שבאחת מנסיעותיו הרבות לאנגליה התארח בסוף שבוע בביתו של מנסל. „אני מעריך אותו כמאמן טוב. אדם הגון ומיקצוען חרוץ." לאלמוג יש גם הסבר פשוט איך זה קרה, שתוך חצי שנה הוכפלה משכורתו של מנסל: „קיבלנו אותו לנסיון של חצי שנה. הוא הצליח בנסיון, ואז נתנו לו גם לאמן את ניבחרת־הנוער והכפלנו את משכורתו."

מאז החל מנסל בעבודתו כמאמן חל משבר ביחסי־האנוש בתוך הניבחרת. גיורא שפיגל, שרבים טוענים שהוא עדיין יכול לתרום הרבה, עזב. ויקי פרץ, המשחק בצרפת, פרש מהניבחרת, תוך הטחת האשמות כבדות במנסל. אבי כהן עדיין לא פרש, אך אינו מסתיר את חוסר־ההתלהבות שלו לשחק בניבחרת של מנסל, ומאשים פכך את המאמן. מנסל אינו מוכן להגיב על האשמות השחקנים נגדו. אלמוג לעומת זאת מגדיר האשמות אלה כ„סערה בכוס מים. שפיגל עזב כי לא יכול היה לתרום יותר. פרץ התרגז כי החליפו אותו בדקה ה־70 במישחק נגד צפון־אירלנד. את אבי כהן מסיתים נגד מנסל."

השנה מסיים אלמוג את כהונתו כיושב־ראש ההתאחדות לכדורגל. נראה, שהגוף שקם להדיח את מנסל, יצליח להדמנות זו כדי לסלק את המאמן הלאומי. למנסל אמנם חוזה עד יוני 1982, אך נראה שיורשיו של אלמוג בהתאחדות הכדורגל ימצאו את הסעיף הנכון בחוזה של המאמן האנגלי, כדי שאפשר יהיה להדיחו גם ללא תשלום פיצויים. מתנגדיו של מנסל עוקבים עתה אחרי כל צעד שלו, ושוקדים לאסוף חומר נגדו, שישרת אותם בעת שרגע ההדחה יגיע.

ביני גורביץ ■

במדינה

מופעים

לא כמו באידוויזיון

משורר המחאה, יבי, מחה גם הפעם נגד הכנס לשיחרורו של גדי אלגזי

ביום שישי אחר־הצהריים התכנסו באולם צוותא מאות אנשים, כדי להביע את הזדהותם עם החייל גדי אלגזי, היושב בכלא צבאי בשל סירובו לשרת בשטחים הכבושים. היו שם צעירים מאוד וזקנים מאוד והיו שם תינוקות שבאו עם הוריהם. התקיימה הופעת אמנים, שאותה הנחה הדוקטור לתיאטרון אבי עוז, והיתה, כמו כמעט תמיד במקרים כאלה גם שערורייה.

אבי עוז הזמין את שלמה גרוניך לעלות על הבימה. גרוניך, בניגוד גמור לתחרות על האירוויזיון, שר שיר יפהפה בשם אל מלא רחמים, והודה כי לא רצה לבוא לצוותא, כדי שלא להיות מעורב בפוליטיקה, אך עניינו של אלגזי נגע לליבו. חנה רוט שרה שיר חיילים איטלקי, שסיפר על הכיבוש במלחמת־העולם־הראשונה. בהיסטוריה האיטלקית, סיפרה חנה, נחשב הכיבוש למעשה גבורה עילאית, אך בשיר החיילים הפשוט מתנגד החייל לכיבוש ושונא אותו. אחר־כך שרה שיר של חנוך לוין, המספר כי אלוהים הבטיח לאברהם אבינו את הארץ הגדולה לו ולזרעו אשר כתוב על שפת־הים. והשיר אומר — אני אינני חול אשר על שפת־הים, ואינני מקיים הבטחות אשר נתן אלוהים לאברהם ומה שמבטיח אלוהים, שיקיים על חשבונו הפרטי. **„זה הבית שלי".** המנחה, אברהם עוז, סיפר על חייל מילואים בשם יצחק טייטלבויים, שעלה ארצה מארגנטינה, שם נרדף על־ידי המישטר, ובחר להתגורר בקיבוץ כרם־שלום. טייטלבויים שירת בצה"ל, וכשהגיע זמנו לשרת במילואים, הודיע כי הוא מסרב לשרת בשטחים הכבושים. המאבק עם צה"ל הפך בלתי־נסבל, והוא עזב את הארץ עם מישפחתו.

סיני פתר קרא מנאום ההגנה של גדי אלגזי, והשחקנים עופרה ואיציק ויינגרטן הציגו קטע מתוך ההצגה נעים. אז החל הסקאנדאל. המשורר הזועם יבי החל לרטון בקול רם. בתחילה עבר העניין בשקט, לאט־לאט ביקשו ממנו שישתוק, יבי התפרץ וצעק שהוסכים את עניינו של גדי אלגזי הטהור לעניין מיסחרי, ושגדי לא יאהב זאת. מבלי שאיש ידע איך, פרצה תגרת־ידיים בין יבי לבין מארגן הערב, סיני פתר. ג'סי נחייסי, ידידה של הזמרת מירי אלוני, שגם היא הופיעה בערב, מיהר להפריד. ציון, מנהל צוותא, שניסה את הסאולם לצורך האירוע, צעק: זה הבית שלי, אני לא אתן לדברים כאלה לקרות פה. לבסוף הוחלט, לא על דעת הרוב, לתת ליבי להגיד את דבריו. השחקנים ויינגרטן ישבו נבוכים על הבמה, ויבי, שהפריע להם, עמד עליה, התעלם מהמיקרופון, ונשא את דבריו בזכותו של גדי אלגזי, שאותו כינה איש טהור וכנה, ובגנות אותם אמנים ומארגנים ההופכים עניין קדוש לעניין ממוסחר. לאחר שנשא את דבריו יצא מהאולם, והשחקנים המשיכו בהצגת הקטע מתוך נעים.

הקהל שמילא את צוותא שילם עשרים שקלים כדי להשתתף באירוע. הכסף שנאסף ישמש לצורך פירסום מודעות בעיתונים ולארגון מופעים למען שיחרורו של אלגזי. במהלך המופע, שנמשך שעות ארוכות, חולקו גלויות ובהן מענו הצבאי של הכלא שבו מרצה אלגזי את עונש המאסר שלו, והנוכחים התבקשו לשלוח לו מילה חמה.

מישטרה

עניינים שבלבם

הפחד מפני מישפט חזיר התקף לב

האמבולנס של מגן־דוד אדום פילס לו דרך בצפירות ובהיבהובי־אור. קריאה נואשת מפרקליטות המדינה בירושלים הזעיקה אותו.

בשעות הבוקר של היום הרביעי שעבר הגיעה אל משרדו של היועץ המישפטי אשה שנאשמה בעבירה פלילית. היא באה למקום כדי לנסות ולשכנע את הפרקליט המטפל בתיק, לעכב את ההליכים המישפטיים. בידה היתה בקשה לעיכוב הליכים, ובליבה מישאלה לסגור את התיק ללא מישפט.

כאשר ראתה כי אין הדבר כה פשוט, וכי יהיה עליה להמתין לתשובתו של היועץ המישפטי, החלי פניה להחוויר ועיניה התגלגלו בחוריהן. הפקידות הנרגשות שפכו עליה מים, אך היא לא התאוששה. לכן היה מי שדאג להזעיק את אנשי מגן־דוד־אדום.

שתי נערות במדים לבנים וגבר נושא מכשיר החייאה פרצו מן האמבולנס ומיהרו אל הבניין פנימה. הם מצאו את הגברת מאוששת.

אנשי צוות ההחייאה אספו את כליהם והשאירו את הגברת לגורלה, להמשיך ולהתדיין עם אנשי הפרקליטות.

נחייסי (באמצע) מפריד בין הניצים
רסינה בקול רם

ימים של הזדמנויות בדניש

כסא Brouer
המפורסם, מושב
ומשענת עשויים קש,
מיובא מאיטליה.
525.— ש"ח

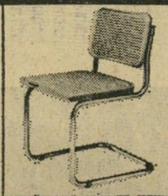

עגלת בר
קליאופטרה –
עשויה במבוק
מיובא בקוטר
5 ס"מ.
מתוכנן ומיוצר
ע"י דניש ישראל.
1,115.— ש"ח

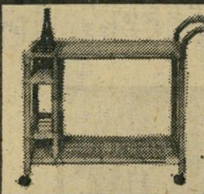

מזנון איטלקי דגם REMI מודולרי,
עשוי עץ אלון בבייץ חום.
אפשרויות שימוש רבות.
8,265.— ש"ח

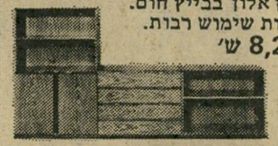

לה דונה –
עיצוב איטלקי
יוצא דופן,
מיוצר ע"י
דניש ישראל.
655.— ש"ח

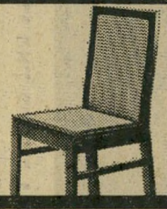

פלקון – עיצוב
שזכה בפרס,
מיובא מנורבגיה
ועשוי עור
אמיתי
ב-4 צבעים
אפשריים.
3,990.— ש"ח

קומבי מס. 120 – מזנונית
לאחסון, לטלויזיה או לסטריאו בלבן
או בחום.
1,030.— ש"ח

שולחן אוכל עשוי עץ אורן
ומשטח עליון רחיץ, ניתן להארכה
ו-4 כסאות מיובאים מאיטליה.
3,175.— ש"ח

פינת ישיבה בוני – עץ אורן
מסיבי, נוח ושימושי – עם כריות
מתהפכות. ספה דו-מושבית וספה
תלת-מושבית.
5,745.— ש"ח

כורסת טלויזיה
דגם טלסטאר
עשויה עור אמיתי,
מסתובבת ומתנדנדת.
מיובא מדנמרק.
3,270.— ש"ח

חדר שינה capinera מאיטליה, עץ אגוז,
רוחב 1.65 מ', מקום למצעים,
2 שולחנות לילה, עם מנורות.
המחיר כולל מזרון מיוחד. **9,100.— ש"ח**

מזנון מודולרי דגם 4000A, עשוי
טיק אמיתי, מיובא מדנמרק.
7,195.— ש"ח

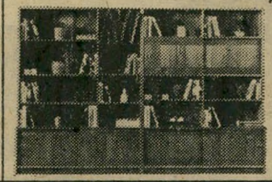

ספת ישיבה דגם BALLAD –
כורסאות מודלריות ליצירת כל
סידור רצוי, כל כורסא הופכת
למיטה – 2 כורסאות פינה.
5,770.— ש"ח

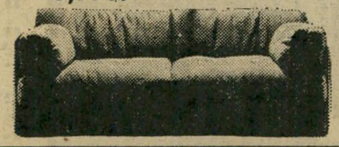

שולחן דגם פריס מיובא מאיטליה
ו-4 כסאות ביסטרו השולחן עשוי בסיס
מתכת שחור עם פלטה משיש
3,615.— ש"ח

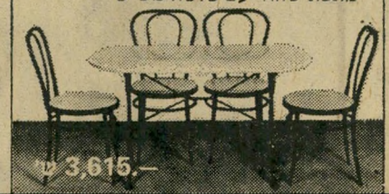

פינת ישיבה דגם PISA עיצוב איטלקי
עילי, מסגרת פיברגלס, נוח במיוחד.
מחיר כל כסא – **1,840.— ש"ח**

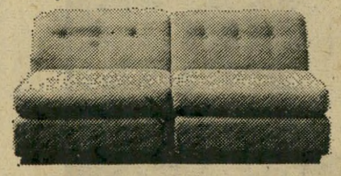

BIBA – מיטה זוגית ו-2
שולחנות לילה תואמים – עשוי עץ
אורן מסיבי. **3,815.— ש"ח**

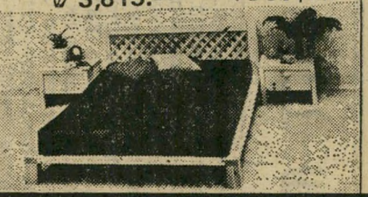

מזנון מודולרי – קומבי – בעיצוב שוודי,
גימור לק לבן.
מתאים לחדרי
מגורים, ספריות,
חדרי ילדים,
לסטריאו ולבר.
5,160.— ש"ח

שולחן אובלי – דגם 68 בשתי מידות,
ניתן להארכה 90×135/ 235 ס"מ, או
105×265/165 ס"מ, באלון, טיק, אש,
פוליסנדר או בייץ שחור.

המחיר
לשולחן הגדול.
4,725.— ש"ח
ולקטן
3,890.— ש"ח

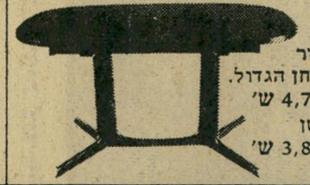

שולחן כתיבה
וספריה –
מתאים
לחדר ילדים,
עשוי עץ אורן.
1,835.— ש"ח

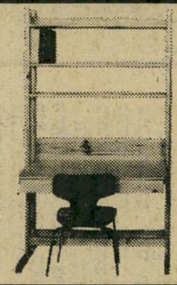

אם תכנסו בימים אלה ל"דניש"
תיווכחו כי מאות לקוחות נבונים
מבקרים בקביעות בחנויות ובמחסני
"דניש", ורוכשים את מיטב הרהיטים.

לאור הביקוש הגבוה מתרחבת הרשת
ובקרוב יפתחו שלוש חנויות "דניש"
חדשות – באילת, בחיפה ובכיכר
המדינה בת"א.

קניית רהיטים ב"דניש" מאפשרת
בחירה מתוך עשרות אפשרויות
ומבטיחה ריהוט הכית באיכות גבוהה,
בטעם טוב ובמחירים סבירים.

המחירים למזמן בשיטת
"שלם וקח", וכוללים מע"מ.

אפשרות להסדרי תשלומים והובלה
לביתך בתוספת מחיר.

דניש

רמת־גן, דרך ז'בוטינסקי 104
ירושלים, רח' הסורג מול בנק ישראל
חיפה, אחוזה, רח' החורב 53

מחסני דניש ת"א – כביש גהה צומת פ"ת, קרית אריה חיפה – כביש עכו־חיפה, מול צומת קרית אתא, בנין 3 ירושלים – רח' ירמיהו 19, רוממה באר־שבע – רח' החלוץ 124

ז'בוטינסקי • פרילוך

הארץ 22.7.77 יום שני

קולנוע

סרטים

סאטירה אמריקאית

אין ספק שטוראית בנג'מין הוא בראש וראשונה מצחיקון משעשע. אחרת לא היה הופך אחד הסרטים הקופתיים ביותר של ארצות־הברית ב־1980 — הפתעה רבתי מכל הבחינות, משום שקודם לכן נדמה היה שהמניות של גולדי האון, הכוכבת־המפיקה של הסרט, לא היו במצב שפיר במיוחד.

זהו אחד הסרטים העוקצניים ביותר על שיחרור האשה, והוא מציג בצורה לגלגנית להפליא כל מי שאינו שייך למין נשי. אשר ללקח של הסרט — שאין דבר בעולם שבעבורו כדאי לוותר על החופש, כולל האהבה — הרי זה מסוג ההטפות שהיו מסמרות את השיער של בני הדור הקודם.

ג'ודי בנג'מין, גיבורת הסרט, יוצאת למעשה למסע ארוך, המוביל אותה ממצב שנהוג לכנותו בארצות־הברית „נסיכה יהודיה", למצב של אשה משוחררת. בתחילת הסרט היא בת מפונקת של מישפחה אמידה, שעברה נסיון כושל אחד בחיי נישואין, חזרה הביתה ועומדת להיכנס שוב אל מתחת לחופה. כל חייה טיפלו בה, השגיחו עליה. ברקע היה מצוי תמיד הגבר — האב או הבעל, שדאגו לקבוע מה לעשות, מתי לעשות וכיצד לעשות. היא היתה הצעצוע החמוד בעלת הראש הזהוב, שנועד לשעשע אותם ולהנעים את זמנם.

גבר צבוע. אלא שליל הכלולות השני טומן בחובו הפתעה. ברוב התלהבותו לטרוף את מחמדי רעייתו הטריה, הבעל הגבר צבוע ומפקדה נתפסים בעירום בעת תרגיל אימונים ב„טוראית בנג'מין"

החופש עדיף על האהבה

גודי האון בתפקיד ג'ודי בנג'מין ב„טוראית בנג'מין"

הטוראית, הצנחנית, הכלה

טרי אינו יכול להתאפק עד שתסיר את שימלת הכלולות, מתנפל עליה בחיבוק אדיר. השניים גופלים על הריצפה. היא, מתוך כניעה של אשה המשלימה עם שיגעון הבעל, הוא, מתוך אש התאווה המשורפת. ועוד לפני שהצופה מספיק להבין מה קורה, נופח הגבר את נשמתו במצב עדין ביותר, לפני שהספיק למלא את חובתו כבעל.

הכישלון השני, כישלון בזק, בחיי הנישואין, מטיל על ג'ודי מרה שחורה. ברוב יאושה היא מתגייסת לצבא, מתוך אמונה שהסיסמה „התגייס לצבא וראה את העולם" היא נכונה. ומי משכנע אותה לעשות את הצעד הנמהר, אם לא סמל־גייס, גבר צבוע ושקרן?!

כאשר היא מגיעה לקסרקטין, היא משמיעה את מחאתה הראשונה על ונאי־המגורים, ונשלחת לנקות את בית־השימוש עם **מברשת שיניים.** היא מפסיקה לחלום על בילוי בנעימים, ומתחילה לחלום על שיבה הביתה. עימותים עם חברותיה לטירונות, עם גברת סרן שאפתנית מאוד ועם אלוף־מישנה חמדן, תאוותן וטיפש, מכניסים אותה לאמביציה.

אחרי הפרק הראשון בסרט, פרק המבוכה, בא הפרק השני, פרק ההצלחה. ג'ודי בנג'מין הופכת חיילת למופת, הלומדת כיצד לנצל את המימסד הצבאי וחוקיו האבסורדיים לטובתה, תחת לקונן כל העת נגדם. על שיבה הביתה אין עוד טעם לחשוב, מה גם שעם קצת סחטנות אפשר להשיג תפקיד לגמרי לא רע ליד מיפקדת כוחות נאט"ו בבריסל.

השלב השלישי הוא האהבה הגדולה. המאהב הוא רופא צרפתי והרקע לאהבה היא פאריס. הכל קשור יחד, כדי לסובב את ראשה של ג'ודי, והיא כמעט מתפתה לשוב ולהיות האשה החמודה, המפונקת והמפורכסת, המקשטת את ביתו של הגבר המקסים. אבל אל דאגה: ג'ודי בנג'מין למדה משהו בחייה הקצרים (בתחילת הסרט היא בת 28) והיא יוצאת בשלום ובחירות מלאה גם מן השלב הזה, שהוא המיבחן הרציני יותר שבפניו היא עומדת.

הכרזת העצמאות. צריך אולי להצדיק לקולנוע האמריקאי ולדרך שבה הוא מעביר נושאים אל הקהל. בכל מקום אחר בעולם היה סרט כזה לובש ארשת רצינית — טראגית וחמורה — והופך סרט שבו הסיסמות דוחקות זו את זו, כמו בתעמולת בחירות. באמריקה דאגו בראש וראשונה שיהיה משעשע. איש אמנם לא יאמין שמדובר בסיפור ריאליסטי (כל טירונית היתה מאחלת לעצמה מחנה כמו זה שמוצג בסרט, וקצינות מסוגה של איילין ברנן אינן יכולות להיות אלא קריקטורות). אבל גולדי האון, שאימצה את הנושא כשהיה עדיין רעיון בילבד, לפני שנתיים, מפעילה כאן את כל תעלולי הקומדיה שבהם התמחתה מזמן. גולדי האון במדים, לעומתה גולדי האון הזוהרת. גולדי האון כבובת־שעשועים, לעומתה גולדי האון העצמאית והנחושה בדעותיה. כל אלה באים לידי ביטוי בדרך שבה היא עומדת, יושבת, הולכת ומתבוננת. אין פלא שהיא מועמדת גם השנה לפרס אוסקר (היא זכתה בו פעם, עבור תפקיד־מישנה בפרח הקאקטוס).

סיגנון המישחק של האון גורר אחריו את הסרט כולו. לא בכדי נטלה הגברת לעצמה גם את שרביט ההפקה, כדי להבטיח שאיש לא יפריע לה לממש עד הסוף את רצונותיה. זמן קצר לפני תחילת הסרט כרעה ללדת ואחר־כך נפרדה מבעלה, והסרט, מבחינות רבות, הוא הכרזת העצמאות שלה. להבדיל מפמיניסטיות אחרות, אין היא מנסה כלל לומר שהנשים צריכות להתקיים ללא גברים. מה שהיא אומרת הוא, שצריך ללמד אותם מה בדיוק מקומ־

יומן החדשות

פרס רוכב שוב

●●● **עוזי פרס** הציב שיא חדש בתעשיית הקולנוע הישראלית. תוך חודשיים סיים סרט אחד והתחיל סרט שני. ולא זו בילבד. „אני מתכוון לעשות סידרה של שמונה מלודרמות בשם הכולל שגיאות אנושיות." הצהיר. מכיוון שלא קיבל את התמיכה לסרט השני, עשה לפניו את השלישי (את הראשון, צל המישחק, עשה בצרפת בשנה שעברה). עתה, משסיים את צילומי אהבה ללא רחמים היא אכזרית, והכסף של הקרן לעידוד סירטי־איכות הגיע לידיו של עוזי, הוסיף לו ממון של קבוצת משקיעי איינגברג ויצא להסרטת אהבה ראשונה נידונה לכישלון. ●●● תוך כדי גיחה קצרה לישראל הסביר **ארנון מיצ'ץ'** כי הפקת הפיראטים של **רומן פולנסקי** נדחתה גם משום שחייבים לכווץ את תקציב הסרט מ־33 מיליון דולר לעשרים מיליון דולר בערך, וחברת פיליפוויס, שהתעתדה להפיץ את הסרט, יצאה מן המישחק וצריך למצוא מפיצה אחרת. נוסף לכך, בנייתה של ספינת הפיראטים במיספנות ישראל מתעכבת, ועל־מנת שלא להתחיל בחורף, מוטב לחכות לאביב הבא. בינתיים יפיק מילצ'ץ את אמאדיאוס — מחזה של **פיטר** (אקווס) **שאפר**, שהיה להיט בברודוויי, בבימוי פולנסקי בתיאטרון מאריני בפאריס — תוך כדי כניסה להכנות אחרונות להסרטת מלך הקומדיה של מרטין סקורסיזה עם מועמד לאוסקר, רוברט דה־נירו, עבור המפיצה, חברת פוקס. ●●● חברת סנשיין **המפיק ארווין זונגשיין** מתחילים צילומי קופרודוקציה ישראלית־איטלקית של סידרה טלוויזיונית, שמתוכה יופק סרט באורך מלא להקרנה באולם הקולנוע אופידה. התקציב לשלושת ההמשכים הראשונים — שנכתבו על־פי רעיון מקורי של הבמאי תומסו ג'יוסטה דאצי — הוא 250 אלף דולר. הסידרה תצולם בים האדום. הצלם הוא האיטלקי ג'וליו אלבוניקו. כתפאורה תשמש היאכטה של דאצי.

מם בחיים ושלא ישלו עצמם בכל הקשור במרות מישפחתית, מימסדית או רומנטית.

תדריך חובה לראות:

תל־אביב — קאגמושה, גלוריה, התוודעות, המטרו האחרון, צייד הצבאים, טיסה נעימה, סרט מטוגן, תהילה

ירושלים — מישחקי ריגול, בננות, המטרו האחרון, לילה מאוד מוסרי

חיפה — מישחקי ריגול, ברובייקר, טיסה נעימה, למי צילצלו הפעמונים

תל אביב

★★★★ **קאגמושה** (גורדון, יפאן) — יצירת מופת מרהיבה על ההבל שבתהילה ועל רעות הרוח שבגבורה. כל זה על רקע המילחמות על השילטון ביפאן במאה ה־16. חוויה חזותית דרמאתית.

★★★ **גלוריה** (פאר, ארצות־הברית) — גברת קשוחה ובעלת עבר מפוקפק וילד פורטוריקאי שהוריו תוסלו על־ידי המאפיה.

ישראל כתחנת־מעבר

אם מיקום העלילה של סרט, תעודת־הזהות של יוצריו ואתרי־הצילום שלו קובעים את לאומיותו, אין ספק שארנסטו — סרט קצר שיוצג ביום א' הבא בסינמטק תל־אביב — הוא סרט ישראלי. זוהי עבודת־גמר של סטודנט באוניברסיטת תל־אביב, שצולמה בתל־אביב, ושכל המשתתפים בה הם ישראלים.

אולם אם הרוח הנושבת בסרט היא שקובעת את לאומיותו, הרי שמדובר בסרט שהוא רק במיקרה ישראלי. סרט שאפשר היה לצלמו בכל מקום אחר בעולם ושהיה ונשאר תמיד סרט לאטינו־אמריקאי. לא זו בילבד שהוא דובר ספרדית ברובו, אלא שכל הדמויות המרכזיות בו הם עולים חדשים. בעצם קשה אפילו לדעת אם הם רואים עצמם עולים או פליטים.

העלילה של הסרט היא אולי החלק הפחות מעניין שבו: משלוש אהבה שבי צלם־אופנה, דוגמנית הנשואה לו מזה זמן, ואחותה שהגיעה מדרום־אמריקה, שם היתה מעורבת בפעולות מחתרת שבהן איבדה את בעלה, שנמק בכלא. תוך כדי פעולות־מחאה למען שיחרור עצירים פוליטיים בדרום־אמריקה, גלכד הצלם, שאינו חש מעורבות פוליטית גדולה, הן בנושא המחאה והן בקסמיה של האחות האלמנה.

יוצא־דופן. מה שהופך את הסרט, שאורכו 40 דקות, ליוצא־דופן, הוא הרקע שלו. המציג אוסף של הטיפוסים שאינם מרגישים בשייכות ישירה למקום שבו הם חיים. הם מעורבים עדיין בכל רמ"ח אבריהם במתרחש בארץ שממנה באו, ורואים את ישראל כתחנת־מעבר בילבד.

המצלמה עוקבת אחרי הפרטים השונים המרכיבים את חיי האנשים הללו. ואם הסרט דומה למשהו, הרי הם הסרטים הפוליטיים שעושים פליטים מדרום־אמריקה בפארים.

ואכן, למרות שכל הסיפור מתרחש בישראל ניתן ללמוד ממנו על הרדיפות הנהוגות במישטרים הטוטאליטריים בדרום־אמריקה: מאסרים שרירותיים, עינויים ואכזריות. הסצינה המתוכננת והאפקטיבית ביותר בסרט הוא ראיון שערכת כביכול הטלוויזיה הישראלית עם המפגינים ליד רחבת הכותל, התובעים את שיחרור חבריהם מן הכלא.

הסיפור עצמו מלא חורים, כמו גבינד שווייצית. הדרכת השחקנים רחוקה מלהיות אידיאלית. הסמליות מנקרת לעתים את העיניים (לדוגמה: פלאקט־מחאה המתקלף מן הקיר שעה שהבעיות האישיות משכיחות מן הגיבורים את המשימות החשובות שלהם), שלא לדבר על מידה מסויימת של נארקיסיזם מצד הבמאי, המגלם גם את התפקיד הראשי. יחד עם זאת, מדובר כאן בסרט המגלה חוש חזותי מפותח מאוד ומציג, אולי בכוונה, בצורה משמעותית, את יחסם של חלק מן העולים החדשים לישראל.

מהווים את הצמד המרכזי המוזר בסרט גדוש מרץ. הברקות והתלהבות של ג'ון קאסאבטס, עם ג'ינה רולאנדס בתפקיד הראשי.

★★★ **המטרו האחרון** (צפון, צרפת) — תיאטרון פאריסי מנסה להתקיים חרף התנאים הבלתי־אפשריים בעת הכיבוש הנאצי. המנהל מסתתר במרתף ורעייתו מוסרת את הוראותיו לצוות העובדים. סרט של פרנסואה טריפו עם קאתרין דנב, ג'ראר דפארדיה והיינץ בנט בתפקידים הראשיים.

★★★ **תהילה** (גת, ארצות־הברית) — קורותיהם של כמה תלמידים בבית־הספר לאמנויות הבמה בניו־יורק. על בית־הספר עצמו קשה ללמוד מן הסרט, אבל הצעירים המופיעים בו ברוכי־כישרונות וקטעי השירה והמחול מדבקים במרץ ובעליצות שלהם.

חיפה

★★★ **טיסה נעימה** (אורלי, ארצות־הברית) — פארודיה על המין והדראמות של הוליווד מאז ומעולם. סיפור אודות טיסה שבה כל אוכלי הדגים לוקים במחלה וכל השאר בסכנת מוות. בדיחות בצרורות. דוברי אנגלית ייהנו מהן שבעתיים.

חנה גופר ומוניקה פריבאריץ ב„ארנסטו"
מפגינים נגד מישטרים טוטאליטריים

שלי דובאל: הטימטום הבהמי

אודיסיאה בנבוך

הניצוץ (אסתר, תל־אביב, אנגליה) — מוהה לשעבר, שנגמל מאלכוהוליזם, עומד לרצוח את אשתו ובנו העולים לו על העצבים. זה מתרחש בבית־מלון ענקי, המנותק מן העולם בשל סופת שלגים ממושכת. באותו בית־מלון רצח קודמו בתפקיד את אשתו ושתי בנותיו. ודרך אגב: בנו של המורה ניחן בכוחות על־טיבעיים ורואה לתוך העתיד ולתוך העבר. כך מקבלת דרישת שלום אימתנית מן המתים, ותחזית מחרידה של העומד להתרחש בעתיד.

אם נדמה למישהו שזוהי מירקחת מיקרית של אופנת סירטי האימים (ליל המסיכות ודומיהם) ועוד פארפסיכולוגיה (מגרש השדים), כדאי לומר שזו לא תאונה מיקרית, זוהי כוונה ברורה. שכן קובריק בחר בסיפור של סטיפן (קארי) קינג, ועשה אפוס של כל האימים האפשריים גם יחד. שדמה שזו אפילו בדיחה מאקאברית. זהו ניסיון לתאר בשפה קולנועית מטאמורפוזה של אדם, ההופך מאב ובעל אוהב מטורף הרודף אחרי אשתו ובנו במיסדרונות, כשגרזן שלוף בידו.

נדמה כאילו עשה כאן קובריק אודיסיאה בחלל ב־מהופך: במקום האדם היוצא להתמודד עם החלל, הוא מפליג כאן לחלל הסגור של התת־מודע. במקום סיחרור בחלל החיצון, נערך כאן סיחרור בתוך המבוך הפנימי של המלון. כאילו משול המיבנה המסובך למיבנה הפנימי של נפש האדם. המיסדרונות המתפתלים והמיטבחים הריקים, הסלונים הרחבים וחדרי־האורחים הענקיים, הופכים כולם לעולם קלסטרופובי מאיים, ככל שמתגבר ומעמיק הטירוף של הגיבור הראשי. הצלילה לתוך הטירוף מתוארת על־ידי קובריק בשפה קולנועית מבריקה — הוא מנצל את התפאורה, המדהימה ביופיה, למסעות של אימים, כשהמוסיקה של בארטוק ליגטי ופרוקופייף מדגישה את הסארקזם שבמצבים המעצבנים ביותר.

דרייפוס וארוינג: האהבה והפסנתר

הקרב על הקאריירה

התחרות (דקל, תל־אביב, ארצות־הברית) — פול דיטריך בן ה־30 הוא המועמד הנצחי לזכייה בתחרויות הגדולות לפסנתרים, שמשום־מה מגיע תמיד למקום השני או השלישי. היידי סקונובר היא תלמידתה של מורה מפורסמת, בת 23, מעריצה את דיטריך מתחרות קודמת שבה השתתפו שניהם, כשהיא היתה עדיין ילדה שבקושי השגיחו בנוכחותה, ואילו הוא היה כבר בין כוכבי הגמר.

השניים נפגשים בתחרות יוקרתית במיוחד, בסן־פראנסיסקו. עבור פול זאת ההזדמנות האחרונה להוכיח עצמו ולחתור לקאריירה זוהרת. אחרי גיל 30 הוא אינו יכול עוד להשתתף בתחרויות, וצרור מדליות הכסף והארד שבארונו עושה תמיד פחות רושם ממדליית זהב אחת. היא כמעט מתגנבת לגמר, הודות לעקשנות של מורתה, המשוכנעת בכישרונותיה. פיסית ורגשית הם נמשכים זה לזה, אולם פול כופה על עצמו מרחק, כדי שלא יהיה דבר בעולם שיסיח את דעתו מן התחרות, במיוחד לא אהדה לאחד המתחרים שלו.

ג'ואל אוליאנסקי, שזה סירטו הראשון על המסך הגדול אחרי קאריירה פוריה מאוד בטלוויזיה, כתב וביים סיפור זה. הוא הוסיף לדראמה החריפה ממילא של התמודדות מוסיקלית קשה ומפרכת, כל מיני מרכיבים אחרים, כדי להסביר, כנראה, שהמצב מרתק גם למי שאינו מתעניין במוסיקה. כך, למשל, המועמדת הרוסיה הקטנה, המנגנת בסיגנון רוסי גדול, כמעט ונשברת כאשר מורתה עורקת למערב ומותירה אותה ללא הדרכה, דווקא לפני ההופעה המכרעת. וכדי להקשות עוד יותר על מצב גיבורו, שהוא פקעת של עצבים בין כה וכה, בא התסריט ומעניק מחלה קטלנית לאביו, שדחף אותו כל הזמן בקאריירה המוסיקלית שלו, כך שהזכיה הופכת פחות או יותר עניין של חיים ומוות.

הערבים כבשו את ירושלים העתיקה במשך כמה ימים - מטוסי חיל־האוויר המלכותי הפציצו ריכוז של 1500 לוחמים ערביים מכל חלקי הארץ - מנהיג ערבי בכיר שימש כסוכן היהודים במשא־ומתן בין הבריטים והערבים - מאחרי הקלעים של הסידרה

היהודי הנודד

הפרק העשירי של עמוד האש מלכד, תחת הכותרת „מלכודת", את סיפור רדיפות היהודים במרכז־אירופה (גרמניה, אוסטריה, צ'כוסלובקיה והונגריה), שהגיעו לשיאים חדשים.

בימים מסתובבות אוניות, שנבצר מהן להביא את נוסעיהן לנמל־מיבטחים. גם בפולין מתגבר הלחץ האנטישמי, בעוד כמה ספינות מעפילים מנסות לפרוץ את המצור ולהוליך את נוסעיהן לארץ־ישראל.

יהודי־אירופה מפרפרים בתוך מלכודת מחרידה, בעוד שבריטניה הגדולה מפרסמת את „הספר הלבן", ובו היא מבשרת את הסתלקותה מהצהרת־בלפור. בארץ־ישראל מתמודדים חילותיה של האימפריה

הגדולה בהתקוממות־ענק של הפלסטינים, שבמהלכה הם משתלטים על חלק מהערים הערביות ועל ירושלים שבין החומות ומניפים את הדגל הפלסטיני.

פרשת דיר־ע'סנה

אחד הנושאים שהגיע לסיקור בקטעים בודדים של הפרק „המלכודת" הוא השלבים האחרונים של המרד הפלסטיני.

בתסריט־היסוד של הכנת עמוד האש תואר שלב זה של המרד כך: „התכונה הבולטת ביותר במרד היתה עממיותו. גיבורי המרד היו סבלים, רועי־צאן, עגלונים, פועלי־רכבת ומוכרי־לימונד. כמה מפקדים מפורסמים לא ידעו קרוא וכתוב. רבים היו אידיאליסטים, נקיי־כפיים; אבל בדרך הטבע התלקטו אל הכנופיות גם חידלי־אישים ובני־בליעל, אשר בתוקף מעמדם כלוחמי־קודש הירשו לעצמם מעשי־נבלה לרוב. הם היו מתנכלים לעשירים וסוחטים מהם ככל יכולתם...

„בלי ספק היה במרד יסוד של מחאה סוציאלית. למורדים, שבאו משכבות המצוקה, היתה דיעה שלילית על העשירים. במקומות אחדים הוכרחו העירוניים ללכת בכפיות ובעקאלים. אמרו כי בכך ביקשו אנשי הכנופיות להקשות על זיהויים בתוך האוכלוסיה העירונית. אבל היה בכך גם רצון לגמול לתושבי הערים על התנשאותם וזילזולם המסורתי בפלחים. כשנשאל פלח, מדוע מתעמרות הכנופיות בצורה ברוטאלית בעירוניים, ענה: ‚הם שלטו בנו מאה שנים — נשלוט אנו בהם שנה אחת'...

„בשלב מתקדם זה, לא היה המרד מה שהיה בראשיתו: התקוממות ספונטאנית נגד ההתנחלות היהודית בארץ־ישראל, בדרגה הלכו המניעים הלאומיים והטשטשו..."

תיאור של אחד המהלכים הלא־ידועים של המרד הפלסטיני הובא בידי לוסין ב־תסריט המקורי, תוך התבססות על יומני הש"י*. קטע זה גם הוא אינו מופיע בסרט: „מוחמד אל־צאלח יזם כנס של ראשי כנופיות, לשם השכנת שלום בין הניצים (ראשי הכנופיות). המקום שנבחר לארח את הכנס היה כפר קטן, בשיפוליו הדרומיים של הר־שומרון, דיר־ע'סנה שמו...

„אחד מאנשי כנופית עארף עבד־אל־ראזק תיאר את הכנס במילים אלה: ‚בבוקר (13.9.38) הגיע אבו־מערוף, הוא עארף אל־עזוני, בלוויית מאתיים מאנשיו. אנשי־הכפר יצאו לקראתו בצהלה רבה ובדגל'ים. כעבור שעה הגיע אבו־פייצל, הוא עארף אל־ראזק, עם שלוש מאות אנשי־כנופיה. תרועות ההמונים הגיעו לשיאן, ולא היה קץ ליריות הפנטזיה. נערכו ריקודים ומירוצי סוסים... כך הגיע עבד אל־רחים חאג' מוחמד, בלוויית מאתיים אנשי־הכנופיה, ורטען שאת יתר אנשיו השאיר על המישמר... כן באה כנופיה בת מאתיים א'ש מהרי־חברון, בראשות עבד־אל־חלים ג'־לאני.

„ההילולה נמשכה כל הלילה. עם בוקר הגיע עבד־אל־קאדר אל־חוסייני, וכל יתר המפקדים עמדו לפניו דום, כיאות לבן מישפחה זו. אחריו הגיע אבו־דורה... מיספר אנשי כנופיות הגיע ל־1500 בקירוב.

„בדיר ע'סנה הוקם שלום בין עבד־אל־רחים חאג'־מוחמד ועארף אל־ראזק...

„הכינוס הזה, שהיה יחיד במינו בכל שנות המרד — הופסק לפתע פיתאום. בשעות צהריים חגו מעל הכפר מטוסי חיל־האוויר המלכותי, הטילו פצצות על המתכנסים והפיצו אותם לכל רוח. לא ידוע מה היה מיספר האבידות בקרב אנשי־הכנופיות. אבל בין ההרוגים היה גם אותו מוחמד אל־צאלח, היוזם של כנס־השלום. כך התפזרו הכנופיות, כל אחת לשיטתה, ושום שלום לא התקיים. להיפך, אין ספק שהופעת חיל־האוויר בעיצומו של הכנס היה תוצאה של הלשנה. כנופיות שלמות חוסלו בימים ההם בצורה זו..."

פרק מעניין, אך מוטב היה לפסול, את הכינוי האווילי „כנופיות", כשמדובר ב־

* שירות הידיעות (ש"י) של ההגנה, שימש בסיס להקמת השב"כ והמוסד.

אוניית־המעפילים פאריטה על החוף בחוף תל־אביב
לא כמו ספינת־השוטים

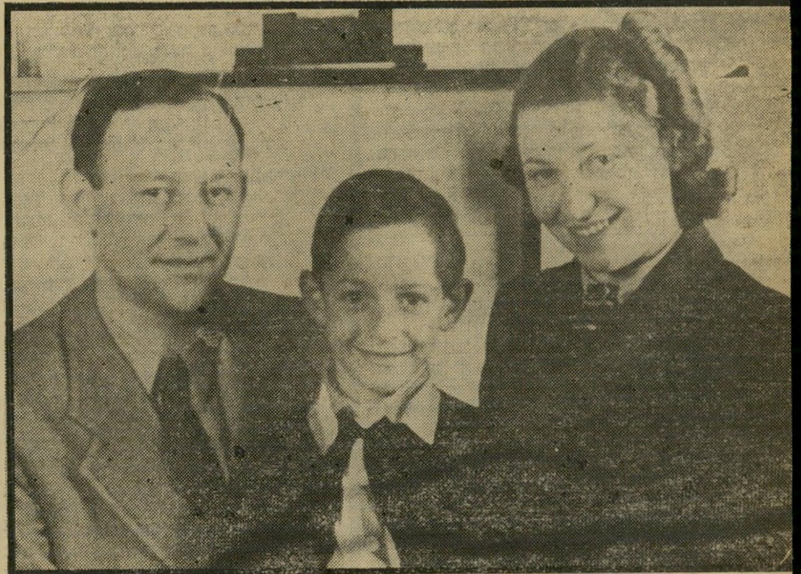

ברטה פינק (הורטיג) עם בעלה שנספה ובנה
עורך־הדין חתך את זרידיו וקפץ למים

יחידות של בלתי־סדירים בגודל של גדוד־דים וחטיבה.

חמישה ימים בעיר העתיקה

אחד הקטעים המדהימים באיכותם בפרק זה הוא קטע־הסרט המתאר את כיבוש רוב העיר העתיקה בידי הפלסטינים.

על הרקע מספר המיזרחן ועורך תח־קירי־השדה של הסידרה, ישראל שטוקמן: „מדובר בהשתלטות על רוב העיר העתיקה, חוץ מאשר הרובע הארמני והיהודי. אבל המורדים השתלטו על חומות העיר העתיקה.

„עובדה שהקשתה עד למאוד לשחזר את שהתחולל בין החומות נעוצה בכך שה־מנהיגים הבכירים של המרד חוסלו. אבל שנה לפני ראשית הצילומים של עמוד האש פגשתי במנהיג בכיר, מוחמד עומר אל־נובאני, שנפטר כבר, שכפרו שוכן ב־נפת רמאללה. זה היה גילוי גדול, לאחר את ראש־הכנופייה הזה שהטיל את חתיתו על כל נפת רמאללה.

„באותו חודש מפואר, אוקטובר 1938, כוח החברותי התרכז מסביב ליחידה של עבד אל־חלים אל־ג'ולאני *, וביחד עם אנשיו היה בטל לידם בשישים.

שטוקמן: „אל־נובאני סיפר לי כי היה יום בירושלים הכבושה בידי הערבים, ואז עזב את העיר. התיאור שהוא תיאר אכן מזכיר את ירושלים בימי סוף הבית השני. מאבקים ובריתות בין הכנופיות, ללא כל חתך מעמדי ברור, כאשר כנופיות פלח־יות מסויימות היו בעלות זיקה זו או אחרת לקבוצות עירוניות מסויימות, וביניהם היו כימעט ואוכלים איש את רעהו."

על רמת הסיכסוכים שבין הלוחמים ניתן למצוא תמונה בספר תעודות ודמויות מ־גנזי הכנופיות הערביות, במיכתבו של ה־לוחם עבד אל־רחים אל־חאג' מחמד: „וב־סיום אני חוזר ואומר, שעליך לסגור את דלת הסיכסוכים והמדנים, ועליך להניח את קאבאטיה לשייח' יוסף, ולשתף פעולה עימי, כדי לעמוד בפני הקשיים והאסו־נות הצפויים לענייננו ולמולדתנו. אני חושש שענייננו ייכשל, כי כל אחד מנסה לפעול באופן בלתי־תלוי. גדול פחדי, כי עבודתנו הפכה מכשיר לסיפוק אינטרסים פרטיים, והמדנים הם הסימן לכך..."

כאשר התפורר השילטון האזרחי הברי־טי, התקיפו הלוחמים את הערים, את תח־נות־המישטרה, והניפו את הדגל הפלסטיני בירושלים. השלטון הבריטי באיזורים ה־כפריים של ארץ־ישראל נעלם. אז הגיע חיל־המישלוח הבריטי. הוכרז בוומנית על שילטון צבאי במקום האזרחי, והצבא הגיע לעימות בירושלים.

על יצירת הקטע הפילמאי, המשחזר את כיבוש העיר העתיקה מידי הערבים, מס־פר הבמאי שלמה ארד „אנחנו מדברים על בימוי של סרט בשולחן־עריכה. מדב־רים על יצירת יש מאין. בין היתר החלטנו לבדוק איך החומר נדבק כאן לחומר אחר, בעזרת עריכה קולנועית חדשה. לא היו לנו קטעים ארוכים על הקרב על ירושלים. היו לנו קטעי־צילום קצרים מאוד של הנוע־צבא בעיר־העתיקה. אבל על־ידי הפס־קות בין קטע לקטע ובאמצעות פעלולי־קול שונים, הצלחנו ליצור פסיפס, והגענו לתיאור כיבוש העיר־העתיקה.

„הקטע שהצופה רואה בסרט נראה כקטע מצולם ברצף ובשלמות לכל דבר, וקשה להבחין בו שהוא עשוי מהפסיפס הזה של קטעי היומנים.

„יחד עם זאת, הקטע אינו מפוברק, אלא שיחזור קפדני. זה היה עבורנו קטע חשוב מאוד, של הרבה עבודה מאומצת. קטע שעבדנו עליו זמן רב."

מלשין בוועידת סינט ג'יימס

על מיקומה של ועידת סיינט־ג'יימס ב־מיכלול הוועידות והוועדות, שהבריטים הקימו בעניין ארץ־ישראל, מספר לוסין „היו שלושה שלבים במאורעות. היתה קו־דם ועדת־פיל, שמסקנתה היתה חלוקת ארץ־ישראל. הממשלה הבריטית אישרה הצעה זאת. אבל כאשר התחדש המרד, חי־פש ראש־הממשלה הבריטי, נוויל צ'מבר־לין, דרך להתחמק מן ההחלטה שהוחלטה על־ידי ממשלתו.

„כאשר התברר שלארץ־ישראל צריכה לצאת ועדת־חדש, שכינויה היה ,ועדת־החלוקה'. צ'מברלין קרא לסיר ג'ון וודהד ולחש על אוזנו כי „אם במהלך החקי־רה יתברר לו שהחלוקה אינה מעשית, הרי שהוא מוסמך לפסוק נגד החלוקה." וכאשר שבה הוועדה מארץ־ישראל, אמרו אנשיה שהחלוקה אינה מעשית.

„למשמע מסקנות אלה כינס צ'מברלין את ועידת־השולחן־העגול, המכונה גם ועי־דת־סינט־ג'יימס, שהיתה למעשה ההיפך מאשר ועידת־שולחן־עגול. היו אלה למע־שה שתי ועידות, שהתנהלו בומנית. ה־אנגלית עם הערבים והאנגלים עם היהודים. בצורה כזאת שיחקו האנגלים את מישחק ה,הפרד ומשול' שלהם. אבל המצב בשטח היה, שבמהלך הוועידה הובטחו כל מיני דברים על־ידי האנגלים לערבים, ומחרת בבוקר היהודים ידעו כבר את דבר ההב־טחה, את הסוד האנגלי.

„היהודים הטיחו מיד בפני האנגלים את הבטחותיהם לערבים, ובעיקר בפני מל־קולם מקדונאלד. דוויד הורוביץ רומז על כך, מבלי שיפענח את השאלה: מי היה המדליף הערבי, שמסר ליהודים את הבט־חות האנגלים?

„בדיקה קפדנית גילתה כי המדליף היה פח'רי בכ נאשאשיבי *, מי שהיה אחד ממפקדי ,כנופיות־השלום', שפעלו נגד אנשי המופתי הירושלמי. יותר מזה, ישנה טענה האומרת, כי ,כנופיות השלום' מומנו בידי הסוכנות היהודית. פח'רי נאשאשיבי היה מאוד קשור ליהודים. ומה עוד, כאשר הגיעה המישלחת הערבית לארמון סינט־ג'יימס, התברר לנאשאשיבים המתונים ש־הם בצד, בעוד שהבריטים מצדדים בקי־צוניים, שבכלל לא רצו להשתתף בוועי־דה, ושהוכרחו להשתתף בה.

„אחד הנציגים היהודים בוועידה זו טען לפנינו בוודאות, כי פח'רי נאשאשיבי היה זה שהדליף את כל מה שנאמר בפגישות האנגלים והערבים..."

אחד מראשי המימשל הבריטי, באותם ימים, היה מלקולם מקדונלד, שר־המושבות, בנו של ראש־הממשלה לשעבר, רמזי מקדונלד. לוסין: „הוא נחשב בעיני היהו־דים כשטן. צ'רצ'יל שטם אותו. הוא האיש אשר, לדעת רבים, סתם את הגולל על הצהרת־בלפור. אותו מקדונלד שמח להת־ראיין על־ידי מיכאל אלמז וצוות עמוד האש באנגליה. בראיון המלא שלו, שנעשה בתשלום, טען מקדונלד כי הוא עשה ל־מעשה פשרה בין אויבי ישראל ובין ידידי ישראל, כלומר, הוא צימצם ליהודים את היתרי־העליה רק עד ל־75 אלף, אך בלם את אותם שרצו לצמצם את מתן הסרטיפי־קטים לפחות מזה. על צימצום האפשרות לרכישת הקרקעות בידי היהודים, טען כי הין שדרשו איסור מוחלט לרכישת קרקעות על־ידי יהודים."

על תגובה בריטית נוקשה כלפי מקדונלד סיפר נואל בייקר בקטע שאינו מופיע בסרט: „אני זוכר, במיסדרון, שמאחורי כיסא הספיקר, בבית־הנייבחרים, עצרתי את מלקולם מקדונלד ואמרתי לו: היינו ידידים טובים מאוד הרבה שנים, מלקולם. אם תמשיך בדרכך זו, אקדיש את שאירית חיי לסלק אותך מהפוליטיקה, וזה מה שביטא את יחסי..."

תחנות הרכבת של אירופה

אחד הקטעים המדהימים ביותר בפרק זה הוא על פרידת הורים מילדה באחת מתחנות־הרכבת של מרכז־אירופה, תמונה ההולכת ומתכפלת לה. הבמאי ארד: „כב־מאי החלטתי לתת לעורכת של הסרט, עדה פינק, קטע סולו, קטע של עריכה

חרשל גרינשפן
רצח וליל־הבדולח

והערבי המורד

חיילים בריטיים וכפריים ערביים שרוכזו לחקירה
כמו בסוף ימי הבית השני

הוא כבש, ביחד עם פרשיו, את רמאללה הנוצרית, שלט בה במשך יום והוציא מתו־כה כפפים רבים.

„אל־נובאני, שבאתי אליו עם רופא יש־ראלי בעל צל"ש של ששת הימים, הסביר לי כיצד הם חדרו אז יותר ויותר אל תוך הערים, בעוד כוחות המישטרה הבריטית גילו פחות ופחות התנגדות. אסור לשכוח שהמישטרה היתה עמוסה בשוטרים ער־ביים, ששיתפו פעולה עם הכנופיות. הם חדרו לערי־המחוז, שכם, רמאללה, בית־לחם, חברון, באר־שבע וירושלים העתיקה. והשיא של מהלך זה היה באמת בירושלים.

„המטרות היו ברורות: הבנקים, בתי־המיסחר הסיטונאיים המרכזיים, מאגרי מזון, אספקה וסחורות היו לנגד עיניהם. הסיבה: רעב שהתחולל בכמה מהאיזורים הכפריים, שבהם היו החיים משובשים לח־לוטין."

בירושלים שימשו החומות מיסתור פו־טנציאלי ללוחמים, אבל יחד עם זאת לא היה ניתן להיציא החוצה את השלל (גרעינים, שמן, דלק וכו') וזו היתה בעייה. אל־נובא־ני הסביר כי מצבו היה גרוע למדי בתוך חומות ירושלים, מפני שראשי הכוחות, שפשטו בה, היו חברונים חזקים מאוד. ה־

---

* המכונה שלך או אבו־מנצור, יליד חב־רון. ב־1936 הצטרף ללוחמים. הרג שני חיילים בריטיים ליד בריכות שלמה. באו־גוסט 1938 הפך אחד הבולטים שבמנהיגים בשדה. לפקודתו עמדו כמאה לוחמים, ש־עסקו בחבלה בכבישים ובטלפונים, וביריות על הצבא הבריטי. הוא נהג גם לשבת ליד המינזר הרוסי (ליד המקום שבו הוקם אחר־כך גוש עציון) ולשפוט את הקהל. הוא תקף את תחנת־המישטרה ששכנה ב־ארמון־הממשלה בבאר־שבע, ובה חיילים בריטיים, ונחשב כאחד המפקדים הקרביים בשנות ה־30'.

* בן־אחיו של ראע'ב נאשאשיבי. גדל בירושלים ובה דכש את השכלתו. שימש כשליש לנציב העליון, הרברט סמואל. אחר־כך שימש כפקיד בכיר בעיריית ירושלים, עד לשמיטת העיריה משילטון מישפחת הנאשאשיבים. הוא שימש כראש לישכת־המיסחר ביפו, וראש איגודי הפו־עלים. הוא נמנה על מארגני ,כנופיות השלום', בנובמבר 1941 הוא נרצח בבגדאד מיריות של מתנקש שירה בו מאופנוע, כאשר פח'רי ישב בבית־קפה.

(המשך מעמוד 53)

אישית, קטע ללא קריינות. אנחנו קוראים לפרק כולו ,מלכודת', ולפני שאנחנו מגיעים, בסיפור העליה, למלכודת של אוניה המשוטטת על־פני הימים, מצוי בתחנות־הרכבת הניסיון להימלט מן המלכודת. הקטע הזה מצוי מעט לפני הסיפור על האוניה סנט לואיס, אותה אוניה שגיבוריה היו בעצם אותם שהצליחו לעלות לרכבות שיצאו מתחנות־הרכבת של אירופה לשום־מקום, ושהגיעו לאותה אוניה שעשתה סיבוב שלם בעולם, הגיעה לחופי אמריקה והוחזרה לאירופה, ומשם ברכבות אחרות אל מחנות־הריכוז.

„הקטע של עדה פינק אינו קטע על

שר־המושבות מקדונלד
„אקדיש את שארית חיי לסילוקך!"

תחנת־רכבת אחת, אלא קטע המורכב מתחנות־רכבת רבות. קטע המורכב מרכבות רבות, שהיו ביומני־הקולנוע של אותה שנה, והכוח של הקטע הזה הוא במיקום שלו, מיקום שבא מיד אחרי גזירות הספר הלבן של מקדונלד, ולפני הסיפור של סנט לואיס, שהיתה בעצם אוניית־פאר.

„חשבנו לעשות בסרט השוואה סינמטית בין סנט לואיס הגדולה, שהוחזרה, לבין ספינת־המעפילים הקטנה פאריטה, שהגיעה בהיגבב לחופי ארץ־ישראל. מצד אחד אוניית־פאר, ומולה ספינה שהיא בתת־רמה. באוניית־הפאר היו רומנים, פלירטים, ריקודים על הסיפון העליון, וכל מיני דברים מסוג זה. הנוסעים על ספינה היו ברובם עשירים — אבל היא חזרה אל המוות. ומה עוד: על תורן סנט לואיס התנופף לו לאורך כל המסע דגל צלב־הקרס.

„הספינה פאריטה היתה ההיפך. היתה לנו בעייה של איתור משתתפים במסע פאריטה. יום אחד שאלתי, בדרך של מיקרה, את אחד מחברי: איך האבא שלך הגיע ארצה? והוא סיפר לי שהגיע על סיפון פאריטה. האבא של החבר הוא לוזינגר, המספר את קורות המסע, ואת קורותיו עם הגיעו ארצה..."

ריקודים באוניית המוות

לפני קרוב לשנתיים הוקרן בארץ סרט הוליוודי, שהביא בנוסח הוליוודי את סיפורה של סנט לואיס ומסעה בימים. יגאל לוסין: „סיפור האוניה הוא סיפור הסידרה כולה. לפני שמונה שנים רציתי כבר לעשות סרט עליה. זה אחד הנושאים שהכי הרשימו אותי — נושא הפליטים בשנת 1938. כי אם אנחנו רוצים להמחיש את משמעות קיומה של מדינה יהודית במאה ה־20, הרי שזה אחד: למנוע מיקרים של אוניות מלאות פליטים יהודיים, שישוטו בשיבעת הימים בלא מטרה ותוחלת.

„מכל הסיפורים, נדמה לי שזה הסיפור עם הלקות הכי חזק.

„כאשר הגיע שלמה ארד לעבוד בסידרה, אמרתי לו שנושא סנט לואיס הוא העיקר בסידרה. מה עוד, שהאוניה לוותה בידי כל יומני־הקולנוע ואמצעי־התיקשורת של אותם ימים. כימעט בכל ארכיון סרטים בעולם היה לפחות קטע על מסע האוניה. ארד ערך את סיפור האוניה בעזרת שיבעה או שמונה כתבות־פילם שהיו. נדמה לי כי הסרט ההוליוודי, שנעשה לפני כמה שנים, לא עורר את ההדים המתאימים. הוא אפילו לא היה באיכות קולנועית של הסרט ספינת השוטים..."

את נוסעי סנט לואיס מייצגת ב„מלכודת" הרשה הורטיג (פינק), שאותה איתרה ערכת־הראיונות של הסידרה, נעמי קפלנסקי. היא איבדה מאוחר יותר את בעלה באושוויץ, ואילו היא עברה את המילחמה במחנה־הריכוז טרזיינשטאט.

אחרי המילחמה נישאה הורטיג מחדש, ובנה משמש כיום כמהנדס אלקטרוניקה. היא מתגוררת בתל־אביב.

קטעים מתוך עדותה:

...רצינו להגר, אבל הוויזות שלנו לאמריקה טרם הגיעו, ואמריקה דרשה אז הצהרות־בשבועה, שהיו ברשותנו, אך

מר רוזוולט ועם יהודים במישרות רמות באמריקה, כדי שיוכל להוריד את הנוסעים באמריקה. זה לא התאפשר, מפני שמטוסים אמריקאיים בעצם גירשו אותנו מתוך המים הבינלאומיים האלה.

וכך הפלגנו באוניה שוב, בחזרה לאירופה, עד אנטוורפן... שם התחיל משא־ומתן עם מדינות שונות... אנו הובאנו להולנד באוניה קטנה. כימעט כולם היו מישפחות עם ילדים קטנים. בני היה בן ארבע.

בהולנד הובאנו לקרנטינה, ואחרי שבועות מיספר הובלנו למחנה ליד רוטרדם, ומרוטרדם למקום הידוע לשימצה — וסטרברוק. מאחורי גדרי התיל, כאשר טרם היתה מילחמה בהולנד. הובאנו אל מאחורי גדר־התיל, לא מפני שהיינו יהודים, אלא מפני שהיינו גרמנים...

בחודש ספטמבר 1944 הובאנו לטרייזנשטאט. שם נשאר בעלי עימנו רק 14 יום, ונשלח לאושוויץ. מיכאל שלי, שגדל מעט בינתיים, ואני, נשארנו... אני הוצבתי לעבודה...

כך נשארתי עד ששוחררתי בידי הרוסים, בסוף המילחמה, בסוף חודש מאי 1945, בטרייזנשטאט. אני חזרתי להולנד. לא היתה לי דירה. לא היה לי כסף. בעלי לא חזר. למדתי מיקצוע...

כך נשארנו עד שיום אחד בא מכר טוב שלי ואמר: אולי את רוצה לנסוע לפלסטינה? זה לקח זמן־מה, קמה המדינה, ואחר־כך באתי לכאן עם בני...

ואחי הרשל גרינשפן בפרוטוקולים של מישפט אייכמן, במהלך הכנת הפרקים על השואה, הבנתי שיש צורך לאתר את אחיו של גרינשפן, כדי שיתאר את דמותו ואת תלאותיו..."

קטע־הסיום מציג את הקורבן הבא של הפליטה הגרמנית, אחרי צ'כוסלובקיה: הפליטה לפולין, שהיתה המרכז היהודי הגדול ביותר בימים שקדמו למילחמה העולמית השניה, ובו יותר משלושה מיליון יהודים, ותרבות עצומת מימדים והיקף.

קטע זה, מבוסס, בחלקו, על קטעים מצולמים מתוך סרט שבו כיכבה מולי פיקוס, אידל מיט ע פידל („יהודי בעל כיגור"), שבו יש כמה תיאורי־חיים המאפיינים את היישוב היהודי הישן של פולין. על קטע הסיום ממש, אומר הבמאי, שלמה ארד: „הסרט מסתיים בילדה המשחקת בפרה עיוורת. קבוצת ילדים משחקת, ובמרכז הילדה, שעיניה מכוסות במיטפחת. היא נראית בהתחלה בצילום מרחוק, ואחר מקרוב, ואז הקפאנו את התצלום. בזה מסתיים הסרט, כאשר ברקע נשמע קדיש של ר' לוי יצחק מבראדיטשב, בביצוע אנגלי של זמר־העם האמריקאי הכושי פול רובסון, כאשר אנחנו אומרים כי תשעה מתוך עשרה ילדים יהודיים בפולין של טרם־המילחמה הושמדו, מפני שלא היתה בשנת 1939 מדינה כלשהי שרצתה בהם. וזה משמש עבורי המסר העיקרי של הסידרה.

גמאל אל־חוסייני ופח'רי נאשאשיבי (במרכז) במישלחת הערבית בוועידת סנט־ג'יימס
מי היה תמלשין?

הדבר היה תלוי גם במיכסה, והמיספר שלנו במיכסה טרם הגיע תורו.

לכן נסענו לקובה. רצינו להמתין בקובה לתורו של המיספר שלנו... היינו מרוגשים מאוד. סוף־סוף היו על האוניה 900 נוסעים... האוניה היתה מלאת מותרות.

הפלגנו מהמבורג... כשהגענו לקובה, עלו שוטרים קובאיים על האוניה, הביטו בדרכונים שלנו, וסימנו בכל דרכון את האות „אר". אחר כך למדנו את מובנה: חזרה...

רב־החובל, שהיה אדם הגון למדי, אמר: אתם לא צריכים לפחד. לא אחזיר אתכם לגרמניה.

נשארנו כ־14 יום בנמל הוואנה. מדי יום עלתה המישטרה על הסיפון. אבל קרו כל מיני דברים. בין השאר עורך־דין אחד ניסה לשים קץ לחייו בכך שחתך לו את ורידי היד, וקפץ למים. אבל שום דבר לא עזר לו. הוא הובא לבית־החולים, וכאשר הבריא, היה עלינו לחזור לאוניה.

ביניתיים גורשנו עם האוניה מן הנמל, והגענו למיאמי. רב־החובל התקשר עם

אני אוהבת את הארץ, ולא הייתי עוזבת אותה לעולם. מדי שנה אני נוסעת לאירופה, וכשאני חוזרת במטוס לישראל, אני שמחה שאני שוב פה...

מי אשם יותר

בקטע־הסיום של הפרק מובא סיפורו של הרשל גרינשפן, מי שנקם את רדיפת יהודי גרמניה והתנקש בחייו של פקיד השגרירות הגרמנית בפאריס, פון־ראט, ביריות אקדח, כדי להסב ז'ת עיני העולם למצבם של יהודי גרמניה. „גובה לרצח פון־ראט אירגנו הנאצים או, „ליל הבדולח" ב־9 בנובמבר 1938, שבמהלכו נהרסו ונבזזו מאות בתי־כנסת וחנויות יהודיות, ועשרות אלפי יהודים נעצרו ונשלחו למחנות־ריכוז.

על גרינשפן ועדותו של אחיו אומר לוסין: „הרשל גרינשפן חולל את אחד האירועים היהודיים המפורסמים ביותר בעולם, טרם פרוץ המילחמה העולמית השניה. כאשר קראתי את עדותם של אבי

„לא רק היטלר אשם במות תשעת הילדים האלה, אלא גם המערב, שהיה לו חלק בשואה. הרי האחריות מתחלקת בין היטלר, צ'מברלין, דאלדייה, רוזוולט ודומיהם. זה מתחלק בין כולם. היה מי שרדף את היהודים למלכודת, מי שאמר ,עופו מכאן', אבל היה גם מי שאמר להם ,אל תבואו אלי.' ואני לא יודע מי אשם יותר!"

דן עומר ●

בשבוע הבא: הפרק ה־11, „חיילים ללא דגל" (1941—1939) המתאר כיצד מתחוללת בראשית המילחמה העולמית דראמה בארץ־ישראל. למרות התחושה כי בריטניה בגדה בציונות — לוחץ ה־יישוב להקמת צבא עברי, שיילחם על דיגלו נגד היטלר. בריטניה דוחה את הרעיון, כי חששה להרגיז את הערבים. יותר מ־27 אלף יהודים ארצישראליים התגייסו. יחידות ארצישראליות השתתפו בדיכוי המרד בעיראק. אחרי תום המרד הפרו־נאצי בעיראק נעשה פוגרום ביהודי בגדאד, ובעיקבותיו קמה מחתרת ציונית.

המופע הבינלאומי הגדול לכל המשפחה

חגיגה על הקרח

בתכנית:
"הלו אמריקה"
"הלו דולי"
"חופשה בגרמניה"
"סיפור אהבה"
"קזצוק"
"וינה העליזה"
מחרוזת רוסית"
"הליצנים"
"מחול החרבות"
"יום הוליווד"
"עולם החיות"
"הים האכזר"
"גבירתי הנאוה"
"כנר על הגג"
ועוד.

בחסות:
פינה קונדה

- 50 משתתפים
- סולנים אלופי עולם ואלופים אולימפיים
- 800 תלבושות ססגוניות
- תזמורת 10 נגנים
- חוויה נדירה
- חגיגה מרהיבה

מיקצבים לוהטים מרהיבים ביופיים שטרם נראו כמותם בישראל

המופעים יתקיימו באוהל מפואר ביותר ועל קרח מלאכותי

תל־אביב

במגרש "רידינג"
(דיזנגוף פינת אבן־גבירול)
מערב יום העצמאות
6.5.81 ועד ל־21.5.81

כרטיסים: הפצה ראשית "הדרן", אבן גבירול 90, טל. 248787. למוסדות — 248844, וביתר המשרדים בעיר.
ובערים: יפו, ר"ג, בת־ים, חולון, הרצליה, פ"ת.

חיפה

איצטדיון קרית חיים
כחופשת הפסח: 11.4.81—25.4.81

כרטיסים: הפצה ראשית "קופת חיפה", הרצל 21 טל. 662244 ובמש־רדים: גרבר, "נוה־גרבר". **בנהריה** — שרותי דוד, טל. 920330. **בכרמיאל:** במועצה המקומית.

ירושלים

לשבוע ימים בלבד: 6.6.81—30.5.81

כרטיסים: למוסדות: משרד "קלעים" רח' שמאי 8, טל. 234061־02 ובמשרד "כהנא־בנאים", רח' יפו 38, טל. 224008. **בכית שמש:** במועצה ה־מקומית.

בבאר־שבע ברחבת המרכז האזרחי (בחג פורים) 19.3.81 ועד 22.3.81. כרטיסים: הפצה ראשית "פרגוד", פסג' אוניקו, טלפון 79836־057 וב"מרקור", פסג' רסקו. **בדימונה**, ערד אופקים, נתיבות — במתנ"סים. **במצפה רמון**, מרחבים ושדרות — במועצות המקומיות. **באשקלון** במרכז נפתי (ע"י בית־המשפט), ל־3 ימים בלבד: 28.3.81—30.3.81. כרטיסים: באשקלון במשרד פרסום חן (פסג' הדר), טל' 22080. **באשדוד** במשרד "יונה". **בקרית גת** במו־עצת הפועלים ובצומת קסטינה במזנון. **ברחובות** במגרש "מכבי" רחובות, ל־4 ימים בלבד: 1.4.81—4.4.81. כרטיסים: משרד "לוטוס", טל' 054־57200. **בנס ציונה**, יבנה וראשון לציון — במועצות הפועלים. **בחדרה** ברחבה שלמול התחנה המרכזית, ל־3 ימים בלבד: 6.4.81—8.4.81. כרטיסים: קופת קולנוע חוף. **בבנימינה** וזכרון במועצה המקומית. פרדס חנה ב"מכבסה". **צמח—טבריה** ברחבת אולם הספורט "בית בנדל", ל־3 ימים בלבד: 27.4.81—29.4.81. כרטיסים: במועצה האזורית עמק הירדן, טל' 067־51421, **בטבריה** — "בידור הצפון", טל' 067־22542. **בכית שאן** — במרכז הקהילתי, טל' 065־88220. **בעפולה** — ידיעון עפולה. **אילת השחר** בקיבוץ אילת השחר ל־3 ימים בלבד: 2.5.81—4.5.81. כרטיסים: למוסדות — באילת השחר, קופת אולם התרבות (דוד שחר), טל' 067־37592. **בקרית שמונה** — במשרד "מידע 8" טל' 067־40106, 067־41159. **בצפת** — חנות גרינבוים. **בטבריה** — מועצה מקומית. **נתניה** ברחבת שד' בנימין — ביה"ס יונתן ל־4 ימים בלבד: 8.6.81—11.6.81. כרטיסים: משרד "מופע", טל' 053־30335 ומשרד סיגנל. כ"ס — ניסן. אור־עקיבא, במועצת הפועלים.

שידור

צל"ש

הצלה!

● למנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, על ההוראה ששיגר לרדיו להפסיק שידור פירסומת משובשת, המקלקלת את השפה העברית ומיבטאה, המעצבנת המוני מאזינים שבויים מדי יום.

תיאטרון השרפרף

● **לשלמה** („מומו") **אוחנה** על סרטו מעיל כבש, שהוקרן במיסגרת התוכנית הדו־שבועית המקרינה סרטים ישראליים מקוריים קצרים. אם לברכות יש „תיאטרון הכורסא" שלהם, ניתן לכנות את סידרת־הסרטים המקוריים האלה כ„תיאטרון ה־שרפרף" הישראלי.

מאחרי המסך

עולים מקצועיים

נהוג להאשים את הטלוויזיה הישראלית כקן של מה שנהוג לכנות „המאפיה השמאלית". סרט מבט שני שהוקרן ביום הראשון לפני שבוע, על מרכזי־הקליטה של הסוכנות היהודית, בביומיו של הצלם־לשעבר **מיכה פן**, חשף את קיומה של „מאפיה רוסית" בבניין הטלוויזיה.

לא זה בילבד שכתבה זו שימשה בגלוי את צורכי מישרד־הקליטה ודויד לוי, שר־הקליטה, במאבקם נגד הסוכנות היהודית ואריה דולצין, על התקציבים של קליטת־העליה מברית־המועצות, אלא שהכתבה הביאה אל המירקע קבוצה של עולים מרוסיה, עולים מיוחסים הקשורים ברובם אל תעשיית־הטלוויזיה בארץ, ואל הפקות של הטלוויזיה הישראלית, שנעשו בחלקן במימונו של מישרד־הקליטה.

בלטו בכתבה זו בני־הזוג לינה וסלבה צ'אפלין (כל קשר בין הזוג לצ'ארלי צ'אפלין הוא מיקרי בהחלט), שזכו להטבות מפליגות בבניין הטלוויזיה. בפרק קליטתם בארץ הם זכו לקבל דירה בתל־אביב, ואמו של צ'אפלין קיבלה דירה בשכונת רמות בירושלים, וכן גם הוריה של האשה, כך שלא היה כל בסיס לטיעוניהם.

בני־הזוג נינה ואלכסנדר ורונל — האשה היא מחזאית, שעבודותיה הופקו בטלוויזיה הישראלית — זכו גם הם בקליטה באמצעות דירה במעוז־אביב (ועוד דירה בשכונת נווה־יעקב בירושלים). נינה ורונל משמשת גם כתסריטאית בסרט אשר בויים בידי סלבה צ'אפלין. עולה מיוחסת נוספת מברית־המועצות, אשר התלוננה בכתבתו של מיכה פן, היא יוליה וינר, תסריטאית ששוכנה היטב בשכונת־סנהדריה בירושלים, בידי מערכת הקליטה.

וינר, שהתלוננה בשבוע שעבר, עלתה ארצה לפני כעשר שנים (1971) והזוגות צ'אפלין ורונל עלו לפני כשבע שנים (1975). בין העולים מברית־המועצות הם נחשבים כבני־עלילת. הזוכים להטבות מפ־ליגות. כתבה זו של מבט שני היתה אקט של החזרת־חוב למישרד־הקליטה, התומך עד עצם היום בעולים היחסנים, תוך התקפת מערכת־הקליטה של הסוכנות, שגם היא השקיעה סכומים לא מבוטלים בעולים היחסנים הללו.

הדיברור

הודעתו של דובר רשות־השידור, **משה עמירב**, בדבר כוונתו לפרוש בראשית חודש אפריל ממישרתו, עוררה כמה אנשי־מפתח ברשות־השידור להתמודדות על המיכרז לאיוש מישרת הדובר. ביניהם היו שני עיתונאים בכירים של הטלוויזיה, שנפגשו לצורך זה עם **יוסף לפיד**.

אלא שסימנים רבים מראים כי לפיד מעוניין לייבא דובר מן־החוץ, דבר המותר לו בהתאם לחוק, בעזרת מיכרז חיצוני, כדי שהדובר הבא לא יהיה קשור לקבוצה זו או אחרת ברשות־השידור. לפיד נפגש עם אדם שאינו עובד רשות־השידור, שבו הוא מעוניין כבדוברו. תוך שבועיים יוחלט על מינוי הדובר החדש.

עמירב עצמו אינו עומד להציג את מועמדותו לכנסת, כפי שפורסם בטעות במדור זה. הוא עשוי לקבל תפקיד ניהולי בכיר במערכת הממשלתית, או מישרת עורך של תוכניות־רדיו בקול ישראל.

הקרב על עיתון הטלוויזיה

במשך כמה שנים היה זה הדובר־היוצא של רשות השידור, **משה עמירב**, שניסה ללחוץ על המנכ"ל הקודם של הרשות, **יצחק ליבני**, ועל המנכ"ל הנוכחי, **יוסף לפיד**, לאפשר ללישכת הדובר לפרסם שבועון־טלוויזיה, שיביא לצד לוח־מישדרים של הרדיו והטלוויזיה את עמדות הרשות על נושאים שונים. לדעת עמירב, קיים בסיס כלכלי לשבועון כזה.

באחרונה פנה מנהל כלל־תיקשורת, **אביטל מופינזון**, אל יוסף לפיד והציע לו קופרודוקציה של פירסום שבועון רדיו־טלוויזיה, בשותפות עם רשות־השידור. מופינזון הציע את הצעתו, אחרי שזמן־מה קודם לכן היה זה **מיכה שגריר**, אחד מבעליה של חברת מיפעלי תיקשורת וסירטי קסטל, שהציע הצעה דומה.

כתוצאה משיחות־גישוש אלה הטיל יוסף לפיד על אחד מעובדיה הבכירים של הטלוויזיה, **צבי גיל**, להכין עבורו סקר האפשרויות הכלכליות והעריכתיות של שבועון כזה. בשבוע שעבר הגיש גיל ללפיד את נייר־העבודה שלו, ובו נתונים כלכליים על עלות־היצור של השבועון האמור, יכולת הניצול של הכוח העיתונאי והדיווחי של הרשות, במיסגרת של אות מודפסת ולא של עיתונות אלקטרונית.

כאשר נשאל לפיד על החלטתו על נושא זה, השיב: „טרם החלטנו מה לעשות, אבל אם נחליט לפרסם שבועון, תמשיך הרשות להעניק את שירותיה לעיתונות המודפסת כאילו לא היתה מוציאה לאור שבועון רדיו וטלוויזיה."

מובן שזה תירוץ קלוש לניצול המשאבים של הטלוויזיה להתחרות בלתי־הוגנת עם העיתונות החופשית, היומית והשבועית.

פסקול

טלוויזיה ורודה

כתב־החדשות לשעבר, **חיים גיל**, שכתבת־הסרט שלו צל שחור נשלחה לתחרות־כתבות בפסטיבל של כתבות־טלוויזיה בתחנת־השידור של מונטה־קרלו, נסע על חשבונו לפסטיבל זה, שבו לא השיגה כתבתו פרס ●● בין המנחים שיופיעו, כנראה, בערב טלתרונס, שאותו יזמת הטלוויזיה למען ילדים נכים, עומד לבלוט השחקן **חיים טופיל**, שיבוא במיוחד למטרה זו מלונדון ●● הכינוי „טלוויזיה ורודה" החל להסתובב בשבוע שעבר במיסדרונות הטלוויזיה, אחרי ש־החלט על הורדה חפוזה של הסידרה שעמדה להגיע למירקע — השנה האחרונה של הנשיא רוזוולט. **הסיבה: מנהלי ה־טלוויזיה גילו כי סידרה זו חופפת כמה מפרקי עמוד האש, וביחד איתם היא היתה מביאה רוח של מחנק ושל איזכור השואה** ברצף צפוף בתוכניות הטלוויזיה ●● **ישראל סגל ורפיק חלבי**, המשמשים כיום כעוזריו של **יעקוב אחימאיר** בעריכת מבט לחדשות, ביקשו לחדול מלשמש בתפקידם זה, ולשוב לשטח ככתבי חדשות. שניהם לא נימקו את הסיבה לבקשתם זו. הם מצטרפים בכך ל**יעל חן**, שביקשה בקשה דומה ●● מהפיכה עשוייה להתחולל בתוכנית הנפל ארץ אהבתי. את צמד המנחים הילדותיים של התוכנית עומד להחליף **מאיר שליו**

מנחה טופז
כן לילדים נכים

כמגיש וכעורך תוכניתי (החל ביום ראשון, ה־15 במרס), מנהלת התוכניות העבריות, **אסתר סיפר**, לוחצת על שליו להעביר לתוכנית זו את „סקירת העיתונות היומית" שלו. שליו טרם החליט אם לחדש את פינתו בתוכניתו החדשה. בכוונתו היה לכנותה ערב טוב ישראל ●● בחינה של השתתפות נציגי המיעוטים בקדנציה ה־מלאה של מליאת רשות־השידור גילתה כי נציגיהם, הד"ר **פאדל מנצור** ו**עדי עדימי** מכפר־קרא לא הופיעו בכל ישיבות מליאת הרשות, ולדברי מנכ"ל הרשות „איני יודע אפילו כיצד הם נראים" ●● הכתב לענייני־רווחה, **ויקטור נחמיאס**, ייעלם בקרוב ממירקע הטלוויזיה. נחמיאס עומד להצטרף לצוות שינהל את ההסברה של הסוכנות היהודית בצרפת ●● על הצעתו של עו"ד **אהרון פאפו**, להפוך את **רפיק חלבי** לכתב לענייני־אמנות. בשל מעורבותו בנושאים שעליהם הוא מדווח, הגיב אחד מעורכי מבט שאמר: „ואז ידווח חלבי על סגירת גאלריות ברמאללה בידי המימשל הצבאי, ויצדיק את הצעתו של פאפו."

המונית של יניב

שדרנית יניב
חשופה להטרדות מיניות

בימים עברו היה מקובל שמגישי מהדורות־חדשות ומגאזינים, בטלוויזיה, המתגוררים בתל־אביב, מקבלים מרשות־השידור מונית צמודה, המביאה אותם לעבודה והמחזירה אותם לביתם בשעת־לילה. מינהג זה בטל בשנים האחרונות, במיסגרת הקיצוצים הנעשים ברשות־השידור.

מנכ"ל הרשות אישר חריג אחד בהגבלה זו, המיועד לשדרנית־הספורט **אורלי יניב**, המגישה במוצאי־שבת את מהדורות מבט ספורט. יניב, שהוטרדה בעבר בנסיעותיה החוזרות לתל־אביב במוניות בידי אהדי קבוצות־כדורגל, מגיעה במוצאי־שבת לאולפנים בירושלים במונית־שירות, אך חוזרת לתל־אביב במונית „ספיישל", כדי שלא תהיה „חשופה להטרדות מיניות במוניות השירות..." כמאמר מנכ"ל רשות השידור.

דובר־מתפטר עמירב ויריבה
לא לכנסת

לקראת שידור: מישדרי פורים

יום רביעי 3. 17

חברים מספרים על אחשוורוש

יום רביעי 17.3 חברים מספרים על אחשוורוש: פאנל רודיה בסיגנון התוכנית „חיים שכאלה", המגוללת את סיפור חיי אחשוורוש.

המתרחץ הקטן: קומדיה צרפתית, בכיכובו של המצחיקן לואי דה־פינה.

יום חמישי 18.3 זה הסוד שלי: מהדורה פורימית מיוחדת של תוכנית הבידור, השזורה בהפתעות רבות ובצבע.

„הנבחרים — לא כל יום פורים", פארודיה על כ־20 מתוכניות הטלוויזיה הישראלית, בעזרת שחקנים, בדרנים ופיזמונים.

יום רביעי

11. 3

● **עולמו של זודיק דיסני (5.30 — שידור כ־צבע, מדבר אנגלית).** הפרק „המיפלצת מאגם התותים" מספר על מורה, הטוען כי ראה מיפלצת באגם. המורה מפוטר ממישרתו, ותלמידיו נחלצים לעזרתו, ומגלים ליד האגם כנופיית פושעים העוסקת בהברחות.

● **החבובות מארחות את הזמר פול סיימון (8.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** התוכנית מארחת את הזמר פול סיימון, המלווה את הופעתו במוסיקה שאותה הוא חיבר.

מאגאן: חיוך מסויים
יום רביעי, שעה 10.05

● **חיוך מסויים (10.05 — מדבר אנגלית).** עיבוד קולנועי לסיפרה של הסופרת הצרפתיה פרנסואה סאגאן. זהו סיפור של צעירה פריסאית, הנקרעת בין שתי אהבות — אהבה לסטודנט והערצה לגבר נשוי. בתפקיד הראשי מופיעה ג'ואן פונטיין, ולצידה ג'וני מאתיס, בדפורד דילמן ורוזאנו בראצי.

יום חמישי

12. 3

● **שערות (10.10 — מדבר עברית).** סרט תעודה של הבמאי המקריח אדוארד אטלר, המנסה להתבונן בבני־אדם עד לשורשי שערותיהם ובעיקר דרכן, תוך שימוש בקלישאות שיער, כדוגמנית ירושלמית קירחת, וכמה דמויות ידועות בשערותן.

● **שרלוק הולמס ודוקטור ווטסון (11.05 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** בכפר קטן בבלגיה התרחשו שלושה מיקרי מוות, שאין להם הסבר או פיענוח. לפני כל מקרה הלך סהרורי מתוך שנתו ילד בן 12, המתגורר בבית־הספר. הפרטי בכפר, עד למדרגות הכנסיה, ורשם בגיר על הקיר את שם הקורבן הבא.

יום שישי

13. 3

● **הקלברי פין ויזדיני (3.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק „מישפטו של מך פיטר".

● **מוג־הלב והאהבה (5.50 — מדבר ערבית).** הסרט מתאר את קשריו של רופא צעיר עם שלוש נשים שונות זו מזו באופן וברקע החברתי שלהן. האחת נשואה ומכובדת, המוצאת בקשריה עם הרופא הצעיר מיפלט מנישואיה הבלתי־מאושרים. השניה רואה בחומריות את מטרת חייה, והיא למעשה חברתו מימי־ספסל הלימודים, והשלישית אף היא אשה נשואה, שבין בעלה לרופא הצעיר ישנם קישרי חברה.

● **שעה טובה עם מני פאר ואורחיו (9.15 — מדבר עברית).** תוכנית הבידור השבועית של מני פאר, בהפקת אהרון גולדפינגר.

● **פוחרי החלומות (10.15 — שידור בצבע, מדבר עברית).** חלק שני ורחלק שני ואחרון של הסרט, הנפתח כאשר שנים אחדות חלפו, וג'וני אדג', שהיה בן־נתיים לאב, עורך ניסיונות בקול לקראת הופעת הסרט המדבר, למרות לעגו של קסלר. הוא מקבל טלפון מהבנקאי הניו־יורקי של החברה, המודיע לו כי החשבון של האולפן מצוי במשיכת־יתר. ג'וני מזהיר את קסלר מפני הפקות גדולות, אך קסלר טוען כי הפקות גדולות הן שהקימו את אולפני מגנום. ג'וני מבלה את רוב זמנו באולפנים, תוך התפוררות נישואיו לדוריס, שכוכב המערבונים זק מחזר אחריה במרץ רב. הבמאי רודף־השמלות, סטילמן, נתפס על־ידי אשתו, כשהוא מתעלס עם חתולת־המין אסטריד ג'יימס. והיא יורה בשניהם. דלסי ומארק שבים מגלגתם בפארים, כדי שהיא תוכל לתפוס את מקומה של אסטריד בסרט שבו היא כיכבה קודם הירצחה. המאבקים והחיים האישיים של גיבורי הסרט, המבוסס על סיפרו של הארולד רובינס, מסתבכים אלה בתוך אלה.

פוחרי החלומות: פיירצ'יילד
יום שישי, שעה 10.15

שבת

14. 3

● **דאלאס (10.05 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** בובי שמח מאוד כשהוא נתקל במקרה בלאס־ואגס בגרי, אחיו שעזב את הבית ואת אביה של לוסי (גדיוויויד אקרויד), והוא משכנע אותו לחזור לחוות המישפחה בטקסס. בני־הבית מקבלים את פניו בהתרגשות רבה, אך לולסי יש הפתעה משלה, כשהיא מאחדת את אביה עם אמה, ואל (ג'ואן ון ארק), שעימה התראה בסתר. ג'יי.אר. רואה בשובו של גרי איום נוסף על שליטתו באימפריה המישפחתית, והוא נחוש בדעתו להרחיקו שוב.

● **קווינסי (10.55 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הסרט גוויות אחרי הגשם.

יום ראשון

15. 3

● **ארץ אהבתי (8.03 — שידור חי, מדבר עברית).** התוכנית הכושלת, שבהפקת עוגניה שמחוני והגשת מאיר גרוסמן וורד גנור, נמסרה לידיו של מאיר שליו, שיהיה מעתה המגיש והדמות הדומיננטית בתוכנית.

● **לז גראנט: אמונה למכירה (10.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה, המגוללת את סיפורו של יומן בלוס־אנג'לס, בכיכובו של רוברט אסנר.

● **כנסון: מישחקי כוח (11.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** המושל שוקל את הקמתה של תחנת כוח חשמלית ליד הנהר, תחנה שהיא מיטרד אקולוגי. התוכנית להקמת תחנת הכוח מקומתת אקולוגיסט בשם אלגטו, הפותח בסידרה של מעשי מחאה פומביים, שחלקם מתרחש בבית המושל גטלינג. בנסון מצליח להתמודד עם הבעיות ולמצוא פיתרון שיענה לכל הצרכים.

קדוזוד: שרה
יום שני, שעה 9.30

יום שני

16. 3

● **מום"ף (8.30 — מדבר עברית).** תוכנית מלל על סיפורות, בהנחיית פרופ' גרשון שקד, העומד לנסוע לחוץ־לארץ.

● **שרה (9.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפקה של הטלוויזיה הקנדית, על חייה ומותה של השחקנית הנודעת, ממוצא יהודי, שרה ברנהרד האלוהית. הסרט בכיכובה של זו קאלדוול, המגלמת את האלוהית. הסרט היה מועמד לזכייה בפרס הטלוויזיה של צפון אמריקה, אמי.

● **אהבה נוסח אמריקה (10.55 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** שלישיית סירטי אהבה אמריקאים במתכונת הסאטירית והשובבית של סידרה זו.

מיבחרדין

„אני לא ג'ימי הנדריקס" (קול ישראל, רשת ב', יום שישי, שעה 4.10 אחה"צ): תוכנית על אם ובנה, שמת מסמים. בתחילת השנה נמצאה בירושלים גופתו של נער בן 17 וחצי ללא רוח־חיים, בביתו של אביו, ששהה בחוץ־לארץ. לאחר בדיקה שנערכה במקום התברר כי הנער בלע לפני מותו כמות גדולה של כדורי ארולן. ערב לפני מותו הציר הנער באוזני נערה ששהתה במחיצתו „לי זה לא עושה שום דבר. אני רגיל למנה כזאת, אני לא מתכוון להתאבד. אני לא ג'ימי הנדריקס". אמו של הנער, שהיא ארכיאולוגית במיקצועה, משחזרת את עולמו, אישיותו, חבריו, אנשי הבוהמה וכל אלה שבמחיצתם הסתובב בנה. עורך השידור: יואב גינאי (שידור חוזר יום שני, 16.3, רשת ב' שעה: 10.05 בערב).

יום שלישי

17. 3

● **עמוד האש: חיילים ללא מדים (8.03 — שידור בצבע, מדבר עברית).** הפרק האחד עשר בסידרה, על תולדות הציונות (ראה: עמוד האש).

● **בידור מונטה קרלו (10.00 — שידור בצבע).** בכיכובם של השחקן־זמר דייוויד סול ואורחים: פטיולה קלארק, לארי וגאלינה פאנוב.

● **בארטה (10.55).** הבלש החושף את פרשיות השחיתות במישטרת ניו־יורק, את תפקיד טוני בארטה מגלם השחקן רוברט בלייק.

גרי והגמן: דאלאס
מוצאי שבת, שעה 10.05

אצביע בעד שימעון פרס

(המשך מעמוד 15)

רך לימודיו. ב־1941 חזרנו לפולין. הורי נסעו להשתלמות בסין והשאירו אותי עם הסבא שלי. הייתי ילדה בת שבע, ואז הכניסו את יהודי לודג' לגיטו. אמא חזרה מסין כדי להוציא אותנו מהגיטו. היא הוציאה אותנו מגיטו לודג' ונתקענו בגיטו וארשה. הסיפור שקרה לי הוא נס כל כך גדול, שאני לא מבינה אותו עד היום.

את יודעת, אמא שלי הצילה אותי מהגיטו וכשהגעתי לפורטוגל, הפליטים נגעו בי כי הייתי בחזקת נס. אני לא יודעת עד היום איך היא עשתה את זה. ממה שהבנתי, היא המשיכה בדרכה לאיטליה ושם פנתה לשגרירות גרמניה בבקשה שיוציאו אותנו מהגיטו. הגרמנים, כמובן, סירבו. אני לא יודעת אם שילמה כסף, אני לא יודעת אם שילמה בדבר אחר. כשאלתי אותה איך הצילה אותי, היתה ממעיטה בפרטים. היא רק אמרה שהצליחה להציל אותי כי היה מישהו שעזר לה.

קיבלתי תעודת־מעבר מטעם שילטון הכיבוש הנאצי. אלא שאני בן־אדם מאוד מפוזר, ובמשך השנים איבדתי כמעט כל מה שיש לי. רק את הפספורט הזה יש לי, ואראה לך אותו. את רואה, הנה שה ימים בלי אוכל ושתייה, על גבי דוגית. לבסוף ניצלנו על־ידי דייגים ספרדיים. הגענו לספרד ו־חיכינו שאבא ישלח כסף. נסענו למוזמביק ומשם לדרום־אפריקה. ובדיוק אז הפציצו היפאנים את פרל הארבור, כך שמעולם לא הגענו לסין.

אבא הצטרף אלינו בדרום־אפריקה. גמרתי את בחינות הבגרות ונסעתי לג'נבה, ללמוד בבית־ספר למתורגמנות.

● השנה היתה שנת 1947. באו"ם החליטו על חלוקה ובארץ פרצה מילחמה. מה היה יחסך למדינת היהודים?

לא התעניינתי בכלל. אני לא באה מבית ציוני. רציתי לברוח מהכאב שהיהדות גרמה לי ולא רציתי להיות קשורה בעוד מילחמה. עצם הקמת המדינה לא שינה את התוכניות שלי. אני עשיתי תואר בוגר אוניברסיטה בפסיכולוגיה ואחר כך מוסמך אוניברסיטה בספרות אנגלית, ונסעתי לניו־יורק. שם התגוררתי עשר שנים ולא חשבתי אפילו על מדינת ישראל. עד שישראל לכדה את אדולף אייכמן.

פתאום הרגשתי שישראל מייצגת אותי, אם היא לכדה את אייכמן בת תשע. תעודת־מסע גרמנית לילדה יהודיה בגיטו וארשה — עד היום אני לא מבינה איך אמא שלי עשתה את זה.

קראו לי לבוא למישרדו של הקונסול הגרמני שהיה אחראי על היהודים. הייתי בת תשע ופחדתי נורא. על שולחנו של הגרמני היתה מונחת תמונת בתו והוא אמר לי שאני מזכירה לו אותה.

נשלחתי לברלין עם עוד כמה ילדים. מישהו בא לקחת אותי, אולי זה היה מישהו מהצלב־האדום. משם נסענו לספרד, לצרפת ולפורטוגל. סוף המסע היה כמעט טרגי. המיברק שנשלח אל אמי, לבוא ולקבל את פני, לא הגיע והיא לא חיכתה לי ברציף הרכבת. לקחו אותי עם הילדים שהיו בדרכם לדרום־אפריקה. פחדתי נורא. החלטתי לזרוק את עצמי מתחת לרכבת, אלא שלמזלי, למחרת היום אמא באה.

„שתינו קפה ביחד"

ב סעגו לסין, לאבא. האוניה היתה מלאה פורטוגזים ואחרי 24 שעות היא טורפדה. היינו שלוש

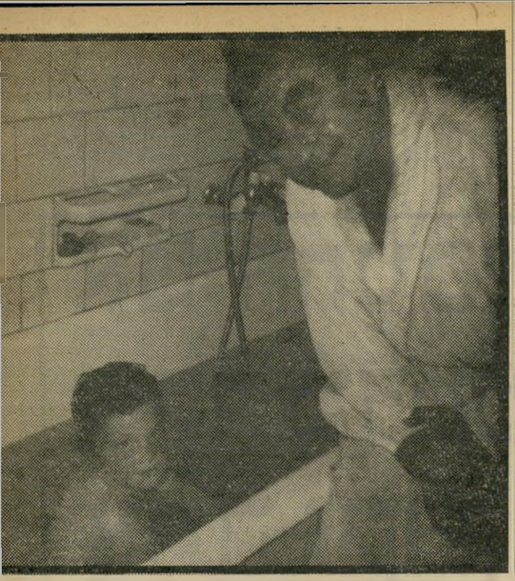

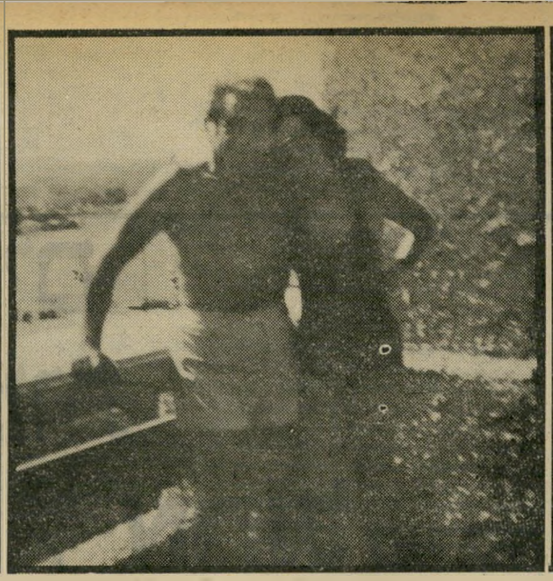

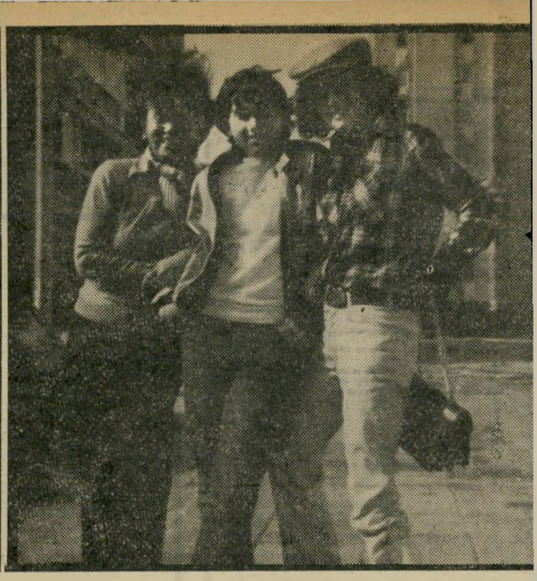

תמונות מאלבום מישפחה

בנה אלון וידידה, בסיור שערכה עם בעלה באחת מעיירות־הפיתוח. **בתמונה האמצעית:** אנט דולצין (במיכנסי ג׳ינס ו־ בחולצת בוקרים משובצת, עם אנט ואריה דולצין מבלים חופשה באחד המלונות באילת. **בתמונה משמאל:** אריה דולצין, בחלוק אמבטיה, משחק עם בנו אלון כשהיה בן חמש. אנט הכירה את בעלה, אריה דולצין כאשר באה למשרד הסיוכנות בירושלים במטרה להתקבל ללימודי עברית באולפן.

תאונת־דרכים קטלנית. פחדתי ש־ הוא מבזבז את ההזדמנות.

● לא חששת מהתגובה שלך בעקך?

ידעתי שבעלי יכעס. לא אמרתי לדולצ׳ין מילה על המיכתב ושלח־ תי אותו לג׳רוזלם פוסט. הוא לא ידע דבר, עד ערב הפירסום. ג׳רו־ זלם פוסט סירב תחילה לפרסם את המיכתב, בטענה שלא מפרסמים מיכתבים פתוחים. אמרתי להם: „מר ארי ראס, העורך, היה אצלי בארוחת־ערב ואנחנו מכירים ואני מבקשת למסור לו את המיכתב.״ והלכתי הביתה. איך שנכנסתי טיל־ פנה המזכירה של בעלי ואמרה שטילפנו מג׳רוזלם פוסט ורוצים תמונה שלי. היא שאלה אותי אם יש כתבה עלי בעיתון, ועניתי ש־ יש כתבה שלי בעיתון. היא אמ־ רה: „אם כך, בעלך רוצה לדבר אתך.״

אחר־כך טילפן ארי ראס ואמר שהוא מעריך את המיכ־ תב ויתן לו מקום בולט ושאל שוב אם אני בטוחה שאני רוצה לפרסם את המיכתב, כי זה יהיה מיכתב פיצוץ. אמרתי את זה לבעלי, הוא כעס מאוד. שאלתי אותו אם הוא רוצה לקרוא העתק, אך הוא סירב. למחרת בבוקר קרא בעלי את ה־ מיכתב. שאלתי אותו „מה אתה חושב״ והוא ענה „המיכתב כתוב יפה״.

„אני לא פיטריה״

ב משך היום הוא קיבל תגובות חיוביות, ונרגע קצת. אחר־ כך הזמינו אותי לעלי כותרת. ב־ התחלה אמרתי לא, בגלל העברית שלי. לא רציתי לעשות צחוק מעצמי. לבסוף נפגשתי עם התח־ קירנית והיא שיכנעה אותי.

● איך הגיב בעקך?

בעלי אמר שאני עושה שגיאה. הוא אמר שכל הארץ יצחק עלי, שימציאו עלי בדיחות בגלל העב־ רית שלי, ושאני אתחרט. אמרתי לו שאני לא אישיות ציבורית וזו הזדמנות להגיד את מה שאני חו־ שבת, ושאם יעשו ממני צחוק לא איכפת לי, לא מתים מזה. אני אשב שבוע בבית, עד שימצאו מישהו אחר לצחוק ממנו.

● איך היה הראיון כ־ „עלי כותרת״?

הפגישה הראשונה שלי עם המנ־ חה יעקב אגמון היתה בקפיטריה של הטלוויזיה. הוא לא התרשם ממני. בכלל. עשה רושם שהוא חושב שלא אני כתבתי את המיכ־ תב. הוא אמר לי: „את לא חו־ שבת שאשתו של איש־ציבור חיי־ בת לחיות בצל של בעלה?״ אמר־ תי לו: „תסלח לי אדוני, אבל אני לא פיטריה.״

● האם נפגשת עם ראש־ הממשלה אחרי פירסום ה־ מיכתב־הפתוח?

פגשתי אותו כמה פעמים, ואפי־ לו נסענו ביחד לקאהיר.

● ואיך הוא מתייחס אליך?

או, הוא מתייחס אלי כמו שהוא מתייחס לכל דבר ש־ מוצא חן בעיניו. הוא עושה עצמו כאילו מעולם לא כתבתי את המיכתב, ומנשק לי את היד.

● ואיך מתייחסת אליך רעייתו, הגברת עליזה בגין?

היא ביכלל לא מתייחסת אלי.

● האם את חיקדה הנור־ אית של הארוחות הרש־ מיות?

לא, חס וחלילה. אני הולכת ל־ ארוחות־ערב. עושה ארוחות־ערב, מתנהגת כמו בובה ולא אומרת מילה.

● איך את חיה עם כע־ דך כששניכם חושבים ח־ היפך?

מה איתך? כל אחד גר ככה. רק תאומים סיאמיים חושבים אותו הדבר.

● כמה מתכטא תפקידך כרעייתו של דולצין?

אני צריכה לקבל אורחים — ולהתארח. אני לא משלה את עצמי. הרבה מאוד אנשים היו מוותרים ברצון על חברתי. לא הוזמנתי ב־ אופן אישי על־ידי בגין לנסוע ל־ קאהיר. הוא היה מעדיף להשאיר אותי בבית. בכאלה אירועים אני בדרך כלל שותקת ולא אומרת מילה.

● מה דעתך על תקרית ביטון־מנדלביץ׳, בכנסת?

בשביל ח״כ צ׳ארלי ביטון יוסף מנדלביץ׳ הוא המימסד — הוא זה שמקבל דירה, מכונית, הקלות, חגיגות. וזה מרגיז את ביטון. אם הוא ידבר על זה בשקט ובנימוס אף אחד לא יקשיב לו. הוא מכיר רק דרך אחת. להיות אגרסיבי ולצעוק. רק כך מקשיבים למה שיש לו לאמר.

● ומה דעתך על מנדי־ ביץ׳?

הוא לא סימפאטי.

● הרבה אנשים לא יאהבו את הדברים האלה.

מי לא יאהב, חברי הממשלה? (המשך בעמוד 60)

איך לחסוך בחימום מים

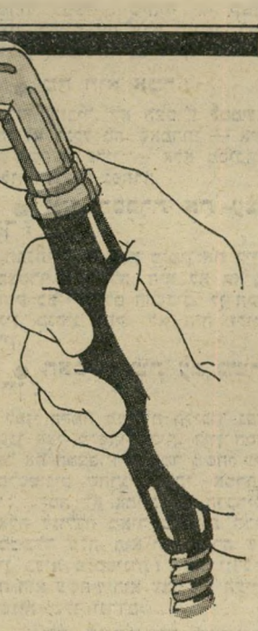

בידקו אם הדוד תקין. אם מעטפת הדוד מתחממת סימן שהבידוד גרוע ואתם מאבדים חום לשוא. מומלץ להוריד את דרגת התרמוסטט של הדוד לכ־60 מעלות. הדליקו את הדוד לשעה עד שעתיים, קרוב ככל האפשר לשעה בה אתם זקוקים למים חמים. אם זמן זה לא מספיק לכם הגדילו את זמן החימום באופן הדרגתי.

כמה תוכלו לחסוך

בדירה בה הדוד דולק כ־6 שעות ליום הצריכה יכולה להגיע לכ־270 קילוואט־שעה לחודש, שמחירם כ־189 שקל. בעזרת פעולות החסכון שציינו תוכלו להוריד את צריכת החשמל החדשית לכ־45 עד 90 קילוואט־שעה לחודש שמחירם כ־31 עד 63 שקל בחודש. כך תוכלו לחסוך עד כ־160 שקל לחודש.

דוד שמש

דוד שמש יחסוך לכם את הוצאות החשמל במרבית ימות השנה שבהם תחמם השמש את המים עבורכם, בלא תשלום. אם אתם מפעילים דוד חשמלי לחימום מים יותר משעתיים ביום, כדאי לכם לבדוק מעבר לדוד שמש. הכדאיות גדלה אם הדוד שלכם ישן ובלאר־הכי תיכננתם לרכוש דוד חדש.

תוכלו גם לפנות אלינו לקבלת עלוני הסברה לת.ד. 8810 – חיסכון, חיפה, מיקוד 31087 או לכל אחת מלשכות הייעוץ של משרד האנרגיה.

משרד האנרגיה והתשתית **חברת החשמל לישראל**
המינהל לשימור אנרגיה.

טוב שיש חשמל, חסוך-שלא יחסר.

ורשבסקי - פרילוך

אצביע בעד פרס

(המשך מעמוד 59)

הם מדברים על גסות, על אגרסיביות? את האגרסיביות של ביטון אני עוד מבינה, אך אני לא מבינה את אותם שיושבים סביב שולחן הממשלה וקוראים איש לרעהו בוגד, דביל ואידיוט. את זה אני לא מבינה. אם אני הייתי באה מהסביבה של צ'ארלי ביטון הייתי מגיבה באותה דרך.

● את בהחלט דמות יוצאת־דופן בקרב נשות הי־מנהיגים. איך את מסתדרת בחברתן?

אני הכי אוהבת להיפגש אצלי בבית, כי אז אני מאוד עסוקה עם האוכל...

● על מה אתן מדברות מסביב לשולחן, בארוחות רשמיות?

אני אף פעם לא יושבת ליד גברת, תמיד ליד גבר, לפי כללי הטכס. כך שמסביב לשולחן אין בעיות. הבעיות מתחילות עם הקפה. תשמעי, יש כמה נשים מאוד נחמדות...

● מי, למשל?

אופירה נבון היא אשה נהדרת.

„דיין עצם את העין השניה"

אני מעריצה אותה, בלי כל קשר לדברי על נשות המנהיגים. לעולם לא אשכח את שיחתה עם הכתב הטיפש הזה, כשהיא סיפרה על מהלתה. היא היתה כל כך אמיצה, כל כך נהדרת. שהוא לא ידע איך לאכול את מה שהיא אומרת. למרות השאלות הטפשיות שלו היא הצליחה להישמע כל כך אמיתית, כנה, נהדרת. שלחתי לה מיכתב ופרחים אחרי הופעתה בטלוויזיה. היא אשה אמיצה מאוד. היא אשת נשיא ואשה בזכות עצמה, שמביאה לנו הרבה כבוד. הייתי מוכנה לשבת לידה בשולחן בכל ארוחת־ערב.

● מה דעתך על משה דיין?

אני שונאת אותו!

● למה?

כשדיין הצטרף לממשלת הליכוד אמרתי לבעלי, שיהיה לי קשה מאוד לחיות עם אדם היושב ליד שולחן הממשלה עם דיין.

● מה הוא אמר?

הוא, כזכור, לא הצטרף לממשלה. לא בגלל מה שאמרתי — אין לי השפעה עליו — אלא מסיבות שלו, והבעיה נפתרה.

● איך הסברת את עצמך?

הכנתי שאם בגין מזמין את דיין להצטרף לממשלה, הוא לא האיש החזק כפי שכולם חושבים. לו היה בגין מנהיג חזק, לא היה זקוק דיין.

● האם נפגשת עם משה דיין?

לפני הקמת ממשלת הליכוד נפגשנו אצל מישהו בבית. דיין הסביר את המצב, הוא אמר משהו על הפלסטינים שהרגיז אותי. אמרתי לו: „למה לא אמרת את הדברים האלה לגולדה מאיר כשהיית חבר בממשלה שלה, היא הרי אמרה שאין בעיה פלסטינית?" את יודעת מה הוא עשה? הוא עצם את העין השניה שלו ונרדם.

● מה דעתך על הבעיה הפלסטינית?

אני לא אומרת שאין לנו זכויות על הארץ. ועוד איך יש לנו זכויות. אבל אלה זכויות שלא בריא להשתמש בהן. כשיש רמזור ירוק זו זכותך לחצות את הכביש. אבל כשיש רמזור ירוק ומכונית מגיחה במהירות של 100 קילומטר לשעה, את תהיי מטורפת אם תנצלי את הזכות הזו.

אם החניכיים שלך מדממות אתה זקוק ל-ארונל® פורטה

ארונל® פורטה — משחת השיניים היחידה המכילה:

ויטמין A — מחזק את החניכיים
— מגביר את עמידות אפיתל החניכיים
— מפחית את רגישות החניכיים לדלקות

אלנטואין-אלומיניום קומפלקס
— מכווץ את רקמת החיבור הנפוחה, ומזרז את תהליך הרפוי של הרקמות הפגועות.

אזולן — נוגד דלקות

בשמוש יום-יומי סדיר,
מונעת ארונל® פורטה דלקות ודמומים בחניכיים.
התייעץ עם רופא השיניים שלך.

לטפול מונע בחניכיים עדינות — ארונל פורטה

רובד חיידקים חודר לאיזור שבין החניכיים והשן, נוצר מרבץ (PLAQUE) וגורם דלקות ונזק לחניכיים

רובד חיידקים נעלם לאחר שמוש בארונל פורטה, הדלקת נמנעת, החניכיים מבריאות ומתחזקות.

ארונל® פורטה

טעמה נעים – מלבינה את השיניים

מרעננת את הנשימה

הקניה הטובה ביותר 1981

ארונל 1981 המוצר הנבחר

מיוצרת ע"י טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ. ירושלים, ברשיון מחברת GABA/SWITZERLAND

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

אידיוטיזם בי

את אידיוטיזמים אתם זוכרים? אידיוטיזם הוא שטות עם אידיאולוגיה. השטות, למשל, היתה זו: מהו צמח שמתחיל באות בי"ת? — בגין. ואילו האידיאולוגיה אומרת שלכל תקופה בתולדות הממשלה הזאת יש צורת תגובה מתאימה לתקופה, וכך יוצא שלתקופה האידיוטית הנוכחית מתאימה שיטת האידיוטיזם.

ובכן, היום מגיע אידיוטיזמים ב' העורך שרון מסדר את הטיק

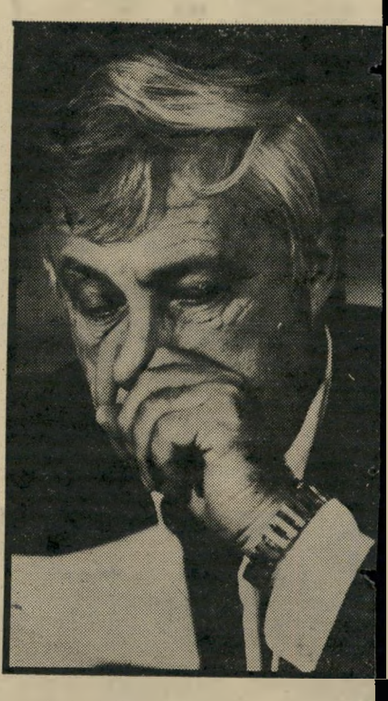

סך כולו בשר אריאל שרון; ואף הוא פועל בשיטת השאלה והתשובה.

מה ההבדל בין בגין ושרון?

שלבגין יש טיק הביטחון, ואילו לשרון יש טיק־הביטחון — טיק־הביטחון— טיק־הביטחון — טיק־הביטחון.

ומה בין אבו־חצירא ואריאל שרון?

שלאבו־חצירא יש שני תיקים: תיק הדתות ותיק פלילי, וגם לשרון יש שני תיקים: תיק החקלאות וטיק־הביטחון.

ומה ההבדל בין דיין ושרון?

שאצל דיין תיק־הביטחון זה כבר עניין עתיק, ואילו אצל שרון זה עניין הטיק.

ומה יקרה אם יפסיק שרון לדבר ליד האמת?

הוא יהיה שר בלי טיק.

דו־פונט את אי־גה־פארבן

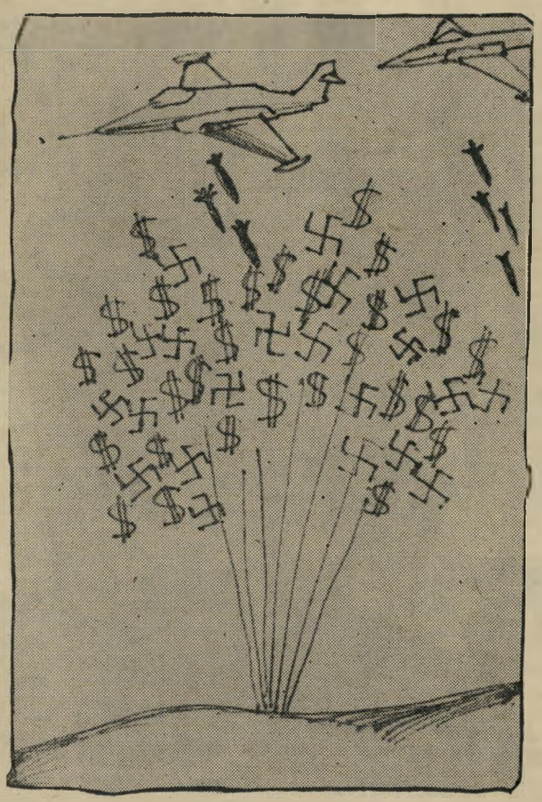

ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת שלנו קיימה בשבוע שעבר דיון חשוב מאוד בעיסקות הנשק הנקשרות בימים אלה באיזור שלנו. עיסקה אחת, כזכור, היא העיסקה האמריקאית—סעודית, והעיסקה האחרת היא העיסקה הגרמנית—סעודית. חברי הועדה המכובדים אמרו את שלהם, ומעניין מאוד לדעת מה אמרו. ח"כ יצחק רבין, שהוא מומחה ידוע לענייני אמריקאים, הסביר לחבריו שהמדיניות החדשה של מימשל רגן דוגלת בבלימת הסובייטים, ושהאמריקאים מבקשים לצרף את הסעודים למערך הבלימה החשוב. חברו של רבין ממפ"ם, ח"כ מאיר תלמי, הבחין בין שיקוליה „המדיניים־איסטרטגיים" של ארצות־הברית, לבין מניעיה של גרמניה, שהם „כלכליים". ח"כ זלמן שובל, איש רפ"י, העלה רעיון גאוני: הוא הציע שממשלתנו תדרוש שהנשק שתמכור ארצות־הברית לא יימסר ישירות לסעודים, אלא יאופנו במחסנים אמריקאים על אדמת סעודיה. חברי־הכנסת מנחם סבידור והילל זיידל קראו להפעיל לחץ ציבורי חזק על ממשלת גרמניה. בסופו של דבר החליטה הוועדה „לפעול באופן חד־משמעי" נגד עיסקת הנשק הגרמנית—סעודית.

מה שמסתתר מאחרי ההחלטה המפוכחת הזאת היא ה־הנחה הסבירה, שעדיין אפשר לנגן בחוזקה על מיתרי השואה כדי למנוע את העיסקה הגרמנית, ואילו על האמריקאים הסיפור הזה לא ייעבוד.

חברי ועדת־החוץ־והביטחון שלנו הם אולי צעירים מכדי לזכור, אז אני הקטן אספר להם סיפור מהחיים.

הקונצרן הכימי הגדול והחשוב ביותר של גרמניה הנאצית היה זה שנקרא אי־גה־פארבן. הקונצרן הזה, יחד עם התעשיינים הגרמנים האחרים, מימן את עלייתו של היטלר לשילטון. בעת המילחמה היה הפארבן ספק חומרי־הנפץ החשוב ביותר של מכונת המילחמה הנאצית, וכתוצר לוואי ייצר גם כמויות נאות של גז ממית, שבו נעשה שימוש נרחב בתאים המיוחדים לכך.

המקביל האמריקאי של פארבן היה בית דו־פונט, יצרן התחמושת האמריקאי הגדול ביותר, שהיה גם בעליו של חברת ג'נראל־מוטורס. והנה, מחקירות שניהלו ועדות הסינאט האמריקאי בשנים 1944 ו־1946 התבררו פרטים מאלפים על הקשר בין שני הקונצרנים הללו, האמריקאי והגרמני (גם חברה בריטית — איי־סי־איי — היתה קשורה לעסקים הללו). התברר, למשל, שדו־פונט האמריקאי עזר בחימושה של גרמניה הנאצית עוד לפני המילחמה, כשהוא מסתייע בשר־המסחר האמריקאי דאז, הרברט הובר, שלימים נבחר לכתונת נשיא ארצות־הברית.

אך הקשרים לא הסתיימו כשפרצה המילחמה. בדו"ח מס' 1 של ועדת הסינאט משנת 1944 נאמר, כי „בין דו־פונט ואי־גה־פארבן היה הסכם ג'נטלמני שלפיו הוצרך כל אחד משני הצדדים לתת לחברו זכות־קדימה על תהליכי ייצור ומוצרים חדשים". הסכם זה נמשך גם בתקופת המילחמה, כאשר דו־פונט ופארבן המשיכו את שותפותם הריווחית בחברה ארגנטינית.

ב־1941 הכריזה חברת דו־פונט האמריקאית כי „מו"מים יישארו תלויים־ועומדים עד תום שעת החירום הבינלאומית הנוכחית", אך „עם זאת מסכימים שני הצדדים לחזור ולהעביר את כל הפטנטים ושימושי הפטנטים בכל עת". כלומר: בעת המילחמה העבירו האמריקאים לרשות הגרמנים פטנטים שונים לייצור תחמושת — ואולי גם לייצור גזים.

דו־פונט לא יהיה בן־יחיד. מחקירות ועדת הסינאט האמריקאי התברר גם, שהסכמים דומים עם פארבן חיו לחברת „סטאנדרד־אויל" של משפחת רוקפלר, וגם לחברת הנחושת האמריקאית „אנקונדה" חיו הסכמים עם חברות נאציות.

עם תום המילחמה, אין צורך לומר, חודשו במלואם הסכמי חקארטל בין דו־פונט ופארבן.

בימים ההם נטבחו עשרות מיליוני בני־אדם תוך שימוש בפטנטים אמריקאים, ובחומרי־נפץ ובגזים גרמניים. אז נעשה הדבר ישירות. היום יש פטנט חדש. למה לגרמנים ולאמריקאים ללכלך ת'ידיים? הם מוכרים נשק לנו ולסעודים, והגזים הנחוצים ייעשו את העבודה בעצמם.

בכל לשון של בקשה אני מבקש מהאדונים רבין ותלמי שלא לספר לנו סיפורים על „בלימת הסובייטים" ועל „שיקולים מדיניים־איסטרטגיים". בלכתם אל רגן הזכירו לו את דו־פונט, סטנדרד־אויל ונחושת אנקונדה.

שביתה פראית

סיפור קטן ויפה יש לי לספר כאן היום, שהרבה יותר ממה שהוא חשוב, הוא פשוט נחמד.

לא מזמן התחיל עיתון מכובד להוציא מוסף מקומי בתל־אביב. המוסף הזה הוצא תוך שימוש בשיטת־הדפסה שלא היתה מקובלת בעיתון־האם, ופועלי הדפוס של העיתון המכובד נבהלו, שמא הולכים לגזול את פרנסתם, ופרצו בשביתה.

מייד קיבל חבר אחד שלי, שעבד במוסף החוא, טלפון בחול. החבר ההוא נולד, אמנם, לבעל בית־חרושת, אבל יצא — איך להגיד? — עם השקפות סוציאליסטיות. את הטלפון קיבל מחבר למערכת, שהוא לא רק בעל השקפות סוציאליסטיות, אלא גם חבר במפלגה חשובה שלסוציאליזם שלה יש מהלכים במוסקבה כמו בסנטיאגו־דצ'ילה, בקאבול כמו בבואנוס־איירס.

„חבר," אמר החבר מהמפלגה לחבר שלי, „אנחנו צריכים לחזדהות עם השביתה! צריך להפסיק לכתוב!" נבהל החבר שלי ואמר: „תראה, אולי בכל זאת העיתון צודק, אני... אבל חבר־המפלגה היה בשלו: „לאבא שלי אין בית־חרושת," אמר וטרק את השפופרת.

חשב החבר שלי על כל העניין, והחליט שחבר־המפלגה צודק, וחודיע לעורכיו ש־הוא בשביתת־כתיבה.

לעומת זאת, למרבה הפלא, לא היה חבר־המפלגה בשביתת־כתיבה. כשנפגשו, כעבור ימים אחדים, שאל החבר שלי את חבר־המפלגה לפשר העניין.

„אני לא פרפר כמוך, אני חבר־מפלגה!" אמר חבר־המפלגה בגאווה, „אני לא מחליט בעצמי על הצעדים שלי! התרומא, כשמינו את מושלי האיפרכיות שלהם ואת מצביאי הליגיונות. וכך פעלה גם שיטת המינויים בחצרות הצארים של רוסיה והקיסרים לבית־האבסבורג.

קופת שרצים

בזמנו היה נהוג שאין ממנין אדם ל־שררה אלא אם כן קופה של שרצים תלוייה לו מאחוריו. הרבה הגיון היה בזה. הדוגמה הכי טובה באה מהתנ"ך שלנו. דויד נמשך למלך ישראל, ואחר־כך היה נתן יכול לבוא אליו בכל מיני תביעות נבואיות, תוך איזכור עדין של קופת־השרצים שתלתה לו לדויד מאחוריו. על־פי אותו היגיון פעלו קיסרי

אלא מה, בינתיים התפתחה העיתונות המודרנית והתחילה לקלקל את המשחק. כאשר יודע הציבור כולו על קופות השרצים התלויות להם, לממונים ל־שררה, מאחוריהם, עלולים הממנים ל־אבד את כוחם. ואם לא די בכך — גם קופות השרצים שלהם עצמם עלולות ל־היחשף לעין כל, שכן כל ממנה דהיום הוא ממונה דאתמול.

והנה, בדיוק לשם כך באה התחיקה החדשה „להגנת הפרטיות" של האדונים שבשררה לענפיהם השונים. עכשיו יוכלו לשוב ולנהוג כמינהג הצארים של רוסיה והקיסרים לבית־האבסבורג. ועל קופות־השרצים ידע רק מי שצריך לדעת, ולא, חס־וחלילה, הציבור כולו.

ייעצתי בנושא עם איש התיאוד־המקצועי שלנו, והוא אמר לי שאפשר להמשיך לכתוב, כי השביתה של העובדים היתה שביתה פראית!"

בתחנה הצבאית עוברת הקאריירה דרך חדר־המיטות, מגישי התקליטים נותנים פרוטקציה לזמרים הנותנים להם אחוזים ודואגים להצלחתם -

גלי בסרט רש"ל

„לא לשידור"

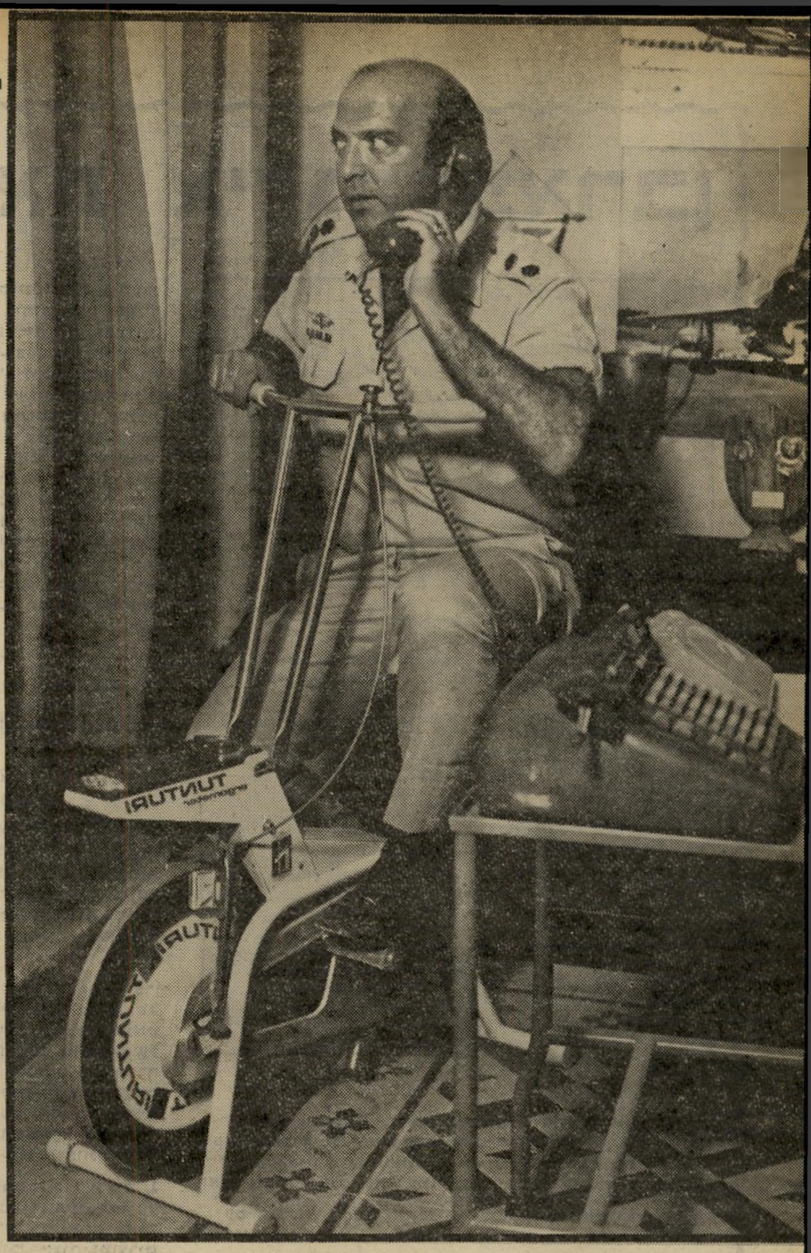

מפקד התחנה כך נראה מפקד תחנת השידור הצבאית בסרט **לא לשידור**, במישרדו, כשהוא מטלפן ומאמן את רגליו ברכיבה על אופניים. אנשי גלי צה"ל לשעבר התקשו להצביע על קשר לדמות אמיתית.

חיית צעירה וגאה מתעלסת עם עורך־תוכניות ומפיק בכיר בתחנת ה־שידור הצבאית. הלה מנסה ללמדה איך מתקדמים ועושים קאריירה בתחנת־השידור הצבאית, באמצעות גיחות אל מיטות ה־מפיקים. החיילת תופסת חיש מהר את הפרינציפ, ועוברת מייד למיטתו של חייל־כוכב אחר, המגיש מיצעדי הפיזמונים ב־תחנת השידור. גם הוא מבטיח לה קידום נאה, באם תיעתר לו ותשביע את תשוקו־תיו. לבסוף משיגה החיילת את מטרתה, והופכת מפיקת תוכניות בתחנת־השידור.

מפקד תחנת־השידור הצבאית נראה כ־אידיוט, המבלה את שעותיו במישרדו כש־הוא מתאמן על אופניים. עורך התוכניות נוטל תחת חסותו זמר מסומם, מוציא לו תקליט ודואג להשמיעו בתדירות גבוהה בתוכניות הפיזמונים של התחנה. כל זאת על מנת לקדם את מכירת התקליט והצ־לחת המופע, שיכניסו כסף רב לכיסו. כן מסדר אותו עורך תוכניות לזמר ראיונות בתוכנית־היוקרה של התחנה הצבאית, זו המוגשת בין שתיים לארבע.

העורך מנצל את קשריו הרבים בתחנה לשם הפקת טובות־הנאה מבעלי חברות־תקליטים החפצים ביקרו, והם אכן מפיקים את התקליט של בן טיפוחיו. גם למגיש מיצעדי־הפיזמונים, המשרת בשירות סדיר, יש עיסוק צדדי המכניס לו רווחים. הוא בעליה של חברת ג'ינגלים (סיסמות פיר־סומת).

המילחמה האמיתית בתחנה נטושה על הגשת תוכנית־היוקרה המוגשת בשעות

אהבים מתנים החיילת הצעירה אסתי ומפיק ועורך ה־התוכניות בין מדפי התקליטים בתקליטיה.

שחיתויות ליד המיקרופון בשידור תוכנית־יוקרה בתחנה הצבאית, מראיין עורך התוכ־נית (**מימין: יוסי פולק**) את הזמר בורבה (**משמאל: ארנון צדוק**) אותו הביא המפיק.

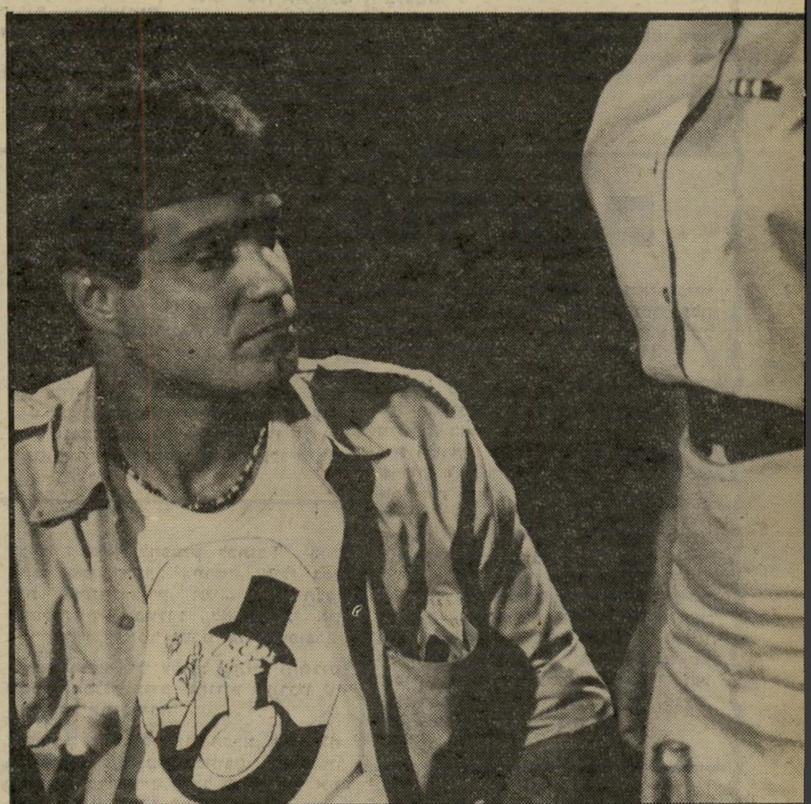

חייל מול חזה מגיש מיצעד הפיזמונים הפופולרי, שהוא חייל בשירות סדיר (**השחקן עמי טראוב**), יושב ליד המיקרופון במדי צבא, והוא מתבונן נדהם בחזה השופע של קצינת הניהול של התחנה (**טליה שפירא**).

לשכב עם הבוס

החיילת הצעירה והיפהפיה, עירומה במיטה, עם הבוס שלה, מפיק ועורך תוכניות (**גדליה בסר**) המבטיח לה קידום נאות בתחנת־השידור בזכות יחסיהם. אותו מפיק נמצא בהליכי־גירושין מאשתו. הוא אב לבת, אבל חי עם פילגשו, אותה הכניס להריון. הוא מודע היטב לכוחו ומנצל את מעמדו כדי לשכנע את החיילת לשכב עימו. המפיק טוען שהדמות היא דמיונית. במאי הסרט, יעוד לבנון, מודה שהרקע לסרט לקוח מהווי התחנה הצבאית.

למפקדים השדרן הצעיר נת־פס בעת מעשה ב־שירותים, המיועדים רק למפקד התחנה.

הצהרים. כולם מוכנים לדרוך על חבריהם הטובים ביותר כדי לזכות בהגשתה.

זוהי תחנת־השידור הצבאית, המוצגת כ־מוסד מפוקפק ומושחת בסרטו החדש של הבמאי הצעיר יעוד לבנון (לא לשידור. הוא שרת ארבע שנים ככתב יומן צה"ל בתחנת־השידור הצבאית.

לבנון עצמו אינו מוכן להתייחס ישירות לקשר האפשרי בין עבודתו בתחנה לבין סירטו. הוא מתפתל, מתחמק ונזהר, אך יחד עם זאת מודה: „אני בן 28. ארבע שנים משנות חיי שרתתי בגלי צה"ל. אני עדיין ממשיך לעשות שם מילואים. הבעיות והתופעות שבסרט הן בעיות ותופעות הידועות לכל אדם שחי בעולם התיקשורת. הן קורות בעיתונות, בגלי צה"ל וברדיו מונטה־קרלו. הסרט שלי הוא על תחנת־שידור צבאית משום שזהו ההווי שאני מכיר. ההווי הזה משמש כ־מקור השראה ליצירה האמנותית.

„אילו הייתי משרת בחיל־חימוש הייתי אולי עושה סרט על חיל־חימוש. זהו איננו סרט תיעודי, זהו סרט אומנותי. נכון, היכרתי בתחנה בחורה מסוגה של אסתי בסרט, שעשתה קאריירה דרך מיטות. אבל בכל מקום שבו ישנם אנשים צעירים, ובפרט במקום קטן כמו תחנת־שידור צבאית, מתהווים קשרים כדוגמת אלה שרואים בסרט, כולל בעיות של חדרי־מיטות וחיי־מין. עלילת הסרט היא אמנם דימיונית, אבל היא מושפעת, כמובן, מכל מה שעבר עלי במשך השנים ששרתתי בגלי צה"ל."

פצצת סירחון והצצה למיקלחת

אנשי „גלי צה"ל", שראו את הסרט נקבו בשמות של בחורות, המרכיבות לדעתם את הדמות שאותה מגלמת בסרט החיילת אסתי. כל אחד נוקב אמנם בשם אחר, וההשוואות בין דמויות־מפתח בסרט לבין אנשים ששירתו בתחנת השידור הן רבות.

אדם ששרת בגלי צה"ל ועושה בה עדיין מילואים, צפה בסרט ואמר: „מתוך שעה וחצי של הסרט, שעה ורבע מדוייקת לגמרי. מוצגים בו סיפורים הלקוחים מן המציאות, והם אמת לאמיתה. התחנה שבסרט דומה להפליא לתחנה אמיתית, כולל גרם המד־רגות, התקליטיה, השק"ם והשירותים. זי־היתי גם טיפוסים, שאותם היכרתי בעת שרותי. היכרתי בחורות מהסוג של אסתי, שעברו דרך מיטות של עורכי התוכניות והמפיקים, שעזרו להן בתמורה להתקדם בשלבי הקאריירה."

הקינאה, התככים והמתח שבין המגישים, המתחרים על הפופולריות של המאזינים, רבה. החיילים הצעירים משתמשים בתחנה כדי לקדם את הקאריירה שלהם. בני ה־שמונה־עשרה קיבלו לפתע עמדות־כוח והשתנו עד לבלי הכר. את גלויות המע־

(המשך בעמוד 64)

לשכב עם המגיש

החיילת אסתי (**עירית שלג**) מתעלסת במיטה עם מגיש מיצעד הפיזמונים, שגם הוא מבטיח לה קידום בתחנה בזכות יחסיהם. במיטה מתגלית האמת, הכוכב חסר כוח־גברא.

יעקב שרת / איש ממאדים משחקים באינדיאנים

לפני ימים אחדים האזנתי כמנהגי ל„יש שאלות" בהנחיית חגי אשד ובהשתתפות שלמה אבינרי, ישראל אלדד ושלמה אהרונסון. התוכנית נערכה במושד החינוכי שבעין־כרם, אם אינני טועה, והצטיינה מכל בחינה אפשרית. אינני מבקר רדיו, אך להגיד שיבחם של אנשים בפניהם זו מיצווה נעימה, אם כי לא מקובלת ביותר בקרבנו.

ועכשיו לעניין.

אחד השואלים אמר משהו מעין זה: אם הפלסטינים החותרים להקים מדינה משלהם מהווים תנועת־שיחרור לאומית, בין אם הדבר מוצא חן בעינינו ובין אם לא, מה טעם להתנגד לתנועה שכזאת, שהנסיון ההיסטורי מלמד שסופה להשיג את שלה? הרי הדעת נותנת, שכדאי יותר לבוא עימה בדברים בשלב מוקדם ככל האפשר, כדי להגדיל את סיכויי השפעתנו על התפתחותה לטובתנו — האין גישה זו מוכתבת על־ידי התבונה ממש?

על שאלה מחוכמת זאת השיב הפרופ' שלמה אהרונסון תשובה מחוכמת לא פחות, מנוסחת היטב כמישנה סדורה בתוכן ובסיגנון גם יחד — עובדה המצדיקה בהחלט, לעצמה, את הכללתו, אם איני טועה, בקבוצת הפרופסורים המבריקים ברשימה העמומה של משה דיין. אני מאחל למשה דיין שישבור את הראש ב„רח"ל" רשימתו הקטנה, ואעשה ככוחי הדל למטרה זו, פה יעשה לי מה־שמו וכה יוסיף — „למען חיילי צה"ל המתים והחיים" — אבל אילו היה שלמה אהרונסון מוצב בראש הרשימה, הייתי מאחל שהיא תזכה במושב אחד. אלוהים גדול, כמו שאומר יואל מרקוס, ושלמה אהרונסון הזה עוד יכול להגיע רחוק וגם לשנות דעה מקצה אל קצה (במורו ורבו הפוליטי).

אבל חכה הו הסייח — עד אם העשב יצמח! בינתיים עוד בתורנו לא־כל־כך־השתנה, ובתשובה לאותה שאלה הוא אמר משהו כזה (יתכן שאני נוזד פה נזיד מכמה תשובות שלו, באותו מעמד): קודם כל, היסטורית זה לא נכון שכל תנועת־שיחרור לאומית משיגה את מטרתה; שנית, לא תמיד זה טוב (למי?) שתנועת־שיחרור תשיג את מטרתה; שלישית, ברגע שמדובר בתנועות פוליטיות, הפועלות במישור הפוליטי, מדובר בכוח ולא במוסר, ואם תנועה מסויימת נוגדת בקיומה או במטרותיה את האינטרסים שלך, מיצווה להילחם בה עד חורמה, ולא לתמוך בה משום שאובייקטיבית, כביכול, היא מייצגת, תביעה מוסרית.

והוא — שלמה אהרונסון — גם הביא דוגמות לאישוש עמדתו הריאל־פוליטית הזאת: הקתואטים, למשל, לא השיגו מדינה משלהם; מבחינתם־הם אולי תביעתם למקום־תחת־השמש משלהם אולי מוצדקת, אבל לעולם היא מבשרת אך רע, באיימה על הסדר הרופס שנתגבש באירופה. והוא הדין בגרמנים השואפים לאיחוד שתי הגרמניות — אם איחוד זה „תגשם, „העולם כולו „יתפוצץ", ולפיכך מן ההכרח למנוע בעדו בכל דרך, למרות שמבחינת הגרמנים הוא מוצדק ומבטא מאוויים של שיחרור לאומי. גישה זו, השוללת הענקת עצמאות לקבוצת בני־אדם מסויימת, המתייחדת בלאומיות משלה, פירושה גם שלילת זכויות וחרויות מסויימות? מה לעשות! חנה, ראו נא גם ראו את האמריקאים הללו, שרוממות הזכויות הלגיטימיות של העם הפלסטיני בגרונם — והאינדיאנים שבארצם משוללים זכות־בחירה עד היום!

אגיד משהו על השיקול הריאל־פוליטי ומשהו על השיקול המוסרי.

כבודם של הקרואטים והגרמנים והאינדיאנים ושאר מקופחי־עולם, שחזקה עליהם כי אם יהיה להם כוח מספיק הם ישיגו את שלהם, במקומו מונח. אנחנו דנים פה בפלסטינים, ומבחינה ריאל־פוליטית, הן לאור כל מה שידוע לנו הן על כוחם בהווה ובעתיד החזוי (ובכוח זה יש לכלול גם תמיכת גורמים לא־פלסטיניים, ערביים ולא־ערביים) והן על כוחנו־אנו בהווה ובעתיד החזוי (ובכוח זה יש לכלול גם את תמיכת הגורמים הלא־ישראליים, יהודים ולא־יהודים), השאלה היא אם שלילת רעיון מדינה פלסטינית ולחימה בו בשיטות שונות ומשונות (כגון התנחלויות, הרג מחבלים, ילודה נמוכה, עליה במשורה, ירידה מכאיבה בממדיה, והזזת מכשירי טלוויזיה על חשבון הגדלת החוב החיצוני של ישראל, ומה לא), יעמדו לנו לאורך ימים.

נניח, שמבחינת טיכוי התממשות התיקוות הלאומיות, האינדיאנים עומדים כרגע בשפל המדרגה, ואילו הגרמנים במדרגה עליונה. היכן עומדים הפלסטינים? למי הם קרובים יותר, הפרופ' שלמה אהרונסון, לפי דעתך המלומדת, האומנם לאינדיאנים? הנה, כאשר המערכת האוניברסיטאית שלנו, כתלונתך, עומדת על כהאי תרנגולת מבחינה כלכלית, שעה שמיספר הסטודנטים של האינדיאנים־הפלסטינים שלך כבר עולה, אם איני טועה, על מיספר הסטודנטים הישראליים, האין הלחימה במדינה הפלסטינית מכלה משאבים ישראליים יקרים ונדירים לשווא, במיטב שיטת כילוי המשאבים הישראליים היקרים והנדירים בחולות סיני, ולא רק בסיני; בגין ושות' מתהדרים ב־15 אלף מתנחלים ביו"ש; חבל שבאותו הבל־פה אין הם טורחים לציין את מיספר התושבים הלא־יהודים — הפלסטינים — באותו חבל ארץ, ואת שיעורי גידולו המקבילים — נראה שהם מוכי־סנוורים ופשוט לא רואים אותם, או שמא הם רואים בקושי פלסטיני אם שניים באיזה שמורת־טבע או עמק נעלם, עד שהם דומים בעיניהם כאותם אינדיאנים משוללי־זכות־הצבעה באמריקה הגדולה, ואין פוצה פה ומצפצף בצפצפה הריאל־פוליטית.

ואשר לצפצפה המוסרית, היא כמובן אינה קיימת, וחבל לשחת עליה את החדיבור.

הצרה היא רק — אם איני טועה — שאי־אפשר שלא להבחין בהקבלה מעניינת בין ירידת כוחה הריאל־פוליטי של ישראל ובין הפיחות במעמדה המוסרי, המחמיר בהתמדה ובתאוצה גוברת מאז המלחמה הישראלית היזומה הראשונה בערבים ב־1956, זו המלחמה, שדיין, רבו ומורו של הפרופסור שלמה אהרונסון, הניח עליה את כל קלפי ישראל.

הרב־אלוף (מיל') המדופלם מדמה להרשימנו עכשיו ב„הלנ־צח תאכל חרב!" שלו, אחרי ששבע מילחמות ושנים. לא ברור לי, מדוע התלמיד שלמה אהרונסון מסרב ללמוד מנסיון רבו, ולחסוך מעצמו עוד כמה מילחמות עד שלפתע יפול תבלול המלחמות מעינו. סוף־סוף, הגיע עת להתבגר מבחינה ריאל־פוליטית, ולהפסיק לשחק ב„לבנים ואינדיאנים" ברמה בינלאומית, לפחות כל עוד הפלסטינים לא אינדיאנים, ואנחנו — אם אינני טועה — לא אמריקאים.

ההחמצה הגורלית

להווי ידוע, כי אם הלילה ישעטו טנקים סובייטיים מדרום־מערב אפגניסטאן לתוך איראן, ויגמאו את מאות הקילומטרים של חוף האוקיינוס ההודי בדרך למיפרץ הפרסי ללא היתקלות בהתנגדות יעילה, ואם באותו זמן גופא יתבססו צנחנים סובייטיים ברבבותיהם לכל אורך החוף המערבי של המיפרץ הפרסי, באופן שכל אוצרות הנפט האגדיים של האיזור האסטרטגי הזה, החיוני לעצם קיומו של העולם המערבי אשר בו אנו חיים (ובכלל זה יפאן) יפלו בתנועת מלקחיים (תרתי משמע!) אדירה בידי ברז'נייב הזקן ושות' (שנאומו הפייסני בוועידת פקידי השילטון האוטוקראטי שלו, המכונה בעגת הסגי־נהור של הפירסומאים הסובייטיים „קומוניסטי", היה, כמובן, הטעיה גאונית מדרג פרל־הארבור ומחדל 1973) — כמיטב חלומות הצארים הרוסים שמלפני מהפכת 1917 (השניה) ולאחריה — החי שנצחון כביר זה של כוחות הקידמה, או שואה זו שתנחת על כוחות השחור, או אם תרצו שניהם גם יחד, יתחוללו באשמת שני אנשים — שניהם ישראלים, שניהם פרופסורים, שניהם מומחים לענייני ברית־המועצות, הלא הם אמנון סלע וגור עופר. דמם בראשם!

כי השניים הנ"ל, לא זו בלבד שירדו בימים אלה ממרומי האולימפוס האקדמי אל שפל ביצת היוון של ועדת־החוץ והביטחון של כנסת ישראל התשיעית — זה סגל־חבורה של מיטב המוחות המדיניים־ביטחוניים של ישראל, אשר אך זה תמול שלשום נסערו אנשיו עד עמקי נפשם כאשר ראש וראשון לעוכרי ישראל יוסי שריד העז לברך במעמדת את הרמטכ"ל רפאל איתן, הנוקם והנוטר מתל־עדשים, בברכה המפליצה כי בשנת כהונתו הרביעית, אשר אך זה הוטפה לו, יהיה חף ממישגים ומשיבושים („ברכה משונה", כלשונו של המדווח יהושע ביצור), למרבה התקוממותו של הגאון הישראלי התורן מנחם סבידור והתקפלותו של הגיבור יצחק רבין — אלא שהעזו להביע שם את דעתם השקולה והמנומקת, כי ברית־המועצות לא תסתבך בעתיד הקרוב בהרפתקה צבאית כדי להשתלט על מקורות נפט במפרץ הפרסי!

שהרי אילו אותם שני מומחים דגולים היו דוגלים בדעתם של שני חברי הוועדה המורמים מעם, שאחד מהם הוא הוא אותו מנחם סבידור גופא הנ"ל, והאחר דווקא מיכה חריש, כי אחת דתה של ברית־המועצות לעוט על נפט המיפרץ לפרסי — ויחשבו מומחי האוניברסיטה אשר יחשבו — כי אז מציון היתה יוצאת אם לא תורה, לפחות התראה לרחבי העולם החופשי, ובעוד מועד! לסכל את המזימה הממשמשת ובאה, וכל ההשתלשלות של ההיסטוריה האנושית מכאן ואילך היתה אחרת.

אהה, כי הוחמצה ההזדמנות בעליל! הפרופסורים מבוייצי־הראש צופים כי ברית־המועצות לא תסתבך בעתיד הקרוב בהרפתקה צבאית, ולא זו בלבד, אלא שתזדקק לטכנולוגיה מערבית לפיתוח אוצרות הנפט שפוני־טמוני־אדמתה הקפואה בסיביר — כלומר, תצטרך לחזר אחרי המערב — וישראל איבדה בגינם, לפחות בעתיד הקרוב, אם נשתמש בלשון אקדמאית, את הסיכוי לשמש חוד־החנית בסיכול מזימות הקרמל.

זה מעציב, מעציב מאוד, ואני כבר לא חושב על גורל העולם, שאולי מגיעה לו איזו שואה אדומה בגלל הפקרה מודעת של המיפרץ הפרסי לתפשטנים חרוסים, אלא על מנחם סבידור המסכן, שפשוט אינו יכול לישון בלילות מרוב דאגה, ומדי חצי־שעה מתעורר דרוך כקפיץ ואץ החלונה, להשקיץ השמימה ולהיווכח אם המצנחים האדומים כבר יורדים.

נשבר להם הזין

ועשיתי על חבושים בזין שחולידם / יותר מבזין השופך דם אדם:

תושבי שכונת תל־גיבורים חשים ממש אות קין,
כי רחוב אחד אצלם באות שביעית נקרא עדיין,
בושים וחפויים כי לא יוכלו חישיר העין —
תובעים הם משפתנו הקדושה למחות כל זין!

גלי רע"ל

(המשך מעמוד 64)

ריצות, בנוסח „אני אוהבת אותך", היו מקריאים בקול רם, כדי להתגאות.

עיתונאי אחר, שעשה מילואים בגלי צה"ל, מספר על טיפוסים שהועפו מן התחנה. אחד שפוצץ פצצת־סירחון בתוכה, או אחר שהחליט לשדר ד"ש עם שיר ממחנה צבאי אי־שם, ישר מהמקלחת של הבנות העירומות, ואף הרשה לעצמו לש־לוח ד"ש למפקד התחנה, אותו כינה „מר וויס". לדבריו היו בתחנה גם מושתחים, כמו אותו שדרן אשר לצורך הכנת כתבה גנב מחברו מחקר סודי אודות אחת מעדות המיעוטים בארץ. כמו כן ידוע המיקרה של חיילת שסולקה מן התחנה בעיקבות עישון סמים בתחומיה. ידועים רינונים אודות מגיש תוכנית אשר נחשד בקשרים בשותפות סמויה עם חברות תקליטים.

„האווירה שראיתי בסרט אכן תואמת את האווירה השוררת בתחנת־שידור אמי־תית," מסכם אותו עיתונאי את דבריו.

יואל אסתרון, איש מבט בטלוויזיה ה־ישראלית ומי שהיה כותב צבאי ועדיין מגיש תוכניות בגלי צה"ל, צפה גם הוא בסרט. „אמנם יש שמץ של דמיון בין הסרט לבין המציאות," אמר אסתרון, „אבל

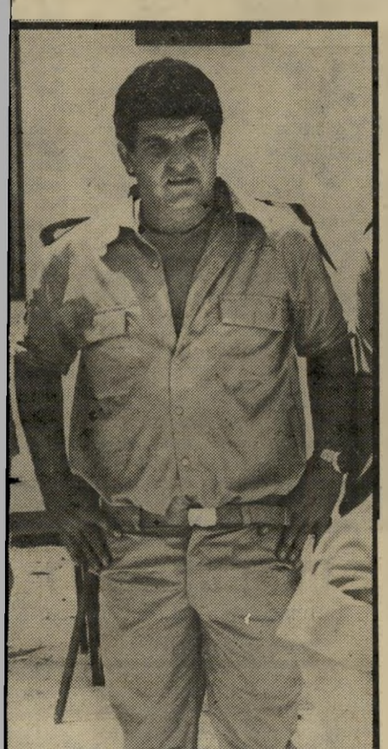

השחקן אייל גפן ב„לא לשידור"
הכל מנסים למצוא חן בעיניו

לדעתי לקח הבמאי, יעוד לבנון, את גלי צה"ל כבסיס. הוא ליקט אירועים ואנשים מן התקופה שבה שירת ובנה את העלילה.

„בתקופת שרותי בתחנה, האנשים ש־עבדו במחיצתי היו הגונים וישרים, ש־עמדו בלחצים מכל הסוגים ולא התתררו מההצלחה. גם הבחורות היו בסדר גמור. כמובן שבכל מחזור ישנם טיפוסים שוליים, אבל הם במיעוט."

נאוה סמל, אחותו של הזמר שלמה ארצי, שישמשה מפיקה ביומן גלי צה"ל בתקופתו של יעוד לבנון, שוללת כל דימיון בין מה שמוצג בסרט לבין ה־מציאות: „היו אמנם קונפליקטים בין אנשים צעירים, אבל לא זאת היתה ה־אווירה. הרי בסופו של דבר הגיעו לתחנה צעירים, שעוד בשמינית שלחו גלויות למיצעד הפיזמונים, ופיתאום הם הופכים מפיקים. לדעתי עמדו צעירים אלה ב־משימה בכבוד."

לאור העובדה שמפקד תחנת־השידור הצבאית מוצג בסרט כאידיוט, אומר מפקדה העכשווי של גלי צה"ל: „יוצרי הסרט לא ביקשו שיתוף פעולה עם גלי צה"ל והסרט נעשה על דעתם בילבד. התייחסותי לסרט תהיה אך ורק כאל סרט קולנוע המבוסס על דמיון. התייחסות גלי צה"ל לסרט תהיה מקצועית, קולנועית, והוא יזכה לביקורת אמנותית בילבד."

ניהה גד

משאלי דעת הקהל מאשרים:
גלי. הנעליים שבראש.

שוב במקום הראשון...
שנה שלישית ברציפות זוכה חברת "גלי" בשני משאלי דעת הקהל בתארים: המוצר הנבחר 1981, והקניה הטובה ביותר 1981 – בנעליים ובסנדלים.

תודה לכל הבוחרים.

גלי. Gali
הנעליים שבראש

"הבלבוסטה"

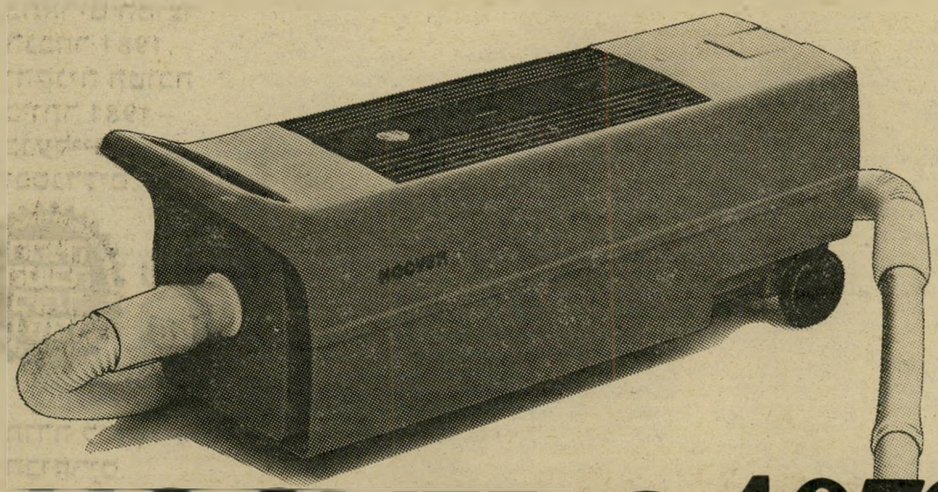

HOOVER S 4070

מצרך הזהב החודש בשקם*

בחודש מרץ כדאי לך במיוחד, לרכוש את שואב האבק רב העוצמה של "הובר"-S 4070 זהו השואב המעולה והחזק במיוחד (עד 850 ואט) המותאם לשאיבה יסודית של אבק תוך שמירה על חיי השטיח ובעל עיני בקרה לפיקוח על מילוי שקית האבק. ניתן להפעילו ברגל והוא נייד על גלגלים.

20% הנחה מיוחדת:

12.5% ועוד הנחת שק"ם באשראי:

11.5% ועוד הנחה נוספת למשלם במזומן:

*המבצע, מוגבל למלאי הקיים. נכי צה"ל זכאים להחזר של -.947 ש'.

1981 מוצר הנבחרים

הקניה הטובה ביותר 1981

עוד מ"בית הנבחרים של הובר" ששוב זכו בתארים "המוצר הנבחר" ו"הקניה הטובה ביותר" 1981:

הובר 4014
חובט שואב ומבריש בו זמנית

"קט-און" PORTAPOWER
הקומפקטי החדש של הובר

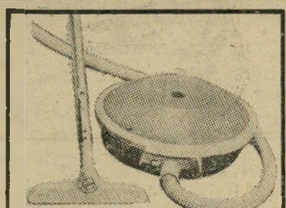

הובר 3005 "הצלחת המעופפת"

הובר

מפיצים בלעדיים בישראל: "חוסן" חברה למוצרי חשמל בע"מ
חברה משותפת עם כור סחר, דרך פ"ת 23 ת"א

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש את כתבת השער לאיפיורה ארז, שזכתה בתואר „צברית 56"'. מדורו של העורך, „הנדון", הוקדש לנושא „קצת ציונות", ומדור „מישפט" הוקדש ליעין המישפטי לממשלה חיים כהן, שהחליט לפצח מתביעתו נגד „העולם הזה". כתבת החקור מיוחדת, תחת הכותרת „אם מחר תיפול פצצה" דנה באפשרות שתל־אביב תופצץ מן האויר. כתבו המשוטט של השבועון באירופה, עמוס קינן, המשיך בסידרת דיווחיו ממערב־גרמניה, והפעם: „איפיה בגורש וחצי".

בשער הגיליון: איפיורה ארז (נכון) צברית 56'.

„העולם הזה" 961
תאריך 15.3.1956

בן־גוריון: „האדון בגין לא לחם במילחמת־השיחרור" ✶ בגין בתשובה לבן־גוריון: „כאשר נלחמתי למען עמי - היית מלשין בישראל" ✶ ג'יספחי מישרד־החוץ

העם

מיליון יום

דרושים: מיליון ימי־עבודה.

לא בתל־אביב, לא בחוף הרצליה, לא בקריות המיפרץ, אלא בנירים, בכיסופים, בזיקים, בלהב, בעשרות נקודות אחרות אשר קציני תותחנים מצריים וירדניים מיטיבים לדעת את שמותיהם מתושבי רחוב בן־יהודה בתל־אביב.

מזה שבע שנים היתה פעורה תהום בין שתי מדינות: מדינת הספר, שלחמה לבדה מילחמה פרטית נגד יריב עקשני, הוציאה את מיטב כוחותיה וכספיה על לילות שמירה אינסופיים ובניית בונקרים — ומדינת העורף, שמגעה היחיד עם המילחמה היה באמצעות סרטי־גבורה הוליבודיים.

השבוע תוכנן הגשר הראשון על פני תהום מסוכנת זו. הרעיון: התנדבות המונית של עם העורף לעבודה גופנית, למען ביצור השורה הירוקה הדקה *, של משקים, אשר יספגו את מכת־המחץ הראשונה במיקרה של מילחמה.

פלח נהללי. זו הפעם הראשונה הוציאו מנהיגי המדינה מן הארכיון את עקרון הדוגמה האישית. שר־הביטחון במדי־החאקי הרגילים שלו, התפנה משדות־הקרב של הכנסת (ראה: הכנסת), מתח תיל־דוקרני בנוף העשוי ליהפך באחד הימים לשדה־קרב רציני יותר. רמטכ"לו משה דיין, בגדי־העבודה הרגילים של פלח נהללי, לימד את קציני מטהו הדורי־המדים כיצד להחזיק באת־חפירה.

אולם גם מנהיגי המדינה לא התגברו עדיין על אי־האימון ככושר־ההתנדבות של ההמונים. לכן לא היצבו בכל פינות הערים אוהלי צבא, ש'מינו את העובדים־ והשבים להיכנס פנימה, ולהתנדב באופן ספונטאני ליום־עמל.

השיגרה הגדולה עוד נשארה פרושה על פני המדינה. היא עשוייה להתגלות כאוייב מסוכן יותר אף מתותחי המצרים.

הכנסת

מיבצע הסחה

ראש־הממשלה דויד בן־גוריון ניגש ל־דוכן הנואמים כדי לענות למנחם בגין. המנהיג שופע־האדיבות של תנועת־החרות הסביר בנאום בעל מילים מתונות אך תוכן תקיף, מדוע הוא מציע להביע אי־אמון חיוך רחב והכריז: „אנחנו לחמנו ונילחם. האדון בגין לא לחם במילחמת השיחרור ולא יילחם!"

היתה זאת ההשמצה החמורה ביותר ב־דברי ימי הכנסת, מאז קרא בן־גוריון בכנסת הראשונה לעבר אליל ההגנה, ישר־אל גלילי: „סמארקאץ' שתוק!" כוונת הדברים הפעם היתה לרמוז כי מפקדו האחרון של האצ"ל הוא פחדן.

מנחם בגין, שחי שנתיים רצופות בסכנת־חיים יומיומית, שעה שיריבו נאם ברחבי העולם והארץ, קם נרגש ממקומו. „כאשר נלחמתי למען עמי — היית מלשין ב־ישראל!" צעק. על אף המהומה הכללית, נשמעו הדברים בבירור. אך בן־גוריון הוסיף לחייך למראה חברי־הכנסת משתי הסיעות, עד שיוסף שופמן החרותי צעק לעומתו: „מה אתה צוחק? מצב המדינה כל כך טוב?"

היתה סיבה לחיוך הרחב. כי במהומה נשכח לחלוטין נושא הוויכוח: חוסר ה־תוכנית של הממשלה.

מי הלישין? ועדת־הכנסת לא יכלה לשכוח. כשהובאו העלבונות לפניה, תבעה ממנחם בגין ומחברו, שקרא לבן־גוריון בכינוי „פרובוקאטור!", שיתנצלו. השניים סירבו להתנצל, ועמדו על דעתם שצדקו. ברגע הראשון נהנו אנשי מפא"י. „מלשין" אינה מילה פרלמנטרית. אפשר היה להכ־ריח את בגין להתנצל, או לגרשו מהכנסת למשך חמש ישיבות. אולם התלהבותם הצ־טננה חיש מהר.

אדם המגורש מן הכנסת יכול לתבוע דיון, ולנמק בו את עמדתו. נימוקו של בגין היה גלוי מראש: ציטטות מדברי בן־גוריון בימי הסיזון, בהם הוסגרו ב־פקודתו עשרות לוחמי אצ"ל לידי הברי־טים. בין השאר: נאומו של בן־גוריון בוועידת ההסתדרות ב־1944, בו אמר, כי „במידה שהשילטון והמישטרה הבריטיים מעוניינים בביעור הטירור, במידה זו אנו משתפים אתם פעולה... בלי עזרה לשיל־טונות ובלי עזרת השילטונות לנו לא נצליח לעקור את הנגע... עלינו לגייס כל יהודי ויהודי בישוב, כל נער בבית־הספר, כל עובד בסדנא, כל תושב בכפר ובעיר..."

קבורה שקטה. לו גם היתה מפא"י מוכנה להסתכן בהרצאה היסטורית בגינית על רקע זה, לא היתה הבעייה נפתרת. שום דבר לא היה מונע בעד חברי־הכנסת החרותיים לחזור על האשמת ההלשנה ב־ישיבה הבאה, תמורת גירוש לחמש ישי־בות. 15 ח"כי חרות היו יכולים להמשיך בשיטה זו עד אין סוף, תוך גירושם ל־סירוגין. איש במפא"י לא היה מעוניין בכך. אחרי שהושגה המטרה התכסיסית העיקרית של מצביאם, היה ברור להם מה צריך להיות הצעד הבא: לקבור את העניין בשקט, על־ידי נזיפה שקטה ככל האפשר.

מנגנון

שילטון הגיסים

נוסף על כישרונותיו, עמדו למשה שרת בדרך חייו קשריו המישפחתיים הענפים. היו לו שלושה גיסים לדוגמה, ששלטו בהסתדרות ובאירגון ההגנה, ונרמו לבדיחה המפורסמת של זאב ז'בוטינסקי שקרא להסתדרות בשם „גיסתדרות" *. השלושה:

* ברוסית, שאין בה האות ה"א, רגילים לבטא גימ"ל תחתית.

● **שאול אביגור**, מראשי ההגנה, שאחותו ציפורה היא אשת שרת.

● **דב הוז** המנוח, מגדולי ההסתד־רות, שאשתו ריבקה היתה אחותו של שרת.

● **אליהו גולומב**, מנהיג ההגנה, שאשתו עדה היא אחות שרת.

לפיכך אין זה פלא שהגיסים פורחים דווקא במישרד בו שולט משה שרת, לא פחות מאשר בשאר ענפי ממשלת ישראל. השבוע ערך פרשן מדיני את מיפקד ה־גיסים במישרד־החוץ וגילה רשימה מעו־ניינת:

● **חיים הרצוג**, בנו של הרב ה־ראשי, שהיה ניספח צבאי בארצות־הברית, הוא גיסו של אבא אבן, שניהם נשואים לבנות **מישפחת אמכש**.

● **יעקוב צור**, שגריר ישראל ב־צרפת, הוא גיסו של אלוף (מיל.) **יוסף אבידר**, שגריר ישראל במוסקבה. אשת אבידר, הסופרת **ימימה צ'רנוביץ**, היא אחותו של צור.

● **שלמה גינוסר**, בנו של **אחד העם**, לשעבר ציר ישראל ברומא, הוא גיסו של **דויד הכוהן**, לשעבר ציר יש־ראל בבורמה. אשת גינוסר היא אחותו של הכוהן.

התוספת האחרונה: **יהודה לויט**, ה־קונסול הכללי של ישראל בוושינגטון. אשת לוויט היא אחותו של **ראובן שי־לוה**.

הציע אחד מליצני מישרד־החוץ: להח־ליף את התואר „ניספח" בתואר „גיספח".

אנשים

● לאחר **שדובר מפא"י** הודיע כי עסקני מפא"י יורשו להמשיך לפעול רק בתפקיד אחד ויחיד, שאל אותו אחד העיתונאים: „באיזה תפקיד יחיד יסתפק ראש־הממשלה ושר־הביטחון?"

● דירתו הצרה של **מנחם בגין**, שהיתה פעם חלק מחדר־מדרגות, מלאה השבוע מאות אורחים שבאו לחגוג בה את מסיבת בר־המצווה של בנו, **זאב בנימין בגין**, הנקרא כך על שם **זאב ז'בוטינסקי** ו**בנימין זאב הרצל**. בדי־ת המסיבה היתה של ח"כ חרות הד"ר **יוחנן באדר**, שהחל את ברכתו במי־לים: „אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה..."

● העיתונאי **שלום רוזנפלד** על ה־מצב בירדן לאחר הדחתו של גנראל **גלוב באגוט גלאב פחה** מתפקידו כמפקד הלגיון הערבי: „מן הפחה אל הפחת."

● ח"כ חרות הד"ר **יוחנן בארר**, בנסותו להסביר **לפודה בן־גוריון** כי עליה לשכנע את בעלה לחזור בו מדברי העלבון שהטיח כלפי **מנחם בגין**: „בחיי כל זוג נשוי קיימת שעה בה חייבת האשה לתת מנה לבעלה."

● המשורר **חיים גורי**: „צריך אדם להתכסות ימים רבים בשמיכות צבאיות מצחינות, כדי לכבד זוג סדינים לבנים. צריך אדם לרעוב ולהיות בודד מאוד כדי להבין משמעותם של לחם ואשה, ולצמוא עד כדי עלפון כדי לכבד את המים. מי הברז הפשוטים."

פודה בן־גוריון וח"כ מנחם בגין *
סיבה לחיוך

* אחרי דין־ודברים קשה בין ראש־הממשלה דויד בן־גוריון ומנהיג האופוזיציה מנחם בגין.

* הכוונה לקו־הירוק, ביטוי שנולד ב־מערכת העולם הזה.

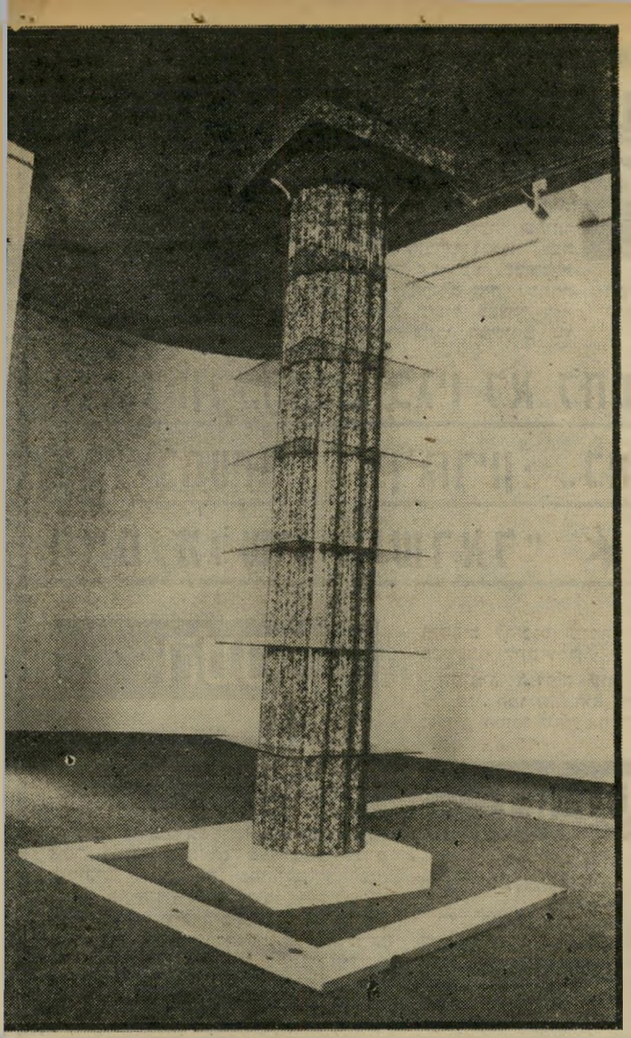

מקדש פימוי סביכתי של אמא יוסף
— תערוכה בהרצליה

אמנות

מויקל לאולדנברג

אם עד לעת האחרונה סבלה הציירת הבלונדית הנאה, **שרה אינסלר**, מכך שהיו מרבים להשוותה לציירת המהוללת **לאה ניקל**, בגלל סערת הצבע והנחות המיכחול העזות, הרי עתה, בעיקבות תערוכתה בגלריה דוגית בתל־אביב, היא תחל לסבול מכך שישוו אותה לפסל האמריקאי **קלאס אולדנברג**. ואם לזאת ייקרא סבל — ניחא.

בתערוכתה החדשה בדוגית מפגינה אינסלר העזה בבחירת החומר — ניר אריזה חום ועבה — כבסיס ליצירותיה הפיסוליות. כיצד הגיעה לחומר זה, ואיך עברה, ככה בשקט, מציור קלאסי בסיגנון מופשט אכספרסיוניסטי לפיסול? תחילת הסיפור קשורה באביה של שרה, המייבא מוצרים ארוזים בגלילים של ניר חום עבה. כשמסירים את הניר הוא נקרע מעט ומתקמט הרבה.

האמנית המוכשרת גילתה רגישות אסתטית, כשהבחינה בצורות הנרקמות באופן טבעי בניר המקומט. רק עין של אמן מסוגלת להבחין בהתרחשויות ממין זה.

אמא יוסף
פרוייקט ארכיטקטוני בכרמיאל —

אביה לא הבין מדוע היא שואלת כל פעם מתי צריך להגיע מישלוח חדש, ומדוע היא ממתינה לו בקוצר־רוח. את הנירות שהתגוללו במחסנים היתה שרה עורמת ומסמיסה על מכוניתה, היישר הביתה. שם, על ריצפת הסלון רחב־הידיים, נצלה את היעדרותו של בעלה — מומחה בינלאומי לריפוי עקרות נשים — והפכה עולמות.

את ערימות הנייר החלה לעבד על־ידי צביעתן בצבע כחול־הפרעל. את המקומות הקרועים, שבהם נפער פתח בניר, ושתחתיו הציצה שיכבה נוספת — היתה צובעת בצבע שונה. לפעמים ורוד או צהוב או ירוק.

הגופים התלת־מימדיים המונחים או תלויים בגלריה הם יפים בייחוד, ומזכירים מאוד את פסלי הענק של קלאס אולדנברג, הגיצבים דרך קבע במוסיאון וויטני בניו־יורק. אצלו הם מהווים הגדלת־ענק של חפצים יומיומיים, ואילו אצל שרה הם מעוצבים בסיגנון הציור המופשט, המאפיין אותה מתחילת דרכה. זוהי חגיגה לעין.

אלהמברה של שמש

כל מי שביקר אי פעם בגרנדה חמעטירה, בירת חבל אנדלוסיה שבספרד, לא ישכח את היופי המדהים הניבט מקירות ארמון אלהמברה, בו שכנו בזמנו הכליפים המוסלמים ששלטו בספרד. יופי מסוג זה ניבט מציורי השמן של **ג'ורג' שמש**, בגלריה ג'ולי מ' בתל־אביב.

ג'ורג', שהביא עימו לארץ את מורשת האיסלם מעירק, מולדתו, מוצא באורגמנטים המוסלמיים, המקשטים את ארמון אלהמברה ואת שאר שרידי פאר התרבות הערבית הפזורים בכל הארצות שבהם שלטו הערבים בימי הביניים — החל בבגדד וכלה בספרד — **השראה** ליצירותיו. צורות מתפתלות וצבעוניות מזרחית מצודדת כל עין

ג'ורג' שמש
סטודיו בניו־יורק

הן המסר האמנותי שמביא עימו ג'ורג' לציירים בארץ, ממקום מושבו בשמונה השנים האחרונות — ניו־יורק.

החזרה לצבע בעולם האמנות הניו־יורקי אינה שלב חדש בשלילו, שכן מעולם לא זנח צורת הבעה זו. בצד הדפסים עשירי צבע וצורה, מסידרת צורות חוזרות, הוא מציג בדים מסידרת אלהמברה, המעניקים לקירות הגלריה את תחושת המזרחיות בצד ה„כל אמריקניות".

לאחר שסיים לימודיו במכון אבני, השתלם שמש בבוזאר, בפאריס, ולניו־יורק הגיע עם רבדי תרבות שונים ועשירים. זו הסיבה, אולי, שבציוריו לא עשה את הפשרה שלה נכנעו רבים בארץ ובניו־יורק, ולא קפץ על עגלת האמנות־המושגית. עזרה לו העובדה שבעלי גלריות־יוקרה בניו־יורק בחרו להציג מעבודותיו, ואיפשרו לו להמשיך בדרך שבה בחר.

ג'ורג' שמש הוא טיפוס חם־מזג כמו ציוריו. „כשנסעתי לפאריס — היה זה קץ נישואי הראשונים, וכשנסעתי לניו־יורק — הסתיימו ניסיונות השניים", הוא מספר. בעיר הגדולה, ב„מכה" של האמנות, הוא התגורר החל מהיום הראשון במלון צ'לסי המפורסם, שההיסטוריה המפוארת של אורחיו כוללת החל מראשית המאה את גדולי התיאטרון, הספרות והאמנות. **שרה ברנרד, אוסקר ווילד, ארתור מילר, יוג'ין או'נייל, אדגר הנרי, הציירים לארי ריברס, ווילים דה קונינג, סם פראנסיס**, (שבסטודיו שלו ממש, מצייר ג'ורג') והקולנוען **מילוש פורמן**. במלון זה גרו גם **לאה ניקל**, בשנים שהתגוררה בניו־יורק, והצייר המנוח **מאריאן**, עי למותו המיסתורי. לשנים האחרונות, שבהן התגורר שמש במלון צ'לסי, **הוא קורא „שנות צ'לסי"**. **האמן אנדי וורהול צילם את הנערות היפות המסתופפות במלון, וקרא לסרט** נערות צ'לסי.

אלי מנצור זכר הלת סיעת שינוי בהסתדרות

מה מייחד את שינוי בהסתדרות?

הליכוד שואף לביטול כלליותה של ההסתדרות ורוצה להפוך אותה ל"טרייד יוניון" (איגוד מקצועי) המערך מנצל את ההסתדרות כמכשיר מפלגתי ומנהיג פוליטיזציה בכל שלוחות ההסתדרות.

- ★ **שינוי, לעומת זאת בעד הסתדרות הכוללת איגוד מקצועי, משק עובדים ומוסדות חברה, תרבות ועזרה הדדית.**
- ★ **שינוי, דוגלת בביטול הזיקה המפלגתית במוסדות המבצעים, בחברת העובדים ובמוסדות הספורט.**
- ★ **שינוי, תפעל לביטול המס הפוליטי האוטומטי הנהוג כיום במסגרת המס האחיד. חבר הסתדרות יהיה רשאי להורות שלא ינוכה כל תשלום משכרו עבור מפלגות.**
- ★ **שינוי, תיזום רפורמה במפנה השכר, שתחסל עיוותים ותמנע פגיעה בגימלאים ובשכבות מקופחות.**
- ★ **שינוי, תפעל לשיפור התנאים הפיזיים והסביבתיים במפעלי הייצור ותאבק בתאונות העבודה ובמחלות המקצועיות.**
- ★ **שינוי, תחייב את חברות השיכון ההסתדרותיות להמנע מבניית פאר ומותרות ותטיל עליהן תוכניות בניה עממית ודיור להשכרה על פי עדיפויות סוציאליות.**

למען הסתדרות טובה וחזקה

דרוש שינוי בהסתדרות

אל: אלי מנצור — סיעת שינוי בהסתדרות
רח' שי"ר 5, תל־אביב 63463. טל: 03-244348

אני מעוניין להפגש אתך לשיחה בנושא דיור לזוגות צעירים.
שם ומשפחה: _____
כתובת: _____ טלפון: _____

דמוקרטיה בהיכל

כשעשה **יוסף אסא** את עבודת־הגמר שלו באדריכלטקטורה לאקדמיה בפירנצה, הוא בחר בנושא „הפיסול הסביבתי בקונסטרוקטיביזם האורבני". נשוא העבודה היתה עיירה קטנה ליד פירנצה בשם סקנדיצ'י, שייחדה אותה העובדה שמחצית מתושביה היו פלורנטינים ומחציתם סיציליאנים, שבאו לעבודה בסביבת פירנצה. תוכניתו היתה ליצור אינטגרציה על־ידי פיתוח פארק, שנמצא בין שני חלקי העיר, ושיכיל מקומות־מיפגש, מיתקני־משחק לילדים, מוסיאון חקלאי ואתנוגרפי ופיסול סביבתי. הפרוייקט נמצא בידי עיריית סקנדיצ'י ויישום כשהתקציב יאפשר זאת.

חלק מפרוייקט זה כבר יישם האדריכל הצעיר בעיר כרמיאל. מאז חזר מאיטליה, לאחר לימודי האדריכלות והפיסול. כשהוא עטור פרסים ומדליות, הספיק הצעיר המוכשר לבנות כמה וכמה פרוייקטים שבהם באו לידי ביטוי כישרונות הפיסול שלו. התוצר האחרון שלו, המוצג במוסיאון הרצליה, הוא הוכחה לכך שאסא לא בחר בדרך הקלה. במקום להציג את אחד מהפסלים הרבים שהביא עימו מאיטליה, ושעבורם זכה בפרס מיכאל אנג'לו 76' לפיסול, הציב לעצמו אתגר ובחר להתייחס לחלל המוסיאון, וליצור משהו חדש, במיוחד עבורו. יצירה פיסולית זו, המתמזגת עם החלל האמור ליחידה הומוגנית אחת, היא קרן־אור בין תערוכות הפיסול המוצגות בארץ. אם הזכיר העולם הזה את הפסלת **דליה מאירי** בין האמנים החשובים באיש השנה באמנות בשנת 79—78, הרי יש באבחנה שיוסף אסא קרוב מאוד למאירי באיכות יצירתו כדי לומר משהו.

בחדר הראשון של תערוכתו הציג אסא עמוד עשוי מפי־וי־סי שקוף, המכיל חצץ והבנוי בסיגנון יווני עתיק. עמוד מסמל את המיקדש, את הרוח והאמונה. בחדר הבא שני בנה כעין בארי, המסמלת את מעיין המים ומקור־החיים, ואילו בהמשך לשני החדרים, שבהם הקפו לוחות־עץ את הפסלים בכעין לבירינט, המשיכו לוחות־עץ האורכים לצאת החוצה, לתוך התיאטרון העתיק, כשפסלים עשויים עץ עטוף בירי־עות ניילון ציבעוני מסמלים את בני־האדם שישבו בסינאט הרומי — לחלק זה הוא קורא דמוקרטיה. פסל אבן כמו־יווני, שעשה והציב בחוץ, מהווה גם הוא חלק מכל הפרוייקט. כל האלמנטים מרתקים, מקוריים ומבוססים על רובדי־תרבות עשירים שספג אסא בשנים שהתגורר באיטליה. כי את השנים שבילה שם הקדיש גם לטיולים וגיחות לארצות רבות באירופה (כשהיתה לו חברה צרפתיה, נהג לנסוע כל שבועיים לפאריס).

פירנצה, שהיא ערש תרבות הרנסנס, השפיעה רבות על תפישת עולמו האמנותית של אסא, במיוחד עניין הפיאצה והפיסול הסביבתי שלה. בכיכרותיה של פירנצה נמצאים העתקי פסליו הידועים ביותר של **מיכאל אנג'לו**, והחיים התוססים של התושבים בפיאצות של העיר מלווים על כל צעד ושעל באוצרות תרבות מפוארים. את הייחס הזה לתיכנון אורבני הביא איתו יוסי אסא לארץ, וכיום, בגיל 30, כבר ניצבים מאחוריו את־רים כמו אתר־הנצחה במודיעין, פסל קינטי ענק בכרמיאל, המונע באופן מוטורי על־ידי התגדנדות הילדים בנדנדה, ואתר־ההנצחה הכולל מוסיאון לחללי גולני בגליל. פסל ואדריכל חשוב שעוד ידובר בו.

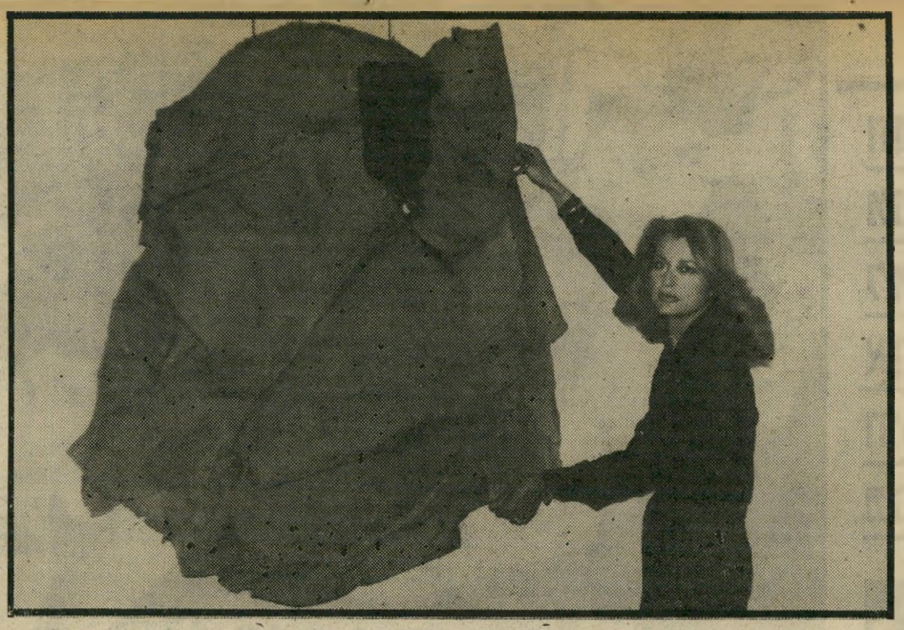

שרה אינסלר ופפי כחול
מציור קלאסי־מופשט לפיסול מנייר אריזה

אביה השמשוני

„במקרה נולדתי בקאהיר, שבה שהו הורי כמה שנים, אך בעצם אני ירושלמי" — מספר האמן הקשיש **אביה השמשוני**. לצופה בתערוכת ציורי השמן שלו, המוצגים כעת בבית־האמנים בירושלים, קשה להאמין שהאמן הינו אוטודידקט, שעסק כל חייו בארכיטקטורה, ושלציור הגיע בכוחות עצמו.

העבודות בבית־האמנים, המרהיבות ביופין ובליריות שבהן, הן פרי מיכחולו העשיר של אביה משנים האחרונות, שבהן חזר לציור לאחר הפסקה בת שנים רבות, שבהן עסק בארכיטקטורה. (משנת 74'—77' עסק בהוראת ארכיטקטורה, ובשנים אלה התגורר בחיפה). אולם הנופים הרבים שספג מילדותו — תחילה במושבות־הגליל, אחר־כך חיפה, ירושלים, בית־השיטה — כל אלה העשירו את כוחו היצירתי ואת פלטת הצבעים שלו.

בתערוכתו האחרונה ניצב צייר מנוסה, עתיר רבדי חוויות, המומחשות בעזרת הנחת המיכחול החופשית, המעניקות לצופים תענוג של ממש. זהו ציור „פאר אכסלאנס". אם להביא בחשבון מאין בא וצמח, הרי יש להעריכו על אחת כמה וכמה, ולברך על כך שצייר מעולה זה לא הושפע מאסכולת האנטי־ציור, שפשתה לאחרונה, ולברך אותו על פעלו.

"התענוג כולו שלי"

אירופה-דלת ניקוטין בעישון עשירה בטעם.

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
איכת — 730332-059

שוב אפשר להשיג!
ספרו החדש של גבי רוזנבאום
מגרות
שבוע של התאבדות
לחשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: בית־עלים

תן טרמפ לחייל

המרימות בעולם מפתחות את גופן לממדי־גבר - אך המרימות הישראליות מכריזות:

המרימה הוותיקה, מלכה עוזרי. „הגעתי לכאן עם גב כפוף וכתפיים שמוטות. היום גופי מדבר בעד עצמו ומעט גברים יכולים לעמוד מול הכושר הגופני שלי ובעיקר מול מכת האגרוף שלי," אומרת מלכה. **בתמונה משמאל:** המדריכה ניצה בכר, מאמנת הספורט הראשונה בארץ שהחלה לאמן נשים במשקולות, מסרבת לאמן נשים המבקשות שרירים גבריים.

„לא רוצות להיות גברים!"

גוף שרירי משוח בשמן, ניצב על ה־מסלול. השרירים הגדולים כחוצו, כדי להבליטם, ועמם בלטו גם עורקי־הדם. העיניים התוהות שליוו את הגוף שעל המסלול, לא יכלו להישאר אדישות, כש־התברר שאותו גוש־שרירים אדיר אינו אלא אשה.

לא אומרות הישראליות, נוכח ה־מודל של מיס אמריקה 1981. „זה פשוט גבר," הן אומרות בחלחלה.

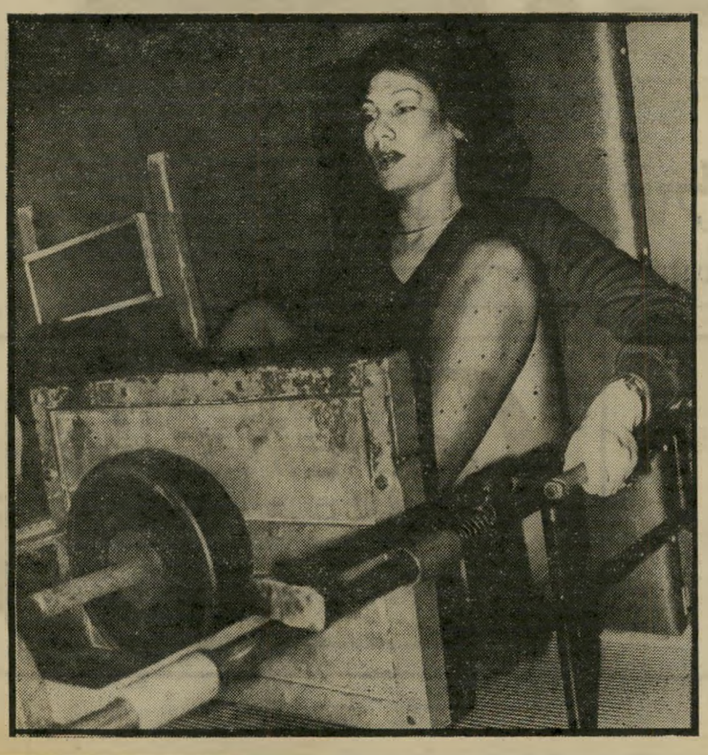

שלושים נשים התמודדו על התואר „מיס־אמריקה לנשים", בתחרות שנערכה באטלנטיק. ההתמודדות לא נערכה על תואר האשה־היפה־ביותר באמריקה, אלא על תואר האשה־השרירית־ביותר.

אל מסלול התחרות המפוארת הזו הגיעו אותן נשים אחרי אימונים מפרכים וממו־שכים בהרמת משקולות. יחד עם זאת הן צרכו גם כמויות עצומות של פרוטאינים, הורמונים וויטאמינים.

מימדים לא־נורמאליים

ברמת־גן, במכון־כוח פרטי, עוסקת קבוצת נשים כבר כמה שנים בהרמת משקולות. „אין לנו כל שאיפה להראות גברים," אומרת ניצה בכר, מאמנת ה־קבוצה. „התופעה של נשים המפתחות את הגוף שלהן לממדי גברים מעבירה בי חלחלה."

בנות קבוצתה של ניצה הינן צנומות ובעלות חזות נשית לחלוטין. „אנחנו אמנם מתאמנות בהרמת משקולות," אומרת שיפרה ויינר בת ה־25, „וזו לי השנה העשירית באימוני משקולות — אני מצ־ליחה להדוף 40 קילוגרם — אך ההקפדה על החזות הנשית מונעת את פיתוח ה־שרירים לממדים לא־נורמליים."

„השיטה בה נוקטות הבנות כדי למנוע את תפיחת השרירים הינה פשוטה. „חי־ב להיות פיקוח קבוע על היקף השרירים," מסבירה רחל קורן. „ברגע שהשריר תופח,

חייבים מייד לחדול מאימוני משקולות ולעבור לאימונים אחרים. לפני כמה חודשים הזנחתי את הפיקוח ושרירי הצד בבית החזה שלי תפחו. הגעתי למצב שלא הייתי יכולה לסגור את הידיים. הפסקתי מייד את האימונים עם המשקולות והשרירים שבו לגודלם הטיבעי."

מילבד ההקפדה על היקף השרירים אין הישראליות נוטלות חומר כימי כלשהו, העוזר לפיתוח השרירים, כפי שעושות העמיתות האמריקאיות. "גברים שמתאמנים אצלנו במכון," מגלה המדריכה ניצה, "נוהגים לבלוע גלולות של הורמונים ו־פרוטאינים, כדי להגיע לשרירים גדולים. אני לא ממליצה להם לעשות זאת, אך זה בתחום אחריותם האישית."

מרבית הנשים בקבוצה של ניצה בכר לא הגיעו אל המכון על מנת להתאמן במשקולות. דרורה שמיר בת ה־33, למשל, הגיעה אל המכון בהמלצת פרופסור מ־בית־חולים בלינסון.

"סבלתי מחוסר תיפקוד גורמלי של בלוטת המגן," מספרת דרורה. "הדבר התבטא בעייפות גופנית, בדופק מואץ ובחוסר יכולת לתפקד בבית. יש לי שתי בנות

חיטוב רכות ונשיות הם המוטו המוביל של רחל קורן, המפסיקה את האימונים כששריריה תופחים.

על סולמות מתאמנת טובה שרניאן בת ה־39. **מימין:** דרורה שמיר הודפת 30 ק"ג.

המקצוענית בת ה־25

היא שיפרה ויי־נר. את אימוניה בהרמת משקולות החלה כבר בגיל 15. היום היא מגיעה להישגים מרשימים. האימונים אותם עורכת שיפרה בקביעות אינם למטרות תחרותיות. אלא לשם ההנאה בלבד. **בתמונה התחתונה:** בשעת אימון — רחל קורן, מלכה עוזרי ושולי יפרח נשארות נשיות.

צעירות וזה מצב איום, שהאמא שוכבת כל היום במיטה, חולה ומשמינה.

"היום, בסך־הכל אחרי חודשיים של אימונים, אני נמצאת בכושר נפלא עד שאפילו בעלי, עמי, לא יכול להתחרות בי." כשהיא מדברת היא זוקפת את גופה החטוב והדק, עימו הצליחה להדוף 30 קילוגרם במכשיר הדחיסה שתחתיו שכבה.

אגרוף אשה בפני גבר

את **מקדמה** של דרורה תחת מכשיר הדחיסה תופסת שולי יפרח בת ה־22. שולי עובדת כגננת בגן פרטי בבת־ים. "אני מתאמנת כבר מגיל עשר," מספרת שולי. "אני בת קרייתי־גת ושם התאמנתי באתלטיקה קלה. מאז שגיליתי את המשקולות, נפתח בפני עולם חדש לגמרי. כל ספורט אחר אפשר לזנוח, אך עבודה עם משקולות מחייבת מישמעת האוסרת להזניח את הגוף."

לדבריה אפשר לראות את התוצאות של האימונים כעבור זמן קצר. "אחרי תקופה קצרה של אימון מקבל הגוף יציבה שונה לחלוטין. השרירים מתחזקים מייד והגוף

(המשך בעמוד 72)

„לא רוצות!"

(המשך מעמוד 71)

חדל להיות רפוי. אך כשם שהתו־צאות הן מהירות כך גם ההזנחה ניכרת מייד."

כל בנות הקבוצה דוחות בחל־חלה את הרעיון לפתח את גופן לממדים גבריים. הן רוצות לשמור על נשיות, רכות ונעימות על אף האימונים. „אין לי כל רצון לעמוד במיבחנים של גברים," אומרת רחל קורן, „אך באותה מידה אני לא מאחלת לשום גבר אגרוף ממני." דבריה מלווים בציחקוקי הבנות, המודעות היטב לכוחן.

„אבל לא זו המטרה של האימו־נים," מסבירה רחל קליין, הוותי־קה שבחבורה. „אני אשה בת 52." היא מגלה בגאווה, „ואין לי כל צורך להסתיר את גילי. אני לא חשה נחיתות לעומת הילדות ה־צעירות שמסביבי. כל גיל והיופ־שלו."

הלם לגברים

כ אשר סיימה את דבריה ביצעה תרגיל אקרובטיקה מד־הים על טבעות תלויות במרכז ה־מכון. הגמישות והלולייניות שמפ־גינה רחל מסבירים היטב מדוע אין היא חשה נחיתות לעומת חב־רותיה הצעירות. אפשר אפילו לחוש בנימה של התגרות וברצון להסגין כושר. כשהיא מסיימת, יו־רדת אל הקרקע היא מוסיפה: „תר־בות הגוף שומרת על בריאות ה־רוח, וכל חיי אמשיך להתאמן."

ניצה בכר, המדריכה והמאמנת הוותיקה, מגלה סוד: „התופעה של פיתוח השרירים למימדים גבריים כבר הולכת וחודרת לארץ. מדי פעם מגיעות אלי נערות בגיל ה־עשרה ומבקשות לפתח את גופן למימדים כאלה. בדרך כלל הן מגיעות כשבאמתחתן תמונה של אשה עם שרירי גבר, ווה פשוט מזעזע אותי. אני מסרבת לקבל אותן! לפני שבועיים התפתיתי לקבל נערה כזו. אחרי ששמעתי שהיא רק בת 16 ביקשתי אישור מההורים. היא הלכה ולא הזרה."

לדעתה של ניצה, לא רחוק היום שבו תערכנה גם בישראל תחרו־יות בניית־גוף (בודי־בילדינג) ל־נשים. „אנו חיים במדינה קטנה שבה נהוג תמיד לחקות תופעות ואופנות מאמריקה ומאירופה. לכן אין כל סיבה שתמנע חיקוי גם בתחום זה. התופעה הזו זוחה אר־תי אישית, ואני מאמינה שלא רק אותי."

רחל קורן מוסיפה: „האמת היא שגם גברים בעלי שרירים מגופ־חים יותר מדי דוחים אותי. אבל התופעה של נשים עם שרירי גב־רים תגרום הלם לגברים רבים. זה הורס להם את התדמית שעוד נותרה בידם, אחרי ההתעוררות הפמיניסטית בשנים האחרונות."

סודן של העולמיות

פ יתוח הגוף הנשי בעזרת משקולות נהוג כבר שנים אחדות. יפתפיות כרקאל וולש ובו דארק מעצבות את גופן בעזרת משקולות ובאמצעות אמונים קבו־עים השומרים על גיזרתן. „לחי־טוב הגוף קיימים תריגלים מסויי־מים המונעים היווצרות של שומן מיותר ושרירים רפויים," מסבירה ניצה.

„לא אחת מגיעות לכאן יפה־סיות המבקשות לחקות את אותן חתיכות עולמיות ולעצב את גופן בעזרת משקולות. הן מתאמנות שבועיים עד חודש, ואז נעלמות. נשים יפות לא מודעות לעובדה שהיופי יכול להיעלם בגוף נפול ושמן. וכשבחורה כבר זוכה במתח של יופי היא בזה לתרבות הגוף ומזניחה את עצמה."

שנת המס מסתיימת!

מנהל חברה, עצמאי, בעל רכוש, שנת המס מסתיימת ב: 31.3.81

לשכת הפרסום הממשלתית

אם יש לך חובות למס הכנסה, מס ערך מוסף, מס רכוש, מס מעסיקים או מסים אחרים, שלם מיד כי חובותיך גדלים מידי שבוע.

לדוגמא: חובך שהיה באחד בינואר השנה 10,000 שקלים יגיע ב-31 במרס ל-14,200 שקלים.

מאחד באפריל 1981 יוטל קנס של 1.5% לכל שבוע וחובך יגדל בין ליל ל-14,800 שקלים.

על הפיגור בתשלום חובות מסים מוטלת ריבית של 120% בשנה בנוסף לקנס הפיגורים.

הקנס יחד עם הריבית יהיו שווים להלוואה מבנק בריבית של 280%.

במקרה של אי פרעון חייבות רשויות המס להפעיל אמצעי אכיפה כגון: עיקול חשבונות בנק ועיקול ציוד ביתי.

אל תכביד על עצמך בפרעון חובות מהר ושלם בזמן וחסוך לעצמך כסף רב.

מינהל הכנסות המדינה

סדנא

לתאטרון
למתיחילים ולמתקדמים
בהנהלת הבמאי
פרופ' ג. פרטוש

יוגה
קורסים בשלושה שלבים
תיאוריה ומעשה
של 16 שבועות כ"א
לכל הגילים
קבוצות קטנות
בהנהלת **י. פרטוש**

פתיחה בתאריך 1.5.81
הודעות השתתפות לקורסים הראשונים עד 15 באפריל.

פרטים בין 19.00—22.00 חוץ מימי ה' — טלפון: 03-456974.

בריזה

מוסיקה
הרברט סמואל 80 טל. 656992

בלוז, פו ק, כל יום אי ג'ז

פתוח כל יום כולל יום א' משעה 21.00

תן טרמפ לחייל

נמר של עיר

על ר' נחמן מברסלב. על תאוות המישגל ורתיחת הדמים שלו. על החשוקה לבת־גויים. על מאהבו המוסלמי של אחד מאבות החסידות. על חסידים שוטים וצדיקים

תובעה

חומייניזם חסידי

ישנם שני **ר' נחמן מברסלב.** האחד, סופר. מחברם של סיפורי מעשיות, אותם השמיע באוזני חסידיו־תלמידיו. אחד מהם, **ר' נתן שטרנהרץ,** העלה אותם על הכתב בשתי לשונות, אידיש ועברית, כמצוות רבו. ר' נחמן מברסלב השני הוא מייסדה של אחת מחצרות החסידים. בעיני חסידיו הוא נחשב למעין קדוש, ששום בן־תמותה אינו זכאי ואינו רשאי לרשת את כיסאו (בניגוד לחצרות חסידים ו־צדיקים אחרים, העוברים מדור לדור).

כותב שורות אלה, בן למישפחה של „מתנגדים"*, מוצא ב־13 סיפורי המעשיות של ר' נחמן מברסלב (ראה: שורשים + צימוטון) יצירות מופת ספרותיות. השי־מוש שנעשה בשמו של ר' נחמן בשנים האחרונות, בשבר התרבותי של מדינת־ישראל, הוא מלאכותי וחסר כל ערך של ממש. בדומה לחצרות צדיקים וחסידים אחרים, הרי שגם חצר חסידי ברסלב משלה לדעתי למהדורה יהודית של בערות ופרימיטיביות דתית, נוסח המגמה החרמייניסטית שהשתלטה באחרונה על איראן ושמאיימת על עוד כמה מארצות המזרח־התיכון. בדומה לריאקציה של החומיי־ניזם להומאניזם המערבי ולערכי ההשכלה — הרי שהחסידות המזרח־אירופית מייצגת מימד של בערות יהודית, נוכח מגמות ההשכלה היהודית באירופה, שהביאו ל־יצירת ספרות ההשכלה והתשתית התרבו־תית עליה נוצקו יסודות הציונות. צחוק הגורל הוא, שאחרי הקמתה של מדינת ישראל נדבקה התנועה החסידית בזנב המדינה כקרציה. שני עשורי חינוך של „תודעה יהודית" העניקו למימסד החסידי בארץ עוצמה חסרת תקדים ביישוב יהודי כלשהו, מאז ראשית החסידות.

הקרע והמשבר התרבותיים אשר התהוו בתנועה הקיבוצית במהלך שנות ה־50 (בשל משבר הסוציאליזם והמארכסיזם, השאלה היהודית, השאלה הערבית ושאר מערכות הערכים) דחפו את הדור השני של בני הקיבוצים לנסות ולאחות את קרעי האי־דיאולוגיה הקיבוצית בטיט ובדבק מתוצרת בתי־האולפנא החסידיים. החלו בתהליך זה אנשי כתב־העת הבינקיבוצי שדמות, **אב־רהם שפירא, מוקי צור** ואחרים; ש־המציאו את נוסחת־הפלא התרבותית: **סו־ציאליזם יהודי + מרטין בובר + הבעש"ט (הבעל שמטוב) + ר' נחמן מברסלב + מוהר הנשק + פירורי מיסטיקה יהודית נוסח הפרופסור גרשום שלום ועוד פירורי תרבות יהודית (כרל כצנלסון ואחרים).** בעזרת הנוסחה הזו הם הצליחו לממש את הטיעה כאידיאל של דור מרוקן מכל תוכן אמיתי, דור שנבצר ממנו להתמודד, בדומה לדורות הקודמים, עם המציאות ה־יהודית החדשה והמרה שנוצרה בארץ־ישראל, שעיקרה נעוץ בקונפליקט הפיסי והמוסרי עם יושביה הערביים. במצב של קיפאון תרבותי כזה, הרי שהתפלגות ל־חצרות חסידים פגאניים היא הפיתרון הקל והעקר מכולם.

* מתנגדים — כינוי שניתן במקור ל־יהודים שהתנגדו לחסידות; אחר־כך צריך הכינוי את היהודי הליטאי, הלא־חסידי, שתכונותיו: ביקורת חריפה של אמונות תפלות, שלילת המנהיגות של עושי־הנפל־אות, דגש על הלימוד התורני ושמירה על מינהג אשכנז שבפולין (מתוך **לקסיקון יודאייקה**).

בימים אלה ראה אור בהוצאת ספרית אופקים של הוצאת עם עובד סיפרו של **אברהם יצחק ארתור גרין,** שנכתב במקורו באנגלית, בעל היסורים*. כבר בדברי ההקדמה לספר ובדש האחורי של העטיפה אפשר לחוש בתערובת התרבותית של השואן **אלי ויזל** עם בוגר שדמות **אברהם שפירא** ותלמידו של המחבר **דני מט.** דומה כי הם מעצבים את הפו־טנציאל התרבותי השלילי של פולחן ר' נחמן מברסלב, נוסח 1981; בבחינת שורשים לחידוש הבסיס הדתי האפל, עליו עלול עוד לצמוח חומייניזם יהודי קנאי.

ציור ר' נחמן מברסלב המספר לתלמידיו*
צריכין לנקות את הגוף מתאווה

מוצג בקביעה: „לגבי חסידי ברסלב, ר' נחמן אינו צדיק אחד מני רבים. הוא דמות יחידה־במינה, דמות אשר האש שלה תוקד עד שיבוא משיח'. וימי חייו עלי אדמות הם תקופה יחידה־במינה בתולדות האנושות..."

ר' נחמן מוצג מרגע לידתו, כמי שנולד בחצר המלוכה של מלכות שמעולם לא היתה קיימת: „הוא נולד במיוחס, עירו של הבעל שם־טוב והבירה הראשונה של עולם החסידות, בן למישפחת הבעל שם־טוב עצמו, שעדיין ביקשה לשמור לעצמה את מעמד הכבורה בעולם החסידות. פייגה, אימו של נחמן, היתה נכדתו של ה־בעש"ט..." ר' נחמן לא היה ככל שאר הילדים: „כלפי חוץ, נאמר לנו, היה נחמן ילד מאושר ואפילו אוהב מישה־קים. בעיני כול נחשב כמי שנהנה ממישה־חקי חברו. ואולם כל זה לא היה אלא כסות חיצונית; בפנימיותו התעסק אך ורק בחיפוש מתמיד אחר קירבתו של אלוהים..." את חיפושיו ניהל בכמה אופ־נים מוזרים. „באותה תקופה, כך מסופר, תקופת הילדות המוקדמת, גם ביקש להת־גבר על ההנאה מן האכילה. משנוכח לדעת שבלי אכילה אי־אפשר, החל כופף את מזונו כלי ללעוס, בכניסות קטות, כדי ש־לא ליהנות מטעמו. הוא נאלץ להפסיק מינהג זה רק משום שגרונו צבה, ונראה כי עינה הפקוחה של אמו הבחינה בכך..." ועל אמו של ר' נחמן מעיר אברהם גרין: „נאמר עליה שירשה חלק מכוחותיה העל־חושיים של אמה אדל..."

בהגיע ר' נחמן לסביבות גיל הבר־מיצווה השיאו אותו הוריו, כמינהג ה־תקופה. „מעט ניכתב על אישיותה של

* ציור של אלי"ה סוכות לסיפור „מעשה בבת מלך" שראה אור בהוצאת „ספרי שפע".

שאסיא, אשתו של ר' נחמן, ולמעשה איננו יודעים דבר על טיב היחסים ביניהם... הנישואים היו מקובלים על הכול, אך לא נחשבו כנושא ראוי לשיחה כמעמד מקודש..."

גרין מצטט שיחה בין ר' נחמן לידידו שימעון בן־בר ביום חופתו: „ודיבר רבינו ז"ל לר' שימעון דברי התעוררות הרבה, שאין שום תכלית בעולם הזה כי אם לפרוש מתאוות העולם הזה ולעבוד את השם יתברך..." אין חסידי ר' נחמן מסבירים כיצד פרש אברך בגילו מתאוות העולם ועבד את אלוהיו בליל חתונתו, אבל מחבר הספר מוסיף: „נראה כי מש־נתבגר ונעשה בעל לאשה נעשו לימודיו מסבירים כיצד פרש אברך בגילו מתאוות העולם ועבד את אלוהיו בליל חתונתו, אבל מחבר הספר מוסיף: „נראה כי מש־נתבגר ונעשה בעל לאשה נעשו לימודיו מחמירים יותר. נטיות המיגוף, שנמצאו בו בשנותיו הראשונות, נתעצמו עתה ו־נעשו תובעניות יותר... ביומי החורף נהג להתענות על־ידי גילגול גופו בשלג, וכ־חודשים החמים הניח לחרקים שיעקצוהו באין מפריע."

„המיבחן הזכיה כי היה בידו הכוח לעורר מתים, אלא שכוחו לא עמד לו למפל בהם אחר שנתראו, ומוליך את הקורא אל קטע מתוך הספר הברסלבי הרשמי, שבחי הר"ק (רבי נחמן)"'. נאמר בו: „גודל עוצם מעלת קדושתו בשבירת התאווה הכללית, שהיא כוללת כל התאוות הרעות, שהיא תאוות המישגל, אי־אפשר לבאר ולספר. ואמר שהי' לו נסיונות אין מיספר — נסיונות גדולים ונוראות מאוד בתאווה זו, אשר אי־אפשר לבאר בפרט. כי בימי נעוריו ממש, בעת רתיחת ה־דמים הי' לו כמה וכמה ניסיונות גדולים של תאווה זו עד אין מיספר, אשר הי' בידו למלאות תאוותו והי' בסכנה נדולה מאוד. אך הי' גיבור חזק והתגבר על יצרו וכפה תאוותו כמה וכמה פעמים..." ועל שיטתו של ר' נחמן מברסלב להת־גבר על תאוות המישגל ועל רתיחת ה־דמים מעיר ומאיר גרין: „הוא טען שהגיע למדרגה כזאת, שנוכחותן של נשים והתיהור בנשים אינם גורמים אצלו תת־עוררות היצר יותר מנוכחותם של גברים וההיתהור בהם: „ואין חילוק אצלי בין זכר לנקבה". אחת הדרכים לכיבוש ה־תאווה היא המאסת גוף האדם על־ידי לימוד מיבנהו ואיבריו. אם נוכחים לדעת כי גוף האדם אינו אלא עירכובה של איברים ופעולות מאוסות, שוב אינו עשוי למצוא חן בעינינו או לעורר בנו תשוקה..."

על פרק מיצוות ההולדה וחובת האישות מובאים הציטוטים מפי ר' נחמן: „הזיווג של הצדיק האמת, קשה עליו עניין זה. ולא די שאין לו שום תאווה כלל, כי אם אדרבא, יש לו יסורין מזה, ממש כמו יסורי התינוק בשעת מילה. כי ממש יסו־רין אלה יש להצדיק בשעת זיווג ויותר מזה. כי התינוק אין לו דעת, על־כן אין היסורין שלו גדולים כל כך, אבל הצדיק שיש לו דעת, יסוריו גדולים מן התינוק..." ואני רואה ימים, נאום אדוני, שבהם חודרים חסידים בלילות לבתים של יהודים ובוחנים אם יסורי תאוות המישגל שלהם דומים ליסורי תינוק במילתו. אלא שב־המשך יסתבר לקורא כי בענייני גברים לא התייסר ר' נחמן כתינוק במילתו.

כימעט בדרך אגב מעיר גרין: „ואולם יש כמה נושאים, שהעניין המיוחד שמצא בהם ר' נחמן הצעיר, כפי שתואר לעיל, כבר ניכר ב„ספר המידות". התעסקותו היתרה בחטאי ניאוף ובהיהוויים של חטא משתקפת בספר קטן זה לעיתים קרובות. אנחנו מוצאים אכן נושאים כגון תשוקה לבת־גויים, תשוקות הומוסכסואליות ומע־שי־אונן, בלוויית פירוט של סיבותיהם ו־סכנותיהם. נאמר שם, למשל, כי הנאווה מולידה תשוקה הומוסכסואלית, וכי מי

* אברהם יצחק ארתור גרין — **בעל היסורים**; ספרית **אופקים** הוצאת **עם עובד**; עברית: ברוך שראל; 465 עמו־דים (כריכה רכה).

(המשך מעמוד 73)

שחומד כת־גויים, כניו עתידים לצאת ל־שמד וכו'...״

פרק בעל השלכות מיניות מאלפות הוא הפרק השני, ״נסיעתו של ר' נחמן לארץ־ישראל״ (עמ' 69) בשנים 1798—1799. אחת ממטרות המסע היתה ״רצונו לדבר עם סבו, הקבור בבית הקברות של מבריה...״ בדרכו מרוסיה לארץ־ישראל עבר ר' נחמן בקושטא, עליה כתוב בספר בשבחי הר״ן: ״כי היה עושה בסטאנבול (קושטא) כל מיני קמנות. והי' הולך יחף וכלי חגורה וכלי כובע עליון. והי' מלובש כהאינטיר שלאק (חלוק־בית) שהי' לו מאיזה מלבוש. והי' הולך בשוק כדרך כני הנעורים הרצים בשוק ומצחקים. והי' עו־שה מילחמת בדרך צחוק כדרך בני ה־נעורים. והיו מכנים אחד בשם הצרפת ואחד בשם אחר. ועשו מילחמה והי' כעין תכסיסי מילחמה ממש. והי' עושה עניני קמנות הרבה מאד שם בסטאנבול...״

דברים דומים לאלה שאירעו לר' נחמן בקושטא התרחשו גם בחיפה, וכותב על כך אברהם גרין: ״בעת ששהה בחיפה אירע לו דבר מזר נוסף שהיא ייחס לו משמעות יתרה. נראה שהתחבב על ערבי צעיר, שהחל לבקר באכסנייתו לעיתים קבועות. הצעיר הערבי נהג לדבר אל ר' נחמן, אלא שר' נחמן לא הבין את לשונו. כיון שלא עלה בידו להסביר את רחשי ליבו, נתרכז הערבי פעם אחת והזמין את ר' נחמן למילחמת שניים. ר' נחמן ברח והסתתר בביתו של ר' זאב וולף משערי־אשכנזים, שהגיע לחיפה יחד עמו. עד מהרה נרגע ה׳ישמעאלי׳ ושוב גילה חיבתו לר' נחמן. אלא שגם זה לא נראה לר' נחמן, והוא אמר, שהיה לו יסורים מהאהבה של הישמעאל יותר מן השינאה והסעם שלו. הוא חש בסכנה הגדולה ה־קשורה באיש הזה... לכן בגדר האפשר הוא, כי ר' נחמן פחד מפני הצעות מיניות מצד הצעיר הערבי. ר' נחמן, שמאז ומת־מיד נתייסר בכעיות מין, היה נבהל בוו־דאי מאיר מהצעה כזאת, הרווחת ומקובלת במזרח התיכון הרבה יותר מאשר במזרח אירופה. בכך יש להסביר את קביעתו החד־משמעית של ר' נחמן לאמור, כי הצעיר הערבי אינו אלא התגלמותו של השטן...״

אחרי שחווה ר' נחמן מברסלב את כל שחווה במסעו לארץ־ישראל, בעזרת ה־תורכים הצעירים ובעזרת הישמעאלי, ש־היו כמובן ״התגלמותו של השטן״, החליט לכבוש ולבצר את מקומו בצמרת התנועה החסידית במזרח אירופה. מעיר על כך מחבר הספר: ״אחרי שובו מארץ־ישראל מצד הצעיר הערבי. ר' נחמן, שמאז ומת־מיד נתייסר בכעיות מין, היה נבהל בוו־דאי מאיר מהצעה כזאת, הרווחת ומקובלת במזרח התיכון הרבה יותר מאשר במזרח אירופה. בכך יש להסביר את קביעתו החד־משמעית של ר' נחמן לאמור, כי הצעיר הערבי אינו אלא התגלמותו של השטן...״

אחרי שחווה ר' נחמן מברסלב את כל שחווה במסעו לארץ־ישראל, בעזרת ה־תורכים הצעירים ובעזרת הישמעאלי, ש־היו כמובן ״התגלמותו של השטן״, החליט לכבוש ולבצר את מקומו בצמרת התנועה החסידית במזרח אירופה. מעיר על כך מחבר הספר: ״אחרי שובו מארץ־ישראל מצד הצעיר הערבי. ר' נחמן, שמאז ומת־מיד נתייסר בכעיות מין, היה נבהל בוו־דאי מאיר מהצעה כזאת, הרווחת ומקובלת במזרח התיכון הרבה יותר מאשר במזרח אירופה. בכך יש להסביר את קביעתו החד־משמעית של ר' נחמן לאמור, כי הצעיר הערבי אינו אלא התגלמותו של השטן...״

בחטף

המשקללת והסופר

מצבם של כתבי־עת לספרות גרוע יותר בלונדון מאשר בישראל. ולראייה: במיכתב למערכת המוסף הספרותי של הטיימס ביקשו הסופרים והמשוררים הבריטיים **סטיפן ספנדר, אנתוני פאוול, לורי לי, ריי פיוּר** ואחרים לאסוף 10,000 ל״ש (כשני מיליון ל״י) להצלת הירחון הספרותי היחיד באנגליה הלונדון מגאזין ●● דו־שבועון האוניברסיטה העברית גילה שבית הספרים הלאומי הגיש תלונה למישטרת מרחב ירושלים נגד שלוש הוצאות ספרים המסרבות לקיים את החוק בדבר מישלוח שני עותקי־חובה לספריה הלאומית. אחד הנתבעים הוא איש אוניברסיטת באר־שבע, הד״ר **גבריאל מוקד**, הבעלים של הוצאת עכשיו (שני המו״לים האחרים: הוצאת רביבים רמת־גן והוצאת תפארת הספר בני־ברק) ●● שיר־הלל השמיע המתורגמן **הלל הלקין** על הספר מיכתביו של יוני נתניהו שראה אור בארצות־הברית. הלקין המתגורר בזכרון־יעקוב פירסם את הדברים במוסף לספרות של ניו־יורק טיימס. הוא העלה על נס את כישרונו הספרותי של נתניהו ואת דברי ההקדמה השמאליים של הסופר האמריקאי **הרמן וזק** ●● כמה דוקטורים לספרות, חלקם התמחה בצורה זו או אחרת בעבודותיו של המחזאי והסופר **סמואל בקט**, החליטו שהגיעה העת לערוך בישראל ״יום־עיון המיקדש ליצירותיו״ באיחור של 20—10 שנה. ●● משקללת הספרות הגב' **רחל שקלובסקי**, הכריזה מלחמה מוזרה על הסופר הוותיק והמעולה **יהושע בר־יוסף**, שאינו מקו־בל בטרקליני מבקרי הספרות בישראל. בביקורתה על ספרו הפוטוגראף הרביעי האשימה המשקללת את הסופר הוותיק על שהוא מנצל מרכיבים אירוטיים רבים. בר־יוסף השיב תשובה ארוכה שבה הציג את בורותה. באותה הזדמנות גילה משהו הנוגע לספר שאותו כתב על אם הבנים **ריבקה גוברי**. בר־יוסף: ״אולם בעקב הרעש הציבורי שקם נגדי בשל סיפורי על אם שכולה, הזמינני **משה שרת** ז״ל, שהיה אז מנהל עם עובד, לשיחת בירור. לאחר ויכוח נוקב ביניינו, שבו ביטא המנוח דעה דומה לזו של ר״ש. הציע לי הצעה ג׳נטלמנית נדיבה ביותר: עם עובד יחדש לי את החוזה, כולל המיקדמות הקבועות, אם אסכים ל,עדן׳ את התיאורים האירוטיים ביצירתי.״ את מיתקפתו על המשקללת שקלובסקי מסיים בר־יוסף כך: ״מה שאני יכול להבטיחה נאמנה: מה שנראה בעיניה כ,תועבה פורנוגרפית׳ נראה בעיניהם של אנשי־רוח לא פחות אינטלקטואליים וישרים ממנה כספרות לגיטימית, שיש למדוד אותה בקני־מידה ספרותיים ביקורתיים ולא מוסריניים חסודים או מתחסדים. הדבקת תווים כגון ,תועבה פורנוגרפית׳ תשאיר נא בידי בתי־הדין החרדיים. הבקיאים ממנה במלאכה זו״ ●●

גבריאל מוקד
תביעה במישטרה

שורשים

ר' נחמן: סופר

אם מתעלמים מאותם צדדים חומייניסטים האופפים את החסידות במחצית השניה של המאה, הרי דמותו של **ר' נחמן מברס־לב** מצטיינת במימדים של סופר ענק. הוא לא כתב את 13 סיפורי המעשיות שלו, אלא הכתיבם לתלמידו **ר' נתן שטרן־הרין***.

כבר מן הפתיח של הראשון בסיפורים — ״פעם כאה הלבנה בקובלנה לפני החמה כאשר היא, החמה, משמשת בעיקר ביום״ — ניתן לעמוד על סגולותיו הספרותיות להעניק מימד כלשהו לחייו של ר' נחמן. את הנקודות השנויות במחלוקת השנויות והמעוררות תמיהה, שניתן היה לפתח לרב־מימדיות, הוא משטיח עד עפר. המחשבה שאפשר היה להפקיד דמות כר' נחמן מ־ברסלב בידיו של מחבר ביוגרפיות מאולן **כעמוס איילון** מעלה ריר על השפתיים. ספרו של גרין הוא מבולבל, משעמם ב־רובו, ומתאים כטיה לסדקים בדוד שוקוק לאלילים. הספר הוא כישלון ספרותי.

כל מי שיש לו עניין כלשהו בר' נחמן מברסלב, מוטב לו שיתרחק מפולחן ה־אישיות החסידי והחומייניסטי הזה. בעלי עניין יעדיפו לקרוא את סיפורי מעשיות שלו, שראה אור בימים אלה, בלא כל פרשנות, אלא כיצירה ספרותית טהורה (ראה: שורשים + ציטוטון).

* רבי נחמן מברסלב — סיפורי מע־שיות; המקביה״ד: ישראל הר; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 240 עמודים (כריכה רכה).

ציטוטון

מעשה במנורת החסרונות

אחת מ־13 מעשיותיו של ר' נחמן מברסלב, מתוך הקובץ ״סיפורי מעשיות״, שראה אור בהוצאת הקיבוץ המאוחד, בעריכת **ישראל הר** (ראה: שורשים).

מעשה באחד שהלך מאביו והיה במדינות אחרות ושהה שם ימים רבים אצל אחרים. ולמלאות הזמן שב ובא אל אביו ופיאר את עצמו שלמד אומנות גדולה: לעשות מנורה התלויה (היינו: נגרשות). וביקש את אביו שיצווה על כל בעלי האומנות הזאת להתאסף והוא יראה להם את רוב חכמתו בזאת האומנות. וכן עשה אביו, וקיבץ את כל בעלי האומנות הזאת להראות לעיניהם גדולת הבן, מה שפעל בימים האלו שהיה בידי אחרים.

והבן הוציא המנורה שעשה והראה אותה להנאספים.

והמנורה היתה מגונה מאוד בעיני כולם.

ואביו הלך מאחד לאחד וביקש שיודיעוהו האמת; והוכרחו לגלות לו האמת: שהיא מנורה מגונה מאוד. והבן התפאר:

— ראו והביטו לפלאי חכמת אומנותי!

ואביו הודיע לו שהמנורה לא מצאת חן בעיני הנאספים, שהיא מגונה מאוד בעיני כולם.

— אדרבא. בזה הראיתי את רוח גדולתי: כי הראיתי לכולם את חסרונם. כי בזאת המנורה נמצאים החסרונות של כל אחד ואחד מבעלי האומנות הנמצאים כאן: חלא תראה, שאצל זה מגונה חלק זה, אבל חלק אחר יפה אצלו מאוד. ואצל אחר להיפך: זה החלק שהוא מגונה אצל חברו — הוא יפה ונפלא בעיניו, רק חלק אחר הוא מגונה. וכן אצל כולם: מה שרע בעיני זה — הוא יפה בעיני חברו. וכן להיפך. ואני עשיתי המנורה הזאת שלי מחסרונות בלבד, כדי להראות לכולם שאין להם שלמות, ולכל אחד יש חסרון: כי מה שיפה בעיניו — הוא חסרון בעיני חברו. אבל באמת אני יכול לעשות מנורה כתיקונה.

מכאן, שאם יודעים את כל החסרונות והנמנעים של איזה דבר — יודעים את מהות הדבר אף שלא ראו אותו מעולם.

מאת בן עומר

טעם הימים הטובים...

שיר של רנדי ניומן.
מילים: אריק איינשטיין ויונתן גפן.

...תה אמיתי מעלי-תה.

פעם היו עושים הכל יותר לאט
ויותר טוב. ככה עשו גם תה. בנחת.
כשבא לי לשתות את התה שלי
כמו שצריך, אני מכין אותו לאט.
מעלי תה "גולדטיפס".
בדיוק כמו פעם.

איך מכינים תה כמו פעם?
מחממים תיון על ידי שטיפה
במים רותחים.
שמים בתיון עלי תה "גולדטיפס"
של ויסוצקי.
(כפית אחת לכל ספל).
מוזגים מים רותחים ממש. נותנים
לתמצית לעמוד בשקט 5 — 8
דקות, זהו.
מוזגים לספל מלוא התמצית. או
מעט תמצית בתוספת מים חמים.
נו, איך הטעם?
ממש חוויה... הא? אמרתי לך...

תה אמיתי זה ויסוצקי.
כבר 130 שנה.

ה' אדר ב' תשמ"א, 11.3.1981 מיספר 2271 76 עמודים שנה 45 המחיר: 11 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

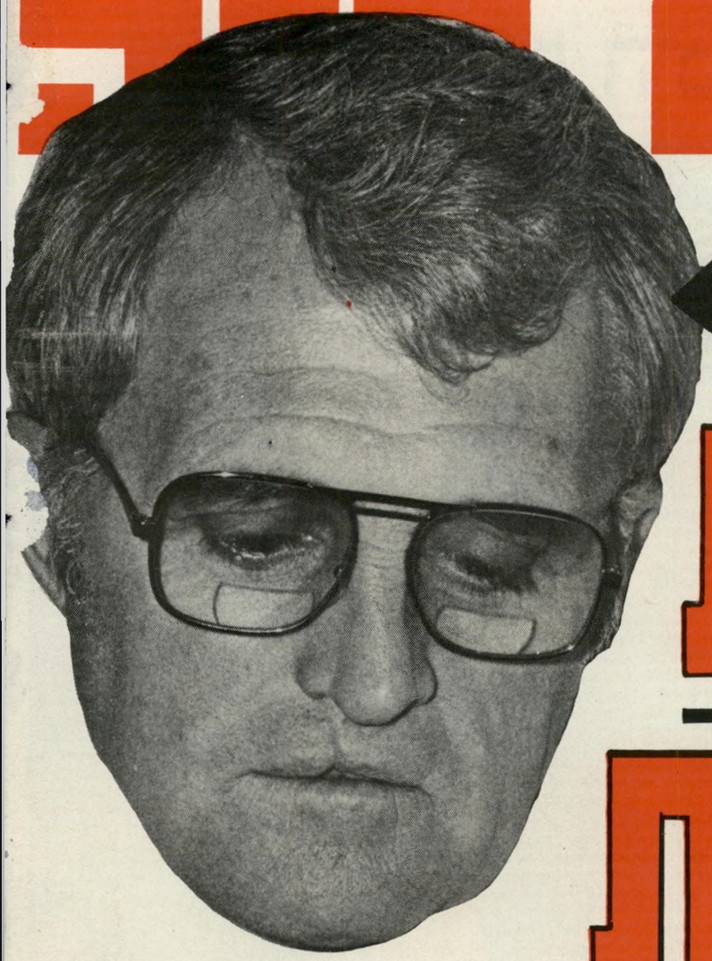

האם הוא יסולק?

המשכורת האמיתית של מנסל

$2500 לחודש נטו + בית + מכונית + נסיעות לחו"ל

אסון מצרה